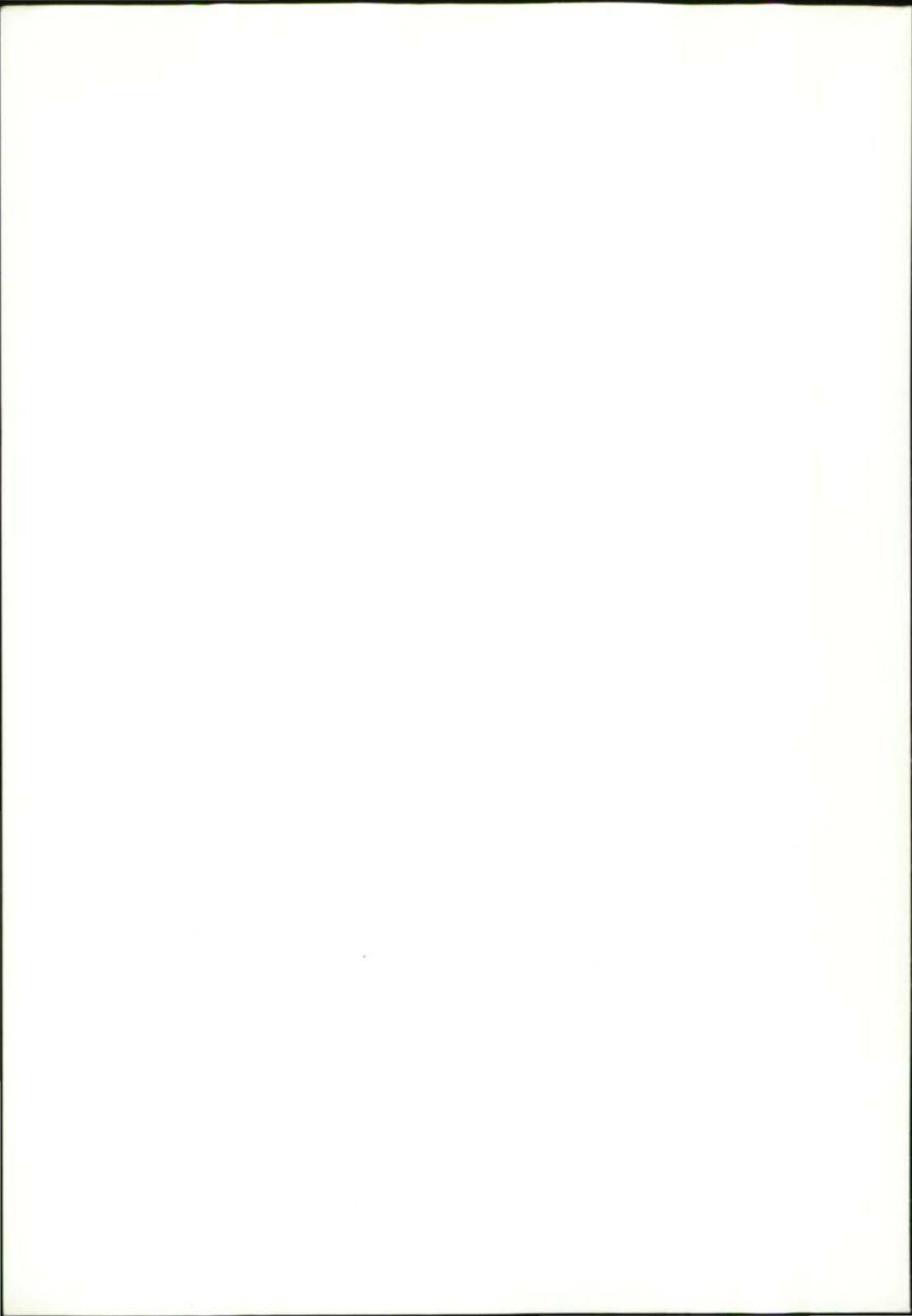


BERETNING
1984

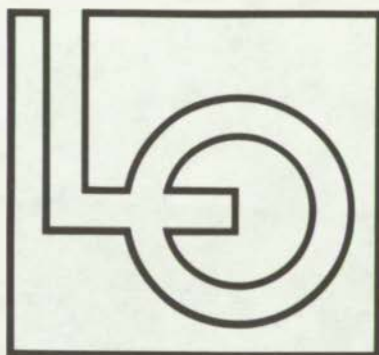
Lands-
organisasjonen
i Norge

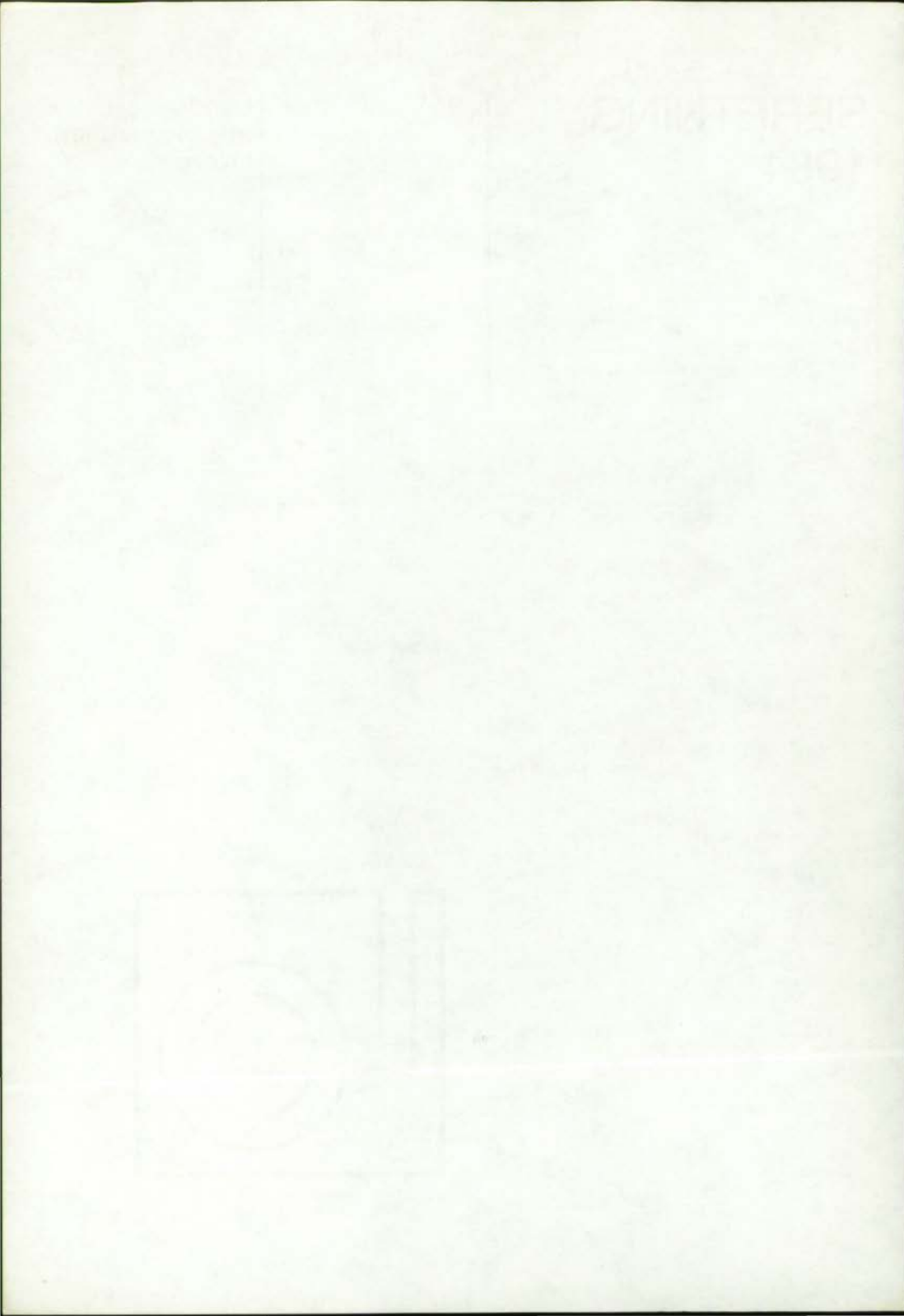




BERETNING 1984

Lands-
organisasjonen
i Norge



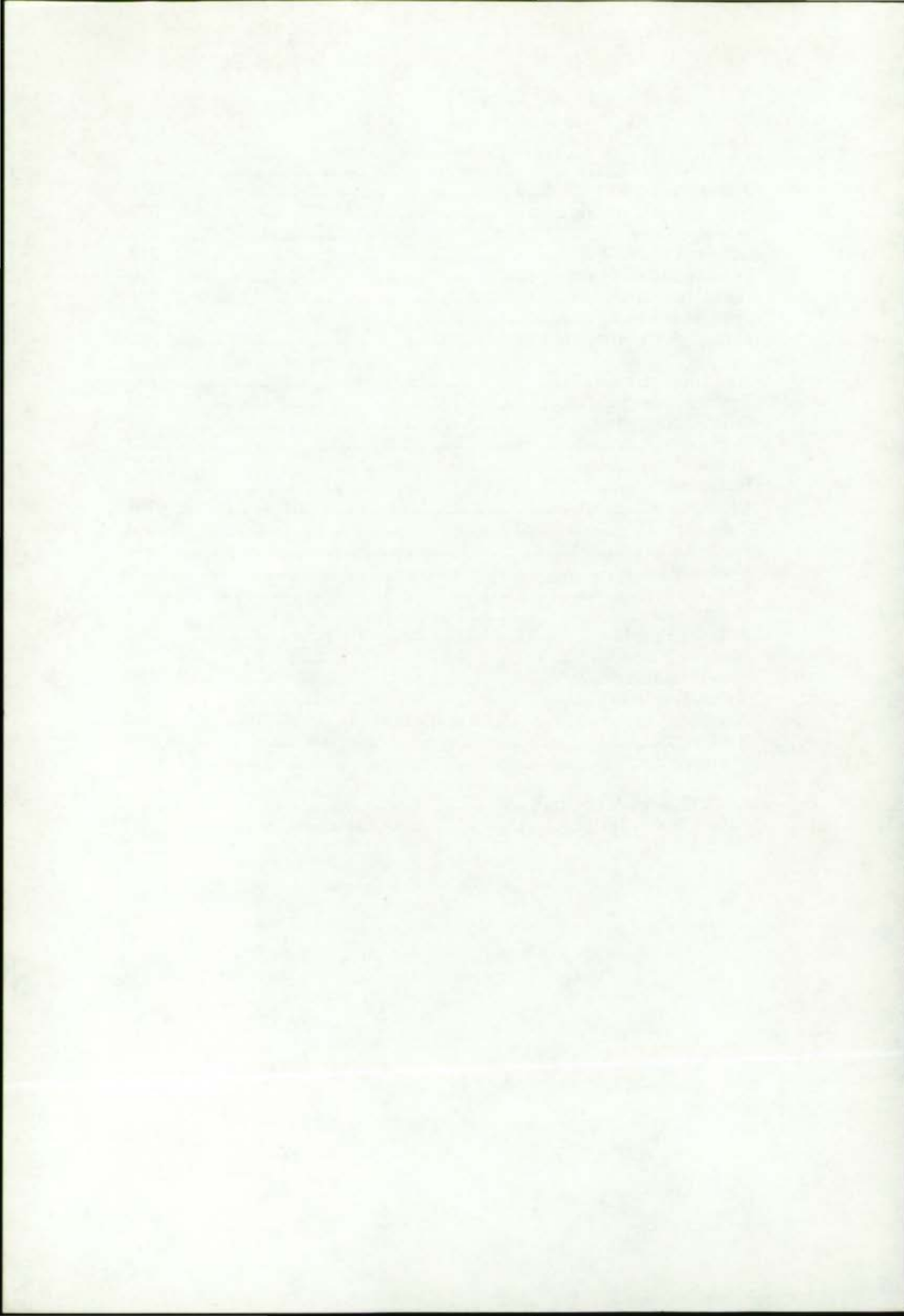


INNHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1. TARIFFREVISJONER — ØKONOMISK POLITIKK.....	7
Den økonomiske utviklingen i 1984	7
Tariffrevisjonen 1984.....	9
Lavlønnsfondet	16
2. ARBEIDS- OG NÆRINGSLIVET	17
Hovedavtalens bedriftsutviklingstiltak.....	17
Samarbeidsrådet LO/N.A.F.	22
Samarbeidsrådet DKT-LO	23
Bransjerådene	28
3. SOSIALPOLITIKK — FAMILIE- OG FORBRUKERSAKER.....	30
Inntektsregulering for pensjonistene.....	30
Sykelønnsordningen mellom LO og N.A.F	43
Arbeidslivets komité mot alkoholisme og narkomani (AKAN)	43
4. UNDERVISNINGS- OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET	47
Opplysningsarbeidet i fagbevegelsen.....	47
Opplysnings- og utviklingsfondet LO/N.A.F	57
Landsorganisasjonens skole Sørmarka.....	57
Arbeiderbevegelsens folkehøgskole, Ringsaker	60
Skole og utdanning.....	61
Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek	70
Fagbevegelsens senter for forskning, utredning og dokumentasjon (FAFO).....	73
5. INTERNASJONALT ARBEID — UTENRIKSPOLITIKK.....	75
Innledning.....	75
Frie Faglige Internasjonale (FFI).....	80
Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS)	86
Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS)	92
Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité	94
Nedrustning — Øst-Vest-kontakt	100
Polen	101
Tyrkia	103
Sør-Afrika — apartheid.....	105

	Side
Internasjonalt faglig ungdomsarbeid	107
Den Internasjonale Arbeidsorganisasjon (ILO)	113
6. FORSIKRINGSSPØRSMÅL	128
Kollektiv hjemforsikring	128
Grunnforsikringen	128
LOs samleforsikring	129
Informasjons- og opplysningsvirksomheten i forsikring	130
Fagorganisasjonens Stønadskasses Fond	130
Den norske Fagorganisasjons Pensjonskasse	131
Fellesutvalget for kollektive forsikringer	131
7. ANDRE SAKER	132
Uttalelser fra LO	132
LOs husmørsenter	171
8. ADMINISTRASJON OG ORGANISASJON	173
LOs administrasjon	173
Sekretariatet	173
Representantskapet	174
Representasjon innenlands	181
Hovedbesøk til og fra utlandet	184
Diverse styre og utvalg	187
Samarbeidskomiteen LO-DNA	195
Samarbeidet med Norsk Lærerlag	196
Samarbeid med Norsk Skuespillerforbund	196
Administrasjonsavdelingen	196
Arbeidslivsavdelingen	197
LOs internasjonale avdeling	204
LOs juridiske avdeling	205
Personalavdelingen	205
Presse- og informasjonsvirksomheten	207
LOs revisjonskontor	209
LOs økonomiske avdeling	211
<i>LOs faste utvalg:</i>	212
Sekretariatets Rådgivende Finanskomite	212
LOs utvalg for arbeidslivsutvikling	213
LOs utvalg for arbeidsmarkedspolitikk, offentlig og privat tjenesteyting	214
LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling	214
LOs utvalg for industri, olje og energi	217
Inntektspolitisk utvalg	217
Innvanderutvalget	217
Kriminalpolitisk arbeidsgruppe	219
LOs kulturutvalg	219

	Side
LOs medieutvalg.....	221
Organisasjonskomitéen.....	222
Sosialpolitisk utvalg.....	223
LOs oljekartell.....	225
LOs skatteutvalg.....	229
LOs ungdomsutvalg.....	229
Folkets Hus Landsforbund.....	234
Folkets Hus Fond.....	236
Elektronisk Databehandling.....	237
<i>Distriktskontorene:</i>	240
Østfold.....	240
Oslo og Akershus.....	242
Hedmark.....	243
Oppland.....	247
Buskerud.....	249
Vestfold.....	251
Telemark.....	253
Aust-Agder.....	255
Vest-Agder.....	256
Rogaland.....	257
Hordaland.....	261
Sogn og Fjordane.....	262
Møre og Romsdal.....	264
Sør-Trøndelag.....	265
Nord-Trøndelag.....	266
Nordland.....	267
Troms.....	269
Finnmark.....	270
9. STATISTISK OVERSIKT.....	273
Godkjente konflikter.....	312



1. Tariffrevisjoner - Økonomisk politikk

Den økonomiske utvikling i 1984

For arbeidsmarkedet ble 1984 det vanskeligste året etter krigen med en topp i registrerte ledige på nesten 80 000 i januar. I gjennomsnitt var den registrerte arbeidsledigheten 66 600, dvs. 3 000 høyere enn året før. Fram gjennom året bedret situasjonen seg noe og ved utgangen av 1984 var det registrert nesten 65 000 ledige, mot 71 500 året før.

Den høye ledigheten i 1984 var bemerkelsesverdig og urovekende i en situasjon med konjunkturoppgang for flere viktige norske eksportnæringer. Det viser at den høye ledigheten først og fremst har innenlandske årsaker, og er nøye knyttet til Regjeringens økonomiske politikk. Veksten i den innenlandske etterspørsel har vært for svak til å understøtte den eksportledede oppgangen i tilstrekkelig grad. Særlig har veksten i offentlig konsum og investeringer vært svakere enn normalt under oppgangsperioder. Svikten i boligbyggingen og den forsinkede oppgangen i næringslivets investeringer bidrar også til å forklare at veksten i produksjon og sysselsetting ble moderat.

Etter foreløpige tall ved årsskiftet økte bruttonasjonalproduktet regnet utenom oljevirksomhet og sjøfart med 2,7 prosent. Den samlede sysselsetting målt med tallet på personer økte med bare 13 000. Dette er på samme måte som i 1983 klart lavere enn den naturlige tilveksten i yrkesbefolkningen. Målt med tallet på utførte årsverk var det en øking på 18 000 i 1984. Dette skyldes mindre omfang av permitteringer og økt bruk av overtid sammenlignet med året før i deler av industrien.

I møtet 17. januar 1984 vedtok Representantskapet en uttalelse om den alvorlige sysselsettingssituasjonen der det bl.a. heter:

«Landsorganisasjonen og forbundene har ved flere anledninger fremmet forslag for myndighetene med sikte på å bedre sysselsettingssituasjonen. Disse forslagene har i hovedsak gått ut på å stimulere økonomien for nyskaping og vekst. Regjeringen har til nå avvist disse forslagene. Landsorganisasjonen mener Regjeringen tar feil når den avstår fra slike tiltak med

den begrunnelse at de er prisdrivende. I en økonomi med stor ledighet og ledig produksjonskapasitet vil økt aktivitet først og fremst gi arbeidsplasser, og ikke kostnadsvekst.»

Uttalelsen peker på at Regjeringen bør nytte den økonomiske handlefrihet betydelig overskudd i utenriksøkonomien gir til å føre en økonomisk politikk som kan stimulere produksjonen, investeringene og dermed sysselsettingen og ber:

«Regjeringen klargjøre om, og i tilfelle hva, Regjeringen vil gjøre for å bedre sysselsettingssituasjonen ut over de beskjedne bidrag som ligger i årets statsbudsjett. Landsorganisasjonen vil be Regjeringen komme med en slik klargjøring innen 10. februar, slik at forbundene kan ha disse tiltakene for øye når de skal formulere sine krav.»

Uttalelsen som ble oversendt Regjeringen, ble besvart i brev av 17. februar, men svaret var en klar neglisjering av de ønsker og synspunkter Landsorganisasjonen hadde fremmet med sikte på å styrke sysselsettingen.

Fra 1983 til 1984 steg konsumprisindeksen med 6,2 prosent. Dette var en noe svakere stigning enn ventet ved begynnelsen av året, men fortsatt en klart sterkere stigning enn hos våre viktigste handelspartnere. Økingen i lønningene for industriarbeidere ble i gjennomsnitt noe sterkere enn prisstigningen. Sammen med skatteendringene innebærer dette ifølge rapporten fra Det tekniske beregningsutvalg en øking i disponibel realinntekt (kjøpekraft) for utvalgte lønnstakergrupper i industrien i størrelsesorden 1½ prosent. Som vanlig finner en her en god del variasjoner både innenfor LO/N.A.F.-området og utenfor.

Norsk utenriksøkonomi utviklet seg fortsatt meget gunstig i 1984. Både olje- og gasseksporten og vareeksporten ellers økte betydelig. Også importvolumet viste økning, men klart svakere enn eksporten. Overskuddet på driftsregnskapet i 1984 nådde opp i rekordtallet 25 milliarder kroner, mot 16 milliarder året før.

Heller ikke det økonomisk/politiske opplegg fra Regjeringen for 1985 bar bud om noen avgjørende omlegging av den økonomiske politikken.

I forbindelse med det fremlagte statsbudsjettet for 1985 og sysselsettingssituasjonen vedtok LOs sekretariat en uttalelse der det bl.a. heter:

«LOs sekretariat finner at Regjeringens økonomiske opplegg for 1985 representerer en passiv og lite framtidsrettet politikk som vil føre til større problemer på arbeidsmarkedet. Når større deler av norsk økonomi ikke

trekkes med i produksjonsvekst og økt sysselsetting, skyldes dette i økende grad for svak innenlandsk etterspørsel. Derfor er arbeidsledigheten i Norge nå selvforkylt.»

og videre:

«Landsorganisasjonen har tidligere krevd en offensiv industristrategi med bevisst satsing for å stimulere vekst og sysselsetting. Selv om det på enkelte punkter legges opp til en viss øking i innsatsen både til forskning og omstilling, og selv om det forventes en viss vekst i industriinvesteringene, så må dette sees i sammenheng med den svake utviklingen vi har hatt på disse områdene de siste åra. Nivået på forskningsinnsatsen og investeringene vil fortsatt ligge lavere enn i 1981.

For svært mange bedrifter vil de økte el-prisene mer enn oppveie de skattelettelser Regjeringen gir, slik at disse bedriftene får økte belastninger med Regjeringens forslag.

Økt realrentenivå vil dessuten bremse investeringslysten. Regjeringens opplegg kan derfor ikke kalles en offensiv industripolitikk.»

Dessuten understrekes betydningen og oppgavene i den offentlige sektor:

«Den svake satsing på offentlig sektor vil verken trygge sysselsettingen eller sikre velferdssamfunnets videre utvikling. Sekretariatet vil understreke at myndighetene gjennom offentlig sektor i stor grad kan påvirke det samlede aktivitetsnivået og dermed sysselsettingen i samfunnet. Det er også vanskelig å forstå at Regjeringen ikke utnytter mulighetene til å få løst viktige oppgaver i kommunene og i helse- og sosialstellet når dette nå kan kombineres med økt sysselsetting.»

Til slutt i uttalelsen heter det at:

«Det er med ytterligere uro Sekretariatet nå konstaterer at Regjeringen fortsatt ikke aksepterer elementære spilleregler i forholdet til inntektsoppgjørene. Igjen fastsetter Regjeringen en øvre grense for lønnsutviklingen, og det framsettes trusler overfor bedrifter som mottar offentlig støtte.

Landsorganisasjonen må derfor slå fast at Regjeringen her følger opp sin konfrontasjonslinje overfor fagbevegelsen. Det er nå nødvendig for fagbevegelsen å drøfte nøye hvordan en her skal møte Regjeringens utspill.»

Tariffrevisjonen 1984

BAKGRUNNEN FOR OPPGJØRET

Tariffrevisjonen 1984 fant sted i en periode hvor arbeidsledigheten hadde nådd rekordhøye tall. Denne ledigheten måtte sees på bakgrunn av den stramme økonomiske politikken Regjeringen hadde ført siden 1981.

De internasjonale konjunktorene viste imidlertid en viss bedring. I USA hadde oppgangen allerede vart en god stund. I Vest-Europa og Japan var det også tegn til oppgang.

Fagbevegelsen både i Norden og Vest-Europa hadde gang på gang overfor sine regjeringer påpekt behovet for en samordnet satsing for å redusere arbeidsledigheten.

På denne bakgrunn fattet LOs representantskap den 17. januar 1984 følgende vedtak:

«Innledning

I norsk økonomi er utsiktene på arbeidsmarkedet vanskelige også for 1984. Den økonomiske politikken som har vært ført siden 1981 har medført mer enn en fordobling av arbeidsledigheten. Regjeringens stramme politikk bremsen den økonomiske aktiviteten innenlands. Vår gode utenriksøkonomi gir handlefrihet til å føre en mer ekspansiv politikk.

For LO er sysselsettingsutviklingen på kort og lang sikt det som teller mest. Av hensyn til vårens oppgjør vil det derfor være av stor betydning å få en konkret avklaring på hvilke tiltak Regjeringen akter å sette i verk for å redusere arbeidsløsheten. Troverdige tiltak rettet mot arbeidsløsheten vil fra fagbevegelsens synspunkt lette gjennomføringen av vårens oppgjør.

Inntektsfordeling

De siste års erfaringer viser at det er LOs medlemsgrupper som har måttet bære de største byrdene ved den vanskelige økonomiske situasjonen. Næringsdrivene innenfor en rekke skjermede sektorer og visse grupper lønnskakere som i utgangspunktet lå godt an, har derimot oppnådd betydelige inntektsforbedringer. Når Regjeringens politikk ellers går ut på å omfordele inntekt og formue til fordel for de som allerede ligger gunstigst an, er det fra fagbevegelsens synspunkt lagt et særdeles dårlig grunnlag for inntektsoppgjørene.

En kan ikke vente at LO-medlemmene er de som *hele tiden* skal bære byrdene, både ved en vanskelig sysselsettingssituasjon og ved Regjeringens usosiale fordelingspolitikk.

LO må derfor legge større vekt på å forsvare medlemmenes reelle inntektsituasjon gjennom tariffoppgjørene. Vi kan ikke akseptere at høyinnteksgruppene får sterk inntektsvekst basert på vår tilbakeholdenhet og i tillegg akseptere en utilfredsstillende sysselsettingsutvikling. LO er likevel fortsatt innstilt på å sikre hensynet til sysselsettingen gjennom en lavest mulig kostnadsutvikling. Dersom Regjeringen kunne treffe tiltak som mer effektivt dempet prisutviklingen, ville den i så måte kunne gi et viktig bidrag.

Inntektsutviklingen

LOs generelle mål for inntektsutviklingen er å opprettholde den totale disponible realinntekt på 1983-nivået for de brede inntektsgrupper. Dessuten er det en oppgave å bedre de lavlønnes situasjon. Hvilke lønstillegg som vil være nødvendig for å oppfylle dette målet må forbundene vurdere utifra utviklingen i de enkelte tariffområder. Fastleggningen av de endelige krav må skje i lys av den informasjon som vil foreligge om prisutviklingen. Slik vi nå vurderer det, vil Norge også i 1984 få en klart sterkere prisstigning enn våre handelspartnere.

I 1984 må en dessuten ta hensyn til at konsumprisindeksen ikke fanger opp den reelle utgiftsøkningen for en stor del av LO-medlemmene. Dette kommer av den sterke opptappingen i tilbakebetalingen av husbanklån. Avdragsøkningen inngår ikke i konsumprisindeksen, men kan for en vanlig familie bety økte utlegg på årsbasis på anslagsvis 1500 kr.

Lik arbeidstid

LO har lenge annonsert at vi ved dette oppgjøret vil ta sikte på en utjevning av den urettferdige forskjell i arbeidstid som eksisterer mellom de forskjellige arbeidstakergrupper. Representantskapet tar sikte på at det ved dette oppgjøret inngås en prinsippavtale med arbeidsgivermotpartene som sikrer en normal arbeidstid på 37½ time pr. uke i løpet av tariffperioden. I den forbindelse må det skje en tilsvarende reduksjon for skift-/turnusarbeidere. En forutsetter at det skjer en tilpasning ut fra forholdene i den enkelte bedrift, slik at forkortelser så langt som mulig motsvares av økt produktivitet.

Garantiordningen

Den garantiordningen som ble gjennomført i 1980 representerte en kraftig lønnsforbedring for betydelige grupper av de aller lavest lønte. Selv om endringene av Garantiordningen ved tariffrevisjonen 1982 hadde ulik virkning for de forskjellige overenskomster, har den fortsatt stor betydning. Store grupper av lavlønte vil sakke etter uten tilfredsstillende garantiordning. Ordningen med endringer ved tariffrevisjonen 1982 må derfor opprettholdes. I samsvar med tidligere vedtak i Representantskapet må LO imidlertid fortsette arbeidet med å finne andre løsninger på bedriftenes finansieringsproblemer enn de refusjoner som i dag blir gitt av Lavlønnsfondet. I Representantskapets vedtak fra 8. desember 1981 heter det:

1. Lavlønnsfondet må over et visst tidsrom erstattes av lønnstillegg som fullt ut bæres av de enkelte bedrifter. LO må ta kontakt med N.A.F. med sikte på en prinsippavtale om avvikling av Lavlønnsfondet over en 3—4 årsperiode. Forhandlingene må gjennomføres slik at de ikke forstyrrer forhandlingene om tariffrevisjonen 1982.
2. De avtaleområder innenfor private og kooperative virksomheter som ikke har solidaritetstrekk til Lavlønnsfondet som en del av tariffavtalen, må søke å innarbeide trekkordningen ved vårens tariffrevisjon.

Det samme må også gjelde for tariffavtaler som opprettes i tariffperioden.

Tariffestet forsikring

Forbundene vil reise krav om tariffestet forsikringsordning med basis i sykelønnsordningens fond.

Oppgjørsformen

LOs utgangspunkt har tradisjonelt vært at oppgjørsformen må vurderes på selvstendig grunnlag ved hvert enkelt oppgjør.

Med utgangspunkt i de mål som er nevnt foran, sammen med den økonomiske situasjon, er det i og for seg mye som ville peke i retning av et samordnet oppgjør.

Den manglende respekt for den frie forhandlingsretten som er kommet til uttrykk gjennom utspill fra Regjeringens side, og N.A.F.s totalt avvisende holdning til å gå inn i forhandlinger om de punktene Landsorganisasjonen her tar opp, skaper imidlertid en spesiell situasjon.

Under slike betingelser vil en samordnet oppgjørsform ha svært begrensede muligheter til å lykkes. Landsorganisasjonen ønsker ikke å gå inn i 1984-oppgjøret med en oppgjørsform som etter all sannsynlighet vil ende i tvungen lønnsnemd for fellesskapet under ett.

Representantskapet mener derfor det kan være større muligheter for at det enkelte forbund kan nå fram i forhandlinger med sine motparter. Det er dessuten også i år behov for å forhandle om endringer i de enkelte forbunds overenskomster. Det er også oppstått skjevheter som det er nødvendig å få rettet opp.

Representantskapet vil på dette grunnlag gå inn for at de enkelte forbund reiser krav og forhandler med sine respektive motparter ut fra de felles hovedkrav Representantskapet vedtar.

Selv om forhandlingene gjennomføres forbundsvist, forutsetter Representantskapet at Sekretariatet sørger for den nødvendige tariffpolitiske styring av oppgjøret slik at vi oppnår en samlet, enhetlig opptreden med sikte på full utnyttelse av LOs samlede styrke.

Forholdet til andre grupper

For fagbevegelsen er det sentralt at alle grupper i samfunnet bærer sin andel av byrdene for å sikre sysselsettingen. Alle grupper må derfor innordne seg de samme rammer m.h.t. kjøpekraft og inntektsfordeling. Dette må også gjelde for de grupper som får sine inntektsforhold avgjort på annen måte enn gjennom forhandlinger. Disse krav må reises både overfor Regjeringen og alle arbeidsgivermotparter.

Med bakgrunn i de synspunkter og mål som her er nevnt, reiser de enkelte forbund krav og forhandler med sine respektive motparter ut fra følgende hovedmål:

- Generelt lønnstillegg med utgangspunkt i å opprettholde disponibel realinntekt 1983 for de enkelte tariffområdene og å rette opp skjevheter som er oppstått.
- En prinsippavtale om 37½ timers uke i løpet av tariffperioden. Relasjonene til skift-/turnusarbeidere må ivaretas.
- Tariffestet forsikringsordning, jfr. forhandlinger LO—N.A.F.
- Representantskapet forutsetter at garantiordningen skal opprettholdes i henhold til avtalen av 1982 og etter de prinsipper som er forankret i Sekretariatets vedtak av 9/1 1984 og Representantskapets vedtak av 8/12 1981.
- Representantskapet forutsetter at alle avtaler skal være toårige. Det avtales reguleringsbestemmelser for 2. avtaleår etter mønster av 1982-oppgjøret».

Dessuten vedtok Representantskapet følgende uttalelser om egenmeldinger i sykelønnsordningen:

«Landsorganisasjonens representantskap vil på det sterkeste protestere mot den begrensning av egenmelding ved sykefravær som det borgerlige flertallet i Odelstinget nå har vedtatt. Vi ser her nok et tilbakeskritt i forhold til de rettigheter og sosiale goder arbeidstakerne har oppnådd.

Landsorganisasjonen har ved en rekke anledninger stilt seg positiv til å gjennomføre tiltak som kan begrense sykefraværet i norsk arbeidsliv. Det er klar sammenheng mellom arbeidsmiljø og sykefravær. Derfor må slike tiltak først og fremst sikte mot å fjerne årsakene til kortvarig og langvarig sykefravær, og må ikke ha som siktemål å fjerne rettigheter arbeidstakerne har oppnådd. Dessuten er det viktig at arbeidet med å redusere sykefraværet bygger på samarbeid og gjensidig tillit.

Landsorganisasjonen ser derfor med spesiell uro på den alminnelige mistillit som kommer til uttrykk gjennom dette vedtaket. Statistikken over fra-

værsutviklingen viser at antall fraværstilfeller har gått ned. Økingen i antall fraværsdager skyldes utelukkende at antallet som går sykmeldingsperioden helt ut, har økt fra 8 000 til 12 000 i løpet av to år.

Når Regjeringen nå går til angrep på egenmeldingssystemet, viser det at den ikke har forstått den utfordringen som nå ligger i omfanget av sykefraværet.

Landsorganisasjonen har tidligere anbefalt Regjeringen å trekke proposisjonen om endringer i sykelønnsordningen tilbake. Når Regjeringen likevel har fremmet proposisjonen, vil Landsorganisasjonen nå henstille til Lagtinget å avvise Odelstingets vedtak, slik at nåværende lov kan opprettholdes.»

LO/N.A.F.-OPPGJØRET

Som i 1982 ble tariffrevisjonen i 1984 gjennomført forbundsvist. Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund var først ute. Det ble derfor dette forbundet som fikk hovedtyngden av arbeidet med kravet om lik arbeidstid.

Delvis parallelt kom forhandlingene igang for Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet og Bekledningsarbeiderforbundet i lavlønnssektoren. Her ble det største stridsspørsmålet nedtrappingen av Lavlønnsfondet.

Alle de tre forbundenes forhandlinger gikk til mekling.

Den 5. april la meklingsmannen fram forslag om ny verkstedsoverenskomst. Den ga blant annet et generelt tillegg på 70 øre pr. time innenfor en antatt ramme for årslønnsveksten på 5,9 %. I tillegg ble man enige om følgende prinsippavtale om lik arbeidstid:

«MVL og NJMF er enige om at det er ønskelig med lik arbeidstid for alle grupper arbeidstakere i bedriftene. Det er et felles mål for partene å innføre dette så snart som mulig på en måte som også tar hensyn til bedriftenes konkurranseevne.

Ved innføring av lik arbeidstid er reduksjon av den alminnelige arbeidstid til 37,5 timers uke det mest realistiske alternativ. Dette vil imidlertid ha kostnadsmessige og praktiske konsekvenser som må vurderes grundig. Også konkurransesituasjonen tilsier at nedsettelsen av den alminnelige arbeidstid må utredes nærmere.

Partene vil derfor anmode N.A.F./LO om, i fellesskap, å utrede alle spørsmål som har betydning for innføring av 37,5 timers arbeidsuke. Utredningen skal gi en vurdering av rasjonalisering- og produktivitetstiltak, konkurranseevne samt utviklingen i andre land. Videre bør den ta hensyn til forventet utvikling av pensjonsforholdene i Norge. Utredningen skal være ferdig innen utgangen av 1985.

Partene er enige om at utredningen fra N.A.F./LO skal foreligge før det fastsettes betingelser og plan for nedsettelsen av den alminnelige arbeidstid til 37,5 timer pr. uke. Partene er derfor enige om at en konkret plan for generell gjennomføring av lik arbeidstid skal søkes utarbeidet som ledd i tarifforhandlingene i 1986.»

I Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet og i Bekledningsarbeiderforbundet la meklingsmannen den 7. april fram forslag som for lønn og arbeidstid inneholdt tilsvarende elementer som i verkstedsoverenskomsten. Dessuten ble man enige om følgende når det gjelder Lavlønnsfondet:

- «6. Med sikte på tariffrevisjonen 1986 anmodes LO og N.A.F. innen 1.10. 1985 om å gjennomføre en felles utredning om følgende problemer:
 - a) Lavlønnsfondets vanskelige økonomi
 - b) Tempoplan for nedtrapping av fondet
 - c) Bedriftenes problemer ved sterkt forsinkede refusjoner
 - d) Forenkling av regelverket
 - e) Problemer ved at en rekke ulike bedrifter og bransjer lønnsmessig er knyttet sammen på en måte som kan ha konsekvenser for sysselsetting og lønnsutvikling i de enkelte bransjer.
7. a) Lønnstrekk 35 øre pr. time opprettholdes i tariffperioden
- b) Ingen nedtrapping av refusjon fra Lavlønnsfondet i tariffperioden.»

OPPGJØRET I DEN OFFENTLIGE SEKTOREN

Organisasjonene i den offentlige sektors krav hadde to hovedelementer; parallell utvikling med privat sektor og kompensasjon for tidligere etterslep.

Fra statens og kommunenes side ble kravet om etterslep avvist og heller ikke kravet om parallellitet ble klart innfridd.

Denne steile holdningen førte til at meklingsmannen ikke så noe videre grunnlag for mekling, og organisasjonene på arbeidstakersiden gikk til streik. Streiken i kommunesektoren varte fra 23/5 til 30/5 og i staten fra 24/5 til 29/5. Da gjorde Regjeringen det klart at de ville foreslå konflikten løst ved tvungen lønnsnemnd.

Lønnsnemndas kjennelse ga en ramme for årslønnsveksten i offentlig sektor på 6,3 % inklusiv 0,45 % til justerings- og normeringsforhandlinger. Nemnda la blant annet til grunn at lønnsveksten i privat sektor sannsynligvis ville bli noe høyere enn det som tidligere var antatt. Den nye lønnstabellen ble som følger:

I. GENERELLE LØNNSTILLEGG

A) Lønnstabell A (hovedlønnstabellen):

Bruttolønn*) Ltr.	Nåværende	%-till.	Ny
1	55 126	3,50	57 055
2	56 660	3,50	58 643
3	66 926	3,50	69 268
4	68 847	3,50	71 256
5	70 832	3,50	73 311
6	74 596	3,50	77 206
7	76 353	3,60	79 101
8	78 381	3,60	81 202
9	80 475	3,60	83 372
10	82 872	3,60	85 855
11	85 394	3,60	88 468
12	88 571	3,60	91 759
13	92 779	3,60	96 119
14	96 607	3,60	100 084
15	100 470	3,70	104 187
16	104 367	3,80	108 332
17	108 229	3,90	112 449
18	112 992	3,90	117 398
19	117 893	3,90	122 490
20	123 548	3,80	128 242
21	129 606	3,80	134 531
22	136 178	3,80	141 352
23	142 962	3,70	148 251
24	150 281	3,60	155 691
25	156 571	3,50	162 050
26	162 969	3,50	168 672
27	169 852	3,40	175 626
28	177 068	3,40	183 088
29	184 634	3,40	190 911
30	192 171	3,40	198 704
31	199 812	3,40	206 605
32	207 787	3,40	214 851
33	216 125	3,40	223 473
34	224 838	3,40	232 482
35	233 937	3,40	241 890
36	243 471	3,40	251 749

37	253 869	3,40	262 500
38	264 785	3,40	273 787
39	276 171	3,40	285 560

*) Bruttolønn inklusiv avgift på 52 kroner pr. år til Opplysnings- og utviklingsfondet.

Det tas forbehold om at den tekniske utregning av tabellen kan føre til mindre endringer i beløpene.

Det gis videre et fast tillegg på kr. 600,— pr. år som innarbeides i regulativet på alle lønnstrinn.

B) Lønnstabell B (tilleggslønnstabellen):

Lønnstabell B reguleres med 4,2 pst.

Lavlønnsfondet

Styret har i beretningsperioden bestått av: Yngve Hågenesen, Landsorganisasjonen i Norge, formann, Lars Aarvig, Norsk Arbeidsgiverforening, Erik Aagaard, Norsk Arbeidsgiverforening, Ole Knapp, Landsorganisasjonen i Norge, Einar Hysvær, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Tor Harald Berg, Landsorganisasjonen i Norge, fast sekretær.

I forbindelse med tariffrevisjonen pr. 1. 4. 1984 la Riksmeklingsmannen fram forslag angående Lavlønnsfondets framtid som ble vedtatt av partene.

Det vedtatte forslag lyder:

- «1. Med sikte på tariffrevisjonen 1986 anmodes LO og N.A.F. innen 1.10. 1985 om å gjennomføre en felles utredning om følgende problemer.
 - a) Lavlønnsfondets vanskelige økonomi.
 - b) Tempoplan for nedtrapping av fondet.
 - c) Bedriftenes problemer ved sterkt forsinkede refusjoner.
 - d) Forenkling av regelverket.
 - e) Problemer ved at en rekke ulike bedrifter og bransjer lønnsmessig er knyttet sammen på en måte som kan ha konsekvenser for sysselsetting og lønnsutvikling i de enkelte bransjer.
2. a) Lønnstrekk med 35 øre pr. time opprettholdes i tariffperioden.
 - b) Ingen nedtrapping av refusjonene fra Lavlønnsfondet i perioden.»

2. Arbeids- og næringslivet

Hovedavtalens bedriftsutviklingstiltak

I løpet av 1984 har styret for Hovedavtalens Bedriftsutviklings-tiltak gitt tilsagn om støtte til i alt 34 tiltak. Bevilgningene har gått til

- 13 kartleggingskonferanser,
- 10 bedrifter som har fått tildelt ett eller to utviklingsstipend til ledere og/eller tillitsvalgte, og
- 11 bedrifter har fått støtte til jobbutformingsprosjekter.

Til sammenligning ga styret i løpet av 2. halvår 1982 og hele 1983 tilsagn om støtte til

- 8 kartleggingskonferanser,
- 8 bedrifter fikk utviklingsstipend og
- 10 bedrifter fikk støtte til jobbutformingstiltak, tilsammen 26 tiltak.

Når det gjelder tilsluttede tiltak er

- 11 kartleggingskonferanser gjennomført (5 i 1982—83).
- 2 jobbutformingsprosjekter er avsluttet (3 i 1982/83).

I alt arbeider 25 utviklingsstipendiater fordelt på 18 bedrifter, eller grupper av bedrifter, med utviklingsprosjekter. De første stipendiatene er ferdig med sin 2 års periode i første halvår 1985.

I løpet av 1984 har flere bransjer kommet i gang med tiltak, og både store, middelstore og små bedrifter er representert. Regionalt har det også vært en viss spredning selv om hovedtyngden av tiltak foregår i Østlands-området og i Trøndelag.

STYRETS ARBEID

Styret for Hovedavtalens Bedriftsutviklingstiltak har i 1984 hatt følgende sammensetning:

Fra N.A.F.: Lars Chr. Berge, Alfred Hauge og Lars Harlem. Sistnevnte trådte ut av styret i mars 1984 og Tore Castberg tok hans plass.

Fra LO: Jan Kr. Balstad, Lars Skytøen og Magnus Midtbø.

Fra Arbeidspsykologisk Institutt: Bjørn Gustavsen og Per H. Engelstad.

De prosjektansvarlige Kjell I. Grue, N.A.F. og Harry O. Hansen, LO, tiltrer styret og Olaf Stene, N.A.F. har vært styrets sekretær.

Lars Chr. Berge har i 1984 vært styrets formann og Jan Kr. Balstad dets nestformann

Styret har i løpet av året hatt 7 møter og behandlet i alt 37 saker. De fleste sakene har vært søknader om økonomisk støtte til bedriftsutviklingstiltak. Styret har tatt initiativet til et prosjekt om undersøkelse av sammenhengen mellom avansert teknologi og arbeidsorganisasjonen. I sammenheng med dette og ellers generelt vil en også undersøke effekten av Arbeidsmiljølovens § 12.

Styret har forøvrig drøftet faglige spørsmål på sine møter og representanter fra bedriftsprosjektene innen Inter Nor-kjeden og M. Peterson & Søn har presentert utviklingen av disse prosjektene for styret.

PROSJEKTMØTET LO-N.A.F.

Prosjektmedarbeidere i hovedorganisasjonene har hatt 2 felles møter. Etterhvert som kretsen av prosjektmedarbeidere er utvidet, har man valgt å sette ned arbeidsgrupper på spesielle saker. 3 arbeidsgrupper har vært i virksomhet i 1984:

En gruppe har utarbeidet opplegg for opplæring i bedriftsutvikling for medarbeidere i forbund og landssammenslutninger, og gjennomført en slik konferanse.

En arbeidsgruppe har utarbeidet en brosjyre med råd og tips om kartleggingskonferanser.

En arbeidsgruppe arbeider med konkretisering av prosjektområdet teknologi og arbeidsorganisasjon.

Videre har 2 medarbeidere fra LO og N.A.F. vært ansvarlige for oppfølging av utviklingsstipendiatene og arrangement av stipendiatsamling. 2 medarbeidere har hatt ansvaret for utarbeidelse av kortrapporter om gjennomførte tiltak.

BRANSJETILTAK

Det er blitt lagt stor vekt på å engasjere forbund og landsammenslutninger i arbeidet. Som et ledd i dette ble en konferanse om bedriftsutvikling for medarbeidere i forbund og landssammenslutninger arrangert på Østenfor Hotel i oktober 1984. Hovedvekten på konferansen var erfaringer fra praktiske bedriftsutviklingstiltak i bedrift og bransje, og planer for

oppstart og videreføring av tiltak innen de enkelte bransjeområder. Brosjyren med råd og tips om kartleggingskonferanser ble utarbeidet før konferansen og er sendt ut til de forskjellige forbund og landssammenslutninger.

STIPENDIATORORDNINGEN

Den første stipendiatsamlingen ble arrangert på Leangkollen i februar 1984. 14 utviklingsstipendiater og kontaktpersoner var samlet. 2 medarbeidere fra LO og N.A.F. hadde forberedt samlingen. I tillegg var prosjektansvarlige i hovedorganisasjonene og API representert på konferansen. Konferansen ble stort sett viet en orientering og drøftelse av de enkelte bedrifts-prosjekter og planer for videre arbeid.

De nye utviklingsstipendiatene som har kommet til etter hvert er blitt besøkt av representanter for hovedorganisasjonene. Enkelte av stipendiatene har gjennom rapporter holdt hovedorganisasjonene løpende orientert om sitt arbeid.

Enkelte av utviklingsstipendiatene er videre benyttet som ressurspersoner på konferanser og kurs for å fortelle om sine erfaringer. For LO-organiserte stipendiater arrangerte Landsorganisasjonen en egen konferanse på Sundvollen 13.—14. november 1984. I tillegg til de 11 stipendiatene møtte klubbformennene fra de angjeldende bedrifter og fra de bedrifter hvor det bare er stipendiat utpekt av bedriftsledelsen. De 5 forbundsområder som stipendiatene kommer fra var også representert på konferansen.

KARTLEGGINGSKONFERANSER

Det har vært en stor økning i antallet kartleggingskonferanser i løpet av året. Etter hvert har det utviklet seg 3 typer kartleggingskonferanser:

- 1) Bransjekartlegging, med en blanding av generelle temaer for bransjen og drøftelser av utviklingstiltak i den enkelte bedrift.
- 2) Regional konferanse der man har søkt å samle bedrifter innenfor et geografisk område.
- 3) Konferanser i enkeltbedrift. Den siste har fungert som en startkonferanse for å sette igang tiltak. I visse tilfelle har også slike kartleggingskonferanser blitt brukt som et virkemiddel for å løse samarbeidsproblemer i bedriften.

JOBBUTFORMINGSPROSJEKTER

Antallet jobbutformingsprosjekter har vært omtrent det samme som forrige år. De fleste jobbutformingsprosjekter strekker seg over en periode på 1–2 år. Relativt få er derfor avsluttet. I et par tilfelle har det vært snakk om støtte til relativt tidsavgrensede utredningsprosjekter. Erfaringen viser at det ofte tar lengere tid å komme igang og få resultater av jobbutformingsprosjekter enn bedriftene i utgangspunktet tenker seg. Det har videre i en del tilfelle vært vanskelig å trekke grensen for hvilke typer tiltak som faller innenfor intensjonene med Tilleggsavtale I. Styret har holdt fast ved at det er medvirkningssiden ved prosjektene som støttes etter denne avtalen. Tiltak med sikte på å få i stand bred medvirkning i bedriften kan imidlertid gjerne knyttes til teknisk administrative prosjekter, som f.eks. kvalitetssikring, «japansk tilvirkningsfilosofi — Kanban», innføring av ny teknologi osv.

PROSJEKTOMRÅDE TEKNOLOGI OG ARBEIDS-ORGANISASJON

Styret har vedtatt å etablere dette som et eget prosjektområde. I løpet av 1984 har man gitt støtte til 2 kartleggingskonferanser innenfor teknologi og arbeidsorganisasjon:

1. Jobbutforming ved «Fleksibel automatisk montasje» ble arrangert i slutten av november med representasjon fra ledelse og tillitsvalgte i 7 bedrifter med IFIM og Verkstedteknisk Laboratorium ved SINTEF som faglig arrangør.
2. En konferanse om DAK/DAP skal arrangeres i regi av Jern og Metall og Mekaniske Verksteders Landsforening med API som faglig ansvarlig.

Innenfor prosjektet teknologi og arbeidsorganisasjon tar man sikte på å samle prosjekter med innføring av ny teknologi der man samtidig tar hensyn til krav til jobbutforming etter arbeidsmiljølovens § 12. Hovedavtalens Bedriftsutviklingstilskudd vil drøfte nærmere støtte til utviklingsaktiviteter i bransje og enkeltbedrifter på dette området, og samtidig arbeide med muligheten for kobling til forskningsprosjekter, blant annet innenfor programmet «Menneske, data, miljø» i N.T.N.F. Et møte med utvalgte forskningsinstitusjoner om dette tema ble avholdt på Bondi i begynnelsen av desember. Det er nedsatt en egen prosjektgruppe mellom LO — N.A.F. for å følge en del av disse prosjektene.

SMÅ OG MELLOMSTORE BEDRIFTER

I regi av LOs distriktskontor og N.A.F.s distriktskontor i Bergen og med støtte fra Arbeidspsykologisk Institutt ble det avholdt en kartleggingskonferanse for små og mellomstore bedrifter i Vosseregionen i september. I løpet av året har også flere andre mindre og mellomstore bedrifter fått støtte til utviklingstiltak. Blant annet ble et samarbeidstiltak mellom 4 mindre trykkeribedrifter i Trøndelag støttet, der bedriftsledelse og tillitsvalgte/ansatte gjennomførte et felles produktivitetsarbeid.

INFORMASJONS- OG ERFARINGSSPREDNING

I 1984 har man startet utgivelse av kortversjoner av rapporter fra avsluttede bedriftsutviklingstiltak. De første rapportene ble sendt ut i mai—juni 1984, og 2 nye ble sendt ut i oktober—november. Tilsammen har man gitt ut 6 nummer av kortrapportene. Disse er sendt til ledelse og bedriftsklubber i bedrifter med mere enn 20 ansatte.

Den tidligere nevnte brosjyren med råd og tips for kartleggingskonferanser er utarbeidet.

Videre er det gitt orienteringer om Hovedavtalens Bedriftsutviklingstiltak på møter, kurs og konferanser. Omtalen av bedriftsutviklingstiltakene og Tilleggsavtale I er imidlertid fortsatt sporadisk og tilfeldig i tidsskrifter og aviser. Man registrerer en viss økning i antall henvendelser i perioden etter at kortrapporter er sendt ut.

FORHOLD TIL ANDRE INSTITUSJONER/ ORGANISASJONER

Man har hatt kontakt med flere forskningsmiljøer i forbindelse med bedriftsutviklingstiltakene. Det gjelder API, IFIM, Verkstedsteknisk Laboratorium, Rogalandsforskning, Sentralinstituttet for Industriell Forskning, Norsk Regnesentral og forskningsprogrammet Menneske — Data — Miljø.

Prosjektansvarlige i organisasjonene har videre hatt et gjensidig orienteringsmøte med ledelsen i STI og INKO-tjenesten for å orientere dem om Tilleggsavtale I og muligheter for støtte til bedriftsutviklingstiltak. Man har holdt fast ved å knytte støtten til konkrete utviklingstiltak i bedrift eller bransje og ikke gi direkte støtte til forskningsmiljøer eller andre utenforstående konsulenter.

INTERNASJONAL KONTAKT

I tillegg til kontakt med våre nordiske naboland har prosjektansvarlige i organisasjonene deltatt på en konferanse i regi av de europeiske produktivitetssentre om «The future of labour management cooperation». Man har også hatt besøk av forskere og andre fra andre land som er interessert i vårt avtaleverk, og spesielt arbeidet med Tilleggsavtale I.

Samarbeidsrådet LO/N.A.F.

Samarbeidsrådet har i 1984 hatt følgende medlemmer:

Fra Norsk Arbeidsgiverforening:

Adm. direktør Pål Kraby, direktør Lars Chr. Berge, adm. direktør Torgeir Sjeggstad.

Varamedlemmer: Direktør Kjell I. Grue, ass. Direktør Rolv Brandtzæg, avd. direktør Hans Bjertnes-Tangen.

Fra Landsorganisasjonen i Norge:

Formann Tor Halvorsen (formann i Rådet 1984), nestformann Leif Haraldseth, forbundsformann Finn Nilsen.

Varamedlemmer: sekretær Yngve Hågensen, prosjektleder Harry O. Hansen, forbundsformann Kåre Hansen.

Som rådets sekretær:

Arnold Johannessen/LO

Som observatør:

Samarbeidsmedarbeider/kontorsjef Petter Thoen, N.A.F.

Samarbeidsrådet har i 1984 holdt 1 møte. Møtet behandlet bl.a. oversikt over kurs/konferanser 1985.

Etter henstilling har det i 1984 vært avlagt 14 bedriftsbesøk. I de fleste tilfeller har det vært møter med et samlet eller utvidet BU. Møtene har stort sett dreiet seg om redegjørelser for samarbeidsorganenes arbeidsområde. I noen tilfeller har det vært tvister angående forståelse av avtalen og representasjon i BU.

24 bedrifter har søkt om midler etter «Retningslinjer for økonomisk refusjon i forbindelse med internatkurs/konferanser om samarbeidsforhold i den enkelte bedrift», hvorav 17 er innvilget. 8 bedrifter har fått hjelp til programopplegg.

Etter vedtak i Rådet har brosjyren «Bedriftslære» vært til-

budt videregående skoler med industrifag på læreplanen. Skolene har blitt tilbudt å kjøpe heftet til selvkost kr. 3.55. Hittil har ialt 25 skoler benyttet seg av tilbudet og bestilt ialt 757 hefter. I tillegg til foranstående har i alt 51 bedrifter bestilt og fått tilsendt hefter. Enkelte forbundsområder har bestilt fra 50—210 eksemplarer for utdeling til sine grunnorganisasjoner. «Bedriftslære» er hittil trykt i to opplag. (10 000 og 3 000 ekspl.) Opptrykk påregnes også i 1985, da det i skrivende stund er utsendt ca. 11 000 ekspl.

Kursboken «Regnskapslære» har hatt en lang og trang fødsel. Man støtte i første rekke på vanskeligheter med godkjenning fra breviskolekonsulenten. Etter å ha foretatt noen forandringer foreligger nå boken godkjent av Brevviskolerådet. Kurset er stønadsberettiget.

Samarbeidsrådets sekretariat har foretatt en utsendelse til alle bedrifter, etter N.A.F.s medlemsregister, med 20 ansatte eller fler, som forteller noe om kursets innhold og stønadsform.

Etter vedtak i hovedorganisasjonene fungerer sekretariatet som distributør av «Datalære». Det er fra sekretariatets side solgt til 56 bedrifter ialt 157 deltakerpermer, 18 veiledningspermer, 12 koffertar og 760 enkeltheftar.

I 1984 ble det avviklet 6 felleskurs i samarbeidsforhold med 144 deltakere fra 43 bedrifter. Fra starten i 1971 og fram til utgangen av 1984 har det vært holdt 114 felleskurs med i alt 3908 deltakere fra 1284 bedrifter.

Videre har det vært avviklet 1 konferanse for bedriftenes styremedlemmer med 36 deltakere fra 10 bedrifter. Det har ialt vært avviklet 35 konferansar med 1091 deltakere fra 348 bedrifter fra starten i 1975 til utgangen av 1984.

For medlemmer av arbeidsmiljøutvalg har det i 1984 vært holdt 8 konferansar med 303 deltakere fra 74 bedrifter. Fra starten i 1979 har det ialt deltatt 1955 deltakere fra 355 bedrifter på ialt 43 konferansar.

Samarbeidsrådet DKT-LO

Etter henstilling fra fellesmøte mellom Opplysnings- og Utviklingsfondets styre og Samarbeidsrådet DKT-LO i protokoll 1/77, har partene også for 1984 oppnevnt de samme personer til styret for Opplysnings- og Utviklingsfondet som til Samarbeidsrådet DKT-LO. Møtene i Fondsstyret og Samarbeidsrådet avvikles som fellesmøter.

Opplysnings- og Utviklingsfondets styre og Samarbeidsrådet DKT-LO har i perioden hatt følgende sammensetning:

Fra Den Kooperative Tarifforening:

Lorang Berg, Den Kooperative Tarifforening, Jan Hein Eriksen, Den Kooperative Tarifforening, og Thor A. Johansen, Den Kooperative Tarifforening.

Vararepresentanter:

Hans Hodt, Den Kooperative Tarifforening, Trond Lunde, Den Kooperative Tarifforening, og Trygve Mathisen, Den Kooperative Tarifforening.

I brev datert 18. januar meddelte DKT forandringer i sin representasjon som medførte denne sammensetningen.

Magne Bølviken og Alf Fjeldsaa takket av som henholdsvis medlem og varamedlem helt fra opprettelsen av OU-fondet og Samarbeidsrådet DKT-LO.

Fra Landsorganisasjonen i Norge:

Yngve Hågensen, Landsorganisasjonen i Norge, Sidsel Bauck, Handel og Kontor i Norge, og Bjørn Engebretsen, Handel og Kontor i Norge.

Vararepresentanter:

Rolf Frøysland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Erling Oen, Hotell og Restaurantarbeiderforbundet, og Knut Westgård, Norsk Arbeidsmandsforbund. Harry O. Hansen er personlig varamann for Yngve Hågensen.

Det har i perioden vært avholdt 2 møter og 33 saker er behandlet. Av disse kan nevnes:

- Budsjett og regnskap for OU-fondet og fellesmidler.
- Samarbeidsprosjektene, oppfølging og arbeidsplaner.
- Samarbeidsrådets organisering og arbeidsområder, koordinering av studievirksomhet i kooperasjonen og bruken av fellesmidlene har vært den sentrale rammen omkring diskusjonen i denne perioden.

Diskusjonen er ikke avsluttet og vil stå sentralt også for 1985.

- Materiellutvikling.

OPPLYSNINGS- OG UTVIKLINGSFONDET DKT-LO.

Det er ialt innbetalt medlemskontingent for 1984 til fondet på kr. 3 525 900,—.

FAGLIG UTVALG.

Faglig Utvalg er rådgivende og innstillende overfor Samarbeidsrådet og Fondsstyret. Faglig Utvalg oppnevnes av Samarbeidsrådet. Utvalget har i perioden hatt følgende sammensetning:

Yngve Halvorsen, Handel og Kontor i Norge, Trond Lunde, Den Kooperative Tarifforening, John Bråthen, Den Kooperative Tarifforening, og Helge Egeland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.

Yngve Halvorsen har vært formann for utvalget i perioden.

Utvalget har avholdt 8 møter og behandlet 66 saker.

Av saker som er behandlet kan nevnes:

- Søknader om økonomisk støtte.
- Samarbeidsprosjekter, oppfølging, innhold og metode.
- Erfaringer med prosjektarbeid og materiellbehov i forhold til dette.

SEKRETARIATET.

Ansatte: Ing-Mari Steien, sekretariatleder og Grete Kjellstrøm, sekretær.

Sekretariatet er vedtatt utvidet med en halv stilling, og med en derav nødvendig økning av kontorplassen.

Det er ikke funnet noen akseptabel løsning for gjennomføring av vedtaket. Det arbeides videre med saken.

REVISJON.

Revisjon er gjennomført ved statsautorisert revisor Knut Bråthen.

ØKONOMISK STØTTE TIL LOKALE TILTAK,

Det er for 1984 utbetalt kr. 332 350,- til lokale tiltak.

Tiltakene arrangeres av partene lokalt på bedriftene for å diskutere aktuelle samarbeidsspørsmål mellom ansatte og ledere.

Det er en betydelig økning i interessen for å finne løsninger på bedriftsinterne spørsmål gjennom denne arbeidsformen.

Temaer som går igjen er:

- Samarbeidsavtalen, del B i Hovedavtalen.
Hvordan tilrettelegge de lokale forhold.
- Framtidsplaner, sammenslåing og/eller samarbeid mellom S-lag.
- Budsjett og økonomi, forståelse og tilpassing til mål og mulighet.

- Lover og avtaler, rutiner og arbeidsreglement.
- Kooperasjonen, strategi og vervekampanjer.
- Informasjon og kommunikasjonssystemer og innhold.

KURSVIRKSOMHETEN.

I perioden 1982 - 83, ble det gitt tilbud om avtalekurs fra Samarbeidsrådet til alle samvirkelag og kooperative produksjonsbedrifter.

I arbeidsprogrammet for 1984 ble det derfor vedtatt at regionale avtalekurs ikke skulle tilbys i 1984, men at produksjon av materiell til bedriftsinternt bruk, som prosjektarbeid skulle prioriteres.

Det ble avholdt en konferanse med deltakere fra prosjektbedrifter for å drøfte det behov bedriftene hadde for materiell til prosjektvirksomheten.

Konferansen ble avholdt på Samvirkeskolen i tiden 9. - 12. september 1984, med deltakere fra:

Hurum og Røyken Samvirkelag, Stavanger og Sandnes Samvirkelag, Samvirkelaget i Vestfold, Råholt Samvirkelag, Vadsø Samvirkelag, Porsanger Samvirkelag og Lofoten Samvirkelag.

Hensikten med konferansen var å få brukernes syn på behovet for materiell, og hvordan dette materiellet skulle utformes for å være mest mulig anvendelig for prosjektarbeid.

Tilstede på konferansen var også Faglig Utvalgs medlemmer Harry O. Hansen fra LO's arbeidslivsavdeling, Bjørn Velvin fra Oppland Distriktshøgskole og Mona Stenerud, NKL's opplysningsavdeling. Kursleder: Ing-Mari Steien, Samarbeidsrådet DKT-LO, og Grete Kjellstrøm, Samarbeidsrådet DKT-LO.

SAMARBEIDSPROSJEKTET «SAMARBEID I PRAKSIS - SØKELYSET PÅ OSS SELV».

Det er i 1984 ikke satt på nye bedrifter for prosjektet «Samarbeid i praksis - søkelyset på oss selv».

Samarbeidsprosjektene ledes og gjennomføres av en styringsgruppe bestående av representanter for bedriftens daglige ledelse, de ansattes tillitsvalgte og en representant fra Samarbeidsrådet. Gruppene arbeider i nært samarbeid med Handel og Kontor i Norge og Den Kooperative Tarifforening.

Hensikten med samarbeidsprosjektene er å finne samarbeidsformer mellom bedriften og de ansatte til beste for bedriftens økonomiske utvikling, de ansattes arbeidsmiljø og medbestemmelse og innflytelse over egen arbeidssituasjon. Betingel-

ser for å oppnå resultater ved denne arbeidsformen er at de ansattes representanter så vel som bedriftens ledelse går inn i arbeidet med vilje til nytenking og åpne samtaler for å kartlegge bedriftens problemområder.

Målsettingen for prosjektene er:

- å skape et miljø som engasjerer medarbeidere
- å øke de ansattes innflytelse over egen arbeidssituasjon
- å øke bedriftens lønnsomhet og å skape trygge arbeidsplasser.

Målsettingen søkes nådd gjennom åpne samtaler mellom bedriften daglige ledelse, representanter for styret og de ansatte. Bedriftens muligheter i distriktet og egne framtidsplaner sammen med interne problemområder kartlegges, for så å finne alternative løsninger. Økte kunnskaper blant såvel ledere som ansatte blir et hjelpemiddel.

Av temaer som går igjen i prosjektene kan nevnes:

- Innhold og system for kommunikasjon og informasjon, både internt og eksternt.
- Forståelse av bedriftens budsjett og regnskap.
- Bedriftens organisasjonsplan; organisering av samarbeidet og den formelle organisasjonen.
- Opplæringsplaner.
- Opplegg og gjennomføring av interne møter.
- Rutiner.
- Markedsføring/aktivitetsplanlegging.

Det er i 1984 brukt kr. 387 823,- til prosjektarbeidet.

Prosjekter i regi av konsulentfirmaer eller med konsulentbistand til prosjektledelse, er det ikke innvilget støtte til fra OU-fondet. Hvordan vi skal forholde oss til søknader av denne art er tatt opp og avklaring ventes å finne sted i løpet av neste periode.

Det er gitt støtte til NKL's prosjekt «Produktivitet».

Samvirkebankens prosjekt POP er gitt tilleggsbevilgning for ferdigstilling av konsekvensanalysen.

MATERIELL.

Det er utarbeidet rapport fra Erfa-konferansen med konklusjoner og kommentarer.

Det er vedtatt å nedsette arbeidsgrupper til det videre arbeid med materiellutvikling.

Rapporten fra Erfa-konferansen vil danne bakgrunn for arbeidsgruppens arbeid.

Det er ved dette lagt til rette for materiellutvikling av:

- Prosjektarbeid, form og metode
- arbeide i grupper
- avslutning
- opplæring

ARBEIDSMILJØOPPLÆRING.

Gjennom Opplæringsrådet for varehandelen er arbeidet med revisjon av materiell for opplæring av verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg tatt opp.

Handelens Arbeidsgiverforening har sagt nei til et videre samarbeid om dette materiell for arbeidet med en revisjon er inntil videre stilt i bero.

Bransjerådene

Ved Kgl. resolusjon av 3. desember 1982 ble det vedtatt at følgende bransjeråd skulle nedlegges:

Elektronisk industri - Herberge- og serveringsnæringen - Hermetikk- og konserverindustrien - Kjøttbransjen - Konfeksjonsindustrien - Motorindustrien - Småskips- og båtbyggerier - Skipsbyggingsindustrien - Skogbruket - Skotøy- og lærindustrien og Tekstilindustrien.

Det er dermed bare 7 igjen av de tidligere 18 bransjerådene.

Bergverkene:

Gruvearbeider Stein Åros, Hauge i Dalane. Varamedlem: Leif Larsen, Folldal.

Ivar Skredderhaug, Ytre Enebakk. Varamedlem: Wenche Spjelkavik, Sulitjelma.

Arnstein Remmen, Båsmoen. Varamedlem: Jorun Pedersen, Bjørnevatn.

Møbel- og innredningsindustrien:

Olaf Axelsen, Norsk Treindustriarbeiderforbund. Varamedlem: Rita Kåreid, Øystese.

Kjell Øvergård, Ytre Enebakk. Varamedlem: Nils Olav Henriksen, Ulefoss.

Sildolje- og sildemelindustrien:

Birger Blomkvist, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Varamedlem: Trond Rostad, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Andreas Steinsland, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, avdeling Egersund. Varamedlem: Gustav Pettersen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, avdeling Sigerfjord.

Steinindustrien:

Sekretær Magne Brekstad, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. Varamedlem: Ivar Lysgård, Eide på Nordmøre.

Støperiindustrien:

Sekretær Harald Hansen. Varamedlem: Nestformann Oddbjørn Møller. Begge Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Former Arvid Johansen, Tønsberg. Varamedlem: Former Flemming Christensen, Jersøy.

Treforedlingsindustrien:

Forretningsfører Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund. Varamedlem: Arne Marthinsen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund.

Bjørnar Skogstad, Tofte i Hurum. Varamedlem: Jan H. Andersen, Søndeled.

Trelastindustrien:

Sekretær Knut Mansås, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. Varamedlem: Sekretær Per Sjøholm, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Ingvald Iversen, Hamar. Varamedlem: Karle Horseng, Steinkjer.

Distriktssekretær Thorstein Lund, Bangsund. Varamedlem: Nestformann Einar Engseth, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

3. Sosialpolitikk - Familie- og forbrukersaker

Inntektsregulering for pensjonistene

I møte med Regjeringen 21. mars 1984 og pensjonistenes organisasjoner ble Regjeringens forslag til nye regler for reguleringer av grunnbeløpet i Folketrygden trukket tilbake.

Etter dette er det Folketrygdens regelverk som fortsatt gjelder ved regulering av grunnbeløpet i Folketrygden.

Pensjonistorganisasjonen fremmet følgende krav til regulering av Folketrygdens grunnbeløp og særtilleggssatser pr. 1. mai 1984.

- A. Når det gjelder kravet om regulering av Folketrygdens grunnbeløp og særtilleggssatser pr. 1. mai 1984 vil pensjonistenes organisasjoner komme tilbake til dette når resultatene av lønnsforhandlingene i privat og offentlig sektor begynner å avtegne seg.
- B. Vi vil imidlertid be om at departementet beregner utviklingen i disponibel realinntekt for alderspensjonister fra 1982 til 1983 og fra 1983 til 1984. For den siste perioden legges til grunn en regulering av G som svarer til prisforutsetningene. Vi ber om at beregningene gjøres for enslige pensjonister med inntekt i 1982 på kr. 35 000, kr. 45 000 og kr. 55 000 og for pensjonistektepar med inntekt i 1982 på kr. 55 000, kr. 65 000, og kr. 75 000. Vi vil gjerne ha disse beregningene snarest mulig slik at utslaget av skatteskjerpingen for pensjonister kan bli vurdert.

I møte med Regjeringen den 11. mai og 16. mai 1984 ble følgende:

SLUTTPROTOKOLL

fra forhandlinger/drøftinger mellom Regjeringen og Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon om regulering av grunnbeløpet i Folketrygden og andre pensjonsytelser pr. 1. mai 1984 satt opp.

«I samsvar med regler for kontaktutvalgene mellom Regje-

ringen og pensjonistenes organisasjoner og mellom Regjeringen og funksjonshemmedes organisasjoner, har det funnet sted drøftinger/forhandlinger mellom Regjeringen og Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon og om regulering av pensjonssystemer pr. 1. mai 1984.

Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge la frem sine krav til pensjonistreguleringen i brev av 5. april og 10. mai 1984.

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon la fram sine krav til pensjonsreguleringen i brev av 5. mars og 16. mai 1984.

I møtet 11. mai 1984 la Regjeringens representanter frem forslag om at grunnbeløpet reguleres med 1 400 kroner til 24 000 kroner fra 1. mai 1984. Dette ville gi en økning i den månedlige minstepensjon med kr. 177,— for enslige og kr. 284,— for ektepar når begge er pensjonister. Økningen i disponibel inntekt ville være 5,9 pst. for enslige minstepensjonister og 5,7 pst. for ektepar der begge har minstepensjon.

Regjeringens representanter anførte at oppgjørene for statsansatte og for jordbruket ikke var avsluttet ennå. En var derfor innstilt på å vurdere reguleringen av pensjonene videre i lys av disse oppgjørene.

Regjeringens representanter fremmet ikke forslag om regulering av særtilleggssatsene. Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon hadde hittil ikke fremmet slike krav.

Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon kunne ikke godta forslaget om regulering av grunnbeløpet.

Med henvisning til sitt brev av 5. april 1984 la Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge i brev av 10. mai 1984 frem krav til regulering av særtillegget for minstepensjonister. Disse organisasjonene krevde at særtilleggene for enslige og ektepar ble regulert med henholdsvis 2 og 1 prosentpoeng.

I møte 16. mai 1984 fremmet Regjeringens representanter forslag om regulering av grunnbeløpet med 1 600 kroner til 24 200 kroner fra 1. mai 1984.

Regjeringens representanter fremmet forslag om regulering av særtillegget med 1 prosentpoeng til henholdsvis 52,5 pst. for enslig minstepensjonist og 48,5 pst. for minstepensjonist gift med pensjonist. Dette vil gi en økning i månedlig min-

stepensjon med kr. 223, — for enslig pensjonist og kr. 366, — for et ektepar når begge er pensjonister.

Økningen i disponibel inntekt fra 1983 til 1984 vil bli 6,9 pst. både for enslige minstepensjonister og ektepar der begge er minstepensjonister. Minstepensjonen for enslig på årsbasis vil etter dette bli 37 405 kroner og for ektepar 60 524 kroner.

Etter Regjeringens mening gir dette forslaget en utvikling i grunnbeløpet parallelt med forutsatt lønnsvekst i de anbefalte forslag til tariffavtale i privat sektor. Minstepensjonistene vil få en utvikling i disponibel inntekt som er noe høyere enn den for enslige lønnstakere og lønnstakerektepar uten barn.

Det er fortsatt Regjeringens forutsetning at minstepensjonister skal være fritatt for inntektsskatt.

Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon godtok ikke Regjeringens tilbud. Organisasjonene ba om at følgende merknader ble tatt inn i stortingsproposisjonen:

1. Om Regjeringens forslag til regulering av grunnbeløpet.

Organisasjonene hadde fremsatt krav om økning av grunnbeløpet til kr. 25 000, — fra 1. mai 1984. Dette ville gi priskompensasjon for 1983 i samsvar med Stortingets regelverk samt en velstandsregulering i samsvar med utviklingen for yrkesaktive i 1983. Regjeringens forslag om kr. 24 200 ligger kr. 300 under den priskompensasjon Stortingets regelverk tilsier. Organisasjonene kunne ikke godta dette.

2. Om Regjeringens forslag til økning av satsene for særtillegget.

Forutsatt et grunnbeløp på kr. 25 000 fra 1. mai, hadde organisasjonene fremsatt et krav om en økning på henholdsvis 2 prosentpoeng for enslige og 1 prosentpoeng for ektepar der begge er pensjonister. Regjeringens tilbud om 1 prosentpoeng er, sett i lys av forslaget om grunnbeløpsregulering, så langt fra organisasjonenes krav at det ikke kunne aksepteres.

3. Om Regjeringens behandling av trygdeoppgjøret 1984.

Organisasjonene fremsatte sine krav i god tid før 1. mai. Likevel opplever organisasjonene nok en gang at Regjeringen hastverksbehandler trygdeoppgjøret og gir organisasjonene urimelig korte tidsfrister. Organisasjonene føler på ingen måte at trygdeoppgjøret blir underlagt en behandling som står i

rimelig samsvar til at en her fastsetter inntektene til 1/5 av Norges befolkning.

Organisasjonene beklager sterkt at Regjeringen ikke har vært villig til å følge opp regelverkets bestemmelser om regulering av grunnbeløpet og sin egen målsetting om at pensjonistenes inntekter minst skal øke like sterkt som lønnstakernes.

Stortinget vedtok Regjeringens forslag til inntektsregulering for pensjonistene i juni 1984.

Etter at lønnsoppgjøret for de offentlig ansatte var avgjort i lønnsnemnd og hvor resultatet var en regulering på 6,25 %, krevde pensjonistenes organisasjoner ny behandling av trygdeoppgjøret.

Følgende brev ble sendt Regjeringen:

«GJENOPPTAGELSE AV TRYGDEOPPGJØRET PÅ BAKGRUNN AV RIKSLØNNSNEMNDAS KJENNELSE — NY REGULERING AV FOLKETRYGDENS GRUNNBELØP FRA 1. OKTOBER 1984

Ved Stortingets behandling av pensjonsreguleringen for 1984 gjentok Sosialkomitéens flertall komitéens merknad til stats- og trygdebudsjettet for 1984 der det heter at «komitéen forutsetter at pensjonistene får regulert sine pensjoner pr. 1. mai 1984 slik at de blir sikret en inntektsutvikling minst på linje med gjennomsnittet for yrkesaktive».

Komitéens flertall tok videre som utgangspunkt at lønnsveksten i privat sektor i 1984 ville bli 5,9 %. Komitéens flertall fant derfor at en økning på 6,0 % av gjennomsnittlig grunnbeløp fra 1983 til 1984 samt en økning av særtillegget med 1 prosentenhet «ivaretar nevnte målsetting».

Rikslønnsnemnda uttalte i sin kjennelse av 17. august d.å.:

«... når kravene er fremsatt synes det i vesentlig grad å ha sin bakgrunn i at tilgjengelig statistikk for lønnsglidning i den private sektor synes å indikere at den avtalte ramme for lønnsvekst på 5,9 pst. på flere områder vil bli klart overskredet. . . Flere institusjoner, herunder bl.a. Statistisk Sentralbyrå og Norges Bank, har som foran nevnt, anslått at gjennomsnittlig lønnsøkning i industrien vil bli på minst 6½ pst. i 1984. Dette er et forhold som Rikslønnsnemnda ikke kan se bort fra i sin behandling av oppgjøret for stats- og kommuneansatte.»

Etter en samlet vurdering konkluderte derfor Rikslønnsnemnda med at rammen for lønnsoppgjøret i offentlig sektor for 1984 skulle økes med 0,35 prosentenheter fra 5,9 % til 6,25 %.

Det er dermed klart at Stortingets forutsetninger om inntektsutviklingen for yrkesaktive i 1984 er endret både innen privat og offentlig sektor. Selv om minstepensjonistene fremdeles kan synes å komme ut på linje med gjennomsnittet for yrkesaktive, er det klart at uten en gjenopptagelse av trygdeoppgjøret, vil Stortingets målsetting ikke la seg oppfylle hverken når det gjelder folketrygdens grunnbeløp eller for de store pensjonistgrupper hvis inntekter helt og holdent blir bestemt av utviklingen i grunnbeløpet.

Norsk Pensjonistforbund, Landsorganisasjonen i Norge og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon står derfor på denne bakgrunn sammen i kravet om at trygdeoppgjøret gjenopptas.

Organisasjonene krever at det gis en økning på det gjennomsnittlige

grunnbeløpet for 1984 med 0,35 prosentenheter, tilsvarende den økningen i rammen for offentlig sektor som Rikslønnsnemnda fastsatte i sin kjennelse. Organisasjonene antar at det mest praktiske for begge parter er at dette gjennomføres ved en økning i grunnbeløpet fra 1. oktober 1984. Grunnbeløpet må i så fall fra denne dato fastsettes til kr. 24 500.

Organisasjonene ber om at det snarest innkalles til et møte i Kontaktutvalget mellom Regjeringen og pensjonistenes og funksjonshemmedes organisasjoner der drøftingene om trygdeoppkjøret for 1984 blir gjenopptatt.»

Stortinget vedtok 5. desember 1984 å ikke ta opp til ny behandling trygdereguleringen på grunnlag av Lønnsnemndas kjennelse.

PENSJONISTORGANISASJONENES KRAV OVERFOR STATEN VEDRØRENDE REGULERING AV STATLIGE TRYGDEYTELSER OG ANDRE STØTTETILTAK FOR 1985

1. Rammetilskudd til kommunene

Fra 1984 er kommunene tildelt rammetilskudd til helse- og sosialtjenesten.

Når det gjelder rammetilskuddet for helsetjenesten må vi her be om at nødvendige midler blir tatt med i budsjettet for 1985, slik at hjemmeboende eldre kan få en systematisk legekontroll. (Kfr. pkt. 9.)

For sosialtjenestens vedkommende er rammetilskuddet her de tiltak vi tidligere forhandlet med staten om. Det gjelder tilskudd som tidligere var øremerket til sosial administrasjon, til sosial støtte, hjelpeordninger for hjemmene, tiltak for eldre og uføre, samt telefonstøtte for eldre og uføre. Summen av disse tiltak ble hevet fra 942 millioner kroner i 1983 til 1 040 millioner i 1984.

Den prosentvise fordeling for tilskuddet i 1983 var:

Administrasjon	10,6 %
Sosial støtte	5,3 %
Hjelpeordninger	61,4 %
Tiltak eldre og uføre	17,5 %
Telefonstøtte	5,2 %

Vi har nå sett signaler fra enkelte kommuner om en helt ny prioritering av rammetilskuddet på grunn av kommunenes vanskelige økonomiske situasjon.

Vi viser til Ot.prp. nr. 72, side 12, hvor det uttales følgende:

«Det knytter seg en viss usikkerhet til omfanget av de tjenester kommunene vil overta pr. 1. januar 1984. Dersom det skulle vise seg å bli avvik av

betydning fra de forutsetninger som er lagt til grunn, vil man måtte vurdere de statlige rammetilskuddene på nytt. Sosialdepartementet vil foreta en analyse av situasjonen i løpet av 1. kvartal 1984, og denne vil danne grunnlaget for en statlig vurdering.»

Vi går ut fra at vi blir underrettet straks denne analyse foreligger.

Vi vil be om at den prosentvise fordeling mellom de ulike tiltak blir opprettholdt, og at dette gjøres ved styring fra Sosialdepartementet med rundskriv til kommunene.

Statens utgiftsdekning til kommunenes sosialtjeneste (summen av de tidligere tilskudd) sank fra 22,3 % i 1980 til 16,4 % i 1982, (St.prp. 72, 1982—83, s. 9). Andelsmessige utgifter til eldreomsorg fra statens side utgjorde i 1980 — 16,9 % og 1982 — 14,6 %. Dette må også sees i forbindelse med befolkningsutviklingen som viser en økning på 12,5 % fra 1980—1990 for alle over 67 år, og en økning på 30,7 % i samme tidsrom for alle over 80 år. Dette forutsetter en sterkere økning av rammetilskuddet fra statens side til kommunenes sosialtjeneste for å dekke opp eldreomsorgsbehovet, enn det som er forutsatt fra Sosialdepartementets side i St.prp. 72 — 1982—83.

2. Pensjonistenes deltakelse i fordelingen av helse- og sosialtjenester i kommunene

Pensjonistenes organisasjoner har gjennom flere år krevd opprettet eldreråd i kommunene. Vi kan ikke lenger akseptere at avgjørelser som klart berører pensjonistenes livssituasjon, og her kommer fordelingen av de statlige rammetilskudd inn, fattes uten at pensjonistene selv har hatt mulighet til å øve innflytelse på resultatet.

Vi har fra 1. januar 1984 fått innført loven om helse- og sosialtjeneste i kommunene. Eldrerådene må her komme inn i fordelingen av rammetilskuddene og i de planleggingsoppgaver som kommunene er pålagt ifølge den nye loven.

Vi er klar over at Sosialdepartementet har en undersøkelse angående de eldres innflytelse lokalt som prosjekt. Men vi krever at det må opprettes eldreråd straks og ikke avvente denne undersøkelsens resultat, da vi nå ser at pensjonistene kommer dårligere ut enn tidligere.

3. Driftstilskudd til Norsk Pensjonistforbund

Vi stilte for budsjettet 1984 et krav om driftstilskudd på kr. 7 520 000,—. For 1985 har vi prisjustert dette kravet med 7 %, slik at kravet blir kr. 8 050 000,—. Fra 1. januar 1984 har vi

fått den nye loven om helse- og sosialtjeneste i kommunene. Uten en styrking av vårt organisasjonsapparat vil vi ikke makte vår oppgave som pensjonistenes talsmenn under utarbeidelse av plansystemene i kommunene, og den informasjon som pensjonistene har krav på.

Det er et viktig arbeid Norsk Pensjonistforbund utfører som et nødvendig ledd i bedring av pensjonistenes levekår. Pensjonistforbundet er en landsomfattende organisasjon med forbundsstyre, fylkesstyre og lokale pensjonistforeninger. Skal Pensjonistforbundet makte sin oppgave i det nye systemet med rammetilskudd og desentralisert sosialomsorg, må forbundet bygge ut sin sentrale hovedadministrasjon og foreta oppbygging av fylkeskontorer med nødvendige personellressurser og kontorhold.

4. A. Bostøtte

Vi har fått revidert ordningen med bostøtte for eldre og uføre for 1984. Denne er også hevet fra 90 millioner til 125 millioner i 1984.

Det vil i 1984 bli gjennomført en undersøkelse av ordningen hvor også pensjonistenes organisasjoner er representert. Ut fra dette vil vi komme tilbake senere med forslag til eventuelle endringer her, men ber om at nødvendige midler blir stilt til disposisjon.

B. Husbankens bostøtteordning

En rekke pensjonister og uføre faller utenfor den bostøtteordning som Sosialdepartementet administrerer. For å fange opp disse vil vi foreslå at i den ordinære bostøtteordning som Husbanken administrerer blir tatt inn bestemmelser om at pensjonister og uføre får de samme utgifter medtatt som det er i Sosialdepartementets, nemlig

1. Renter og avdrag på boliglån.
2. Kommunale avgifter (vann, kloakk, renovasjon, feiing).
3. Vedlikeholdsutgifter (indre og ytre).
4. Forsikringspremie (eksklusiv innbo).
5. Oppvarmingsutgifter (inkludert lys) etter fastsatt soneinndeling av landet.
6. Eiendomsskatt.
7. Festeavgift.

C. Utbedring av eldre boliger

Det er et stort behov for utbedring av eldres boliger, særlig på tre hovedområder:

Sanitærforholdene (eget WC, dusj/bad, varmt vann).

Installering av heis (om en unngår trapp inne i boligen eller for å komme ut og inn av boligen, kan eldre klare seg hjemme mye lengre).

Helautomatisk oppvarming og god isolasjon.

Kommunene må her sørge for at eldre får veiledning til å planlegge utbedring og til å søke om økonomisk hjelp til modernisering av sine boliger.

Husbanken gir i dag støtte til utbedring av eldre boliger, men støttebeløpet er lite og dekker derfor ofte bare en del av de utbedringer som er nødvendige. Pensjonistorganisasjonene krever derfor at støttebeløpet heves kraftig, slik at flest mulig kan bo i egen bolig lengst mulig.

5. Honnørbilletter

A.

Vi har i flere år tatt opp spørsmålet om honnørbilletter på hurtigruta også for de to sommermånedene. Det ble også avsatt 2 millioner kroner til en forsøksordning for august måned. Vi kan ikke se at Samferdselsmyndighetene har foretatt noen undersøkelser av denne forsøksordning, og vi beklager dette sterkt.

Vårt krav er derfor at alle sperredager som er knyttet til honnørbillettordningen fjernes.

B.

Honnørbillettens kostende har til nå vært 50 % av en vanlig billetts pris. Vi ser nå eksempler på at honnørbilletter blir pålagt mer enn dette for å styrke selskapenes økonomi. Vi går ut fra at det ikke skal være pensjonistene som skal subsidiere underskuddene her.

Vårt krav er at honnørbilletter ikke skal være mer enn 50 % av billettens kostende.

6. Egenandeler

Pensjonistene har fra 1984 blitt påført ytterligere egenandeler ved kjøp av medisiner, legebesøk, reiser m.v. som de tidligere var fritatt for.

Pensjonistorganisasjonenes prinsipielle krav er at minstepensjonistene ikke belastes egenandeler, noe vi har gitt uttrykk for gjennom de senere års forhandlinger.

7. Tekniske hjelpemidler

A.

Vi ser ordningen med utbygging av sentraler for tekniske hjelpemidler som et gode for pensjonistene. Ved bruk av riktige tekniske hjelpemidler kan mange eldre fungere i sitt eget hjem, istedenfor å innlegges på syke- og aldershjem.

Vi vil be Sosialdepartementet sette opp en plan for utbygging av sentraler for tekniske hjelpemidler, og i denne planen også komme med en prioriteringsliste for hvilke fylker som skal utbygges først.

B.

Når det gjelder hørselshemmede, er det i dag utviklet hjelpemidler som gjør at de eldre ved installasjon av disse kan fungere bedre sosialt i sitt hjemmemiljø. Vi ber om at det blir igangsatt prøver med ny teknologi for de hørselshemmede eldre.

Alle egenandeler ved kjøp av tekniske hjelpemidler må komme inn under taket på egenandelordningen.

8. Refusjon av utgifter til øyebehandling, briller og tannhelsetjenesten

Utgiftene til anskaffelse av briller og øyebehandling, er utgifter som kan bety mye på pensjonistenes budsjetter. Vi vil derfor gjenta kravet om at det må innføres en refusjonsordning for utgifter til anskaffelse av briller. Eldre bør få en organisert tannhelsetjeneste. Tannstatus hos eldre er generelt dårlig. Manglende eller dårlig tilpassede tannproteser er et vanlig problem, og er bl.a. en medvirkende årsak til dårlige kostvaner hos eldre.

9. Legekontroll

A.

Gjennom størstedelen av livet omfattes de fleste av ulike former for helsetjeneste. Det starter med helsesøsters hjemmebesøk hos den nyfødte, og fortsetter med helsestasjonsbesøk, skoletjeneste, for deretter å bli overtatt av bedriftshelsetjenesten. Når pensjonsalderen kommer og behovet for helsetiltak er størst, finnes det ikke noe organisert tilbud.

Det bør derfor organiseres forebyggende helsearbeid blant eldre. Dette vil føre til at flere vil klare seg i egne hjem lenger, og presset på institusjonsplasser kan reduseres.

B.

Videre bør det utredes om hjemmesykepleien i kommunene også bør utvides til heldøgnstjeneste.

**PROTOKOLL FRA FORHANDLINGER/DRØFTINGER
MELLOM REGJERINGEN OG NORSK PENSJONIST-
FORBUND/LANDSORGANISASJONEN I NORGE
VEDRØRENDE STATSBUDDSJETTET FOR 1985**

I møtet i kontaktutvalget 12. september 1984 ga regjeringens representanter svar på de krav som var fremmet av Norsk Pensjonistforbund/Landsorganisasjonen i Norge, og opplyste om følgende forslag som hittil var innarbeidet i forslaget til statsbudsjett for 1985:

- Sosialdepartementet har ikke funnet det nødvendig å styre den prosentvise fordeling av tilskuddet til sosialtjenesten i kommunen med rundskriv til kommunene. En hovedhensikt med rammefinansieringen er at kommunene skal stå fritt til å fordele tilskuddene etter lokal vurdering av hvor behovet er størst.
- Rammetilskuddet til sosialtjenesten vil etter forslaget for 1985 få en realvekst på 3 % etter de forutsetninger som er lagt til grunn. Dette er i tråd med de løfter som tidligere er gitt.
- Sosialdepartementet arbeider nå med å utforme en Handlingsplan for eldrepolitikk. Denne planen vil presentere hovedprinsippene i regjeringens eldrepolitikk. Innen eldreomsorgen vil en særlig legge vekt på å utvikle tiltak og service i åpen omsorg slik at en kan unngå institusjonsliv i størst mulig utstrekning. Det er derfor foreslått en ny disposisjonsbevilgning på 5 mill. kroner til informasjonsarbeid og til støtte for utvikling av nye omsorgstiltak og organisasjonsformer innen den åpne eldreomsorg.

Som en del av oppfølgingen av Handlingsplan for eldrepolitikken, vil det bli gjennomført en holdningskampanje om eldre i samfunnet våren 1985.

- Regjeringen har også prioritert helsetjenesten til eldre ved å øke rammetilskuddet til kommunene med samlet 420,4 mill. kroner. Dette gir en realvekst på omlag 5 % i forhold til det beløp som opprinnelig ble foreslått for hele 1984.

- Regjeringen fortsetter også satsingen på utbygging av sykehjemsplasser. I 1985 vil det bli gitt lånetilsagn fra Kommunalbanken om bygging av 1000 nye sykehjemsplasser.
- Regjeringen vil videre foreslå en økning i bevilgningen til «Aksjon venteliste» fra 15 mill. kroner til 50 mill. kroner også med tanke på en smidigere gjestepasientordning.
- Samlet skulle disse påslagene gjenspeile Regjeringens ønske om å prioritere fylkeskommunenes og kommunenes helse- og sosialtjeneste i 1985, og dermed eldreomsorgen.
- De undersøkelser som Sosialdepartementet har fått utført, med deltakelse fra Norsk Pensjonistforbund, gir ikke grunnlag for å foreslå å pålegge kommunene å ha eldreråd. Sosialdepartementet vil distribuere undersøkelsen til kommunene som et grunnlag for debatt om hvordan eldres innflytelse kan økes og hvordan et eldreråd eventuelt kan organiseres i den enkelte kommune.
- I nåværende økonomiske situasjon er det ikke mulig å foreslå en økning av tilskuddet til Norsk Pensjonistforbund som foreslått. Tilskuddet er foreslått prisjustert og vil beløpe seg til kr. 1 750 000,—.
- Regjeringen vil foreslå en økning i tilskuddet til reduksjon av boutgifter med 5 mill. kroner til 130 mill. kroner.
- Sosialdepartementet vurderer å gå over til en helt annen fordelingsmåte for tildeling av tilskuddet mellom kommunene. Organisasjonene vil bli invitert til å drøfte dette på et eget møte. Departementet regner forøvrig å få oversikt over hvordan endringene i regelverket har innvirket på den enkelte kommunes fordeling av midlene for 1984 i løpet av et års tid.
- Bostøtteordningen under Kommunaldepartementet har de siste årene vært underlagt til dels omfattende endringer med sikte på en mer selektiv fordeling av midlene. Omtrent $\frac{3}{4}$ av bostøttemottakerne er pensjonister og funksjonshemmet, og samlet mottar disse gruppene ca. $\frac{2}{3}$ av bostøtte-midlene. Regjeringen foreslår endret regelverk for 1985. Dette vil medføre at andelen pensjonister/uføre vil øke ytterligere i 1985 med en tilsvarende reduksjon av bostøtte-andelen til barnefamilier.
- Regjeringen foreslår uendrede tildelingsregler og bevilgning til tilskudd til utbedring av boliger. For 1985 vil det bli foreslått 90 mill. kroner, hvorav 45 mill. kroner er utbedringstilskudd på sosialt grunnlag.
- Samferdselsdepartementet kan meddele at sperretiden i ju-

ni og juli på honnørrabatt for distansereisende på hurtigruten er opphevet fra og med 1984. Samferdselsdepartementet arbeider forøvrig med kravet om at alle honnørrabatter skal være 50 % av normal pris. Det er tatt kontakt med transportselskapene og påpekt at forutsetningen for stats-tilskudd er at ordningen med halvpris for pensjonister må opprettholdes.

- Det vil ikke bli foreslått vesentlige endringer i systemet med egenandeler for 1985. Det er foreslått samme egenandel for konsultasjoner innen psykoterapi som for konsultasjoner hos legespesialister. Egenandelene for syketransport og for legemidler på blå resept er forutsatt prisjustert i forhold til forventet prisstigning i 1985. Dette medfører at egenbetalingen for syketransport vil bli forhøyet fra 15 kroner til 16 kroner pr. reise, egenbetalingen for legemidler forhøyet fra 50 kroner til 55 kroner og utgiftstaket fra 800 kroner til 840 kroner.
- Det ser ut til at den videre utbygging av hjelpemiddelsentraler med økonomisk støtte fra staten må utstå til det foreligger klarere planer for hvor stor finansieringsandel staten skal ha og hvordan dette skal innpasses i fylkeskommunens virksomhet på mer permanent basis. Det er i budsjettet for 1985 foreløpig ikke endelig klarlagt om det blir etablert flere nye hjelpemiddelsentraler.
- Regjeringen vil foreslå en klar styrking av Rådet for tekniske tiltak for funksjonshemmede for å få en sentral sakkyndig rådgivningsinstans som kan bistå i arbeidet med å trekke opp retningslinjer og tildelingskriterier for tekniske hjelpemidler for funksjonshemmede.
- Regjeringen prioriterer også bruk av ny teknologi for hørselshemmede og vil foreslå en bevilgning på 7 mill. kroner til teksttelefon til hørsels- og talehemmede personer.
- Det er ikke funnet plass til refusjon av utgiftene til briller, tannlege og øyebehandling. Det er god grunn til å anta at f.eks. fylkeskommunenes ressurser til tannhelsetjeneste i økende grad kan nyttes til eldre etter hvert som antallet barn og ungdom blir lavere.
- Det vil ikke bli foreslått nye tiltak for organisert, forebyggende helsearbeid blant eldre. Med en nominell økning i rammetilskuddet til kommunenes helsetjeneste på 10 %, bør det bli rom for en positiv utvikling av det forebyggende helsearbeidet i kommunene. Sosialdepartementet vil imidlertid stadig vurdere om det er spesielle grupper som det

skal tas hensyn til i den videre utbygging av helsetjenesten utenfor institusjon.

- Hjemmesykepleien hører også med under kommunenes ansvar. Departementet har i forskriftene til hjemmesykepleien lagt vekt på forebyggende helsearbeid i tillegg til behandling og pleie. En bør derfor vente med spesielle utredninger på dette området til erfaringene med loven om kommunehelsetjeneste er bedre.
- Regjeringen vil foreslå visse endringer i retten til sykepen-ger til personer over 67 år. Fra 1985 er det foreslått at retten til sykepenger for personer over 67 år med gradert pensjon blir beregnet fra 260 dager til 90 dager.
- Det er foreslått at satsene for grunn- og hjelpestønad blir forhøyet med 5 %, unntatt laveste sats for diabetes, som ikke foreslås endret.

Oversikt over statsbudsjettet for 1985 som vedrører pensjonistene

Kap.	Post	Betegnelse	S III 1984	Forslag 1985	Endring Mill. kr. Pst.	
580	70.2	Bostøtte for pensjonister	300,0	335,0	+	35,0 + 11,7
581	70.1	Utbedringstilskudd på sosialt grunnlag	45,0	45,0	—	—
641	60	Tilskudd til forsøksvirksomhet	10,0	15,0	+	5,0 + 50,0
645	60	Tilskudd til kommunens sosialtjeneste	1 040,0	1 124,8	+	84,8 + 8,5
670	70	Tilskudd til pensjonistorganisasjoner	1,7	1,8	+	0,1 + 5,8
675	60	Tilskudd til reduksjon av boutgifter	125,0	130,0	+	5,0 + 4,0
741	73	Forskjellige tiltak for funksjons-hemmede	4,2	6,4	+	2,2 + 52,4
2755	50-60	Tilskudd til kommunens helse-tjeneste	1 194,8	1 615,2	420,4	+ 35,2
Sum			2 720,7	3 273,2	+ 552,5	+ 20,3

Regjeringens representanter tok forbehold om de enkelte tall og poster i denne orienteringen siden budsjettet for 1985 ikke var ferdigbehandlet av Regjeringen.

Pensjonistenes organisasjoner tok i møte 12. september til etterretning orientering som ble gitt av Regjeringens representanter om de forslag som var innarbeidet i statsbudsjettet for 1985.

Sykelønnsordningen mellom LO/N.A.F.

I de siste åra før sykelønnsordningen mellom LO og N.A.F. ble avvirket pr. 1. juli 1978, gikk ordningen med til dels betydelig overskudd. Medregnet renteinntekter utgjorde fondet pr. 31. desember 1984 vel 500 mill. kroner.

Ved tariffoppgjøret i 1980 ble det forutsatt at hovedorganisasjonene skulle innlede drøftinger med sikte på å utarbeide vedtekter for hvordan sykelønnsordningens fond skulle disponeres. I januar 1982 nedsatte Sekretariatet et utvalg for å vurdere ulike måter å disponere sykelønnsordningens fond på og avklare det tariffrettslige grunnlaget for eventuelle forhandlinger med N.A.F. Utvalget fikk følgende sammensetning:

Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm, Liv Buck, Roar Helgesen, Finn Nilsen, Odd Isaksen, Lars Skytøen, Olaf Axelsen, Steinar Halvorsen, Øistein Gulbrandsen og Kjell Samuelson.

På grunnlag av utvalgets innstilling vedtok Sekretariatet i april 1983 at fondets midler skulle benyttes til et formål som var nær beslektet med sykelønnsfondet, at forsikringsordninger skulle prioriteres og at LO skulle ha avgjørende innflytelse på disponeringen av hele fondet.

Etter vedtak i LOs representantskap ble spørsmålet tatt opp ved tariffrevisjonen i 1984 på dette grunnlaget. Under forhandlingene ble det ikke oppnådd enighet om en felles disponering av midlene. Forhandlingene medførte at partene vil disponere hver sin halvdel og fortrinnsvis til forsikring. På dette grunnlag har LO arbeidet videre med en forsikringsordning for LOs medlemmer i privat sektor.

Arbeidslivets komité mot alkoholisme og narkomani (AKAN)

Komitéen har holdt 3 møter. Flere av Komitéens medlemmer har deltatt på ukekurs og konferanser. Komitéen har følgende sammensetning:

Fra Norsk Arbeidsgiverforening: Direktør Odd Moseby, overlege Terje Due Strand. Varamenn: Lars Aarvig og Svenn Lie.

Fra Landsorganisasjonen i Norge: Tidl. forbundsformann Olav Bratlie, tidl. hovedkasserer Marie Lindquist. Varamann: Eivind Strømmen.

Fra Statens Edruskapsdirektorat: Direktør Stein Berg. Varamann: Olaf G. Aasland.

Tidligere forbundsformann Olav Bratlie fra LO har vært formann, og direktør Odd Moseby fra NAF, nestformann.

Komiteéns sekretariat: Tor Rønning, daglig leder.

AKAN vil i sitt arbeid søke å legge til rette forholdene for et nøkternt og saklig opplysningsarbeid, slik at arbeidslivets parter i samarbeid også på bedriftsplanet bedre kan bli i stand til å møte problemene på en måte som kan tjene den enkelte og arbeidslivet.

AKAN har høsten -84 utviklet AKAN-forum i Bergen og Østfold. Dette virkemiddel i AKAN-arbeidet har til nå blitt motatt meget positivt av arbeidsplassenes lokale AKAN-kontakter.

AKAN har i samarbeid med Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge utviklet informasjonsmaterieil som i sin form er greit og lettfattelig formet og som gir informasjon om muligheter til å få hjelp på et vanskelig område.

Dette materiellet skal brukes av kursledere på kurser i arbeidsmiljøproblematikk.

Interessen for AKAN's virksomhet er fortsatt økende. Behovet for oppfølging av AKAN-arbeidet innenfor arbeidsmiljøet, og dyktiggjøring av de som utøver den praktiske delen av arbeidet, har preget virksomheten i 1984. I tillegg til bedriftsbesøkene er det arrangert 60 kurs med 1511 deltakere.

I disse kursene har AKAN brukt tidsskriftet «Stoffmisbruk» som en del av undervisningsmateriellet. Det ble i 1984 innkjøpt 1 000 eks. av «Stoffmisbruk» til dette formålet.

Høsten 1984 har en i stor utstrekning arbeidet intensivt med små arbeidsplasser i enkelte distrikter.

Tilsammen er det 1 515 bedrifter i 7 fylker som har fått AKAN's informasjonskonvolutt.

Vi har avholdt 11 kort-kurs eksternt for små og mellomstore arbeidsplasser. Innholdet i kort-kursene har vært praktisk AKAN-arbeid. For å skape en bedret kommunikasjon innenfor arbeidsmiljøene, har vi avholdt kurser spesielt for bedriftshel-

setjenesten. Kursene har videre tatt sikte på å formidle kunnskaper til personellgruppene når det gjelder rusmiddelavhengighet og behandling. Vi har avholdt 5 slike kurs i forskjellige distrikter.

AKAN kan på bakgrunn av årsrapporter fra bedrifter med AKAN-opplegg, og antall henvendelser til AKAN om enkelt-saker, foreløpig konkludere med at narkotika/blandingsmisbruk berører stadig flere arbeidsplasser. Bruk av illegal narkotika gjelder hovedsaklig cannabis-stoffer, men sentralstimulerende midler og opiater er også registrert. Misbruk av medikamenter, enten alene eller i tillegg til alkohol, representerer etter AKAN's erfaring hovedtyngden av arbeidslivets narkotika-problem.

Som nevnt i beretningen for 1983, holder AKAN på å videreutvikle samarbeide med Det Kriminalitetsforebyggende Rådet og Arbeidsdirektoratet.

I 1984 har AKAN deltatt i møter med Arbeidsdirektoratet om hvordan man best kan gjøre noe for denne gruppe arbeidstakere. Samarbeidet med arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene innen sjøfart, og Direktoratet for sjømenn, har i 1984 utviklet seg godt.

På grunn av den generelle sysselsettingssituasjonen har en fått en økning av antall klientsaker, hvor bedrifter og enkelt-mennesker søker råd og veiledning. Administrasjonen har i året foretatt 205 bedriftsbesøk hvor en i hovedsak har bidratt med informasjonsmøter, råd og veiledning i AKAN-arbeidet og i enkeltsaker.

Daglig leder Tor Rønning, sosialkonsulentene Tone Øvergaard, Svend Erik Dehli, Sissel Hov og sosialsekretær Sture Byman har totalt 156 reisedøgn og 129 reisedager.

Finansiering av virksomheten

Hovedorganisasjonenes Opplysnings- og Utviklingsfond har ydet et tilskudd på kr. 650 000,- utbetalt med kr. 325 000,- fra hver av hovedorganisasjonene.

Fra Sosialdepartementet v/Statens Edruskapsdirektorat har Komitéen blitt bevilget kr. 780 000,-.

I tillegg har Kommunal- og Arbeidsdepartementet bevilget kr. 375 000,- til arbeidet i små og mellomstore bedrifter, og Sosialdepartementet/Narkotikarådet har bevilget kr. 300 000,- til virksomheten på narkotikasektoren.

Fra Kommunal- og Arbeidsdepartementet har AKAN fått

tilskudd på kr. 250 000,- til bruk for innsatte og tidligere innsatte.

Det samlede tilskudd utgjør således kr. 2 355 000,-.

Det som er anført foran, gjelder finansiering av den sentrale AKAN-virksomheten.

I tillegg til dette foregår en utstrakt virksomhet på bedriftsplanet som krever lokal finansiering. Det gjelder kursavgifter, reiseutgifter og tapt arbeidsfortjeneste til informasjonsmøter og kurser av forskjellige slag.

4. Undervisnings- og opplysningsvirksomhet

Opplysningsarbeidet i fagbevegelsen

Arbeidernes Opplysningsforbund er fagbevegelsens koordinerende og utøvende organ når det gjelder studie- og kulturarbeid sentralt, regionalt og lokalt.

I AOF ledes dette arbeidet av Faglig Utvalg som rapporterer til AOFs forretningsutvalg.

LOs fondsstyre tar avgjørelsen når det gjelder disponeringen av midlene i Opplysnings- og Utviklingsfondet etter innstilling fra AOFs forretningsutvalg.

LOs fondsstyre

hadde ved årets utgang følgende sammensetning:

Svein-Erik Oxholm, LO, formann. Øvrige representanter: Leif Haraldseth, LO, Tor Halvorsen, LO, Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Odd Isaksen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Alf Frotjold, AOF, Nils Totland, Stats-tjenestemannskartellet.

Vararepresentanter: Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Ove J. Ragnar, Norsk Tele Tjeneste Forbund, Roar Helgesen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer. Aage Søgård, AOF, har deltatt i møtene.

AOFs forretningsutvalg

hadde ved årets utgang følgende sammensetning:

Ole Knapp, LO, formann. Ivar Leveraas, DNA, Kirsti Billington, Norsk Tjenestemannslag, Yngve Hågensen, LO, Einar Sig. Birkeland, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Britt Schultz, DNAs kvinnesekretariat, Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet, Sigurd Kvilekval, Norsk Jernbaneforbund, Alf Frotjold, AOF, Eli Pettersen, AOF, de ansattes representant.

Vararepresentanter: Solveig Torsvik, Arbeidernes Ungdomsfylking, Even Rusten, Norsk Kommuneforbund, Rolf Lundell, Handel og Kontor, Herlof Gjerde, DNA, Roar Wilhelmsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Jan Balstad, LO, An-

ton Solheim, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Einar Hysvær, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Tore E. Hansen, AOF, ansattes representant (varamann), Jan Aaboen, AOF, protokollsekretær.

Jakob Grava, LO-skolen, Sørmarka, og Aage Søgård, AOF, har deltatt på møtene.

Faglig Utvalg

hadde ved årets utgang følgende sammensetning:

Yngve Hågensen, LO, formann, Aage Søgård, AOF, Torbjørn Muan, Statstjenestemannskartellet, Kristian Haldorsen, Norsk Sjømannsforbund, Birger Bendiksen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Terje Kristiansen, Norsk Kjemisk Industriarb.forbund, Hans Bråthen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Kjell Solberg, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Yngve Halvorsen, Handel og Kontor, Gunvor Reidarson, Norsk Kommuneforbund, Brit Renngård, Norsk Tjenestemannslag, Sven Pettersen, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Vararepresentanter: Helge Egeland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. Olav Boye, Norsk Grafisk Forbund, Viktor Folvik, Norsk Transportarbeiderforbund, Karl-Johan Schjønberg, Norsk Jernbaneforbund, Erling Oen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

Som observatører møter: Jakob Grava, LO-skolen, Sørmarka, faglig/politisk sekretær DNA, LOs informasjonssekretær, AUFs faglige sekretær, protokollsekretær Kåre Myrvold.

UKEKURSVIRKSOMHETEN

I 1984 ble det gjennomført 90 ukekurs. Kursene har vært gjennomført som internatkurs, dagskoler og kombinerte dagskoler/internatkurs.

De fleste kursene har vært konsentrert om de regionale faglige studiesentrene i Sulitjelma, Stavanger og Trondheim samt på Sørmarka. På denne måten har en klart å begrense reiseutgiftene til kursdeltakerne i en viss grad. Det har vært helt nødvendig for å kunne gjennomføre de planlagte kursene innenfor de økonomiske rammer som også i 1984 har hatt en reell nedskjæring i forhold til året før tilsvarende prisstigningen.

I tillegg til at studiesentrene har gjennomført den ukekursvirksomheten som er planlagt av AOF sentralt, er det også i 1984 arbeidet med at studiesentrene skal drive en større grad av oppsøkende virksomhet i forhold til fagbevegelsen i regionene, og bistå med utvikling og gjennomføring av kurstiltak. Det er

derfor opprettet rådgivende utvalg ved hvert av sentrene med representanter for fagforbundene.

Studiesenteret i Trondheim er ved utgangen av 1984 overtatt av AOF-foreningen i Trondheim. Dette skjedde som følge av at faglig studiekonsulent Jostein Furuli overtok studieinstruktørstillingen i Nord-Trøndelag.

Interessen for de forskjellige kurstypene har vært varierende, men totalt sett har det vært flere søkere enn det samlede antall kursstipend. Alle kurs har vært avviklet, enten på de regionale kurssentrene, eller på kurssteder/hoteller som eies av fagbevegelsen eller Folkeferie. Folkeferies kurs- og kongressavdeling har stått for kursbestillingene.

NSBs reisebyrå i Fauske har stått for all transport av kursdeltakere til Sulitjelma. Dette samarbeidet har fungert svært bra og gitt oss økonomiske besparelser i form av rabatter og samordning av transport.

AOF har hatt ansvaret for den tekniske gjennomføringen av ukekursene for Samvirke forsikring, Statstjenestemannskartellet og for Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Rådgivende utvalg for faglig grunnskolering har i løpet av året lagt grunnlaget for det materiell som skal følge kursene i framtida. En rekke undergrupper med representanter fra fagforbundene har vært i arbeid og Folkets Brevskole er i full gang med å detaljskrive manuskriptene. Utpøving av materiellet og de pedagogiske arbeidsformer skjer 1. halvår 1985.

LOKALT FAGLIG STUDIEARBEID

På grunn av reduserte økonomiske muligheter gjennom offentlig støtte har aktiviteten vært mindre enn ønsket. Oppsøkende virksomhet er intensivert og vil fortsatt bli prioritert.

Det har vært lagt vekt på å skolere ringledere, studieledere og studietillitsvalgte for å styrke den lokale studieaktiviteten. Det vil fortsatt være en prioritert oppgave å bedre den lokale studievirksomheten, bl.a. ved å bedre de økonomiske arbeidsbetingelsene og skolering av kursledere.

DATAKURS FOR TILLITSVALGTE

AOF har i 1984 gjennomført 13 ukekurs for datatillitsvalgte og andre interesserte med omlag 300 deltakere. Søkningen til kursene har vært meget god. Kursene er trinnvis oppbygd med grunnkurs og videregående kurs. 4 av grunnkursene er gjennomført i nært samarbeid mellom AOF og Statstjenestemannskartellet.

Høsten -84 ble både grunnkurs og videregående kurs gjennomgått, vurdert og oppdatert. Dette skjedde i nært samarbeid med AOF's kursledere på området. Ved årets utgang har AOF et vel skolert og motivert kurslederkorps på området. Kursenes faglige innhold er ytterligere styrket for å gi tillitsvalgte en grunnleggende skolering i takt med den teknologiske utvikling og endringer i lov og avtaleverk.

Datakursene for privat og kommunal sektor er gjennomført i nært samarbeid med LOs arbeidslivsavdeling.

BEDRIFTSINTERN OPPLÆRING/FAGOPPLÆRING

Tendensen fra 1983 hvor voksne arbeidstakere engasjerte seg mer i yrkesrettede opplæringstiltak forsterket seg i 1984. Økende arbeidsledighet og den teknologiske utvikling ser ut til å øke behovet for kompetansegivende kursvirksomhet.

AOF-foreningene har engasjert seg i bedriftsinterne opplæringsaktiviteter. Spesielt har foreninger stått som teknisk arrangør av kurs i virksomheter som mottar støtte fra arbeidsmarkedsetaten i forbindelse med sysselsettingsproblemer.

I 1984 har AOF latt utarbeide undervisningsplaner for yrkesteorikurs i fag under «Lov om fagopplæring i arbeidslivet».

AOF-foreningene har arrangert en rekke såkalte § 20-kurs i samarbeid med lokale klubber og fagforeninger. Særlig har det lokale samarbeidet utviklet seg positivt på kommunal sektor.

Våren 1984 ble Gyldendal Norsk Forlags læremiddel «Data-lære - grunnleggende om EDB i arbeidslivet» presentert. Materialet er bl.a. anbefalt av LO og NAF til bedriftsinterne opplæringsaktiviteter. AOF har gjennomført desentralisert kurslederopplæring med basis i dette materialet. Omlag 100 personer har gjennomgått slik opplæring. AOF-foreningene har satt i gang markedsføring og kurstiltak knyttet til «Data-lære». Ukekurset «Studietillitsvalgte i arbeid» har blitt gjennomført som planlagt. AOF planlegger å øke innsatsen i skolering av studietillitsvalgte/studieledere gjennom desentraliserte opplæringsaktiviteter.

ARBEIDSMILJØ

Arbeidsmiljøloven av 1977 hjemler i § 20.2 bestemmelser om obligatorisk opplæring for de personer som har verv og ansvar i virksomhetens verneorganisasjoner. Denne skolering er definert som 40 timers grunnopplæring i arbeidsmiljø og er en av de

viktige opplæringsaktiviteter som AOF forestår. Grunnopplæringen er også basis for den videregående arbeidsmiljøopplæring.

Kursene og annen opplæringsvirksomhet på grunnopplæring i arbeidsmiljø har også siste år fortsatt og er gjennomført i distriktene med de lokale AOF-foreningene som arrangører.

Etter ønsker fra flere forbundsområder har denne opplæringsvirksomhet i stor grad blitt lagt opp som bransjerettet arbeidsmiljøopplæring og gjennomført i nært samarbeid med de lokale fagforeninger.

AOF har inngått avtaler om samarbeid vedrørende grunnopplæring i arbeidsmiljø med Norsk Nærings og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Norsk Transportarbeiderforbund, Hotell og Restaurantarbeiderforbundet og med Den Kooperative Tarifforening. I disse avtaler inngår at de lokale AOF-foreningene skal være teknisk og administrativ ansvarlig for kursgjennomføringen. Og opplæringsaktivitet etter disse retningslinjer er etter hvert kommet i gang. Det kan også nevnes at tilpasset opplegg til arbeidsmiljøopplæring har vært gjennomført i ulike virksomheter og institusjoner med AOF som ansvarlig for gjennomføringen. For øvrig har det vært samarbeid mellom AOF og Norsk Arbeidsmandsforbund når det gjelder kursopplegg og materiellutvikling for sektorene renhold og bergverk.

VIDEREGÅENDE KURS

Når det gjelder den videregående skoling i arbeidsmiljø, er det utviklet 4 landsomfattende «Kurs for hovedvernombud og tillitsvalgte».

Videre er det utviklet kurs på temaene «Kjemiske helsefarer» og «§ 12-området».

Sammen med Norsk Folkehjelp har AOF ansvar for kursopplegg og gjennomføring av kurs i «Ergonomi og attføring».

BEDRIFTSHELSETJENESTE

Etter oppdrag fra LO har AOF utviklet et kursopplegg som går på bedriftshelsetjenestens oppgaver. Det har vist seg å være stort behov for kursvirksomhet på dette område. Det er stor søkermasse til disse kurs. 3 landsomfattende kurs i bedriftshelsetjeneste er utviklet siste år.

MATERIELL

Arbeid med å utvikle nytt materiell og ajourføre materiell som har vært i bruk en tid, har pågått også i 1984. Materiell til kurser i arbeidsmiljø og i bedriftshelsetjeneste kan skaffes i AOF. Nye forelesningsdisposisjoner er utarbeidet til temaene Arbeidsmiljøloven, Klima, AKAN.

I året er det avholdt to kurs for skolering av kursledere til arbeidsmiljøopplæringen. De som gjennomgikk disse kurs vil nå virke som kursledere på grunnkurs i arbeidsmiljø som AOF-foreninger rundt om i landet arrangerer.

OLJEVIRKSOMHETEN

Det ble siste år nedsatt et rådgivende utvalg med oppgave å framskaffe høvelig opplæringstilbud til de arbeidstakere som arbeider i oljevirksomheten offshore.

Den kursaktiviteten som fram til nå har vært i gang i oljesektoren er «Grunnkurs i arbeidsmiljø» og «Videregående kurs i sikkerhet og vernearbeid for verneombud og tillitsvalgte».

Grunnkurset i arbeidsmiljø igangsettes med jevne mellomrom og finnes som tilbud i AOF-foreningene i Stavanger, Haugaland og Bergen.

Av den andre kategori arbeidsmiljøkurs, videregående i sikkerhet og vernearbeid, er det utviklet to kurs i 1984. Videre ble det i 1984 arbeidet fram et nytt grunnleggende kursopplegg for tillitsvalgte i oljevirksomheten, og kurset «Grunnkurs for tillitsvalgte innen LOs Oljekartell», er nå kommet inn som fast kurs-tilbud.

Oljevirksomheten må fremdeles sees på som ny industri hos oss, og hittil har det vært stort behov for kursmateriell som er tilpasset denne sektor. Gjennom nevnte Rådgivende utvalg er det nå satt i gang arbeid for å fremskaffe et fullstendig kursmateriell for oljevirksomheten.

INTERNASJONAL FAGFORENINGSSKOLE

1984 ble etter vedtak et prøveår for ideen om en Internasjonal Fagforeningsskole i LO's regi, basert på et nært samarbeid med AOF om praktisk og pedagogisk gjennomføring.

Planene for 1984 omfattet i alt fem hovedprosjekter, hvorav to skulle gjennomføres i nært samarbeid med Yrkesinternasjonaler.

Den totale budsjetttramme for virksomheten beløp seg til kr.

1 724 000 som i hovedsak var forutsatt finansiert gjennom rammeavtalen LO/NORAD.

De samlede planer for året 1984 ble i god tid før gjennomføring drøftet med FFI som ga sin tilslutning.

Samarbeidet og kontakten med LO, AIS, FFI, NORAD og de involverte norske fagforbund har vært god, likeså samarbeidet med de aktuelle yrkesinternasjonaler.

Departementet for Utviklingshjelp oppnevnte våren 1984 en gruppe som ble pålagt å evaluere LO's virksomhet innenfor rammeavtalen LO/NORAD.

Gruppen forutsettes å levere sin rapport i februar 1985. Også samarbeidet med evalueringsgruppen har vært tilfredsstillende.

LO/AOF har besluttet at en intern vurdering av virksomheten i forsøksåret skal finne sted i februar 1985.

Planene for innværende år omfatter i alt 6 prosjekter med en samlet budsjetttramme på kr. 1 994 000,-.

Med unntak av ett prosjekt, - ble planene gjennomført i 1984, i tillegg til ytterligere et prosjekt (EPLF).

Fra 7.-21. mai gjennomførte skolen kurs i Belgia og Norge for 11 tillitsvalgte fra like mange fagforbund tilknyttet ZCTU - Zimbabwe Congress of Trade Unions.

I perioden 11.-24. juni hadde vi et liknende opplegg for IFPAAW - Landarbeiderinternasjonalen, med i alt 12 deltakere fra India, Malaysia, Phillipinene og Sri Lanka. Gruppen hadde først et kortere opphold i Geneve for besøk i ILO og IFPAAW's hovedkontor. Etter oppholdet i Norge fortsatte gruppen til Sverige som Svenska Landtarbetareforbundets gjester i 5 dager.

13.-26. august hadde vi besøk fra IUF - Matvarearbeiderinternasjonalens tilsluttede organisasjoner i Kenya, Nigeria, Zimbabwe, Ghana, Uganda og Sør-Afrika.

Denne gruppen hadde også et oppstartingskurs i Geneve.

10.-23. september gjennomførte vi i nært samarbeid med FFI et studiebesøk til Bryssel (FFI) og Norge for en gruppe tillitsvalgte med opplysningsvirksomhet som ansvarsområde. Deltakerne kom fra det sørlige Afrika, dvs. Lesotho, Botswana, Swaziland, Zimbabwe og Sør-Afrika. I alt 10 deltakere.

Fra 28.10 - 3.11. gjennomførte vi et besøk for representanter for EPLF - Eritrean People Liberation Front og dens arbeiderorganisasjon NUEW.

Gruppen besto av 6 deltakere, hvorav 3 var eritreere bosatt i Norge, og tre var direkte tilknyttet hovedorganisasjonen.

I første uke av september sto AOF's saksbehandler som ansvarlig for gjennomføringen av et evalueringsseminar i Harare, Zimbabwe.

Seminaret falt sammen med det offentlig oppnevnte evalueringsutvalgets besøk i landet. Seminaret var godt besøkt av tidligere deltakere på kurs i Norge og norskfinansierte tiltak i Zimbabwe.

De endelige konklusjoner over virksomheten i 1984 vil først foreligge etter det interne vurderingsmøtet og NORAD-rapporten.

Skal det trekkes en foreløpig konklusjon, basert på deltakeroppfatning og de samarbeidende organisasjoners syn, vil virksomheten til LO's Internasjonale Fagforeningsskole i 1984 måtte vurderes som positiv.

Først etter 1985 vil en kunne trekke en endelig konklusjon om hvor vi i framtida bør legge opp våre opplæringstiltak i forbindelse med bistand til fagorganisasjoner i utviklingsland.

U-LANDSINFORMASJON

AOF mottok i 1984 520 000 kroner fra Departementet for utviklingshjelp for å drive informasjon innenfor Arbeiderpartiet om u-landsproblemer. Pengene har bl.a. vært benyttet til å lønne en sekretær som utelukkende arbeider med denne oppgaven.

Det har blitt gitt støtte til 19 helgekonferanser som helt eller delvis har behandlet spørsmål i forbindelse med u-land. Dessuten ble det avholdt en dagskonferanse. Alle konferansene ble arrangert i nært samarbeid med lokale organisasjonsledd i Arbeiderpartiet. I enkelte fylker var konferansene ledd i et langsiktig studie- og solidaritetsarbeid som etterhvert bør føre til økt engasjement i slike spørsmål.

Forfatteren Tor Edvin Dahl leverte et manuskript om u-landsproblemer for amatørteatergrupper og avtale om instruksjon ble inngått.

En to år gammel utstilling om norsk u-hjelp var i bruk inntil mars 1984 da den ble tatt ut av sirkulasjon. I samarbeid med Norsk Folkehjelp ble det laget en plakatutstilling om kvinner i u-land.

AOF's PERSONAL- OG LEDERSENTER

I 1984 ble det i personal- og ledersentrets regi gjennomført 70 tiltak. Dette er en økning på 15 fra forrige år. Imidlertid er det gjennomsnittlige deltakertallet gått noe ned. Dette henger i

første rekke sammen med den økningen som har vært på EDB-opplæringa, der det for de fleste kursenes vedkommende er deltakerbegrensning.

EDB-opplæringa sto i 1984 for omtrent halvparten av avviklede tiltak. Omfanget av EDB-opplæringa har også vokst i -84, da det innen området ble gjennomført 15 forskjellige typer kurs.

Et annet område som har hatt god utvikling er språkopplæringa. Engelsk for enkeltelever har fortsatt økningen - til 40 deltakere i 1984, men også andre typer engelskundervisning har tatt seg opp i år. Videre er det innen denne sektoren grunn til å peke på veksten i norskopplæringa.

Det ble avviklet hele 7 kurs i norsk i 1984.

En nyskapning i -84 var bedriftslederskolen. Den startet opp på høsten med 18 deltakere. I løpet av høsten har vi hatt et frafall på kun 2 deltakere, noe som er meget lite på denne typen kurs. En av årsakene til det lave frafallet tror vi skyldes at vi har latt gruppearbeid gå inn som en vanlig arbeidsform ved siden av støtteundervisningen. Bedriftslederskolen består av 3 semestre og vil således være ferdig til jul i 1985.

I 1984 er det gjennomført 3 kurs i kommunikasjonstrening. Ett av disse er gjennomført i distriktet. Alt tyder på at det i -85 vil skje en markant økning på denne kurstypen.

I beretningen for 1983 meldte vi om plassproblemer i forhold til avviklingen av våre tiltak. Dette løste seg høsten 1984 da økonomiavdelingen ble flyttet til Storgata. Dette førte til at personal- og ledersentret kunne disponere 2 forelesningssaler med tilhørende grupperom, EDB-rom og eget rom for opplæring i maskinskriving. Det er også grunn til å legge merke til bruksfrekvensen som i 1984 i gjennomsnitt kom opp i 5 romenheter pr. dag.

Kartleggingsrådets innstilling ble endelig behandlet av Forretningsutvalget i møte 9. oktober 1984. FU's vedtak gikk ut på at innstillingen skulle sendes medlemsorganisasjonene slik at den enkelte medlemsorganisasjon selv kunne ta stilling til de forslag som framkom ut fra det behov organisasjonene hadde. Personal- og ledersentret har ikke hatt altfor mange henvendelser fra organisasjonene på bakgrunn av innstillingen. Imidlertid kan det skyldes at over halvparten av de konkrete forslag innstillingen kommer med er blitt tilbudt som kurs fra personal- og ledersentrets side.

ARBEIDSBOKMETODEN

AOF har i året som er gått engasjert seg en del i utprøving av

arbeidsbokmetoden. Dette har først og fremst foregått ved Norsk Fiberpels A/S i Fredrikstad. I løpet av året er det produsert 3 arbeidsbøker. Når det gjelder oppslutningen må den kunne karakteriseres som tilfredsstillende. Vel 80% av de ansatte har deltatt i gruppearbeid med de forskjellige bøkene. I tillegg har ledelsen vært representert i gruppene. Med den aktivitet metoden har utløst, må dette prosjektet så langt kunne sies å ha vært vellykket. Vi har i arbeidet med Fiberpels hele tiden samarbeidet med Oraug & Rutledal A/S samt Fredrikstad og Omegn AOF-forening.

Arbeidsbokmetoden er også tatt i bruk ved Ajak, Brumunddal. For tiden er her 10 grupper i arbeid med Arbeidsbok I.

Etter initiativ fra skolesjefen i Varteig, har AOF sammen med Sarpsborg AOF-forening engasjert seg i et tilnærmet arbeidsbokprosjekt. Bakgrunnen for dette arbeidet er et ønske om større aktivitet for innbyggerne i kommunen. Prosjektet har på denne bakgrunn fått navnet «Aktivitetsboka for Varteig». Vårt grunnlag for engasjement i dette er å undersøke om dette kan være en metode å kartlegge interesser og behov for voksenopplæring og fritidsaktiviteter i en kommune. De erfaringer vi her høster, håper vi å kunne nytte ved et eventuelt engasjement i andre kommuner for å kunne gi et aktivitetstilbud basert på innbyggernes egne ønsker.

UTVIKLINGSPROSJEKTER I LOKALMILJØET (ensidige industristeder).

AOF har i løpet av 1984 videreutviklet sitt engasjement på området. Etter en begynnelse i Sulitjelma i 82/83, har engasjementet på dette område utviklet seg betydelig. AOF har pr. dags dato kontakt med 8 prosjekter omkring i landet. Disse er: Mo i Rana, Trondheim, Rjukan, Odda, Fredrikstad, Mandal og Fолldal foruten selvfølgelig Sulitjelma. Utviklingsarbeide i lokalsamfunnsregi er en relativt ny og selvsagt spennende arbeidsform i det faglige arbeide. Interessant er det å merke seg at Samorganisasjonene i mange av lokalsamfunnene her har funnet en innfallsvinkel til sitt arbeide som kan vitalisere denne delen av organisasjonsapparatet.

De forskjellige prosjekter har valgt ulike former for angrepsvinkler på sitt arbeide. Det som imidlertid binder dem sammen er at de fleste steder er sysselsettingssituasjonen i ferd med å bli akutt. Det er derfor et særdeles krevende arbeide disse stedene har gått i gang med. De vil kreve all den oppbacking vi

som opplysningsorganisasjon kan gi dem, og arbeidet må gis den prioritet som er nødvendig.

Hittil er framkommet at deres kunnskapsbehov nok er annerledes enn mye av den kunnskap som AOF og de respektive fagforbund har gitt dem.

AOF har hittil sett det som sin hovedoppgave å formidle kunnskap og erfaringer fra de enkelte prosjekter til andre interesserte samt å kunne bidra til kunnskapsoppbygging i de enkelte lokalsamfunn.

Opplysnings- og utviklingsfondet LO/N.A.F.

Som medlem av LO/N.A.F.s Fondsstyre har i 1984 fungert:

Fra LO: Tor Halvorsen, Ole Knapp og Tor Andersen.

Fra N.A.F.: Carsten Schioldborg, Lars Chr. Berge og Asbjørn Lien.

Carsten Schioldborg har vært Fondsstyrets formann.

Fondsstyret har i årets løp behandlet en rekke søknader. Det er for 1984 bevilget følgende:

Samarbeidsrådet	2 435 793,50
Hovedavtalens tillegg I	5 000 000,00
AKAN	650 000,00
Videoprogram om muskel- og skjellettssykdommer	127 455,00

Landsorganisasjonens skole Sørmarka

Styret.

I løpet av året er det avholdt 6 styremøter, og hovedspørsmålene har vært knyttet til ut/ombyggingen.

Arne Løken har gått ut av styret, og Olav Støylen har rykket inn som fast representant høsten 1984. Fra samme tidspunkt har Borgar Aasterud gått ut som vararepresentant.

Styret har dermed følgende sammensetning: Svein-Erik Oxholm, LO, formann, Alf Frotjold, AOF, Jakob Grava, LO-skolen Sørmarka, Sven Pettersen, Norsk Arbeidsmandsforbund, John Stene, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag, Alv Tellnes, Norsk Kommuneforbund, Olav Støylen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Einar L. Johansen, de ansattes representant.

Personlige vararepresentanter:

Aage Søgård, faglig leder AOF, for Alf Frotjold, Knut Lier, forretningsfører LO-skolen Sørmarka, for Jakob Grava, Siri Anne-Marie Åslund for de ansattes representant.

Øvrige vararepresentanter:

Knut Endreson, LO, Kjell Solberg, Norsk Elektriker og Kraftstasjonsforbund.

Personalet.

2 av lærerne på skolen sluttet høsten 1984. Styreren i barnehagen har permisjon i tidsrommet 1/8-84 - 31/7-85. Skolen har i dag 29 ansatte, derav 4 på deltid.

Nytt internat.

Byggestart fant sted i oktober, og bygget skal overleveres august 1985. Entreprisen for bygg D beløper seg til ca. 18 mill. kroner.

Nyanskaffelser/vedlikehold.

Leiekontrakten mellom LO og AOF ble revidert 1. november 1984. I forbindelse med revisjonen ønsket Styret å ha et budsjett for kalenderåret når det gjelder nyanskaffelser og vedlikehold som ifølge kontrakten påhviler eieren. I møte 14. desember, sak nr. 28/84, vedtok Styret en budsjettramme på kr. 148 600.

Når det gjelder anskaffelser etter at utbyggingen er ferdig, tas dette opp spesielt.

Rådgivende utvalg for LO-skolen Sørmarka.

Det er avholdt 3 møter i utvalget som har bestått av: Jan Balstad, LO, formann, Jakob Grava, LO-skolen Sørmarka, sekretær, Aage Søgård, AOF, Arne Kokkvoll, Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek, Nils Totland, Statstjenestemannskartetlet, Even Rusten, Norsk Kommuneforbund, Viktor Folvik, Norsk Transportarbeiderforbund, Einar Sigurd Birkeland, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Forkurs, trinn II.

Som forkurs til trinn II blir NOU 1980:33, Sysselsetting og arbeidsmiljø i 80-årene, benyttet.

Biblioteket.

Samlet utlån av bøker m.v. fra skolens bibliotek var i 1984: 2316 utlånte bind - fordelt med 573 på skjønnlitteratur og 1943 på faglitteratur. Dette er et jevnt bra resultat sammenlignet med tidligere år:

	1981	1982	1983	1984
Faglitteratur	1459	1816	1947	1743
Skjønnlitteratur	526	544	628	573
Totalt i året	1985	2360	2575	2316

Disse tallene viser bare det som er registrert som utlån. Bruk av litteratur i biblioteket (tidsskrifter, referanse'litteratur m.m.) kommer i tillegg.

Biblioteket benyttes flittig av kursdeltakerne både for fritidslesing og i undervisningsøyemed.

LO-skolen 1984 - Elever.

	Trinn I	/	II
Norsk Arbeidsmandsforbund	5		1
Bekledningsarbeiderforbundet	1		
Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund	1		1
Norsk Elektriker og Kraftstasjonsforbund	2		1
Norsk Fengseltjenestemannsforbund	1		
Norsk Grafisk Forbund	1		1
Norsk Gullsmedarbeiderforbund	1		
Handel og Kontor i Norge	3		4
Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	4		1
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund	14		
Norsk Jernbaneforbund	1		1
Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund	6		
Norsk Kommuneforbund	11		4
Norsk Nærings- og Nyt.mid.arb.forbund	6		
Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	1		
Norsk Papirindustriarbeiderforbund	3		1
Norsk Postforbund	2		1
Skolenes Landsforbund	2		
Norsk Sosionomforbund	1		
Norsk Tele Tjeneste Forbund	2		
Norsk Transportarbeiderforbund	4		2
Norsk Treindustriarbeiderforbund	2		1
Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer	1		
	75		19

	1979	1980	1981	1982	1983	1984
Antall personer som har besøkt skolen	7 120	7 712	7 046	6 158	9 286	8 150
Dagsbesøk	2 338	2 079	2 541	2 073	2 301	2 958
Elever	4 782	5 533	4 505	4 085	6 385	5 975
Persondøgn	24 744	27 397	27 474	23 367	25 334	23 976
Gjennomsnittsbelegg 43 uker å 7 døgn	83 p 64%	91 p 72%	91 p 72%	78 p 62%	84 p 65%	80 p 63%
Belegget har fordelt seg slik:						
Dagsbesøk	79	85	80	64	58	60
Korte kurs 1 - 4 dager	77	92	110	76	105	110
Lange kurs 5 dager eller mer	103	133	120	112	112	122
Avlyste kurs						
Tap av persondøgn	3 864	2 665	2 656	1 885	3 780	2 598
Tap av persondøgn etter leie-avtalens pkt. 3-4	1 700	2 514	2 380	5 952	1 881	1 974

Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Ringsaker

Skolen har følgende hovedgrupper: Teater og musikk, forming, sosiale emner, media/samfunn I og media/samfunn II (for videregående). Inneværende skoleår (1984/85) er gruppe- ne teater/musikk og forming slått sammen til et felles og sam- ordnet tilbud.

Ca. 18 timer pr. uke er avsatt til undervisning i hovedfag- gruppene. I skoleåret 1984—85 har skolen disse valgfagene:

Historie, litteratur, nedrustningsspørsmål, ideologi, organ- isasjonskunnskap, u-landsproblemer, musikk, forming i ulike materialer. Gymnastikk er også valgfritt fag i skoleåret 1984—85.

En del av det faglige arbeidet foregår i temagrupper. Grup- pene organiseres ut fra en drøfting om hva elever og lærere ser det som viktig å fordype seg i. Arbeidet i temagruppene pågår over et tidsrom av 6—8 uker. Skolen har etter hvert bygget ut god kontakt til bedrifter, institusjoner, lag og organisasjoner. Høsten 1984 startet skolen drift av øvingsradio — radio Rings- aker. Radioen drives av skolens mediagrupper. Gjennom den- ne virksomheten vil skolens kontakt med lokalsamfunnet bli bygd ut. Mediagruppene lager også lydavis for blinde og svak- synte i Ringsaker. Skolens sosialgruppe har også i 1984 drevet barnehage.

Skolen har fortsatt sitt internasjonale hjelpearbeid i 1984. I samband med avslutningen av skoleåret ble det i mai 1984

overført kr. 50 000,— til Norsk Folkehjelps fiskeriprosjekt i Nicaragua. Dette engasjement vil skolen føre videre i 1984—85.

Skolens markedsføringsarbeid drives på samme måte som tidligere, bl.a. gjennom AOFs kursvirksomhet, fagforbundenes fagblader og AOFs organisasjonsledd.

Skolen tok opp 70 elever til skoleåret 1984—85. 212 søkte om plass. Gjennomsnittsalderen er 20 år og 6 mnd. Skolen har 24 tilsatte, hvorav 11 lærere fordelt på faste poster og timelærerstillinger. Knut Aagesen er skolens rektor.

Eierstyret:

Svein-Erik Oxholm, formann, Aage Søgård, Gunnar Pettersen, Åge V. Nordby, Magne Antonsen, Knut Aagesen, Anne Myhre, Jostein Rugsveen, ansattes representant, Terje Mathisen, elevenes representant.

Undervisningsstyret:

Aage Søgård, formann, Anne Myhre, Knut Aagesen, Kay Olav Winther, Børge Ekrem, lærerrepresentant, Unn Fjæstad, elevenes representant.

Skole og utdanning

Målet for arbeidet innenfor skole- og utdanningssektoren har vært å gjennomføre de skolepolitiske målsetninger som er nedfelt i LOs handlingsprogram, og å bidra til å skape gjennomslag for fagbevegelsens syn i arbeidet med skole og utdanningspolitiske spørsmål. Dette arbeidet er dels drevet direkte overfor politiske myndigheter, og dels gjennom samarbeid med rådgivende organer, offentlige etater og andre interesserte og berørte parter.

LO er representert i flere av de viktigste sentrale rådgivende organer og har mulighet til å gi til kjenne sitt syn der hvor den faglige debatten finner sted, og hvor det blir fattet avgjørelser av betydning for den utdanningspolitiske utvikling. I tillegg mottar LO en rekke innstillinger og utredninger til uttalelse.

Det har vært et nært samarbeid med AOF og med flere av fagforbundene.

Utvalget for arbeidslivsutvikling er LOs rådgivende organ for skole- og utdanningsspørsmål.

En del av de skole- og utdanningspolitiske sakene søkes sett i

arbeidslivssammenheng og som ledd i LOs arbeid med å samordne kreftene med sikte på å få til en utvikling av arbeidslivet i samsvar med fagbevegelsens mål og idealer. Særlig er fagutdanningen søkt satt inn i denne sammenheng.

LOs SKOLEFORUM

LOs skoleforum, som er referansegruppe for skole- og utdanningspolitiske spørsmål, og rådgivende utvalg for skolesekretæren, har i 1984 hatt følgende medlemmer:

Odd Andreassen,	Norsk Kommuneforbund
Magnor Johansen	Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund til 01.02.84
Einar S. Birkeland,	Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund fra 01.02.84
Kjell Solberg,	Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund
Sverre Worum,	Skolenes Landsforbund

Sekretær Terje Kristiansen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, har tiltrådt forumet som observatør.

Det er innkalt til 6 møter i løpet av året.

Følgende saker er ført opp til behandling: Utdanningsfinansiering, fagopplæring i Nord-Norge, DNAs utdanningsprogram, skolepolitisk konferanse, lønn, status m.v. for utplasserte elever, arbeidet i LOs skoleforum, LOs handlingsprogram og utsending av overenskomstene for de enkelte fag til yrkesopplæringsnemndene.

FAGUTDANNING

Arbeidet med oppgaver som har tilknytning til fagutdanning i skole eller fagopplæring i arbeidslivet, har fortsatt å vokse i omfang, og har lagt beslag på en stadig større del av skolesekretærens tid.

En rekke spørsmål er forelagt LO av Kirke- og undervisningsdepartementet, Rådet for videregående opplæring (RVO) og Rådet for fagopplæring i arbeidslivet (RFA) til uttalelse. De fleste av disse sakene angår eller er av interesse for ett eller flere av fagforbundene, og sakene er sendt til forbundene til uttalelse før LO har avgitt svar på grunnlag av innkomne merknader. Det er arbeidet aktivt for å gjøre flere for-

bund interesserte i denne virksomheten, samt med å stimulere forbundene til å bidra til å få lagt flere fag under Lov om fagopplæring i arbeidslivet.

Ved siden av LOs skoleforum er AOFs rådgivende utvalg for yrkesrettet opplæring, hvor skolesekretæren er formann, et viktig forum for drøfting av fagutdannings- og opplærings-spørsmål. Utvalget har representanter for en rekke fagforbund, for AOF, Tiden, Folkets Brevskole og AUF. Flere av de fagutdanningsspørsmålene som LO har uttalt seg om, har vært drøftet i utvalget som også har behandlet forskjellige saker som har vært til behandling i RVO og RFA.

Skolesekretæren har vært medlem av et utvalg nedsatt av Kirke- og undervisningsdepartementet og Kommunal- og Arbeidsdepartementet og som hadde til oppgave å fremme forslag på tiltak for å styrke og utvide fagopplæringen i arbeidslivet. Utvalget, som hadde statssekretær Kjell Stahl som formann, la i løpet av året fram en omfattende rapport som fore-slo en rekke praktiske og økonomiske tiltak for å styrke fagopplæringen.

I løpet av året har departementet fremmet forslag til endringer i Lov om fagopplæring i arbeidslivet og i reglementet til loven. Etter en høringsrunde i forbundene, avga LO et svar som bl.a. sterkt pekte på behovet for å styrke yrkesopplæringsnemndene i fylkene og gi dem administrativ og økonomisk handlefrihet slik at de kan få utført et målrettet, effektivt arbeid for å realisere lovens intensjoner.

I erkjennelse av yrkesopplæringsnemndenes sentrale betydning for virkeliggjøringen og gjennomføringen av intensjonene i Lov om fagopplæring i arbeidslivet, har LO også i 1984 i samarbeid med AOF utlyst kurs for de av medlemmene i yrkesopplæringsnemndene som har tilknytning til fagbevegelsen. Et slikt kurs er avholdt etter at nyoppnevningen av medlemmer hadde funnet sted.

I løpet av året er funksjonstiden for såvel RVO som RFA løpt ut. RVO har dessuten fått ny utvalgsstruktur. Studieretningsutvalgene er nedlagt og erstattet med et mindre antall tverrfaglige utvalg hvor fagbevegelsen har fått sterkt redusert representasjon og dermed minsket innflytelse på den delen av fagopplæringen som finner sted i skolen. LO har kritisert omleggingen som har skjedd uten samrådning med partene i arbeidslivet, og har bedt om at saken blir vurdert på ny med det siktemål å styrke arbeidslivets innflytelse på fagutdanningen i skolen.

FAGBEVEGELSEN OG SKOLEN

Skolekontaktarbeidet med sikte på å bedre skolens undervisning om arbeidslivet og fagbevegelsen er økt i omfang. Som tidligere er det lagt vekt på at samarbeidet må foregå i nærmiljøet og på nærmiljøets premisser. Mulighetene til å få skolen interessert i dette arbeidet og få komme i et virkelig samarbeidsforhold til skolen, ligger i at arbeidet knyttes til skolens engasjement over for nærmiljøet og lokalsamfunnet. Sentralt utarbeidede undervisningsopplegg må derfor erstattes av lokalt utviklede opplegg som utarbeides av de samarbeidende parter i fellesskap og som sikrer at undervisningen får en form og et innhold som er slik at elevene drar nytte av den, og som lar den inngå som en naturlig del av skolens hele arbeid og ikke blir et tiltak uten sammenheng med undervisningen forøvrig. Dette gjelder både undervisningen av elever i arbeidslivet, og den undervisningen tillitsvalgte driver i skolen.

For å sette representanter for fagbevegelsen istand til å ta aktiv del i dette krevende arbeidet, er det avholdt 3 regionale kurs for spesielt utplukkede tillitsvalgte fra alle landets fylker. De er blitt skolert med sikte på å representere fagbevegelsen i samarbeidet med skolen og for å kunne drive videre utviklings- og skoleringsarbeid i sine respektive fylker og samorganisasjonsdistrikter.

I flere fylker er det holdt kurs og seminarer med sikte på å øke antall personer som kan gå inn i aktivt samarbeid med skolen.

Med utgangspunkt i samarbeidsavtalen mellom LO og Norsk Lærerlag er det arrangert felles kurs for lærere i grunnskolen og tillitsvalgte fra fagbevegelsen. I Telemark har disse partene i fellesskap utarbeidet et omfattende undervisningsopplegg om organisasjonene i arbeidslivet. Også andre samarbeidspartnere deltar i dette arbeidet, f.eks. har LO og NAF i Trondheim laget kurs, seminarer og møter om fagbevegelsens samarbeid med skoleverket.

Ved utgangen av året ble Forsøksrådet for skoleverket nedlagt. Rådet har gjennom flere år arbeidet med spørsmål som gjelder skole — nærmiljø — arbeidsliv — fagbevegelse, såvel på grunnskoletrinnet som på videregående trinn og i høyere utdanning. En vesentlig del av dette arbeidet er drevet i samarbeid med — og noe også etter initiativ fra — partene i arbeidslivet. Etter forslag fra LO og NAF er det drevet forsøk med arbeidslivskunnskap i lærerutdanningen. LO har tatt initiativ til å få utarbeidet et idéhefte om skole — arbeidsliv og har deltatt

i arbeidet med heftet, som er trykt i ca. 10 000 eks. og spredt til skoler, skolemyndigheter, sakkyndige råd og til partene i arbeidslivet. LO har fått et visst antall eksemplarer til bruk i sitt arbeid over for skolen. Skolesekretæren, som har vært LOs representant i Forsøksrådet, har dessuten deltatt aktivt i en rekke referanse- og styringsgrupper for prosjekter innenfor området skole — arbeidsliv.

Den direkte deltakelsen av representanter for fagbevegelsen i ½-årsenhetene i arbeidslivskunnskap i lærerhøgskolene er bevisst redusert da det har vist seg vanskelig å få stipend til deltakerne fra en del fagforbund. Deltakelsen har vært verdifull både for den enkelte tillitsvalgte som deltar, og for fagbevegelsen, som på denne måten får tillitsvalgte med spesiell kompetanse som både er til nytte i samarbeidet med skolen og i det øvrige faglige og fagpolitiske arbeidet. Det arbeides med å finne økonomiske løsninger slik at dette samarbeidet kan fortsette.

Lærerbøkene i skolen gir et mangelfullt — ofte feilaktig — bilde av fagbevegelsen. Både forlag og enkelte forfattere har henvendt seg til LO for å få råd og hjelp i forbindelse med omtale av fagbevegelsen i lærebøker. Et meget stort antall skoler ber dessuten om å få tilsendt opplysningsmaterieell om LO til bruk i undervisningen. Etterspørselen etter foredragshjelp til lærermøter, foreldremøter, studiedager o.l. er stor. De fleste av disse henvendelsene er forsøkt henvist til de respektive distriktskontorene. I tillegg har skolesekretæren deltatt i flere møter m.v. av sentral karakter. Flere forbund tar opp spørsmål som gjelder fagbevegelse, skole på kurs, møter o.a., og skolesekretæren har så langt kapasiteten tillater det deltatt i slike møter og orientert om fagbevegelsens arbeid og engasjement på dette området.

Det har også i 1984 vært avsatt kr. 300 000,— til LOs skolekon-taktarbeid. Da det ikke har kommet så mange ønsker om bevilgninger som forutsatt, og en del planlagte lokale og regionale prosjekter ikke er blitt gjennomført, er en stor del av pengene blitt stående ubrukt.

Med utgangspunkt i midler som er stilt til rådighet av Kirke- og undervisningsdepartementet har samorganisasjonene i Trondheim og Bergen samarbeidet med FAFO om en kartlegging av skoleverkets engasjement i og arbeid med skole-/arbeidslivsspørsmål i de to byene. Arbeidet er foreløpig ikke avsluttet.

Heller ikke i 1984 har det lyktes å finne en løsning på de pro-

blemer som legger hindringer i vegen for en utvidelse av samarbeidet med skoleverket. Det er ikke oppnådd enighet med N.A.F. om betaling til utplasserte skoleelever, og det utvalget Kirke- og undervisningsdepartementet har nedsatt for å få utarbeidet forslag til løsninger på praktiske og økonomiske sider ved dette samarbeidet, har på tross av henvendelser fra LO ikke vært i arbeid.

LO OG NORSK LÆRERLAG

Arbeidet med å realisere intensjonene i samarbeidsavtalen med Norsk Lærerlag har tatt form av samtaler og drøftinger med sentrale representanter, og av regionale og lokale forsøk på å konkretisere samarbeidet gjennom felles kurs, møter og andre tiltak.

En representant for Norsk Lærerlag har deltatt som observatør på LOs kvote i TUACs komité for utdanningsspørsmål. Det har ellers vært samarbeid mellom representanter for de to organisasjonene i saker som gjelder samarbeidet skole/arbeidsliv og i generelle utdanningspolitiske spørsmål. Nestformannen i Norsk Lærerlag og LOs skolesekretær har sammen deltatt i de regionale felles kurs som partene har avholdt med utgangspunkt i samarbeidsavtalen. Skolesekretæren er dessuten medlem av samarbeidskomitéen mellom LO og Norsk Lærerlag.

LO OG N.A.F.

En rekke skole- og utdanningspolitiske saker av felles interesse er drøftet i det uformelle forumet som er opprettet mellom partene, og som har fungert gjennom flere år. Blant saker som er drøftet siste år, er arbeidet i RVO og RFA og underutvalgene under disse rådene, samt spørsmål som gjelder fagutdanning og forhold som angår arbeidslivet og skolen, — bl.a. deltakelse i lærerutdanningen og arbeidsforholdene for representanter fra arbeidslivet som deltar i samarbeidet med skolen.

LO OG DE UTDANNINGSSØKENDES KONTAKTUTVALG (DUK)

Det er opprettet kontakt med fellesutvalget for student- og elevorganisasjonene, De utdanningssøkendes kontaktutvalg (DUK), og opprettet et uformelt organ for drøfting av saker av felles interesse. Fra DUK møter arbeidsutvalget som består av lederne for de største elev- og studentorganisasjonene,

mens fagbevegelsen er representert ved formennene i Stats-tjenestemannskartellet og Norsk Tjenestemannslag, nestformannen i Norsk Kommuneforbund, hovedkassereren i Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer og LOs skolesekretær. Av saker som er drøftet i utvalget, kan nevnes levevilkår og sosial sikkerhet for personer under utdanning. I samarbeid med FAFO er partene i ferd med å utvikle et prosjekt om inntektsavhengig tilbakebetaling av studielån.

INTERNASJONALT

LO har vært representert ved møter i utdanningskomitéene i TUAC og DEFS. Når skolesekretæren ikke har hatt anledning til å møte, har Skolenes Landsforbund møtt på vegne av LO. Forbundet har ellers deltatt i arbeidet i DEFS sammen med skolesekretæren. I møtene i TUAC har en representant for Norsk Lærerlag møtt som observatør på LOs kvote.

DEFS har drøftet de utdanningspolitiske konsekvenser av ny teknologi og arbeidsløsheten og har utarbeidet et memorandum som trekker opp visse hovedretningslinjer for den utdanningspolitikken som fagbevegelsen bør føre i Europa.

Emnene for TUACs drøftinger har vært bestemt av arbeidet i OECDs utdanningskomité og av de sakene som ble tatt opp til behandling på OECDs undervisningsminister møte i november 1984. Etter anmodning fikk LO anledning til å delta i de norske forberedelsene til møtet og i den norske delegasjonen, dvs. såvel i den høringen ministerne hadde med TUAC som i selve ministermøtet.

Det internasjonale arbeidet er drevet i samarbeid med LOs internasjonale avdeling.

LEDEROPPLÆRING

I samarbeid med representanter for N.A.F., voksenopplæringsrådet, lederopplæringsrådet og en del høyere utdanningsinstitusjoner, har LO innledet et utredningsarbeid med sikte på å få laget en plan for utdanning av personell innen leder- og personalfunksjon i bedriftene. Skolesekretæren deltok i det forberedende arbeidet med saken, mens Arnold Johannesen har vært LOs representant i arbeidsgruppa med skolesekretæren som vararepresentant.

UNESCO

I løpet av året har skolesekretæren gått inn som LOs repre-

sentant i den norske nasjonalkommisjonen for UNESCO og i kommisjonens utvalg for utdanning som bl.a. arbeider med nasjonale og internasjonale voksenopplærings spørsmål.

LIVSLANG LÆRING OG VOKSENOPLÆRING

Jan Kr. Balstad representerer fagbevegelsen i Livslang — læringsutvalget som ventes å avgi innstilling i løpet av 1985. Representanter for LO har hatt møte med utvalget og med det utvalget som arbeider med § 3 i Lov om voksenopplæring og gitt til kjenne hvilke forventninger LO har til arbeidet på disse to områdene.

Skolesekretæren er formann i DNAs utvalg for voksenopplæring som har arbeidet med spørsmål i forbindelse med DNAs program, debattheftet «Utdanning for framtida», statsbudsjettet og stortingsmeldingen om voksenopplæring.

UTDANNINGSFINANSIERING

En gruppe med representanter fra forskjellige fagforbund har utarbeidet en betenkning om regjeringens melding om utdanningsfinansiering og har utarbeidet forslag til et prinsippnotat om fagbevegelsens syn på og holdning til utdanningsfinansieringen. Notatet har fått tilslutning i LOs organer og er oversendt Kultur- og vitenskapsdepartementet som LOs kommentar til stortingsmeldingen.

LÆRING I ARBEIDSLIVET

Skolesekretæren har sammen med representanter for NPI og N.A.F. deltatt i en arbeidsgruppe som har forberedt og gjennomført en større nordisk konferanse om uformell læring og læring og læringsmiljø i arbeidslivet. Konferansen samlet et stort antall deltakere fra arbeidslivet og skoleverket i de nordiske land. Fra LO deltok foruten skolesekretæren også Harry O. Hansen og Svein Fjærstad, mens Jan Kr. Balstad deltok i en paneldiskusjon under konferansen.

REPRESENTASJON

Landsorganisasjonen har vært representert i følgende offentlige styrever og råd innenfor området skole og utdanning:

Knut Aagesen: Rådet for videregående opplæring.

Sidsel Bauck: Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Tore E. Hansen: Rådet for Norsk Fjernundervisning.

Nils H. Johannessen: Rådet for fagopplæring i arbeidslivet (formann).

Magnor Johansen: Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Even Rusten: Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Kay Olav Winther: Forsøksrådet for skoleverket. Rådet for Norsk Fjernundervisning. Rådet for arbeidslivsstudier og Komiteen for studie- og utdanningsspørsmål ved Universitetet i Oslo. Styringsgruppa for SASA-prosjektet (samarbeidet skole/ arbeidsliv) under Kirke- og undervisningsdepartementet. Arbeidsgruppa til å styrke og utvide fagopplæringen i Arbeidslivet (Kirke- og undervisningsdepartementet). Arbeidsgruppa for spesielle arbeidsmarkedstiltak for ungdom (praksisplasser) under (Kommunal- og arbeidsdepartementet). Utvalg for vurdering av samarbeidet mellom skole og arbeidsliv når det gjelder yrkesutdanning under Kirke- og undervisningsdepartementet. Den Norske UNESCO-kommisjonen. Norsk voksenpedagogisk institutt (varamann).

Landsorganisasjonen har dessuten vært representert i de fleste av studieretningsutvalgene under Rådet for videregående opplæring samt i en rekke utvalg og referansegrupper under Forsøksrådet for skoleverket. De enkelte fagforbund er representert i opplæringsrådene under Rådet for fagopplæring i arbeidslivet.

Skolesekretæren er medlem av følgende interne utvalg i LO, AOF og Det norske Arbeiderparti:

Kontaktutvalget mellom Norsk Lærerlag og Landsorganisasjonen.

Eierstyret og undervisningsstyret ved Arbeiderbevegelsens folkehøgskole Ringsaker (observatør).

AOFs pedagogiske utvalg.

AOFs rådgivende utvalg for yrkesrettet opplæring (formann).

DNAs utvalg for voksenopplæring (formann).

Studierådet for Tiden/Folkets Brevskole.

Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek

Året 1984 var arkivets 75. driftsår.

Innkjøp og gaver.

Utenom den løpende tilvekst fra organisasjoner og andre forbindelser har arkivet i år mottatt 66 overføringer av trykt og utrykt stoff fra organisasjoner og privatpersoner. Vi setter særlig pris på at bevegelsens veteraner stadig tilfører arkivet verdifullt materiale. Det er i år kjøpt inn 555 bøker og skrifter. Av disse var 22 utrykte hovedoppgaver. Bevilgningene til mikrofilm er også i år hovedsaklig brukt til kjøp av avisfilm.

Serviceytelser.

I 1984 som forrige år ble om lag 2 700 betjent på lesesalen. Besøket var størst i januar med 244 besøkende, og minst i juli med 87. Det er lånt ut 1 277 bøker og skrifter, 1560 fotos og 41 faner. En stor mengde litteratur som blir brukt på lesesalen, er da ikke med i statistikken. Det samme gjelder kopier fra fotostatmaskinen. Fjernlån av våre bøker er fortsatt høyt, og henvendelser pr. brev og telefon øker stadig. Betjeningen av forskere, studenter, forfattere av jubileumshistorikker osv. er tidkrevende, og for siste gruppa også økende. Dette er brukergrupper som benytter seg av mikrofilm, arkivstoff, tidsskrifter og bøker og som derfor nyttiggjør seg det allsidige tilbudet vi kan gi. Arkivet blir i dag stadig mer brukt av bevegelsens egne folk.

Internt arbeid.

I Møllergata 20 der Folkets Hus nå bygger nytt, har arkivet fått tildelt drøye 500 m² magasinplass. Dette lokalet er nå under innredning, og vil tilføre arkivet om lag 4 000 hardt tiltrengte hyllemeter. Kontorarealet blir utvidet med ca. 200 m². Arkivets ledelse og styre har tatt opp med LO kostnader til innskudd og innredning i størrelsesorden ca. 2 mill. kr., og LO har gitt tilsagn om dette. De nye lokalene vil bli tatt i bruk i løpet av høsten 1985.

Arbeidet med å legge om billedsamlinga er ført videre. Det samme gjelder innsamling og avfotografering av faner og plakater. Ordning og registrering av innkommet materiale pågår som vanlig. Det samme gjør registrering av kjøpte og mottatte bøker. Vi arbeider også med å bedre rutineene for å få løpende organisasjonspublikasjoner til arkivet. Arbeidet med å oppsøke arkivstoff hos veteraner og institusjoner er fulgt opp. Også ar-

beidet med intervjuing og innsamling av minner har fortsatt, blant annet i samarbeid med Norsk Arbeidsmandsforbund.

Arkivets 75. års jubileum ble blant annet markert med utstillingen «Bildet som våpen» og med boka av samme navn. Lill-Ann Jensen og Svein Damslora hadde sammen ansvaret for utstilling og bok.

Forbindelser og konferanser.

Arkivet har god kontakt med arbeiderbevegelsens lokale arkiver, og forsøker å styrke og oppmuntre deres arbeid. Både i Hedmark og Østfold arbeides det nå med å opprette nye lokale arkiver. Både arkivlederen og nestlederen har holdt en rekke forelesninger på kurser i arbeiderbevegelsens regi. Arkivlederen har også dette året holdt en rekke forelesninger på universitets- og høyskolenivå. Fra vår dublettsamling har vi sendt bøker og småskrifter til andre bibliotek. Det nordiske samarbeidet om å lage en oversikt over de nordiske fagforbundenes materiale og de internasjonale fagsekretariatenes stoff, er nå på det nærmeste fullført.

Arkivet var i 1984 representert ved Kokkvoll på den årlige konferansen Den internasjonale sammenslutningen av arbeiderbevegelsens arkiver hadde i Madrid. Kokkvoll deltok også på nordisk arkivkonferanse i København, og han var til stede ved markeringa av det danske søsterarkivets 75. års jubileum. Også det finske søsterarkivet hadde sitt 75. års jubileum, og her var arkivet representert ved Malme.

Informasjon og utstillinger.

Arkivet har jevnlig besøk av grupper som blir vist omkring og orientert om arkivets virksomhet. Den årlige boklista «Aktuelle bøker og skrifter i Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek» er sendt ut. Melding over vår tilvekst av utenlandsk litteratur, samt norske og utenlandske tidsskrifter, er sendt til Universitetsbibliotekets samkatalog.

Arkivet har i 1984 laget flere utstillinger bygd på våre fotografier og vårt arkivmateriale. Den største av disse var arkivets jubileumsutstilling, «Bildet som våpen», som i 1984 har vært vist i Oslo, på Toten og i Rogaland. Den går i 1985 videre til Nordland og Troms. Andre utstillinger har vært «Arbeideridrett og arbeidsløshet» til kulturkonferansen, arrangert av Fagbevegelsens senter for forskning, utredning og dokumentasjon, og til markering av Oslo Rørleggerforenings 100 års jubileum. Arki-

vet medvirket blant annet i planlegging og utforming av utstillingene under Postdagene i Tønsberg. Arkivet har også bistått med hjelp og veiledning for andre som har laget utstillinger som delvis har benyttet seg av vår billedsamling. Lill-Ann Jensen har i tillegg vært bilderedaktør for første bind av Arbeiderbladets 100 års historie.

I beretningsåret har arkivet stilt kontorplass til disposisjon for Tidsskrift for arbeiderbevegelsens historie, som det nå er meningen at Tiden skal ta ansvaret for. Dette er ment å være innledninga til et nærmere samarbeid mellom arkivet og Tidsskrift for arbeiderbevegelsens historie.

Budsjett, styre og personale.

Arkivets budsjett for 1984 var kr. 2 985 000. Av dette utgjorde statstilskuddet kr. 1 138 000. De øvrige midlene kom fra Opplysnings- og Utviklingsfondet.

Arkivets styre har bestått av Jan Aaboen, formann, Ingeborg Botnen, Jakob Grava, Knut Johannessen, Kjell Lien, Odd Harald Røst og Kari Lund Bråthen.

Det ble holdt 4 styremøter i løpet av året.

Arkivleder Arne Kokkvoll har vært engasjert i $\frac{3}{4}$ stilling ved Olavsgruva og Storwartz leirskole, men har hele tida hatt ansvaret som leder av arkivet. Som følge av Svein Damsloras sjukdom har Arnfinn Malme vært engasjert som nestledervikar fra 01.07,84. Brita Jordal har vært engasjert som bibliotekar første halvår 1984. Blant annet som en følge av økt pågang i utstillingsarbeidet, ble Lill-Ann Jensens stillingsbetegnelse høsten 1984 omgjort til konsulent.

Arkivets personale har hatt følgende sammensetning: Arkivleder Arne Kokkvoll, arkivar og nestleder Svein Damslora, bibliotekarene Kari Lund Bråthen og Sissel Pettersen, konsulent Lill-Ann Jensen, arkivsekretærene Kirsten Hofseth og Kåre Auale, kontorsekretær Aud Lundemo Aas og arkivarene Einar Terjesen og Arnfinn Malme. Ebba Skalstad har hospitert i halv stilling. Ellers har arkivet også dette året benyttet en del timebetalt ekstrahjelp.

FAFO, Fagbevegelsens Senter for Forskning, Utredning og Dokumentasjon

FAFOs målsetting.

Senterets målsetting er å utvikle et egnet redskap for produksjon og innhenting av forskningsbasert kunnskapsgrunnlag for især fagbevegelsen. Kunnskapen skal imidlertid også være tilgjengelig og nyttig for en bredere offentlighet. FAFO eies av Landsorganisasjonen.

Styrende organer.

FAFO ledes at et styre oppnevnt av LOs sekretariat for kongressperioden 1981-1985. Programutvalget tar beslutninger om igangsetting av faglig aktivitet ved FAFO. Programrådet er et rådgivende organ for styre og programvalg.

Styret er sammensatt slik:

Tor Halvorsen, LO, Odd Isaksen, Bygningsindustriarbeiderforbundet, Ole Knapp, LO, Svein-Erik Oxholm, LO, Torger Oxholm, Norsk Kommuneforbund og Terje Rød Larsen.

Programutvalget er sammensatt slik:

Jan Balstad, LO, Sidsel Bauck, Handel og Kontor, Henry Hoff, Jern- og Metall, Gunnar Tønder, Lokomotivmannsforbundet, Aud Watnebryn, Norsk Tjenestemannslag og Terje Rød Larsen.

Programrådet er sammensatt slik:

Arne Selvik, Industriøkonomisk Institutt, Juul Bjerke, LO, Børre Pettersen, LO, Bjørn Gustavsen, Arbeidsforskningsinstituttene, Ted Hanisch, Institutt for Samfunnsforskning, Kristen Nygaard, Universitetet i Oslo, Jørgen Randers, Bedriftsøkonomisk Institutt, Gudmund Hernes, FAFO og Terje Rød Larsen, FAFO.

Staben.

Terje Rød Larsen er daglig leder ved FAFO, professor Gudmund Hernes forskningsleder og Thorbjørn Overholdt vikarierende utredningsleder ved FAFO. Omlag 20 personer har til enhver tid vært prosjekttilsatte med FAFO som arbeidsplass i 1984.

Fagforening.

FAFOs ansatte er medlemmer av Norsk Tjenestemannslag.

Aktivitet i 1984.

FAFO har i 1984 drevet forsknings-, utrednings- og dokumentasjonsvirksomhet innenfor feltene:

Fordelingspolitikk, - organisasjonsutvikling, - kommunikasjon/informasjon, - sosialpolitikk, - arbeidsmarkedspolitikk, - likestilling, - næringsutvikling, - Norge og det internasjonale samfunn.

FAFO hadde i 1984 omfattende prosjekter for følgende organisasjoner inne fagbevegelsen:

- Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund
- Norsk Kommuneforbund
- Norsk Folkehjelp
- Statstjenestemannskartetlet
- Landsorganisasjonen
- Norsk Tjenestemannslag
- Mo Jern- og Metallarbeiderforening
- Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund
- Norsk Transportarbeiderforbund
- Bergen Faglige Samorganisasjon
- Trondheim Faglige Samorganisasjon
- Landsorganisasjonens samarbeidsutvalg i Finnmark
- Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
- Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
- Norsk Arbeidsmandsforbund

FAFO inngikk i tildels omfattende samarbeidsprosjekter med:

- Institutt for Samfunnsforskning, Oslo
- Institutt for Sammenliknende Politikk, Universitetet i Bergen
- Institutt for Sosiologi, Universitetet i Bergen
- Nordlandsforskning, Bodø
- Arbeidspsykologisk Institutt, avdeling Bodø
- Gruppen for Ressursstudier, (NTNF), Oslo

Seminarer.

FAFO har i 1984 holdt en rekke møter og seminarer, bl.a. innen feltene arbeidsmarked- og sysselsettingspolitikk, næringsutvikling/industripolitikk, organisasjonspolitikk og innen telematikk/mediaforskning. FAFO arrangerte dessuten en større konferanse i november, «Kultur mot Arbeidsløshet», som samlet kulturarbeidere og kunstnere fra hele landet.

5. Internasjonalt arbeid - Utenrikspolitikk

Innledning

Landsorganisasjonen har i 1984 igjen lagt vekt på det faglige u-hjelpsarbeid, AIS, de faglige internasjonale organers kamp for å redusere den internasjonale arbeidsløsheten, deltakelse i arbeidet for faglige rettigheter og for nedbyggingen av kjernevåpen.

Utviklingshjelp

LO har i 1984 tatt standpunkt for øking av norsk statlig bistand. Synspunkter om at faglige rettigheter, fordeling, sysselsetting skal tilgodeses gjennom u-hjelpen har vært fremmet. LO har gått inn for samarbeid mellom norsk industri og industrien i utviklingsland til fremme av u-landenes industri. Bl.a. kan dette gjøres ved oppmuntring til norsk industri («blandede kreditter»). LO har også tatt del i FFIs arbeid for industriutvikling i u-land og deltatt i UNIDOs IV. konferanse. Nord-Sør-problematikken har fått økt plass i FFIs (og DEFS') arbeid, bl.a. også ved standpunkttaken overfor OECDs statsrådsmøter, de økonomiske toppmøter (Washington 1984), overfor EF og i forhold til Det Internasjonale Pengefondet (IMF) og Verdensbanken (krav om sanering av u-landenes gjeld, ombygging og lettelse i IMF's og Verdensbankens kredittregler, krav om lavere renter i i-landene og om større ressurser til u-land). Kravet om en ny økonomisk og sosial verdensordning, hvor økonomisk utvikling for sysselsetting knyttes til fordeling og medbestemmelse også i u-land, føres med økt styrke. Den gjensidige avhengighet økonomisk, for handelsutvikling og for vekst mellom Nord og Sør, er forlenget grunnlag for praktiske krav.

LO har gjennom sin representasjon i NORAD-organer og NORIMPOD arbeidet for økte bistandsoverføringer og fremmet synspunkter for en ny økonomisk og sosial verdensorden. I samme retning har LO bidradd ved Arbeiderpartiets program-

arbeid. Også i nordisk og internasjonal sammenheng har LO søkt å fremme disse standpunkter. Norsk bistand har økt i kongressperioden, men ny økonomisk og sosial verdensorden har hatt liten framgang.

LO har gjennom uttalelser og gjennom sin representasjon i offentlige utvalg fremmet kravet om at faglige rettigheter må knyttes til statlige låne- og garantiordninger ved investeringer i u-land. Disse synspunkter har i kongressperioden vunnet større gehør. Både Arbeiderpartiet og Høyre har tatt spørsmålet opp i sitt debatt-materiale om bistandspolitikken. Den økte interesse for menneskeretts-situasjonen har også bidradd til å fokusere faglige rettigheter.

I det konkrete faglige internasjonale solidaritetsarbeidet er virksomheten tredelt: faglig utviklingshjelp ved Landsorganisasjonen, mer politisk støttearbeid og støtte til faglige rettigheter gjennom Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite (AIS) og humanitær hjelp og almen utviklingshjelp gjennom Norsk Folkehjelp.

Faglig utviklingshjelp

LO var i 1984 midt i perioden av en rammeavtale med NORAD for 3-årsperioden 1983-85, etter at den første rammeavtalen ble avsluttet ved utgangen av 1982.

Den nåværende rammen er etter ønske fra NORAD utformet slik at bare opplysningsvirksomhet for fagbevegelsen i u-land kan finansieres innen rammen. Sosio-økonomiske prosjekter - som f.eks. helse- og sysselsettingstiltak - kan bare finansieres ved at LO sender spesielle søknader til NORAD utenfor rammen.

Rammebeløpet for perioden 1983-85 er 20 millioner kroner - det samme beløp som for forrige rammeavtale. Det har vist seg vanskelig for LO å få NORAD-støtte til prosjekter utenom rammen. LO har derfor bedt NORAD å revurdere rammebetingelsene. Forhandlinger om dette vil bli ført i 1985, med sikte på å endre neste rammeavtale.

VIRKSOMHETEN I 1984

To-sidige prosjekter

De tre to-sidige bistandsprosjektene (Jamaica, Portugal og Egypt) er blitt videreført i 1984. LO besluttet i 1984 å trekke seg ut av samarbeidet med Tanzanias fagbevegelse (JUWATA)

om et avisprosjekt på grunn av vanskene med utenlandsk valuta, konsulentbistand o.l. Dette prosjektet er nå avviklet, og det innkjøpte utstyr er solgt.

Jamaica

LO samarbeider med landets fire store faglige landsorganisasjoner i et utrednings- og opplæringscenter i Kingston.

Den økonomiske rammen for prosjektet var i 1984 ca. 1,3 millioner kroner, hvorav LO gjennom rammeavtalen bidrar med ca. kr. 700 000. Den inneværende kontrakt mellom LO og jamaikansk fagbevegelse innebærer et gradvis sterkere økonomisk engasjement fra de jamaikanske organisasjonenes side. Senteret ble besøkt av LO i 1984. Utviklingen er faglig sett god.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds opplysningsvirksomhet i samarbeid med den jamaikanske organisasjon NWU ble avsluttet ved utgangen av 1984. Prosjektet fikk en bevilgning på kr. 40 000 innen NORAD-rammen.

Portugal

Samarbeidet mellom LO og UGT-Portugal om et opplæringsprosjekt fortsatte i 1984. Kostnadsrammen er noe redusert, og det er i dag 6 av UGT-forbundene som deltar i programmet. Kursvirksomheten drives av de enkelte forbundene, mens hele prosjektet koordineres av UGT som er prosjekt- og regnskapsansvarlig overfor LO. Den økonomiske rammen for prosjektet var i 1984 ca. 400 000 kroner. LO-UGT-prosjektet samordnes med et tilsvarende prosjekt Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund har med sitt søskenforbund i Portugal. LO bidrar over rammeavtale med kr. 200 000 til dette prosjektet.

Egypt

LOs samarbeid med egyptisk fagbevegelse (ETUF) konsentrerte seg fram til sommeren 1983 om faglig opplæringsvirksomhet gjennom kurs. Fra høsten 1983 gikk prosjektet inn i sin andre fase - utvikling fra fjernundervisning. I 1984 hadde LO en representant i Cairo for å bistå med igangsetting og utvikling av undervisningsmateriell.

I løpet av 1984 ble det produsert materiell for to kurs, og to nye kurs er under produksjon. Prosjektlederens engasjement utløp ved årsskiftet. Den økonomiske rammen for prosjektet var i 1984 ca. 400 000 kroner.

Tanzania

LO forhandlet i 1984 med JUWATA om et nytt prosjektsamarbeid i Tanzania. Det ble oppnådd enighet om å undersøke mulighetene for å bidra til utbygging og modernisering av JUWATAs opplæringsssenter Mbeya, nær grensen til Malawi og Zambia. Ved årsskiftet er LO i gang med en forundersøkelse.

Flersidige prosjekter

Flere av de FFI-prosjekter som ble påbegynt i 1983 har fått fortsatt støtte i 1984. Bare to nye FFI-prosjekter ble påbegynt i 1984. FFI-prosjektene drives i samarbeid med de stedlige fagorganisasjoner i utviklingslandene, og dels dreier det seg om prosjekter som yrkesinternasjonale gjennomfører.

Følgende FFI-prosjekter fikk støtte i 1984:

	<u>1983</u>	<u>1984</u>
Asia		
- Sysselsettingsprogram	403 000	484 000
Indonesia		
- Faglig opplæringsprogram	446 000	902 000
Botswana		
- Vandrearbeidere - kursprogram	435 000	712 000
Afrika (fransktalende)		
- Nasjonale kurs i arbeidsrett og organisasjonsarbeid	300 000	438 000
Sørøst-Asia		
- Opplæringsprogram for kvinner	326 000	312 000
Zimbabwe		
- Kvinneseminar (utsatt fra 1983)		140 000
ITGLWF, India		
- SEWA-publikasjon	32 000	46 000
ITF, Asia		
- Regionalt opplysningsprogram, transport		366 000
MIF, Zambia		
- opplysningsprogram, gruvearbeidere		355 000

«Internasjonal fagforeningsskole»

Kursvirksomhet i Norge for deltakere fra fagorganisasjoner i u-land har vært gjennomført i en årrekke.

Det ble besluttet at 1984 skulle være et «prøveår» for en mer kontinuerlig kursvirksomhet. Virksomheten gjennomføres i

samarbeid med AOF, med Arne Semmerud som kursansvarlig, og er lagt til Sørmarka. I 1984 ble det gjennomført kurs for IFPAAW (Landarbeiderinternasjonalen), IUF (Næringsmiddelarbeiderinternasjonalen), Zimbabwes fagorganisasjon (ZCTU), for organisasjonssekretærer fra det sørlige Afrika og for en gruppe faglige tillitsvalgte fra eritreisk fagbevegelse. Et planlagt kurs for Viking-konsernets bedrift i Malaysia ble utsatt.

Personell

Følgende personell har hatt kortere eller lengre oppdrag/stipend i u-land i 1984:

Ellinor Kolstad, Egypt, Prosjektleder fra des. -83 til des. -84.

Bjørn Strøm, Indonesia, Prosjektleder fra jan. -84 til mars -85.

Evy Buverud Pedersen, Zimbabwe, forelesninger juni -84.

Chakufwa Chihana, Botswana, stipendiat fra jan. -84 til des. -84.

Evaluerings

I 1984 har en evalueringsgruppe oppnevnt av Departementet for Utviklingshjelp foretatt en gjennomgang og vurdering av LOs bistandsvirksomhet. I denne forbindelse har FAFO utarbeidet skriftlig bakgrunnsmateriale. Gruppen har besøkt Jamaica, det sørlige Afrika og Sørøst-Asia. Rapporten ventes å foreligge tidlig i 1985.

Prosjekter utenom NORAD-rammen.

Som følge av at rammeavtalen ble endret i 1983, falt flere FFI-prosjekter som tidligere hadde fått støtte, utenom rammen. LO søkte i 1983 om fortsatt støtte til disse. I løpet av 1984 fikk vi innvilget 3 av våre søknader, mens en ble avslått. Denne avgjørelsen har LO anket.

Det dreier seg om følgende prosjekter:

	kr.	
India, Landsbyutvikling	674 000	avslått
India, Helsesenter	118 000	innvilget
Øvre Volta, Helsesenter	272 000	»
India, Opplæring kvinner	43 000	»

Administrasjon/saksbehandling

Virksomheten sorterer under LOs internasjonale kontor.

Saksbehandler for dette felt er bistandssekretær Vesla Vetlesen.

Leonard Larsen arbeider på halv tid som prosjektsekretær for de tosidige prosjekter, og halv tid som AIS-sekretær.

Når sakene (prosjektene) er utredet ved internasjonalt kontor, går de til AIS og forslagene herfra forelegges NORAD. AIS' innstilling oversendes LOs Administrasjon og deretter Sekretariatet for vedtak.

I tilfeller hvor prosjektene særlig angår yrkesinternasjonale og lokale fagforeninger i utviklingsland, blir sakene forelagt for de aktuelle norske forbund.

Ramme-midlene som bevilges av NORAD og egne tilskudd til rammen er underlagt de samme hovedretningslinjer som for LOs øvrige virksomhet. Det er imidlertid utarbeidet særlige rutiner som skal sikre oversikten vedrørende de enkelte prosjekter såvel som for rammen totalt. Samtidig imøtekommes de spesielle krav som NORAD (og Riksrevisjonen) stiller til kontroll, herunder at midlene skal være avsatt på egen rentebærende konto.

Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp fører egne beretninger, men organisasjonens internasjonale virksomhet må ses i nær sammenheng med og foregår i nær tilknytning til LO/AIS' internasjonale arbeid. Hovedfelter er Libanon, det sørlige Afrika, ANC-SWAPO, Zimbabwe, (flyktninger) og Mellom-Amerika (Nicaragua, Honduras, El Salvador) i tillegg bl.a. Bolivia og Chile. Virksomheten er dels rent humanitær (Beirut), prosjekthjelp (Nicaragua), flyktningehjelp (Mozambik), støtte til frigjøringsbevegelser (ANC-SWAPO), støtte til tørkerammede (Eritrea). Den foregår dels bilateralt, dels i samarbeid med tilsvarende organisasjoner i Belgia, Tyskland, Danmark, Østerrike, fagbevegelsen nærstående, og i samarbeid gjennom IAH, og FFI. Leder for internasjonal avdeling i LO er formann i Norsk Folkehjelps internasjonale utvalg. Kontakten er kontinuerlig.

Frie Faglige Internasjonale (FFI)

Formann: P. P. Narajana, TUC, Malaysia.

Generalsekretær: John Vanderveken.

Nordiske styrerepresentanter: Stig Malm (LO-S), Perhti Viinanen (SAK). Stig Malm også i Finanskomitéen. Forøvrig

møter representanter fra de nordiske organisasjoner i styret (Kaare Sandegren fra LO-N).

Styremøter: 24.—25. mai, 12.—14. desember (Brussel).

LO deltar i FFI's Latin-Amerika komité (Eidar Trulsen), Kvinnekomiteén (Harriet Andreassen), faglig bistandskomité (Vesla Vetlesen og Kaare Sandegren).

FFI har nå 141 medlemsorganisasjoner fra 98 land, ialt nesten 82 mill. medlemmer. Trenden er øking, bl.a. fra Japan og Latin-Amerika, tross i nedgang i Vest-Europa.

Den nye generalsekretæren har lagt om sekretariatets struktur og gitt faglige rettigheter, økonomisk politikk og informasjon mer personressurser. Informasjonsvirksomheten/forholdet til media gis mer oppmerksomhet. Datautstyr installeres (for prosjekter, finanser og informasjon).

Finansieringen har vært problematisk, men i 1984 kom det til enighet etter press fra Norden om 5 % øking av kontingenten, krav om at alle medlemsorganisasjoner betaler, og avtale (etter krav fra de nordiske organisasjoner) om at midler i Det internasjonale solidaritetsfond ikke skal benyttes til finansiering av *driften* av FFI's regionalkontorer. Saken kommer opp i full bredde høsten 1985. Svein-Erik Oxholm er medlem av revisorgruppen i FFI, som også går inn for å bedre FFI's finanser. Organisasjoner som TUC og DGB holder igjen på nødvendig kontingentøkning. AFLs gjeninntreden har bidratt noe til å rette opp finansssituasjonen.

FFI har gjennomført tre omfattende regionalkonferanser i 1984, om Asia (Seoul, mars), Afrika (Dakar, mars) og Latin-Amerika (Guernavaca, august). Resultatet var retningslinjer for fagbevegelsen om den økonomiske, faglige og politiske utvikling i de tre kontinenter.

Faglige rettigheter er gitt utvidet plass. Årsoversikt utgis. Den første kom i 1984, og viste hvordan og i hvilket omfang faglige rettigheter og organisasjoner bekjempes og motarbeides verden over. Det gjelder diktaturstater, kommuniststater, utviklingsland og demokratiske industriland. Regjeringer i industriland bekjemper fagorganisasjoner med lovgivning, splittelsesforsøk; i andre land med undertrykking (Polen, Tyrkia, Latin-Amerika o.a.). Tallet på torturerte, forsvunne og drepte øker. Dels skyldes motarbeidelsen også økt aktivitet fra fagorganisasjonene. Krav om innføring av faglige rettigheter knyttes til utviklingshjelp og bistandssamarbeid (Sosialklausul).

Aktiviteten i ILO er økt betydelig. FFI har tapt en plass, men

dominerer på arbeidstakersiden. Nødvendigheten av å holde på normsystemet er understreket i 1984. Flere saker har stilt normsystemet på prøve (Tyrkia, Polen o.a.). FFI framholder at ILO både skal være u-hjelpsorganisasjon og sikre faglige rettigheter.

Bistanden til fagorganisasjoner i Sør-Afrika har vært betydelig. CUSA er medlem av FFI, Fosatu har forbindelse med FFI og vest-europeiske organisasjoner. Kampanjer fra FFI og medlemsorganisasjonene er gjennomført. Nytt handlingsprogram vedtatt i 1984. Bistand til fagorganisasjoner i Chile er også omfattende, det samme gjelder DISK i Tyrkia og Solidaritet-Polen.

FFI har kontorer/regionale organisasjoner i Asia (New Delhi (ARO) og Singapore), Afrika (Liberia (Afro) og Gabarone), i Latin-Amerika (Mexico (ORIT), Brasil, Argentina), og i Stillehavsområdet.

FFI avholder verdenskvinnekonferanse i 1985; holdt panafrikansk seminar for kvinner i 1984, har revidert charteret for kvinnerettigheter og handlingsprogrammet for integrering av kvinner i fagforeningene.

Når det gjelder økonomisk politikk har FFI i samarbeid med TUAC foretatt henvendelser til sjumakstoppmøtet (møte med Ronald Reagan i juni 1984) og OECD om vekstpolitikk, omlegging av det internasjonale pengesystem, bedring av Pengefondet/Verdensbankens betingelser for lån til u-land (gjeldsproblemet), endring av rentesatsene o.l. Saken også tatt opp overfor IMF og Verdensbanken. FFI har deltatt i UNIDO-konferansen, (FNs industriutviklingsorganisasjon) i 1984.

Vedtak/henvendelser også gjort i forbindelse med Bhopalulykken og tørken i Afrika. En omfattende rapport om barnearbeid er under utarbeidelse.

Midt-Østen-saken (Israel/Palestina) har medført uenighet, dels ved at UGT-Tunis midlertidig har trukket seg i protest mot FFIs styres flertallsholdning som UGT mener er pro-israelsk. Underhåndshandlinger pågår.

Det er enighet i styret om støtte til Contadora-gruppens fredsarbeid i Mellom-Amerika og om støtte til Nicaragua for økonomisk utvikling, men uenighet om holdningen til regimet og faglige rettigheter. Skillet går mellom nordamerikansk/latin-amerikansk og vest-europeisk fagbevegelse. Et større symposium om Mellom-Amerika/Contadora-initiativet ble gjennomført i februar (Panama).

FFI har gjennomført delegasjonsreiser til Latin-Amerika i 1984.

LO deltar stadig i FFIs omfattende protestkampanjer for fengslede og forfulgte fagorganiserte.

FFI - LATIN-AMERIKA

Landsorganisasjonen deltar fast i FFIs Komité til Forsvar av Faglige Rettigheter og Menneskerettigheter i Latin-Amerika. Komitéen har avholdt 2 møter i 1984. Videre har FFI sammen med regionalorganisasjonen ORIT arrangert to møter i Latin-Amerika, i Panama City (mai) om fagorganisasjonens rolle i forhold til Contadora-gruppas initiativ for fred og samarbeid i Mellom-Amerika, og i Cuernavaca, Mexico (oktober) om Den økonomiske krise i Latin-Amerika og fagorganisasjonens rolle i arbeidet med å finne løsninger.

FFI/ORIT har arbeidet systematisk og sterkt for å fremme organisasjonen og å framstå som et demokratisk faglig alternativ for de latinamerikanske fagorganisasjonene. ORIT har etterhvert fått større tillit og større tilslutning. Dette skyldes bl.a. generalsekretærens innsats, Luis Andersen, fra Panama, valgt som generalsekretær etter columbianeren Tulio Cuevas, men også ORIT er trukket inn i FFIs beslutningsprosess.

Latin-Amerika-komitéen har i sine møter tatt opp forholdene i alle land i Latin-Amerika, spesielt situasjonen i Chile, den sydlige del av Syd-Amerika, samt situasjonen i Nicaragua og Mellom-Amerika.

FFI sendte i 1984 2 delegasjoner til Latin-Amerika, den ene til det sørlige Latin-Amerika, den andre til Mellom-Amerika. Flere av FFIs medlemsorganisasjoner i Europa har sterk og god kontakt og samarbeid med latinamerikanske organisasjoner. Samtidig lot flere vest-europeiske organisasjoner seg representere på møtene i Panama City og Cuernavaca.

Delegasjonsreiser ansees viktig av de latinamerikanske organisasjoner. Det demonstrerer solidariteten med organisasjonene og signaliserer til regjeringene FFIs vilje til å støtte opp om og kjempe for idealene om en fri, demokratisk fagbevegelse.

Landsorganisasjonen tar del i de protestkampanjer som FFI iverksetter og som det oppfordres om fra faglige organisasjoner i Latin-Amerika. Det er stadig gitt støtte både politisk og økonomisk til fagbevegelsen i Chile og deres kamp mot Pinochet-diktaturet. Chilenerne er støttet i sin streben i å bygge

opp en enhetlig faglig og politisk bevegelse. Fagbevegelsen i Uruguay er støttet og den prosess som nå er i gang for å bygge opp et levedyktig demokrati etter valgene i 1984 støttes både av FFI og medlemsorganisasjonene. I Argentina har FFI søkt å støtte fagbevegelsens motforsøk fra det nye demokratiske styre på å svekke. Bl.a. har det vært samtaler mellom Vanderveken og president Alfonsín. Argentina har tradisjonelt en sterk fagbevegelse, men indre politisk kamp har vanskeliggjort kampen for enhet.

Ecuador og Bolivia har opplevd vansker med uro i arbeidslivet med aksjoner fra fagbevegelsen og støtte fra FFI. Spesielt i Bolivia er det store motsetninger mellom myndighetene og fagbevegelsen tross at regjering og fagbevegelse står nært hverandre politisk. Det er kontakt mellom COB og de vesteuropeiske organisasjoner i FFI.

I Mellom-Amerika har FFI først og fremst vært opptatt av utviklingen i Nicaragua. Det må legges vekt på den vanskelige situasjon Nicaragua befinner seg i. Landet fortjener ros for den prosess som er i gang mot et åpnere og mangfoldigere samfunn. Landsorganisasjonen tar avstand fra den politikk som føres for at Nicaragua skal isoleres og regjeringen styres. LO har støttet sosialistinternasjonalens arbeid i Nicaragua. Landsorganisasjonen har videre foreslått Mellom-Amerika som hovedmottaker av norsk utviklingshjelp, med hovedvekt på Nicaragua, på sikt også Costa Rica og El Salvador. Gjennom Norsk Folkehjelp driver arbeiderbevegelsen prosjekter, og yter støtte gjennom AIS. LO har noe kontakt med Confederacion Sandinista de Trabajadores (CST), og sikter på å øke denne. Det kan dog ikke legges skjul på at den politiske situasjon og forholdene for den ikke-sandinistiske fagbevegelse har utviklet seg i en retning en ikke har ønsket. En rekke organisasjoner protesterte mot overgrep mot ikke-sandinistisk fagbevegelse.

Landsorganisasjonen, sammen med Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité, Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund og Hotell og Restaurant, har støttet den kamp som arbeidstakerne ved Coca-Cola-fabrikken i Guatemala City har ført for at deres arbeidsplasser skulle sikres. Landsorganisasjonen har deltatt i møter i Norge med representanter fra Coca-Cola, Atlanta, USA, deltatt i initiativ for boikott (forbruker og levering) og gjennom AIS ytt penge- støtte.

Landsorganisasjonen har god kontakt med det faglige liv i

Latin-Amerika. Ikke sjelden mottas latin-amerikanere ved LOs hovedkontor og en skaffer seg på den måten grunnleggende informasjon fra kontinentet.

Landsorganisasjonen ba i november Frie Faglige Internasjonale (FFI) om å støtte Sosialistinternasjonalens fredsinitiativ i Mellom-Amerika, idet det vises til det betydelige arbeidet Sosialistinternasjonalen (SI) har drevet for å støtte Contadoragruppens fredsplan. «SI er involvert i et viktig forsøk på å få i stand fred og demokrati i Mellom-Amerika. SIs mål er helt i samsvar med de mål FFIs medlemsorganisasjoner arbeider for.» Spesielt vises det til SIs initiativ for å bringe partene i Nicaragua sammen til en dialog som kan gjøre slutt på spenningen i regionen. SIs president Willy Brandt har ført samtaler med lederne for flere av landene i regionen, og Thorvald Stoltenberg var til stede som observatør fra SI under valgene i Nicaragua for to uker siden.» Henvendelsen fra norsk LO til FFI tok sikte på å få til en samlet støtte til fredsarbeidet i Mellom-Amerika fra de sosialistiske partiene og internasjonal fagbevegelse.

Sekretariatet sa i en uttalelse 22. november at Regjeringen og Stortinget bør øke bistanden til Nicaragua for å fremme en rask økonomisk utvikling i landet, videre at valgene i Nicaragua ble gjennomført på en rettferdig og demokratisk måte og utgjør et brukbart utgangspunkt for en videre utvikling i demokratisk retning. Videre må landet støttes i bestrebelsene i denne retning. LO tar avstand fra USAs press mot Nicaragua og sier at utenlandsk intervensjon må fordømmes og forhindres. En måte å fremme bedre kår, politisk stabilitet og demokrati er økt bistand.

LO understreker sin støtte til fredsinitiativene fra Contadora-statene og Sosialist-Internasjonalen. Contadora-initiativets forslag om avvikling av alle utenlandske militær-rådgivere og styrker gir landene og befolkningen i området selv ansvaret. I selvbestemmelsesrettens og demokratiets navn slutter vi oss til dette og oppfordrer alle partier og organisasjoner til å innta samme holdning.»

FFIs KVINNEKOMITÉ

På FFIs kongress i Oslo i 1983 ble vedtektene endret slik at Kvinnekomiteen nå er et vedtektsfestet organ i FFI. Dette medførte en utvidelse av antall medlemmer i Komiteen med det re-

sultat at Norden nå har 2 faste medlemmer samt 3 varamedlemmer. Styret i NFS har fordelt disse 5 vervene under hensyn-
tagen til den totale nordiske representasjon i FFI.

Som medlemmer møter LO, Norge (Harriet Andreassen) og TCO, Sverige (Anita Pettersen) og varamedlemmene kommer fra LO, Danmark, LO, Sverige og FFC, Finland.

Komiteen har hatt 2 møter i 1984 og arbeidet har i hovedsak vært konsentrert om forberedelsene til FFIs verdenskvinnekonferanse i Madrid i april 1985. Aksjonsprogrammet for integrering av kvinner i fagbevegelsens organ «Likestilling for kvinner i faglige organisasjoner» er revidert, det samme gjelder charteret om yrkesaktive kvinners rettigheter.

Disse dokumentene skal være noe av bakgrunnsstoffet på konferansen i Madrid som også skal være en forberedelse til FNs kvinnekonferanse som avslutning på kvinneåret.

Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS)

Formann: George Debunne (FGTB, Belgia).

Generalsekretær: Mathias Hinterscheid (CGT, Luxembourg).

Tor Halvorsen, medlem av presidiet fra Norden. Kaare Sandegren møter.

Styremøter: 9.—10. februar (Brussel), 12.—13. april (Brussel), 8.—9. juni (Genève), 11.—12. oktober (Brussel), 6.—7. desember (Brussel).

Aktualiserte medlemssøknader: DISK og Turk-Is (Tyrkia). Behandlet i desember. Avgjøres i januar 1985. Søknad fra Comisiones Obreras (Spania) stadig under behandling.

DEFS består nå av 34 organisasjoner fra 20 land med 44 mill. medlemmer. Det er tendens til nedgang i medlemstallet i de store organisasjonene bl.a. i Tyskland og Storbritannia.

Fagorganisasjonenes rolle i Vest-Europa er under debatt, dels p.g.a. internasjonalisering, teknologisering og omstrukturering, dels p.g.a. angrep fra regjeringer og arbeidsgivere.

DEFS behandler fremmedarbeiderpolitikken, energi, industridemokrati, økonomisk politikk i ulike *utvalg*. LO møter i samtlige. Kvinnekomitéen har gått inn for direkte kvinnerepresentasjon i styret (2 representanter som i FFI-styret). Evy Buverud Pedersen er leder for kvinnekomitéen. Hun møter i styret. Et forholdsvis bredt ungdomsarbeid søkes knyttet nærmere til styret.

Hovedsak er stadig den økonomiske situasjon i Vest-Europa. En større sysselsettingskonferanse ble avholdt 5.—6. april i Strasbourg med deltakelse fra de vest-europeiske regjeringer, EF og EFTA. Det var tilsynelatende interesse fra regjeringene for en dialog om den økonomiske utvikling og sysselsetting i Vest-Europa. Et omfattende økonomisk program ble lagt fram på forhånd som dokument for konferansen. Spørsmålet om samarbeid mellom EF- og EFTA-gruppene var framme i debatten. Hovedpunkter trukket opp i styremøte 12.—13. april:

«Sentralt for denne strategien er arbeidet med å sikre aksept fra arbeidsgivere og regjeringer, såvel som fra de europeiske institusjonene, av at sysselsetting skal gis førsteprioritet på den europeiske dagsorden. Tida rinner ut for fellesløsninger.

Arbeidsgiverne må på sin side erkjenne at det bare er to muligheter når det gjelder omstrukturering av europeisk industri: konsultasjon og samarbeid med fagbevegelsen om et program for vekst, eller konfrontasjon, konflikt og nedgang. Strasbourg-konferansen godkjente DEFS' strategi for sysselsetting og økonomisk oppgang. De enkelte skritt som må tas er:

- a) Koordinering av den økonomiske politikk for hurtigere vekst, og særlig ekspansjon i offentlige og private investeringer i en europeisk målestokk.
- b) Raskt vedtak og gjennomføring av EFs anbefaling om reduksjon av arbeidstida.
- c) Styrking av tiltak mot ungdomsarbeidsledighet og kvinnearbeidsledighet.
- d) Snarlig vedtak om gjennomføring av Vredeling-direktivet (om medbestemmelse).
- e) Forhandlet innføring av ny-teknologi for å sikre at sosiale faktorer fullt ut tas i betraktning.
- f) Faglig deltakelse i regional industriplanlegging, særlig i grenseområder.»

«DEFS er rede til detaljert dialog på ethvert plan hvor framskritt kan gjøres. Derfor har DEFS:

- I) hilst velkommen den ledelse som den franske formann har vist i første halvår i år i EF når det gjelder sysselsettingsspørsmål, og den forventede ledelse fra den irske arbeidsministeren som overtar formannsvervet i det andre halvåret;
- II) vedtatt uformelle drøftinger med UNICE, arbeidsgivernes organisasjon, etter linjer trukket opp i Strasbourg og gitt fullmakt til at det tas kontakter med gruppen av de viktigste europeiske arbeidsgivere, ledet av Gyllenhammer («Rundebord-gruppa»);
- III) besluttet å vurdere muligheten av å opprette en europeisk kommisjon på høyt plan for sysselsetting som foreslått av den finske regjering. Minst 10 mill. arbeidsplasser må skapes;
- IV) vedtatt å søke fellesmøter med EFTA og EF-ministrene etter deres første felles rådsmøte i Luxembourg 10.—11. april 1984;
- V) vedtatt å arbeide for en vest-europeisk treparts-konferanse om økonomisk politikk og sysselsetting;
- VI) besluttet å legge de faglige forslag som er vedtatt for Vest-Europa

sammen med de som er vedtatt i OECD og i FFI, fram for det økonomiske verdenstoppmøte i London gjennom møtet av faglige ledere med den britiske statsminister 31. mai 1984.»

Fra nordisk side ble særlig hevdet ønskeligheten av å oppnevne en europeisk kommisjon for sysselsetting med deltakelse av industrifolk, toppolitikere fra begge sider og faglige representanter. Ideen om kontakt med Gyllenhammer-gruppa ble også kjørt fra nordisk side, foruten tanken om EF-EFTA samarbeid. Problem synes å være at europeisk industri generelt ligger etter japansk og amerikansk, spesielt i teknologisering og omstrukturering, mens de konkurrerer *mot* hverandre, og at regjeringene i Europa *taler* samarbeid på bakgrunn av konkurrerende nasjonale økonomier. DEFS' hovedsyn forblir økonomisk politikk for hurtigere vekst, koordinering av denne, og programmer med offentlige og private investeringer.

DEFS har vært aktiv i *nedrustningssaken* overfor regjeringene i Vest-Europa. (Jfr. vedtak av 12.—13. april):

«Eksekutivkomiteen ser med stor uro på utviklingen etter bruddet i november 1983 i forhandlingene om mellomdistanseraketter i Europa. Den fortsatte utplassering av Cruise, Pershing og SS-20-raketter har ført til økt mistillit og krigsfare.

Supermaktenes steile holdning har økt de europeiske folks uro.

DEFS mener fortsatt utvikling av disse tendensene ytterligere vil vanskeliggjøre reduksjon av kjernefysiske våpen. DEFS krever vedtak om *stans* i utplasseringen av ytterligere kjernefysiske våpen.

Dette var Palme-kommisjonens anbefaling. Styret anbefaler forslaget overfor de berørte regjeringer — som et praktisk skritt. Ved å slutte seg til forslaget kan de berørte regjeringer vise at de virkelig har vilje til å innlede forhandlinger om reduksjon av den skremmende trussel som kjernevåpen utgjør.

Eksekutivkomiteen ber medlemsorganisasjonene øve press på sine regjeringer med sikte på positiv reaksjon på forslaget om *stans* i utplasseringen.»

Et utspill fra sekretariatet om fellessvar på de øst-europeiske fagorganisasjoners brev om forhandlinger om kjernevåpen har ikke fått tilslutning. Det er ikke flertall for at DEFS skal spille en særlig rolle i forholdet til øst-europeiske fagorganisasjoner.

Når det gjelder *bransjekomiteene* eller forbundsutvalgene, har en fra nordisk side framholdt ønskeligheten av en oppmyking i kriteriene for anerkjenning (for deltakelse i DEFS), slik at kriteriene anvendes likt. To møter mellom representanter fra landsorganisasjonene og bransjekomiteene har ført til betydelig utveksling av informasjon. Det er enighet om å fremme samarbeid mellom bransjekomiteene og systematisk utveksling av informasjon mellom sektorene.

Gruvearbeiderkonflikten i Storbritannia er løpende drøftet. Støtteuttalelser og appeller om assistanse vedtatt. Fra TUCs side har det vært rapportert om utviklingen. Det har vært bety-

delig støtte fra vest-europeiske landsorganisasjoner og forbund til NUM.

Styret har støttet TUC i kritikken av den britiske regjering (fagforeningslovene, utvisning av fagorganiserte ved kommunikasjonssenteret i Midt-England).

Mediasituasjonen er drøftet og behandlet i en utredning/uttalelse med fellesholdning.

Den tyske *metallstreiken* ble støttet av DEFS, (henvendelser til tyske myndigheter og arbeidsgivere, opprop og fram møte ved masse møter i Tyskland).

Spørsmålet om fjerning av *vetoretten* i EFs organer har vært drøftet i DEFS. EFTA-organisasjonene har tatt liten del i debatten, men framført syn til støtte for TUC og LO-D som er motstandere av overnasjonalitet.

Tyrkia er viet betydelig tid og oppmerksomhet: bistand til DISK (humanitært, retts hjelp, press på de europeiske institusjoner og regjeringer). (Se eget avsnitt.)

Når det gjelder *budsjett* og kontingent, har det vært ført forhandlinger om øking hvor særlig TUC har vært negativ. Noe øking av kontingenten i 1984—85 vedtatt.

DEFS deltar i revideringen av Europarådets *Sosialcharter*, i forhandlingene om Lome-avtalen om utviklingshjelp.

Knyttet til DEFS er *Det Europeiske Faglige Institutt*. Leder er Gunther Koepke, som driver utredningsinstitutt. Her nevnes hovedpublikasjonene i 1984:

- Kollektive forhandlinger i Vest-Europa 1983 og utsiktene for 1984,
- Offentlige investeringer og skaping av arbeidsplasser,
- Praktiske erfaringer med reduksjon av arbeidstida i Vest-Europa,
- Europeisk industripolitikk for sektorene elektronikk og informasjonsteknologi.

Fra deres info-serie:

- De økonomiske utgifter ved arbeidsledigheten i Vest-Europa,
- Arbeiderbevegelsen i Hellas,
- Arbeiderbevegelsen i Forbundsrepublikken Tyskland,
- Arbeid for ungdom.

Temaer for kongressen i 1985 (Milano, mai) blir den økonomiske politikk og arbeidsløsheten i Vest-Europa, og fagorganisasjonenes rolle i framtida.

DEFS og den europeiske arbeidsgiverorganisasjon UNICE har i 1984 endelig kommet i dialog. Det er nedsatt en felles arbeidsgruppe som generelt skal vurdere muligheten til felles syn og handling for ny vekst i Vest-Europa. Det er avholdt 8 møter i gruppa. Foreløpige forholdsvis positive felles konklusjoner foreligger.

DEFS KVINNEKOMITÉ

Det har i 1984 vært 2 møter i kvinnekomitéen og 4 møter i arbeidsutvalget.

Evy Buverud Pedersen er komitéens formann, Marina Hoo-naert, FGTB, nestformann.

Kvinnekomitéen har arbeidet med oppfølging av handlingsprogrammet for likestilling som ble vedtatt på Munchen-kongressen i 1979, og av den generelle resolusjonen vedtatt på Haag-kongressen i 1981.

Komitéen har fulgt opp i sin egen uttalelse om kvinners spesielle problemer i eget arbeid, i styret og i andre sammenhenger der komitéen har vært representert. Komitéens formann og nestformann deltok med innlegg på DEFS' konferanse om sysselsetting som ble arrangert i Strasbourg for arbeidstakere, arbeidsgivere og regjeringsrepresentanter.

Komitéen har videre fulgt opp arbeidet med likestillingsavtalen. ETUI er bedt om, og vil i arbeidet med sin årlige rapport om kollektive forhandlinger i Vest-Europa, ta med spørsmål og rapportere om hvor langt arbeidet med likestillingsavtaler har kommet i det enkelte land.

Med bakgrunn i komitéens rapport om kvinners representasjon i fagbevegelsen ble DEFS' styre i en uttalelse bedt om å oppfordre medlemsorganisasjonene til å sørge for en bedre representasjon av kvinner på alle plan i fagbevegelsen. Dette ble vedtatt av styret, og oppfordringen er sendt medlemsorganisasjonene. Materiale til delvis revisjon av rapporten er innhentet og ajourføring vil bli foretatt.

I samarbeid med ETUI har komitéen sendt ut spørreskjema om konsekvenser av reduksjonen i offentlige budsjetter og om fleksibilisering av arbeidslivet.

Svarene er samordnet og brukes som grunnlag for videre arbeid i komitéen. ETUI har senere startet arbeidet med en større rapport om fleksibilisering av arbeidslivet.

Mye av komitéens arbeid i 1984 har gått med til forberedelse av kommende kongress i DEFS. Revisjon av Handlingsprogrammet for like muligheter og rettigheter er sluttført og vil bli forelagt styret.

Forslag til endringer i DEFS' vedtekter er utarbeidet og fremmet gjennom medlemsorganisasjonene. Endringene, dersom de blir vedtatt, innebærer at komitéen får to representanter med fulle rettigheter i DEFS' styre.

Komitéen startet forberedelsen av en større kvinnekonfe-

ranse forut for kongressen, og komitéen er representert i arbeidsgruppa som forbereder kongressen.

I løpet av året har det vært avholdt møter med representanter for EF-kommisjonen og administrasjonsledelsen for EFs økonomiske og sosiale komité.

Kvinnekomitéen er fast representert med observatører i EF-kommisjonens rådgivende komité for likestillingsspørsmål. Videre er komitéen fast representert i DEFS' komité for arbeidsvilkårsspørsmål, skoleringsspørsmål og den økonomiske komitéen.

I styret er komitéen representert ved formannen.

DEFS — VANDREARBEIDERKOMITÉEN

Landsorganisasjonen har deltatt i DEFS' Vandrearbeiderkomité, ut fra hvilke saker komitéen har hatt til behandling. En del har vært sterkt EF-orientert og bare angått DEFS' organisasjoner fra land innen EF. En har deltatt i saker av interesse og som i større grad har angått land og organisasjoner også utenfor EF.

Debatten innen komitéen har avslørt forskjeller for immigranter, politiske flyktninger og arbeidstakere av fremmed nasjonalitet innen de europeiske land.

DEFS er opptatt av å finne fram til en ensartet faglig politikk på dette felt, trass i de ulikheter som hersker innen de forskjellige land. De ordninger en finner fram til innen EF vil på mange måter danne modell til endelige løsninger. Komitéen har arbeidet med forslag til resolusjon om vandrearbeidere (immigranter) og deres familier. En trekker opp den faglige opinion når det gjelder økonomiske, kulturelle, sosiale og arbeidsmessige forhold for immigranter. I de nordiske land er en kommet lengre enn i de kontinentaleuropeiske m.h.t. ordninger for immigranter og politiske flyktninger. Som eksempel kan nevnes immigrantenes og fremmedarbeidernes deltakelse i det politiske liv. Det er et stykke fram til politisk enighet på dette felt i de kontinentale land, mens det både i Sverige og Norge er gjennomført ordninger.

LO anser det som viktig at de nordiske land er engasjert i dette arbeid, slik at nordiske tanker og modeller i sterkere grad teller med i saksløsningene.

Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS)

Formann: Bertil Axelson (TCO-S), nestformann: Tor Halvorsen (LO-N), generalsekretær: Sune Ahlen (LO-S). Svein-Erik Oxholm også styremedlem. Kaare Sandegren møter.

Styremøter: 28.—29. mars (Oslo), 29.—30. august (Reykjavik), 11. desember (Helsinki).

NFS har 9 medlemsorganisasjoner fra de 5 nordiske land med ca. 6,5 mill. medlemmer.

Fortsatt har NFS viet sitt arbeid til økonomisk politikk og sysselsetting. I året er det utarbeidet et *økonomisk program* for sysselsetting i Norden, alternativt til de nordiske regjeringers program som ble avvist av Nordisk Råd og NFS. Kritikken fra NFS på styremøtet i Oslo, mars 1984 var meget sterk. Programmet fra NFS heter: «På vei mot full sysselsetting — eller fortsatt høy arbeidsløshet». Programmet skal tjene som grunnlag for henvendelser til de nordiske regjeringer, Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd. Det trekker opp fagbevegelsens solidariske strategi som middel til å halvere ledigheten i løpet av et få-tall år.

Hovedpunkter:

«Det kan betale seg at samarbeide fordi:

- Flere lande tilsammen har større økonomisk-politiske manøvrer muligheter end et enkelt land.
- En gjennomførelse af fagbevægelsens programmer i alle de vestlige industrilande i løbet af 2—3 år vil skabe 8 mio. nye jobs i disse lande, uden at problemerne med betalingsbalancen vil blive betydeligt forværret.
- Et større økonomisk samarbejde i Norden kan være et vigtigt supplement til nationale foranstaltninger i indsatsen mot ledigheden.

Lønsmodtagerne afviser konkurrencestrategien fordi:

- Lavere skatter og mindre understøttelse til ledige næppe skaber flere jobs; men større social ulighed.
 - En større lønspredning øger næppe den samlede beskæftigelse. En gruppes højere beskæftigelse vil modsvares av en lavere beskæftigelse for andre.
 - Konkurransen evnen ikke alene skal sikres gennem en tilfredsstillende udvikling i enhedslønomkostningerne. Der skal også satses på udvikling av nye produktionsmetoder, produkter og markeder. Markedskræfterne alene er ikke tilstrækkelige til at sikre denne udvikling.
 - Arbeidsløsheden fortsat vil være uacceptabel høj i 1988.
- Den solidariske strategi kan sammenfattes til:
- *Investeringer øger efterspørge* og forbedrer produktionsapparatet.
 - En kortere arbeidstid giver den enkelte en større fritid og mulighed for mere uddannelse. Samtidig kan det være et bidrag til at sænke arbeidsløsheden.
 - En reform av skattesystemet sikrer en mere retfærdig fordeling af skattebyrden, samtidig med at investeringerne forøges.

- Inflationen kan bekæmpes gjennom en samordning av inkomstudviklingen.
- Konkurrenceevnen kan forbedres gjennom nye produktionsmetoder, nye produkter og nye markeder.»

Programmet er presentert for arbeidsministrene og pressen og legges fram for de nordiske parlamentarikere i mars 1985.

Forøvrig er den økonomiske situasjon, konjunkturutvikling og sysselsettingssituasjon løpende analysert og drøftet i NFS.

På bakgrunn av fellesutredningen mellom NFS og DGB (vesttysk LO) om sysselsettingseffektene av felles etterspørselsøking i OECD-området er det lagt opp til et nytt samarbeidsprogram for å utregne sysselsettingsvirkningene av samtidig etterspørselsøking i Vest-Europa. NFS har leid computerkapasitet i LO-D for dette formål.

Representanter for de nordiske landsorganisasjoner har deltatt i den nordiske samarbeidskomitéen i utarbeidelsen av en nordisk arbeiderbevegelses rapport om framtidig økonomisk politikk og utvikling, inntektsfastsetting og sysselsetting (Aucken-rapporten).

I NFS foregår løpende utveksling av opplysninger om avtaleforhandlingene i Norden. Fagorganisasjonens situasjon generelt er tatt opp til samråd.

Gjennom NFS koordinerer de nordiske organisasjoner sin deltakelse i DEFS, FFI og ILO. Kongressen i DEFS (Milano, mai 1985) forberedes særskilt i NFS. En arbeidsgruppe i NFS har gått gjennom DEFS' arbeidsmåte, struktur o.l. og utviklet syn på effektivisering. Synspunktene blir ført fram for DEFS' sekretariat og styre.

NFS' virksomhetskonferanse 1985 er forberedt i 1984. Siktemål er ytterligere konsentrering av aktivitet på økonomi, sysselsetting, industri, offentlig sektor, drøfting av fagorganisasjonens rolle. NFS utreder bl.a. om tjenestesamfunnets utvikling/offentlig sektor, industripolitisk samarbeid, fellesarbeid for å motvirke høyrekreftene, det internasjonale gjeldsproblem.

En rapport om nordisk samarbeid om prosjekteksport er utarbeidet og fremmes for de nordiske regjeringer. En serie uttalelser og remisser er gått til Nordisk Råd og Nordisk Ministerråd.

NFS møtte i 1984 representanter for AFL-CIO i Washington og DGB i København.

Samråd om Sør-Afrika er gjenopptatt. Det samme gjelder (i

FFI-sammenheng) faglig utviklingshjelp, dels også Mellom-Amerika.

Innen NFS samarbeides om informasjonsvirksomhet og forholdet til media. NFS utgir NFS-bladet.

Under streiken i Island er betydelig politisk og pengestøtte ytt til BSRB (NFS' medlemsorganisasjon på tjenestesektoren).

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité (AIS)

INNLEDNING

AIS' hovedmålsetting er å støtte sosialt, faglig og nasjonalt frigjøringsarbeid til fremme av demokrati og menneskerettigheter.

AIS må søke å konsentrere sin innsats om et begrenset antall land/områder og organisasjoner. Dette gir den største effekten av de begrensede midlene som AIS disponerer. I 1984 er virksomheten særlig konsentrert omkring land og organisasjoner på det latin-amerikanske kontinentet, fagorganisasjoner i Sør-Afrika, Frigjøringsbevegelser i Afrika, humanitær bistand til et prosjekt i Afghanistan og støtte til Solidaritet, Polen.

Dessverre er det få lyspunkter å se i vernet om menneskelige og faglige rettigheter i verden. Faglige tillitsvalgte og medlemmer av fagorganisasjonene er ofte sammen med politiske opposisjonelle de mest utsatte gruppene, og arbeidet for å bedre arbeidsmulighetene til faglige og politiske tillitsvalgte på alle plan vil ha prioritet i AIS' arbeid framover.

AIS virker også som rådgivende organ for Landsorganisasjonens u-hjelpsprogram (se avsnittet Faglig u-hjelp i LOs beretning).

ORGANISASJON

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget har i 1984 bestått av Leif Haraldseth, formann, Kaare Sandegren, nestformann, Thorbjørn Jagland (DNAs representant), og Leonard Larsen, sekretær.

Styret

I henhold til AIS' vedtekter skal følgende medlemsorganisasjoner oppnevne representanter med vararepresentanter til AIS' styre. LO/forbundene — 3, DNA — 2, AUF — 1, Norsk Fol-

kehjelp — 1 og AOF — 1 representant m/vararepresentant. Vararepresentantene møter i styremøtene.

Ved Samarbeidskomitéens endring av vedtektene, skal disse representantene oppnevnes for to år av gangen.

I første del av perioden satt følgende i styret:

Medlemmer:	Oppnevnt av:	Varamedlemmer:
Arbeidsutvalget	Samarbeidskomitéen	
Walther Kolstad	LO	Evy Buverud Pedersen
Arthur Svensson	LO	Magne Johannesen
Hans Øverby	LO	
Einar Førde	DNA	Ivar Leveraas
Thorbjørn Jagland	DNA	Martin Kolberg
Jens Stoltenberg	AUF	Frode Forfang
Odd Wivegh	Norsk Folkehjelp	Laila Nicolaisen
Aage Søgård	AOF	Tor Johansen

Etter ny oppnevning for to år sitter ved årsskiftet følgende i styret:

Representant:	Oppnevnt av:	Vararepresentant:
Leif Haraldseth, form.	Samarbeidskomitéen	
Kaare Sandegren, n.form.	Samarbeidskomitéen	
Leonard Larsen, sekr.	Samarbeidskomitéen	
Walter Kolstad	LO	Torgeir Oxholm
Arthur Svensson	LO	Dagfinn Habberstad
Lars Skytøen	LO	Evy Buverud Pedersen
Einar Førde	DNA	Ivar Leveraas
Thorbjørn Jagland	DNA	Martin Kolberg
Jens Stoltenberg	AUF	Bjarne Christiansen
Odd Wivegh	Norsk Folkehjelp	Laila Nicolaisen
Arne Semmerud	AOF	Aslak Leesland

Rådet

AIS' råd består av en representant med personlig vararepresentant oppnevnt av hver av medlemsorganisasjonene. Rådet har hatt ett møte i 1984.

FINANSIERING

AIS' Fond og underfonds bygges opp ved hjelp av medlemskontingent (medlemskontingenten er minimum kr. 1,— pr. individuelt medlem pr. år) og bidrag fra medlemsorganisasjonene, fagforeninger og andre lokalledd i organisasjonen, samt andre organisasjoner, privatpersoner og offentlige myndigheter.

Underfondene er øremerket spesielle prosjekter, land, om-

råder eller formål. Bidragsytere til AIS kan selv bestemme til hvilket formål de ønsker midlene skal gå ved å angi dette ved overførsel av midler til AIS. Dette gjelder ikke medlemskontingenten.

Til AIS Fond kom det i 1984 inn kr. 1 522 400,—. I hovedsak medlemskontingent og en årlig bevilgning på kr. 400 000,— fra LO som Kongressen har fattet vedtak om.

Til AIS Underfonds (øremerkede midler) kom det i 1984 inn kr. 1 469 000,— vesentlig fra medlemsorganisasjonene og deres lokalledd, men også fra andre organisasjoner og enkeltpersoner. Av disse var kr. 594 000,— til Nicaragua-aksjonen.

I tillegg mottok AIS kr. 2 847 000,— fra Utenriksdepartementet — de siste etter søknad fra AIS og vesentlig til tiltak i Sør-Afrika, Sør- og Mellom-Amerika.

AKSJONER

Høsten 1984 gjennomførte AIS en større landsomfattende aksjon til støtte for Nicaragua. Ved årsskiftet var det kommet inn kr. 594 000,—, inkludert midler til en egen AUF-aksjon for Nicaragua som gikk parallelt og som var samkjørt innen rammen av AIS. AUF-aksjonen ga kr. 85 000,—.

De foreløpige konklusjonene en kan trekke av Nicaragua-aksjonen er følgende:

- I relasjon til tidligere innsamlingsaksjoner var «Nicaragua-aksjonen» vellykket.
- Vi makter fremdeles ikke å komme ned til det minste lokalledet i forbundene, dvs. klubbene.
- Gledelig ved innsamlingsresultatet er det store engasjementet og den bredde resultatet viser i en del av medlemsorganisasjonene. Spesielt bredden kommer til uttrykk gjennom lokallagene i DNA, og fagforeningene/klubbene i Kommuneforbundet, NTL, Byggningsarbeiderforbundet, Kjemisk og Jern og Metall.
- Aksjonsresultatene viser samtidig at vi ikke har maktet å engasjere enkeltmennesket i særlig stor grad, særlig ikke i form av utadvendte aksjoner.
- Ved neste aksjon bør det legges større vekt på planleggingsfasen. Særlig ved utarbeiding av materiell som kan brukes i forkant av selve aksjonen. Med det menes enkle former for studiemateriell som kan brukes av organisasjoner og lag.
- Det vil også være naturlig å gjennomgå den interne organisasjonen av planleggingen.
- Det vurderes også om AIS skal fortsette med «en aksjonsdag» pr. år. Skal vi det, må denne planlegges bedre slik at vi har «sikre» steder hvor aksjonsdagen blir gjennomført på en bra måte. Det bør ellers vurderes hvorvidt «aksjonsdagsformen» passer for en organisasjon som AIS.

Midlene fra Aksjonen skal i første rekke gå til innkjøp av et flyttbart «sagbruk», samt mulig verneutstyr til en gullgruve i Limon.

Midlene fra AUF/AIS aksjonen skal gå til en skole for «Ung Sandinistene».

Midlene ventelig nyttet som egenandel i søknader til NORAD, noe som vil sikre ytterligere prosjekter i Nicaragua.

AIS-AKTIVITETER I FORM AV BEVILGNINGER OG PROSJEKTER I ANDRE LAND

LATIN-AMERIKA

AIS har engasjert seg sterkt i Latin-Amerika de siste årene. I 1984 har innsatsen særlig vært konsentrert om Bolivia, Chile og El Salvador.

Bolivia

Kr. 50 000 ble bevilget til den bolivianske fagorganisasjonen COB.

Chile

Det er bevilget kr. 110 000 til Chile i 1984, kr. 100 000 til CNS — det koordinerende organet for fagbevegelsen, og kr. 10 000 til en faglig kongress til Det Radikale Partiet som ble holdt i Chile.

El Salvador

I løpet av 1984 ble kr. 755 000 overført til tiltak i El Salvador.

Kr. 400 000 ble øremerket til humanitær bistand i form av familiestøtte for en periode av 1 år. Programmet består av en støtte på ca. 900 kroner til familiene til fengslede, forsvunne og drepte fagforeningsmedlemmer. 60 familier støttes gjennom FDR/CUS og 25 familier gjennom FFI. Midlene til denne støtten er bevilget av Utenriksdepartementet.

Kr. 115 000 ble bevilget til et faglig prosjekt til det sosialdemokratiske partiet i El Salvador (MNR). MNRs formann er leder av den politiske delen av frigjøringsbevegelsen FDR/FMLN. Kr. 39 000 av disse ble bevilget av Utenriksdepartementet, resten er egne midler.

Det er bevilget kr. 50 000 til Menneskerettskomitéens (CDHR) arbeid i El Salvador og kr. 40 000 til Mødrekomiteén. Halvparten av disse midlene er tatt fra en generell bevilgning

fra Utenriksdepartementet til bruk i arbeidet for menneskelige rettigheter.

Kr. 50 000 ble bevilget til DNAs søskenparti i El Salvador, MNR.

Det ble videre bevilget kr. 80 000 til fagorganisasjonen FE-NASTRAS. Midlene gikk til oppretting av kontor for organisasjonen i San Salvador. I tillegg ble det i forbindelse med FE-NASTRAS kongress i oktober bevilget kr. 20 000 i støtte.

Guatemala

I forbindelse med konflikten ved Coca-Cola tapperiet i Guatemala By, bevilget AIS kr. 75 000 til fagorganisasjonen (STEGAC) ved fabrikkene.

Paraguay

Det ble bevilget kr. 10 000 til Partido Revolucionario Febrerista.

Uruguay

Kr. 25 000 ble bevilget til «Den brede Fronten» (Frente Amplio) i forbindelse med valgkampen i Uruguay.

AFRIKA

Særlig det sørlige Afrika, men også situasjonen på Afrikas Horn har stått i AIS' søkelys.

Afrikas Horn/Eritrea

I 1984 ble det bevilget kr. 147 000 til den eritreiske frigjøringsfronten EPLF.

I tillegg er det bevilget kr. 20 000 til OLF — frigjøringsbevegelsen i Oromia — og 10 000 til TPLF. Oromiske studenter i Europa (UOSE) fikk 5 000 til støtte for utgivelsen av resultatene fra en konferanse om situasjonen på Afrikas Horn.

Namibia

Det ble bevilget 75 000 til SWAPO, frigjøringsbevegelsen i Namibia.

Sør Afrika

Kr. 100 000 ble bevilget til den sør-afrikanske frigjøringsbevegelsen ANC, og kr. 25 000 til PAC. I tillegg ble det bevilget omlag 1,6 millioner til ulike tiltak i faglig regi. Disse midlene

ble kanalisert gjennom Frie Faglige Internasjonale, og største delen av beløpet bevilget av Utenriksdepartementet.

I tillegg bevilget AIS kr. 15 000 til Sosialistinternasjonalens konferanse om situasjonen i det sørlige Afrika. Konferansen ble holdt i Tanzania.

ASIA

Afghanistan

Til et helseprosjekt inne i Afghanistan er det bevilget 127 000 kroner. Midlene ble kanalisert gjennom Kirkens Nødhjelp.

India/Sri Lanka

AIS bevilget kr. 15 000 til IFM/SEIs arbeid i disse landene. IFM/SEI er Framfylkingens internasjonale.

EUROPA

Portugal

I samarbeid med fagbevegelsen i de andre nordiske landene bevilget AIS 100 000 kroner til innkjøp av en trykkpresse til fagorganisasjonen UGT.

Polen

Fagbevegelsen Solidaritet mottok 175 000 kroner, 50 000 til aktiviteter ved eksilkontoret i Bruxelles og 75 000 til aktiviteter inne i landet. I tillegg bevilget AIS tilsammen 20 000 kroner til humanitære formål gjennom norske organisasjoner.

Spania

Til støtte for et samarbeidsprosjekt i Andalusia mellom Arbeidernes Opplysningsforbund og den spanske søskenorganisasjonen (IEFS) ble det bevilget 120 000 kroner.

Tsjekkoslovakia

AIS bevilget kr. 60 000 til LISTY — Sosialdemokratisk tjekisk tidsskrift i eksil.

Tyrkia

Det er bevilget kr. 13 000 til Tyrkia-arbeidet til Frie Faglige Internasjonale. I tillegg er det stilt inntil kr. 50 000 til disposisjon for forsvaret av Alexander Berthelsen.

TILTAK I NORGE TIL STØTTE FOR SOLIDARITETS- ARBEID MED ANDRE LAND

I samarbeid med Arbeidernes Ungdomsfylking er det opprettet to spesielle fonds som disponeres av AUF/AIS og Framfylkingen/AIS i fellesskap. AIS bevilget kr. 20 000 som grunnlagskapital til hvert av fondene.

Videre ble det bevilget midler til AUFs Nicaragua-aksjon, og 35 000 kroner til høringen Fellesrådet for det sørlige Afrika hadde i Oslo våren 1984.

Det ble bevilget kr. 35 000 til Amnesty International.

Det er bevilget en rekke mindre beløp til solidaritetsaksjoner i Norge. Nevnes kan Informasjonssenteret for Latin-Amerika, CNT (Uruguay) i Norge og Det chilenske Radikale partiet i Norge.

I tillegg er det brukt midler fra AIS' Fond til utgifter ved kampanjer og aksjoner som AIS selv setter i gang, slik at disse ikke belastes innsamlede midler. AIS' administrasjon forøvrig dekkes av Landsorganisasjonen.

ANDRE TILTAK

Det er gitt ut 4 nr. av AIS Bulletinen i løpet av året. Bulletinen utgis av LOs informasjonsavdeling og finansieres ved hjelp av informasjonsmidler fra NORAD.

I tillegg er det gitt ut informasjonsmaterieil i forbindelse med Nicaragua-aksjonen, et hefte om Coca-Cola-konflikten i Guatemala, samt at AIS sammen med LO har utgitt et informasjonshefte om fagbevegelsen i El Salvador.

Nedrustning - Øst-Vest-kontakt

Landsorganisasjonen har i 1984 fortsatt arbeidet for forhandlinger om reduksjon og kontroll av kjernevåpen. Henvendelser er gjort til Regjeringen, holdninger framført i pressen, arbeid er søkt gjort gjennom de europeiske og internasjonale faglige organer (DEFS og FFI). LO deltok på konferansen i november i København om kjernevåpenfri sone i Norden. Kontakten med sovjetisk LO (VZSPS) er gjenopptatt, etter at de arresterte faglige ledere i Polen er løslatt. Drøftinger med VZSPS gir, når de nødvendige vurderinger er gjort, et inntrykk av at sovjetiske faglige ledere ønsker forhandlinger om nedrustning av kjernevåpen og stopp i våpenkappløpet (jfr. samtaler i august 1984 i Oslo med VZSPS' internasjonale sekretær).

Det er også vårt inntrykk at amerikanske fagorganisasjoner ønsker seriøse forhandlinger om våpenreduksjon, med et system med kontroll og verifikasjon. Bl.a. har AFL foreslått halvering av kjernevåpnene, mens VZSPS har gått inn for avtale om ikkeførstebruk o.l. Kontakt mellom disse to hovedorganisasjoner er ikke mulig, men en rekke vest-europeiske har kontakt med begge (DGB, FNV (Nederland), TUC, LO-Danmark, LO-Norge) og søker å påvirke bilateralt. AFLs betydning overfor amerikansk opinion spiller en rolle.

Kontaktene med øst-europeisk fagorganisasjon om nedrustning og forhandlinger fortsatte i 1984 (særlig med SZOT, Ungarn, og FDGB, DDR), med det klare inntrykk at fagorganisasjonene i Øst-Europa ønsker forhandlinger, reduksjon og kontroll. Det er enighet om å søke å påvirke til fordel for forhandlinger.

En tilsvarende holdning gjør seg gjeldende i vest-europeisk fagorganisasjon, med sterkt økende offentlig engasjement (jfr. arbeidsstans i Danmark og Forbundsrepublikken Tyskland, og sterke markeringer fra italiensk og nederlandsk fagbevegelse). Jfr. også vedtak i DEFS i 1984 (se under DEFS). Nedrustning blir en sak på DEFS-kongressen i 1985.

Nedenfor følger sitat av Sekretariatets uttalelse i forbindelse med FN-dagen:

«Nedrustning na!»

På FN-dagen reiser fagbevegelsen igjen kravet om avspenning og samarbeid mellom nasjonene. Trusselen fra kjernevåpnene henger over menneskene. Konflikt kan bety tilintetgjøring. Behovet for trygghet og sikkerhet er en fellessak, trass i forskjellige samfunnssystemer. Kjernevåpnene må under kontroll.

Det er uakseptabelt at nedrustningsforhandlingene er brutt. De må omgående gjenopptas. Ikke-første-bruk og Norden som kjernevåpenfri sone i europeisk sammenheng må bli temaer i forhandlingene.

Sovjetunionen og De Forente Stater har et historisk ansvar for kontroll og nedbygging av kjernevåpnene. Norsk fagbevegelse krever samarbeid for å fjerne kjernevåpentrusselen.

Landsorganisasjonen i Norge vil, i samarbeid med den internasjonale fagbevegelsen, fortsette innsatsen for fred, sikkerhet og nedrustning. LO ber medlemmene slutte opp om fredsarrangementene 24. oktober.»

Polen

LO har fortsatt støttet Solidaritet/Polen i 1984, jfr. bevilgning fra AIS. Enkeltsaker er tatt opp av LO, og gjennom Norsk Folkehjelp ytes fortsatt noe humanitær hjelp. Hovedlinjen i in-

ternasjonal fagbevegelse framkommer (eksempelvis) i FFI-styrets vedtak av desember 1984 og som LO har sluttet seg til:

FFIs 86. styremøte i Brussel fra 12.—14. desember 1984

- MINNER OM innføringen av krigsrett i Polen for nøyaktig tre år siden, som et forsøk fra myndighetene på å ødelegge den selvstendige fagbevegelsen Solidaritet, og de prinsipper som en slik fagbevegelse representerer, og
- NOTERER at til tross for dette brutale og uberettigede angrepet, fortsetter millioner av polske arbeidere å anerkjenne Solidaritet som sin autentiske fagorganisasjon, og nekter med overveldende flertall å være med i den såkalte «nye fagbevegelsen» som er opprettet av regjeringen i Polen,
- UNDER-STREKER hele den frie fagbevegelsens anerkjennelse av Solidaritet som den eneste representative organisasjon for de polske arbeidere,
- MINNES de nesten hundrede medlemmer av Solidaritet og støttere drept siden 13. desember 1981 av sikkerhetsstyrkene i den voldsbølgen som kulminerte med den avskyelige torturen og mordet på de polske stålarbeidernes prest, Jerzy Popieluszko, ved offiserer i den beryktede sikkerhetstjenesten S.B.,
- HILSER
VELKOMMEN rapporten fra ILOs granskingskommisjon, som brakte fram i lyset naturen og omfanget av myndighetenes undertrykkelsestiltak og politikk, og samtidig antyder midler for å løse den dype krisen som berører de polske arbeidere og nasjon, og
- HILSER
VELKOMMEN løslatelsen av Solidaritets leder Bogdan Lis og Piotr Mierzewski,
- I BETRAKT-
NING AV deres løslatelse understreker verdien av å øve stadig press fra den frie fagbevegelsen og nødvendigheten av å holde på med dette inntil faglig frihet igjen kan praktiseres og til de vel 40 aktivister og støttere blir løslatt fra fengslet,
- HENSTILLER Styret til Regjeringen for Den Polske Folkerepublikken om fullt ut å overholde avtalene av 1980 fra Gdansk, Szczecin og Jastrzebie og ILOs konvensjoner som den har ratifisert, å gjennomføre anbefalingene fra Granskingskommisjonen, å anerkjenne i lov og praksis enhver arbeiders rett til fritt å danne og melde seg inn i en fagforening av sitt eget frie valg, og å oppheve forbudet mot Solidaritet,
- STYRET
KREVER at det straks blir brakt en slutt på alle voldshandlinger mot frie fagorganiserte og deres støttere, og at alle de som er ansvarlig for ovennevnte mord straks blir gjort fullt ut ansvarlige for sine handlinger,

**STYRET
KREVER**

videre at alle fagorganiserte som fremdeles er fengslet, bl.a. gruvearbeiderne i Lubin og stålarbeiderne i Katowice, øyeblikkelig blir løslatt, at alle oppsagte og tidligere fengslede blir gjeninnsatt i sine jobber,

STYRET GJØR

at det blir satt en stopp for den yrkesmessige diskriminering av Solidaritets medlemmer, oppmerksom på nødvendigheten av at regjeringen går inn i en dialog med representanter for Solidaritet for å legge grunnlaget for å mestre de akutte økonomiske og sosiale problemer som landet står overfor, og

BEKREFTER

på denne treårsdagen for krigsretten sin betingelsesløse støtte til Solidaritets fredelige kamp og idealer under ledelse av sin formann Lech Walesa og Den midlertidige koordinerende kommisjon (TKK), med sikte på sosial dialog, foreningsfrihet og full respekt for menneskelige og faglige rettigheter.

Samtidig har LO drøftet Polen-saken med øst-europeiske fagorganisasjoner og med representanter for polske myndigheter. Det er en kjensgjerning at de forfulgte fagorganiserte er løslatt mens det samtidig er klart at Solidaritets ledere når som helst kan bli tatt inn igjen og at deres jobbmuligheter etc. vanskelig gjøres. Skjerpingen av situasjonen i annen halvdel av 1984 viser at virkelig dialog mellom militærmyndighetene og reelle faglige representanter om løsning av landets problemer ikke er kommet igang.

Polen er under behandling i ILO, med offentliggjøring av granskingskommisjonens rapport (bl.a. etter initiativ fra LO-Norge). Polens regjering har varslet om uttreden etter to år, men det arbeides med å få til framgang i saken.

Polske statlige representanter hevder at de «nye» fagforeningene er representative og har foreslått kontakt med LO. Dette er avvist, av hensyn til solidariteten med Solidarnosc.

Tyrkia

LO har også i 1984 deltatt i DEFS' og FFIs kampanjer for løslatelse av de faglige tillitsvalgte fra DISK, i kravene om opphør av rettssakene og om gjennomføring av faglig frihet og demokrati. De arresterte er løslatt, men rettssakene fortsetter (i alt 2 000 DISK-medlemmer er tiltalt, hvorav 76 for dødsstraff). Jfr. møte mellom FFIs og DEFS' representanter og

DISKs formann Bastürk og generalsekretær Fehmi Isiklar i Izmir i oktober.

Humanitær hjelp og rettshjelp ytes stadig, gjennom DEFS og FFI. Løslatelsen må ses som et resultat av det kombinerte faglige presset. LO søker fortsatt overfor Regjeringen å få fortgang i saken ved den europeiske menneskerettighetskommisjon. Inntrykket er at utenriksministeren ikke er pågående i denne saken i Europa-rådet, heller ikke innen NATO.

Tyrkia er ved utgangen av 1984 fortsatt et diktatur, alliert med Norge i NATO. Dette gir fagorganisasjonene i NATO-landene en spesiell forpliktelse til å presse for demokratisering.

LO har tatt opp Alexander Berthelsen-saken, på vegne av Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Oslo Jern og Metall. En egen advokat er tilsatt i Tyrkia.

I vedtak i DEFS i desember 1984 heter det bl.a.:

«Forslag om styremøte i Ankara vurderes konkret, humanitær- og retts-hjelp fortsettes, en tar opp rettslig i Tyrkia, i Europa-rådet og i ILO krav om opphevelse av beslaget i DISKs eiendommer og fonds, kampen mot arbeidslovgivningen og mot forfølgelsene fortsettes.»

I FFIs styrevedtak i desember (eksempelvis) heter det bl.a. at FFI:

- *«uttrykker sin dype bekymring over utviklingen i Tyrkia, som ikke har bragt demokratiet nærmere, demonstrert av den kjensgjerning at krigsretten fremdeles rår i de viktigste deler av landet,*
- *anmoder alle FFIs medlemsorganisasjoner om å støtte anstrengelsene med sikte på å få hevet krigsretten, fremmet demokratisering av det politiske liv og få innført full virksomhet for en fri fagbevegelse i Tyrkia gjennom revisjon av arbeidslovgivningen på linje med det som er krevd av Türk-Is,*
- *henstiller til regjeringene og særlig dem som Tyrkia er assosiert med på det europeiske og internasjonale plan, å øve press for betingelsesløs og hurtig tilbakevenden til demokrati i Tyrkia,*
- *hilser velkommen løslatelsen fra fengslet av de anklagede fra DISK, inklusive formannen Abdullah Basturk, generalsekretæren Fehmi Isiklar og andre medlemmer av DISKs styre,*
- *gjentar kravet om stopp av de urettferdige rettssakene mot forbundene og om opphevelse av suspensjonen av DISK og dens medlemsforbund,*
- *krever at DISK og medlemsorganisasjonenes aktiva og midler, nå under administrasjon av bobestyrere oppnevnt av retten, blir frigitt til de lovlige eiere.»*

Sør-Afrika - apartheid

Den faglige utvikling i Sør-Afrika er nå oppmuntrende. En kan tale om mobilisering i folkeorganisasjonene. Vi siterer fra en rapport fra FFI:

«Den økonomisk aktive befolkningen i Sør-Afrika var i 1983 anslått til 10 321 190. Fagforeningsmedlemskap ble anslått til 1 545 824, eller 15 % av den samlede befolkning. Mens en antok at den økonomisk aktive befolkning hadde vokst med 2,4 % pr. år siden 1980, hadde fagbevegelsen økt sitt medlemstall med 56,6 % i hele perioden. Afrikansk faglig medlemskap i registrerte fagorganisasjoner steg med 827,1 % fra 1980 og afrikansk representasjon i registrerte fagorganisasjoner økte fra 7 % av det samlede medlemstall til 36,8 %. Medlemstallet i uregistrerte fagorganisasjoner økte langsommere etter 1980.

Afrikansk medlemskap i alle fagorganisasjoner i 1983 var 671 194 eller 43,3 % av det samlede antall fagorganiserte. Det hvite faglige medlemstallet økte med 6,0 % fra 1980, mens de fargede og asiatiske økte med 8,7 % i samme periode. Antallet hvite fagorganiserte var 524 454 og utgjorde 33,9 % av alle fagorganiserte, mens tallet på fargede og asiatiske fagorganiserte var 350 176 og utgjorde 22,7 % av alle fagorganiserte. Det svarte medlemstallet var således 1 021 370 eller 66,1 % av det samlede medlemstall i fagbevegelsen.»

Tabell 1. Sammensetning av medlemstall i fagbevegelsen i 1984

	Afri- kansk	Andel i %	Farget/ asiatisk	Andel i %	Hvite	Andel i %
Registrerte fag- organisasjoner	469 260	36,8	330 176	25,9	474 454	37,2
Uregistrerte fag- organisasjoner	201 934	74,3	20 000	7,4	50 000	18,4
Samlet	671 194	43,4	350 176	22,7	524 454	33,9

Det var 194 registrerte fagorganisasjoner og ca. 46 uregistrerte forbund i 1983. De registrerte forbundene hadde gjennomsnittlig et medlemstall på 6 566, mens gjennomsnittstørrelsen av de uregistrerte forbundene som en hadde tall for var 9 712. I 1980 var det 188 registrerte fagforbund med et gjennomsnittlig medlemstall på 4 158. Tallene på organisasjonenes størrelse viser at FOSATU hadde det høyeste antall medlemmer pr. forbund, nær fulgt av CUSA.

Tabell 2. Gjennomsnittlig størrelse for forbund i 1983

	Antall forbund	Gjennomsnittlig medlemstall
Registrerte	194	6 556
Uregistrerte	28	9 712
Alle forbund	222	6 963
CUSA	12	11 716
FOSATU	9	12 018
SACOL	11	11 018
TUCSA	54	8 860

Organisasjonene i Vest-Europa og andre land yter vesentlig støtte til organisasjonene i Sør-Afrika, særlig CUSA og FOSATU (heriblant National Union of Mineworkers), koordinert i FFI. Yrkesinternasjonale er også aktive. Norsk LO ytte i 1984 1,6 mill. kroner, dels av egne, dels av offentlige midler. Det er særlig kontakt mellom LO og UD i Sør-Afrika-saken.

Tildelingen av Nobels fredspris til biskop Tutu satte søkelyset på de svarte folkeorganisasjonenes arbeid. Tutu besøkte LO, og et fellesarrangement ble organisert sammen med Mellomkirkelig Råd og Fellesrådet for det sørlige Afrika.

LO har på ny tatt opp igjen spørsmålet om alternative leverandører for varer fra Sør-Afrika og alternative markeder for norsk eksport, med sikte på å redusere norsk handel med Sør-Afrika som en politisk markering av motstanden mot rasistregimet. Konkret forslag er gjort til Regjeringen, med framlegg om samarbeid mellom myndighetene, arbeidslivets organisasjoner og bedriftene om å ta produkt for produkt systematisk, registrering av handelen og opprettelse av et eksport/importomstillingsfond som skal muliggjøre undersøkelser, støtte til omlegging og sikre kompensasjon. LO har igjen — i samråd med Sjømannsforbundet — foreslått innføring av en registreringsordning for norske skip og at Regjeringen internasjonalt tar initiativ til opprettelse av et internasjonalt registreringssystem for skip. Internasjonal opinion er skjerpet mot apartheid-regimet, bl.a. i De forente stater. En skjerping av Sullivan-koden om amerikanske firmaers atferd i Sør-Afrika er i gang. FFI har foreslått EF-koden også innført i EFTA.

LO har stadig deltatt i protestkampanjer for forfulgte og fengslede fagorganiserte, ledet av FFI. FFIs handlingsprogram for Sør-Afrika ble vedtatt i ny form i 1984. Vi siterer fra siste vedtak i FFI (desember 1984):

«Frie Faglige Internasjonale

Fordømmer på det sterkeste den nye undertrykkelsesbølge mot de svar-
te arbeidende folk og deres valgte faglige representanter i Sør-Afrika;

Hilser velkommen løslatelsen fra fengsel Phiroshaw Camay, generalsek-
retær i Sør-Afrikas faglige råd (Cusa), Chris Dlamini, formann for Sør-
Afrikas landsorganisasjon (Fosatu), og andre uavhengige faglige ledere;

Krever øyeblikkelig løslatelse av alle arresterte fagorganiserte og andre,
og slutt på alle rettssaker basert på fullstendig uberettigede arrestasjoner,
som igjen er en følge av det vedvarende undertrykkelsessystemet som det
sør-afrikanske styret kjører. Trusler og forfølgelser mot selvstendige fag-
organiserte må ta slutt;

Er forferdet over at tropper og politi brukes for å knuse de rettferdige og
omfattende protester mot de nye grunnlovsendringer, som betyr at flertal-
let utelukkes fra beslutningsprosessen i eget land, og som har medført drap
på 160 mennesker hvorav mange barn og til hundrevis av sårede;

Hilser velkommen den fortsatte hurtige utvikling av den selvstendige
fagbevegelsen og framskritt henimot faglig samarbeid og felles aksjon;

Bekrefter på nytt resolusjonen om Sør-Afrika vedtatt på FFIs 13. ver-
denskongress og gjentar appellen til medlemsorganisasjonene om å iverk-
sette FFIs ajourførte handlingsprogram vedtatt av FFIs styre 25. mai 1984
til støtte for den uavhengige svarte fagbevegelsen i Sør-Afrika;

Bekrefter sin overbevisning om at regimets hensynsløse undertrykking
ikke vil knekke det afrikanske folkets besluttsomhet på å sikre grunnleg-
gende faglige rettigheter i Sør-Afrika, og bekrefter sitt krav om en dialog
mellom regimet og fritt valgte representanter for den svarte befolkning
omgående må tas opp for å skape grunnlaget for en stabil og demokratisk
politisk utvikling;

Krever at mindretallsregimet iverksetter øyeblikkelige og betingelsesløse
drøftinger med alle ledende representanter for det svarte flertallet med
henblikk på å utvikle lovforslag som garanterer ett menneske en stemme
og som sikrer individets frihet og rettigheter i et udelt Sør-Afrika;

Noterer seg den nye tone i uttalelsene fra konservative politiske ledere i
vestlige industriland, som viser at de i det minste reagerer på det avskyelige
i apartheidregimet og dets handlinger og at de vurderer skritt for å legge
virkelig press på regimet med sikte på reform;

Henstiller til alle medlemsorganisasjoner om fortsatt å gjøre henvendel-
ser til sør-afrikanske ambassader om løslatelse av arresterte fagorgani-
serte, om at de henvender seg til sine regjeringer med anmodning om å
presse på de sør-afrikanske myndigheter.»

Internasjonalt faglig ungdomsarbeid

NORDENS FAGLIGE SAMORGANISASJON

Det har i 1984 vært avholdt to møter mellom de nordiske ung-
domssekretærene.

Det første møtet ble holdt i Sverige hvor TCO var vertskap, og det andre ble holdt i Finland hvor SAK var vertskap. På disse møtene var alle de nordiske ungdomssekretærene tilstede.

DEFS' sekretariat var på møtet i Sverige representert ved Bjørn Pettersson og på møtet i Finland representert ved Wenche Paulsrud. Det er et godt samarbeid mellom de nordiske ungdomssekretærene og de ungdomsansvarlige innenfor Den Europeiske Faglige Samorganisasjonen.

På begge møtene mellom de nordiske ungdomssekretærene ble det lagt fram og diskutert de aktiviteter og planer som hver organisasjon ønsket å gjennomføre i 1984.

LO-Danmark avvirket spesielle aktiviteter, slik som seminarer, møter og dagskonferanser på temaer som gikk på ungdomsarbeidsløsheten og ønske om flere lærlingeplasser.

Dette skjedde både sentralt og fylkesvis. De gjennomførte også for første gang en faglig ungdomsleir som ble avvirket på LO-skolen i Helsingør. Temaene som her ble tatt opp var selselsettingsproblemene, lærlingeplasser, faglig ungdomsarbeide, fred og nedrustning og en del kulturelle aktiviteter. Dette var en stor suksess, det møtte opp ungdom fra hele Danmark, fra de nordiske organisasjonene og også fra enkelte europeiske organisasjoner.

Fra LO-Norge deltok: Harry Jørgensen, NJMF, Per Skau, NBIF, og Geir Bredde, NEKF.

LO-Sverige tok i 1984 for seg problemet vedrørende ungdomsarbeidsløsheten i samarbeide med SSU, og prøvde å få den arbeidsledige ungdommen interessert i det faglig-politiske arbeidet. «Facket i Sommarland» ville i vesentlig grad bli bygget ut til å gjelde både flere fylker og forbund. Det var også diskusjon om å kjøre «Facket i Vinterland», samt en ungdomsfilm skulle bli laget på temaet «her kommer facket».

TVK-Finland kjørte i 1984 sine aktiviteter inn på Handels-høyskolen som da innebar at de fikk medlemskap i TVK. Ellers arbeidet de innenfor enkelte hovedområder slik som: selselsetting, boligspørsmål, elevmedlemskap, fred og solidaritet.

TCO-Sverige satset intensivt på informasjon ute på skolene, de har pr. i dag ca. 17 000 studerende medlemmer og planla flere lokale aktiviteter for å få ungdommen til å henvende seg til TCO. Når det gjaldt ungdomsarbeidet innenfor SIF satset de på å få ungdomskontakter på hver arbeidsplass og å få de mere faglig aktive.

SAK-Finland har i hovedsak arbeidet innenfor området sys-

selsetting, både sentralt og fylkesvis. De har også satset sterkt på elevmedlemskap, som i 1984 har blitt innført i 11 av SAKs 28 forbund. Ellers kan nevnes aktiviteter som fred og nedrustning og solidaritetsarbeide.

Når det gjelder aktiviteter i LOs ungdomsutvalg i Norge, vises det til eget avsnitt i beretningen.

Det ble på høsten avholdt et nordisk seminar for ungdoms-ansvarlige i Norden på Hotell Hedemarken i Brumunddal. Her deltok det 20 representanter iberegnet de nordiske ungdomssekretærene.

Fra LO-Norge deltok:

Gørild Sæland, Norsk Tjenestemannslag.

Per Skau, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Solveig Torsvik, AUF.

Bjørn Sandnes, AUF.

Jan Lajord, LO.

Ingunn Olsen, LO.

Disse seminarene vil rotere mellom de nordiske organisasjonene og i 1985 vil SAK-Finland være vertskap.

Blant emnene som var oppe til debatt og gruppearbeid var:

1. Arbeidsledighet, aktiviteter for de arbeidsledige. En representant fra LO-Danmark gav her en kort innledning.
2. Bolig, ungdommens problemer med å få et sted å bo. En representant fra LO-Norge innledet her.
3. Rekruttering av ungdom til fagbevegelsen, hvordan få ungdommen interessert i det faglige arbeidet? Representanter fra LO-Sverige og TCO-Sverige innledet her.

På det siste møtet mellom de nordiske ungdomssekretærene ble det vedtatt at Ulf Forsman fra SAK-Finland skulle være etterfølger etter Ingunn Olsen, LO-Norge i Den Europeiske Faglige Samorganisasjons koordineringsgruppe for ungdomsarbeidet. Kontakten mellom de nordiske land er god og det er bra samarbeid vedrørende det faglige og det politiske ungdomsarbeidet.

DEN EUROPEISKE FAGLIGE SAMORGANISASJON

Det faglige ungdomsarbeidet innenfor DEFS har vært bra i 1984, og aktivitetene har blitt avviklet i nært samarbeide med DEFS' sekretariat.

DEFS' koordineringsgruppe for ungdomsarbeidet har i 1984 bestått av: Ursula Polzer, DGB-Tyskland — Martin De Jonge, CNV-Holland — Enrico Gallantini, CGIL-Italia — James Pear-sall, GWU-Malta — Gerhard Amar, CGT-FO-Frankrike —

Christina Carney, ICTU-Irland (sekretær) — Ingunn Olsen, LO-Norge (leder).

I begynnelsen av året overga Gerhard Amar, CGT-FO sitt mandat og Armand Drews, CGT-Luxembourg ble valgt til å gå inn i stedet for ham.

DEFS' koordineringsgruppe for ungdomsarbeide har i 1984 avholdt 3 møter, da vesentlig i forbindelse med avviklingen av ungdomsseminarene. Møtene har i store trekk tatt for seg forarbeidet og planleggingen av de aktiviteter som ble vedtatt å avvikle i 1984, samt å opprettholde kontakten med de andre europeiske ungdomsorganisasjonene.

Bjørn Petterson og Wenche Paulsrud fra DEFS' sekretariat har deltatt på alle møtene og seminarene som DEFS' koordineringsgruppe for ungdomsarbeidet har avviklet, så samarbeidet med ledelsen i Brussel har vært meget god. Dette har styrket vårt faglige ungdomsarbeide betraktelig, på den ene siden overfor våre medlemsorganisasjoner, og på den andre siden innenfor DEFS' sekretariat.

DEFS' koordineringsgruppe for ungdomsarbeidet har avviklet følgende aktiviteter i 1984:

1. «Faglig ungdomsarbeid og nye måter å motivere ungdommen til ungdomsarbeide».
EYC-Strasbourg, Frankrike 5.—12. februar.
Deltaker fra LO-Norge: Ingunn Olsen.
2. «Faglig ungdomsmedvirkning i arbeidet for fred, nedrustning og omdanning».
EYC-Strasbourg, Frankrike 8.—15. april.
Deltaker fra LO-Norge: Roy Bergum.
3. «Unge menneskers medvirkning i faglig arbeid og deres innflytelse på den demokratiske beslutningsprosessen».
Troia, Portugal 3.—13. juni.
Deltaker fra LO-Norge: Per Skau.
4. «Lik adgang til arbeid og opplæring».
Dublin, Irland 9.—16. september.
5. «Faglig politikk og ungdomsarbeidsledighetsproblemet».
EYC-Strasbourg, Frankrike 4.—11. oktober.
6. «Faglig ungdom for arbeid og fred».
Generalforsamling Luxembourg 2.—7. desember.
Deltakere fra LO-Norge: Jan Lajord og Ingunn Olsen.

DEFS' koordigeringsgruppe for ungdomsarbeidet har også vært representert i andre DEFS' organer og europeiske organisasjoner i løpet av 1984:

DEFS' organer:

1. Sosiale problemer, (fremmedarbeidere).
2. Yrkesopplæring.
3. Bedriftsproblemer.
4. Ad-Hoc komitéen om arbeidsmarkedspolitik.
5. DEFS' Eksekutivkomité.

Representasjon i europeiske organisasjoner:

1. Det europeiske ungdomssenteret.
2. Den europeiske ungdomsstiftelsen.
3. Europeisk Ungdoms Forum Eksekutivkomité.
4. EUFs arbeidsgruppe vedrørende ungdomsarbeidsløsheten.
5. EUFs arbeidsgruppe om forkorting av arbeidstiden.
6. EUFs arbeidsgruppe om det europeiske sosialfondet.
7. EUFs arbeidsgruppe om yrkesopplæring.
8. EUFs arbeidsgruppe om kvinnesaker.
9. Det Europeiske koordineringsbyrå.
10. FFIs ungdomskomité.

Ellers så har DEFS' koordineringsgruppe for ungdomsarbeidet arbeidet i nært samarbeide med IFM/SEI (Internasjonale Framfylkingen) og IUSY, dette både i form av møter, seminarer og andre aktiviteter.

På Generalforsamlingen i Luxembourg som ble avholdt i tidsrommet 2.—7. desember, var det 28 medlemsorganisasjoner tilstede, samt gjester fra IFM/SEI, IUSY, ECB, EYC, EYF, IYNF, Youth Forum og JOC.

Der ble det blant annet vedtatt et «ungdomscharter» det vil si et arbeidsprogram for den faglige ungdommen innenfor DEFS, det ble også diskutert program og aktiviteter for 1985 — 86 — 87 og vedtatt uttalelser på fred og nedrustning og Fagbevegelsen og Miljø. Videre ble det valgt en ny koordineringsgruppe for ungdomsarbeidet innenfor DEFS.

Dette hadde tidligere vært oppe på møte mellom de nordiske ungdomssekretærene, og det ble da vedtatt at Ulf Forsmann fra SAK-Finland skulle være Nordens representant etter Ingunn Olsen som gikk av.

Den nye koordineringsgruppa for ungdomsarbeidet i DEFS ble:

1. Diana Lauzi, UIL-Italia.
2. Gerhard Prager, ØGB-Østerrike.
3. Laurindo Correia, UGT-Portugal.
4. Michael Johnson, ICTU-Irland.
5. Martin De Jonge, CNV-Holland.
6. Armand Drews, CGT-Luxembourg.
7. Ulf Forsman, SAK-Finland.

Oppslutningen om ungdomsseminarene har i 1984 vært bra, men enda mangler det en del organisasjoner som aldri deltar. Dette håper vi vil bedre seg i 1985, da vi understreker sterkt nødvendigheten av at unge mennesker bør møtes på denne måten og utveksle meninger og erfaringer på det faglige internasjonale nivå.

FRIE FAGLIGE INTERNASJONALE

Det har i løpet av 1984 blitt avholdt to møter i den Frie Faglige Internasjonales ungdomsgruppe. Det første møtet ble avholdt i Wien i forbindelse med et seminar på tema: «Ny teknologi og dens virkning på unge arbeidere».

På møtet deltok 15 ungdomssekretærer fra 13 organisasjoner tilsluttet FFI.

Møtet behandlet seminaret og la frem en evaluering av dette som ble overlevert til FFIs ungdomssekretær. Deretter la representantene frem sine respektive regionalrapporter om deres virksomhet. Dette gjelder da både seminarer, møter og andre aktiviteter.

En diskuterte også FNs internasjonale ungdomsår og hva FFIs ungdomsgruppe vil gjøre av aktiviteter i 1985.

Det ble gjort vedtak om at FFIs ungdomsgruppe ikke kommer til å delta i den 12. verdensfestivalen som skal avholdes i Moskva i 1985. Dette vil FFI sende ut informasjon om til alle sine medlemsorganisasjoner. Representanten fra BITU (Jamaica) la frem en invitasjon fra sin organisasjon til FFIs ungdomsgruppe om å delta i en ungdomsfestival som vil bli organisert av regjeringen i Jamaica.

Dette ble det ikke gjort noe vedtak på, da det forelå for lite opplysninger vedrørende denne aktiviteten.

Det andre møtet i FFIs ungdomsgruppe ble avholdt i Genève. På møtet deltok 11 ungdomssekretærer fra 9 organisasjoner tilsluttet FFI. Dette møtet ble lagt til Genève for å ha kontakt med FNs særorganisasjoner når det gjelder deres arbeid innenfor det internasjonale ungdomsåret og ellers hva slags

aktiviteter de kan tilby ungdom. Den vesentligste debatten på dette møtet tok for seg FFIs ungdomsgruppes aktiviteter for 1985. Det kom her frem en del forslag som vil bli forelagt FFIs styre for videre behandling og vedtak.

1. Seminar i Madrid, Spania.
«Aktiviteter for unge arbeidsløse».
2. Arbeidsgrupper og weekendkurs i den karibiske regionen.
3. Oppfølging av grunnkurs i India.
4. Seminar i Amsterdam, Nederland.
«Ungdom og utdanning».
5. Internasjonal ungdomsleir i Østerrike.

Ellers ble det foreslått aktiviteter i Malaysia, Israel og Mexico. Det ble heller ikke på dette møtet gjort noe vedtak fra FFIs ungdomsgruppe om å delta på ungdomsfestivalen på Jamaica. Dette ble overlatt til FFIs sekretariat, da det var stor uenighet om dette i ungdomsgruppen.

I perioden mellom disse to møtene har presidenten i FFIs ungdomsgruppe trukket seg, så dette vil bli det første som vil komme opp i 1985.

En kan si som en oppsummering vedrørende aktivitetene i FFIs ungdomsgruppe for 1984, at den har blitt styrket betraktelig både regionalt og sentralt.

ILO - Arbeidskonferansen 1984

Den 70. internasjonale arbeidskonferanse ble holdt i Geneve i tidsrommet 6. - 26. juni 1984.

1. De norske deltakerne til arbeidskonferansen var følgende:

Regjeringsrepresentanter:

Underdirektør Halldor Heldal, (delegasjonens formann)

Kommunal- og Arbeidsdep.

Avdelingsdirektør Knut Grøholt, (delegert)

Kommunal- og Arbeidsdep.

Førstekonsulent Odd Bruaas, (stedfortredende delegert og rådgiver) Kommunal- og arbeidsdepartementet

Byråsjef Bjarne Lindstrøm, (stedfortredende delegert og rådgiver) Utenriksdepartementet

Ministerråd Bjørnar Utheim, (stedfortredende delegert og rådgiver) Norges faste delegasjon i Geneve

Rådgivere for regjeringsdelegerte:

Byråsjef Gunnar Furuholmen-Jenssen, Statistisk Sentralbyrå

Avdelingsdirektør Olav Haugen, Statens Personaldirektorat
Byråsjef Marit Hult, Kommunal- og Arbeidsdepartementet
Ambassadesekretær Hans Fredrik Lehne, Norges faste delegasjon i Geneve

Førstekonsulent Henriette Munkebye, Kommunal- og Arbeidsdep.

Stortingsrepresentant Håkon Ravndal, Stortinget

Overlege Aud Blegen-Svindland, Direktoratet for Arbeidstilsynet

Arbeidsgiverrepresentanter:

Direktør Erik Hoff, (delegert) Norsk Arbeidsgiverforening

Overlege Terje Due Strand, (stedfortredende delegert og rådgiver) Norsk Arbeidsgiverforening

Administrerende direktør Tor Kaada, (rådgiver)

Elf Aquitaine Norge A/S

Direktør Olav Magnussen, (rådgiver) Norsk Arbeidsgiverforening

Advokat Vidar Lindefjeld (rådgiver) Norsk Arbeidsgiverforening

Kontorsjef Per Chr. Lilledahl (rådgiver) Norsk Arbeidsgiverforening

Arbeidstakerrepresentanter:

Nestformann Leif Haraldseth (delegert) Landsorganisasjonen i Norge

Advokat Karl Nandrup Dahl (stedfortredende delegert og rådgiver) Landsorganisasjonen i Norge

Sekretær Jan K. Balstad (rådgiver) Landsorganisasjonen i Norge

Sekretær Esther Kostøl (rådgiver) Statstjenestemannskartellet

Cand.oceon. Per Brannsten, (rådgiver) Landsorganisasjonen i Norge

Eldri Langåker, (rådgiver) Formann i Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Statsråd Arne Rettedal deltok på konferansen og holdt innlegg på den norske regjerings vegne den 14. juni.

Som president til konferansen ble valgt Sveriges arbeidsmarkedsminister Anna Greta Lejon.

Som særskilt innbudt statsoverhode møtte president Monge, Costa Rica.

2. Oppslutning om konferansen:

På konferansen deltok 1850 delegerte og rådgivere fra 139 av ILOs 151 medlemsstater. De Forente Nasjoner og andre mellomstatlige organisasjoner møtte med observatører på konferansen sammen med en lang rekke ikke-statlige organisasjoner.

3. Konferansens dagsorden og fordeling av de norske arbeidstakerrepresentantene på de forskjellige komiteer:

Det ble satt opp følgende dagsorden for konferansen:

- 1) Generaldirektørens rapport.
- 2) Finans- og budsjettspørsmål.
- 3) Opplysninger og rapporter om gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner.
- 4) Sysselsettingspolitikk (annen-gangs behandling).
- 5) Revisjon av rekommandasjon nr. 112 om yrkeshelse-tjeneste på arbeidsplassen, 1959 (første-gangs behandling).
- 6) Revisjon av konvensjon nr. 63 om statistikk over lønn og arbeidstid, 1938 (første-gangs behandling).
- 7) Evaluering av PIACT (generell diskusjon).
(PIACT er den franske forkortelse for Det internasjonale program for bedring av arbeidsforhold og arbeidsmiljø.)
- 8) Strukturspørsmål.
- 9) Apartheidspørsmål.

Drøfting av sak nr. 1 fant sted i konferansens plenum, og det ble nedsatt egne komiteer for hver av sakene 2 - 9, og dessuten en for resolusjonsforslag om saker utenfor konferansens dagsorden.

De norske arbeidstakerrepresentanter fordelte seg på forskjellige komiteer således:

Leif Haraldseth: Resolusjonskomiteen

Karl Nandrup Dahl: Komiteen for gjennomføring av rekommandasjoner og konvensjoner (kontrollkomiteen)

Per Brannsten: Komiteen for sysselsettingspolitikk

Jan Balstad: Komiteen for yrkeshelsetjeneste
Esther Kostøl: Komiteen for statistikk

4. *De enkelte saker som ble behandlet på konferansen:*

Det ble truffet følgende vedtak om nye ILO-instrumenter:

- A. Konklusjoner om yrkeshelsetjeneste (grunnlag for å vedta en konvensjon og en rekommandasjon på neste års konferanse).
- B. Konklusjoner om arbeidslivsstatistikk (grunnlag for å vedta en konvensjon og en rekommandasjon på neste års konferanse).
- C. Konklusjoner om ILOs program for bedring av arbeidsforhold og arbeidsmiljø (PIACT).
- D. En resolusjon om produktivitet.
- E. En resolusjon om hjelp til de minst utviklede land i 1980-åra.
- F. Vedtak om å avslutte behandlingen av ILOs strukturspørsmål på arbeidskonferansen 1985.
- G. Vedtak om spesielle tiltak innenfor rammen av ILOs erklæring om apartheidpolitikken.

Som vedlegg 1 følger:

Særrapporter fra de komiteer der norske arbeidstakerrepresentanter var representert.

5. *Generaldirektørens rapport:*

Dette år behandlet generaldirektørens rapport særskilt ILOs normer (konvensjoner og rekommandasjoner). Det norske innlegget på vegne av regjeringen ble holdt av statsråd Arne Rettedal, Kommunal- og Arbeidsdepartementet, som særlig fremhevet at det i ILOs normskapende virksomhet må tas mer hensyn til u-landenes spesielle behov ved utvelging av emner for nye instrumenter. Han omtalte også særlig Norges samarbeid med ILO om u-landsprosjekter, herunder spesielt de såkalte multibistandsordningene. Generaldirektøren kom spesielt inn på statsråd Arne Rettedals innlegg i sin oppsummering av diskusjonen.

6. *Finans- og budsjettspørsmål:*

Arbeidskonferansens finanskomité består av en regjeringsrepresentant fra hvert medlemsland og er den eneste av konfe-

ransens komiteer som ikke er sammensatt på trepartsbasis. Som den norske regjeringens representant deltok førstekonsulent Odd Bruaas, Kommunal- og Arbeidsdepartementet.

Norges kontingent til ILO for 1985 vil bli 621 426 \$.

7. ILOs struktur.

Strukturspørsmålene innenfor Den internasjonale arbeidsorganisasjon har nå vært drøftet gjennom 21 år. Helt siden 1950-årene har ILO hatt omtrent den samme øking i medlems-tallet som FN og de andre særorganisasjonene. På den annen side har utviklingslandene ikke i ILO fått den samme innflytelse som de har oppnådd innenfor organisasjonene i FN-gruppen forøvrig.

Hovedårsaken til at utviklingslandene ikke har innflytelse i samsvar med medlemstallet har bl.a. disse årsaker:

1. Fordelingen av myndighet mellom hovedorganene, Arbeidskonferansen der alle land deltar, og Styret der det deltar 56 regjeringsrepresentanter, 28 arbeidsgiverrepresentanter, 28 representanter fra arbeidstakerorganisasjoner.
2. Den ordning at det finnes faste ikke-valgte plasser for de ti største industriland i verden, og trepartiprinsippet - det vil si at representanter for arbeidsgiver og arbeidstaker deltar på lik linje med regjeringsrepresentanter i praktisk talt alle ILO-organer.

Styret har i ILO sterkere stilling i forhold til det mest representative organ (Arbeidskonferansen) enn tilfelle er ellers i FN-systemet.

I Styret har industrilandene, og særlig de store vestlige, en dominerende innflytelse på grunn av ordningen med faste plasser, og fordi arbeidstakerorganisasjoner og arbeidsgiverorganisasjoner er sterkest utviklet i de vestlige land. De problemer ILO står overfor når det gjelder forsøket på å endre ILOs struktur gjenspeiler de utenrikspolitiske hovedspørsmål knyttet til at de forskjellige politiske systemer i verden har ulike oppfatninger av hva det ligger i de fundamentale menneskerettigheter slik de kommer til uttrykk i FN-konvensjoner m.v.

RAPPORT

fra

Arbeidskonferansen 1984 vedrørende internasjonale standarder om sysselsettingspolitikk.

Ved Per Brannsten.

1. Bakgrunn.

Sysselsettingsspørsmål ble behandlet for 2. gang på Arbeidskonferansen. Treparkomiteen hadde til sammen 12 møter og besto i utgangspunktet av 211 medlemmer, 86 fra regjeringene, 60 fra arbeidsgiverne og 65 fra arbeidergruppen.

Komiteen gjenvalgte Ben Hadj Hassine, regjeringsrepresentant fra Tunis som formann. Også foretrederne for henholdsvis arbeidsgiver- og arbeidergruppene Rey og Engelen-Kefer ble gjenvalgt.

I likhet med situasjonen under første gangs behandling var det enkelte spørsmål som viste seg å være spesielt kontroversielle. Disse var:

- Flytting av ressurser fra rustningsindustri til sivile formål
- Arbeidernes innflytelse på bruk av ny teknikk
- Internasjonalt økonomisk samarbeid

Under behandlingen i komiteen viste det seg vanskelig å få endret kompromissteksten man var kommet fram til under første gangs behandling når spørsmålene var kontroversielle.

Under første gangs behandling ble det vedtatt at instrumentet skulle ha form av en rekommandasjon. Arbeidergruppen tok reservasjon på dette punktet. Under annen gangs behandling var det fortsatt vanskelig å komme fram til et felles syn på dette i arbeidergruppen. Enkelte ville ha et så sterkt instrument som mulig mens andre fremholdt at det allerede var en god konvensjon om sysselsettingsspørsmål og at en kunne risikere å få en svakere konvensjon nå når sysselsettingsproblemene er adskillig mer alvorlige enn da den eksisterende konvensjonen ble vedtatt. Ved den endelige voteringen ble arbeidergruppen stilt fritt i dette spørsmålet. Representanter fra utviklingslandene og de kommunistiske land stemte for en konvensjon, mens alle arbeiderrepresentantene fra Norden stemte for en rekommandasjon.

2. Instrumentets innhold.

Det var enighet om at full sysselsetting må inngå som et hovedmål og være en integrert del av medlemslandenes økonomiske og sosiale politikk. Betydningen av tiltak som kan lette strukturell tilpasning ble understreket. Et punkt om kontroll av flernasjonale selskapers investeringer for å unngå negative virkninger på sysselsettingen vakte sterk debatt. Arbeidsgiverne og en del vestlige industriland ville ha ut dette i teksten. Utviklingslandene og arbeidergruppen gikk inn for å beholde den teksten som ble vedtatt i fjor. En kom fram til en tekst som arbeidergruppen kunne akseptere. Denne henviser bl.a. til ILOs trepartserklæring om flernasjonale selskaper.

3. Bruk av ny teknikk.

Her ble teksten fra første gangs behandling i stor grad beholdt. Komiteens flertall sluttet seg til prinsippet om at arbeidstakerne skal delta i beslutningsprosessen ikke bare i innføringsfasen men allerede på planleggingsstadiet når bedriften tar i bruk ny teknikk.

4. Internasjonalt økonomisk samarbeid.

Etter behandling i en særskilt redaksjonsgruppe kom en fram til et kompromiss når det gjaldt teksten om internasjonalt økonomisk samarbeid. Teksten unngår en direkte kritikk av andre internasjonale organer som behandler økonomiske spørsmål, men den innebærer en klar oppfordring til ILO om å engasjere seg mer i forhold til andre internasjonale organisasjoner for å sikre at sysselsettingsspørsmål blir bedre ivare tatt i det internasjonale økonomiske samarbeidet.

5. Avsluttende behandling.

Etter særskilt avstemning om punktene om nedrustning og rettigheter for innvandrere som oppholder seg i innvandringslandet ulovlig ble den foreslåtte rekommandasjonsteksten vedtatt enstemmig i plenum.

I tillegg til rekommandasjonen ble det også vedtatt en resolusjonstekst som omhandler sysselsettingsproblemene og betydningen av større innsats fra regjeringens side for å løse de problemene som i dag eksisterer på arbeidsmarkedet.

RAPPORT

vedrørende

Revisjon av rekommandasjon nr. 112 om yrkeshelsetjeneste på arbeidsplassen, 1959 (første gangs behandling).

Ved Jan Balstad.

Spørsmålet om revisjon av rekommandasjon nr. 112 om yrkeshelsetjeneste på arbeidsplassen, 1959 ble behandlet for første gang på Arbeidskonferansen. Komiteen besto av 139 medlemmer fordelt på 58 regjeringsmedlemmer, 35 arbeidsgivermedlemmer og 46 arbeidstakermedlemmer.

Komiteen valgte som formann Jorma Rantanen, regjeringsrepresentant fra Finland, mens arbeidsgiverrepresentanten Dinman fra USA og arbeidstakerrepresentanten Serrano-Acedeo fra Spania ble valgt som viseledere.

I den generelle diskusjon ble det stadfestet alminnelig enighet om at yrkeshelsetjeneste fortrinnsvis dreier seg om forebyggende tiltak på arbeidsplassen og bedring av arbeidsmiljø. Det var viktig at yrkeshelsetjenesten ikke ble forvekslet med vanlig helsetjeneste på arbeidsplassen.

Arbeidstakerrepresentantene understreket særlig at yrkeshelsetjenesten først og fremst måtte utgjøre et tverrfaglig team bestående av verneingeniør, ergonom, sykepleier og lege.

Både regjeringsrepresentanter, arbeidsgiver- og arbeidstakerrepresentantene fremhevet at arbeidstakere med sine spesielle erfaringer måtte trekkes med i yrkeshelsetjenestens arbeid etter nærmere retningslinjer.

Det var alminnelig enighet om at yrkeshelsetjenesten også ville bidra til økt produktivitet. Det ble i diskusjonen også fremhevet den store utfordring som spørsmålet om økonomisk og personellmessige ressurser representerer for en riktig utvikling av basis-strukturen for en effektiv yrkeshelsetjeneste.

I diskusjonen fremhevet arbeidsgiverrepresentantene at det ikke var riktig og hensiktsmessig å vedta en konvensjon om yrkeshelsetjeneste. Her ble det pekt på at det allerede var vedtatt en rekke konvensjoner som stilte så høye krav at de etter mange års forløp enda ikke var akseptert av andre enn en liten gruppe industristater.

Arbeidstakerrepresentantene hevdet generelt at det var nødvendig med en

konvensjon og at denne kunne suppleres med en rekommandasjon.

Alle de nordiske lands regjeringsrepresentanter gikk inn for en konvensjon supplert med en rekommandasjon.

Ved avstemningen var det stort flertall for å velge en konvensjon støttet av en rekommandasjon som instrumenter for utvikling av yrkeshelsetjeneste. I komiteen var det under drøftelsene uenighet om bl.a. følgende spørsmål:

Det var betydelig meningsforskjell til spørsmålet om hvorvidt yrkeshelsetjenestens arbeidsoppgaver også skulle omfatte helseundersøkelse på forhånd av arbeidstakere som søker ansettelse.

Til dette spørsmål hevdet arbeidstakerne og flere av regjeringsrepresentantene, herunder alle de nordiske, at yrkeshelsetjenesten ikke måtte få som oppgave å foreta helseundersøkelse av arbeidstakere som sto i søkerposisjon til stillinger.

RAPPORT

fra

Arbeidskonferansens komité vedrørende internasjonale standarder angående lønns- og arbeidsstatistikk.

Ved Esther Kostøl.

Bakgrunn.

Ved et styremøte i 1982 besluttet ILO at «Convention concerning Statistics of Wages and Hours of work 1938 (No. 63)» skulle revideres gjennom en toårs behandling med første behandling 1984.

I 1983 sendte derfor ILOs statistikkontor ut en rapport - report VI (1) - til medlemslandene.

Den inneholdt et spørreskjema om hvordan en revidert konvensjon om arbeidsmarkedsstatistikk skulle formes.

Blant annet foreslo en relativt kraftig økning av de statistikkområder som den gamle konvensjonen fra 1938 omfattet. Økningen gjaldt både innenfor lønns- og sysselsettingsstatistikk og andre av ILOs statistikkområder så som konsumprisindex, husholdningsinntekter og utgifter, arbeidsulykker og arbeidskonflikter.

Fram til konferansen i juni i år hadde ILO kontoret utarbeidet en andre rapport - report VI (2) - som redegjør for medlemslandenes svar på spørreskjemaet og utfra svarene et forslag til en revidert konvensjon.

Denne rapporten utgjorde grunnlaget for konferansearbeidet.

Komiteearbeidet.

Statistikkomiteen besto av 89 medlemmer.

41 representanter fra regjeringene, 23 fra arbeidsgiverne og 25 fra arbeidstakerne.

Til formann i komiteen valgtes Mr. Kupkec, Australias regjeringsrepresentant.

Formannen og talsmann fra arbeidsgiverne var Mr. Suzuki fra Japan og for arbeidstakerne Mr. Chiluba fra Zambia.

Regjeringsrepresentanten fra Canada, Mr. Woston, valgtes til komiteens referent.

Før vi i komiteen diskuterte forslaget til revidering av den gamle konvensjonen, avsnitt for avsnitt, hadde vi en generell diskusjon.

Den konkluderte med at vi var enig om at den gamle konvensjonen var foreledet og at en revisjon var nødvendig.

Samtidig ble det fra alle parter understreket at det nye instrumentet måtte være tilstrekkelig fleksibelt til at man kan fange opp de forandringer og den utvikling som skjer innenfor arbeidsmarkedsstatistikken.

Dermed var vi også inne i den diskusjon som ble en stor del av arbeidet, nemlig instrumentets form.

Hva skulle inngå i den nye konvensjonen?

Hvor detaljert skulle den være?

Skulle man i stedet for en konvensjon spesifisere detaljene i en rekommandasjon?

Den gamle konvensjonen hadde bare et fåtall medlemsland ratifisert og derfor anså en del regjeringsrepresentanter og arbeidsgivergruppen at den nye konvensjonen bare skulle gi noen retningslinjer.

I en etterfølgende rekommandasjon skulle detaljene utformes også for å gjøre instrumentet mer fleksibelt.

Arbeidstakergruppen og deler av regjeringsrepresentantene mente at en konvensjon er et meget sterkere instrument og at en slik ikke må bli for utvannet og enkel. Dette er særskilt viktig for utviklingsland som holder på å bygge opp en arbeidsmarkedsstatistikk.

Vi foreslo derfor i arbeidstakergruppen at den reviderte konvensjon skulle være relativt utførlig og følges av en rekommandasjon der man mer spesifisert angir etter hvilke variabler statistikken skal vurderes i omfang og tid.

Ved omvotering vant vårt forslag med knapt flertall.

Et annet stort spørsmål var hvilke nye statistikkområder som skulle omfattes av den reviderte konvensjonen.

Utover de områder som ILO kontoret foreslo i - report VI (2) - og som ble vedtatt etter flere voteringer, ble det tilført yrkesskader og arbeidsulykker.

Arbeidstakergruppen mente at også «labour productivity» skulle inn i konvensjonen. Arbeidsgivergruppen og flere regjeringsrepresentanter mente det var grunner som talte for dette, men nevnte videre at problemene med å måle produktiviteten var for store. Som et kompromiss tilførtes «labour productivity» rekommandasjoner, men den finnes altså ikke i konvensjonen som et statistikkområde.

Sammenlagt ble 101 endringsforslag fremmet til ILOs utkast til ny konvensjon. Etterhvert som komitearbeidet gikk sin gang ble imidlertid en hel del av disse trukket tilbake.

I arbeidstakergruppen var enigheten stor i de aller fleste spørsmål som ble diskutert. Vi opptrådte også som en enhet i de voteringer som var i trepartskomiteen.

Det samme kan sies om arbeidsgivergruppen, regjeringsrepresentantene derimot opptrådte mer splittet og det var ofte vanskelig å forutsi hvordan de ville stemme i de forskjellige spørsmål.

Resultat.

Statistikkomiteen besluttet at den reviderte konvensjon om arbeidsmarkedsstatistikk skal kompletteres med en rekommandasjon.

I konvensjonens del I er det inntatt prinsipper og generelle retningslinjer for hvilke statistikkområder den skal omfatte.

I del II angis det for hvert statistikkområde hvilke grupper av befolkningen, regioner m.m. som skal dekkes av statistikken.

Del III gir de medlemsland som ratifiserer konvensjonen muligheter til å unnlate enkelte statistikkområder.

Den etterfølgende rekommandasjonen angir retningslinjer for nasjonal opp-

bygging av statistikkområdene, slik at det gis mulighet for internasjonale sammenligninger. Rekommandasjonen angir etter hvilke variabler man skal klassifisere statistikken, (kjønn, alder, yrke, næringsgren, region etc.) og hvor ofte den skal innsamles.

Komiteen vedtok også en resolusjon med krav om at ILOs arbeidsmarkedsstatistiske konferanse (ICLS) skal avholdes oftere. Disse konferanser utarbeider begrep, definisjoner og metoder innen arbeidsmarkedsstatistikken.

Det ansås for viktig at man har en regelmessig gjennomgang av disse.

Statistikkomiteens forslag sendes i løpet av høsten ut til medlemslandene på høring.

Den endelige utforming skal gjøres ved neste års ILO konferanse.

RAPPORT

fra

Arbeidskonferansens resolusjonskomité.

Ved Leif Haraldseth.

Resolusjonskomiteen besto denne gang av 202 medlemmer, 90 regjeringsrepresentanter, 33 arbeidsgiverrepresentanter og 79 arbeidstakerrepresentanter.

Som formann ble valgt Den dominikanske republikks regjeringsrepresentant, Mejia Ricart.

Det kom inn 19 utkast til resolusjoner som dekket følgende temaer:

1. ILOs bidrag til produktivitetsforbedring, særskilt med henblikk på u-landene. (Forslag fra arbeidsgiverrepresentanter.)
2. Bygdeutvikling og bedring av leve- og arbeidsvilkår på landsbygda. (Forslag fra vestlige arbeidstakerrepresentanter tilhørende Den frie faglige internasjonale (FFI).)
3. Styrking av tiltak for de minst utviklede land (FFI).
4. ILOs virksomhet når det gjelder befolkningsspørsmål (FFI).
5. Den virkning innføring av ny teknologi har på sysselsettingen. (Forslag fra øst-europeiske arbeidstakerrepresentanter m.fl.)
6. Fagforeningsrettigheter og demokrati innen bedrifter. (Forslag fra øst-europeiske arbeidstakerrepresentanter m.fl.)
7. Iraks massive bruk av kjemiske våpen innen militære og sivile områder. (Forslag fra Iran.)
8. Reduksjon av militærutgifter og bruk av slike innsparte midler til sosial utvikling. (Forslag fra øst-europeiske arbeidstakerrepresentanter m.fl.)
9. ILOs rolle for å nå de sosiale mål innenfor en ny økonomisk verdensordning (NØV). (Forslag fra øst-europeiske arbeidstakerrepresentanter m.fl.)
10. Økning av midler på ILOs ordinære budsjett til programmene for faglig samarbeidsvirksomhet med utviklingslandene. (Forslag fra India og Tunesia.)
11. Styrking av tiltak for bygdeutvikling. (Forslag fra den arbeidstakerdelegerte fra Belgia.)
12. Arbeideropplysning for å fremme fagforeninger. (Forslag fra den arbeidstakerdelegerte fra Belgia.)
13. Sosiale virkninger ved innføring og utvikling av ny teknologi. (Forslag fra den arbeidstakerdelegerte fra Belgia.)

14. ILO og Afrikas økonomiske problemer. (Forslag fra afrikanske arbeidstakere.)
15. Arbeidstakernes deltaking i beslutningsprosessen i bedriftene. (Forslag fra Jugoslavia.)
16. Sysselsetting. (Forslag fra FFI.)
17. Oppretting av en arbeidsgruppe av Arbeidskonferansen om ILOs normvirksomhet. (Forslag fra de øst-europeiske land.)
18. Irans krigføring og de uheldige virkninger dette har for Irans og Iraks økonomiske og sosiale fremgang. (Forslag fra Irak.)
19. Utarbeiding og gjennomføring av ILOs normer for arbeidslivet. (Forslag fra Belgia, Forbundsrepublikken Tyskland, Frankrike, Italia, Nederland, Norge, Portugal og Sveits.)

Resolusjonen om sysselsetting (nr. 16 over) ble vedtatt overført til komiteen for sysselsettingspolitikk.

Resolusjonskomiteen valgte ut følgende 5 resolusjoner som skulle prioriteres:

1. ILOs bidrag til produktivitetsforbedring, særskilt med henblikk på u-landene (619 222 veide stemmer).
2. Styrking av tiltak for de minst utviklede land (614 318 veide stemmer).
3. Bygdeutvikling (432 655 veide stemmer).
4. ILO og Afrikas økonomiske problemer (304 753 veide stemmer).
5. ILOs virksomhet når det gjelder befolkningsspørsmål (229 890 veide stemmer.)

Resolusjonskomiteen fikk ikke vedtatt mer enn 2 av konvensjonene, og det var de følgende:

1. ILOs bidrag til produktivitetsforbedring, særskilt med henblikk på u-landene (resolusjonen ble vedtatt av Konferansen enstemmig uten avstemning).
2. Resolusjonen om styrking av tiltak for de minst utviklede land.

Resolusjonskomiteen vedtok resolusjonsteksten ved konsensus og Konferansen vedtok den enstemmig uten avstemning.

RAPPORT

fra

Komiteen vedrørende opplysninger og rapporter om gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner i medlemsstatene.

Ved Karl Nandrup Dahl.

Denne komiteen, som var den største komité på Arbeidskonferansen, besto av 204 medlemmer, hvorav 107 regjeringsrepresentanter, 25 arbeidsgiverrepresentanter og 72 arbeidstakerrepresentanter.

Som observatører møtte 22 represententer fra de såkalte ikkestatlige organisasjoner.

Regjeringsrepresentanten fra Kenya, J. O. Musiko ble valgt til formann mens arbeidsgiverrepresentanten fra Vest-Tyskland, A. Wisskirchen og arbeidstakerrepresentanten J. M. Houthuys fra Belgia ble valgt til viseformenn.

Den norske regjeringsrepresentanten Henriette Munkebye ble valgt til komiteens rapportør.

Som representant for Norsk Arbeidsgiverforening møtte Vidar Lindefjeld.

Som grunnlag for debatten i komiteen ble fremlagt en omfattende rapport fra Den internasjonale arbeidsorganisasjons Expertkomite på ca. 400 sider som bl.a. ga en oversikt over hvilke konvensjoner og rekommandasjoner medlemsstatenes nasjonalforsamling hadde hatt til behandling, rapporter fra medlemslandenes regjeringer om gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner i deres nasjonale rett, rapporter fra Expertkomiteen vedrørende den enkelte medlemsstats gjennomføring av konvensjoner og rekommandasjoner i landets rett.

Generaldirektørens rapport for Arbeidskonferansen var dette år viet i sin helhet Den internasjonale arbeidsorganisasjons virksomhet på området vedtakelse og gjennomføring av internasjonale normer i arbeidslivet.

Under diskusjonen i komiteen kom det fram grunnleggende uenighet mellom representantene fra de vest-europeiske land og representantene fra de øst-europeiske land med tilslutning av enkelte andre land når det gjaldt synet på ILOs kontrollsystems formål og funksjoner. De øst-europeiske land fremhevet at selve vedtakelsen av konvensjoner og rekommandasjoner var ILOs viktigste oppgave, mens kontrollsystemet var beheftet med fundamentale svakheter. Det ble særlig fra de øst-europeiske land understreket at etter deres oppfatning var kontrollorganene i ILO ensidig vest-europeisk orientert fordi kontrollorganene ikke tok nødvendig hensyn til det enkelte medlemslands forskjellige økonomiske og sosiale forhold og systemer. I denne forbindelse ble det også fra den iranske regjerings representant fremhevet at ILOs kontrollsystemer snarest måtte bli tilført rettsvitenskapelig kompetanse på området Islamsk rettsvitenskap.

Regjeringsrepresentantene og representantene fra landsorganisasjonene og arbeidsgiverforeningene i Norden og i de viktigste vestlige industriland erklærte seg uenig i de øst-europeiske lands kritikk av ILOs kontrollsystem. Det ble fremholdt at kontrollsystemet hadde representanter fra alle deler av verden, og at medlemsstatenes nasjonale rett på arbeidslivets område fikk en objektiv vurdering etter rettferdige og upartiske prinsipper.

Som et nytt hovedtema i de senere år ble spørsmålene om normgivning av arbeidsretten på de forskjellige lands kontinentalsokler i forbindelse med oljeutvinning behandlet. Det ble igjen understreket viktigheten av at de medlems-

land som hadde oljeaktivitet på sine kontinentalsokler rapporterte om omfanget av lover og avtaler på dette område og hvorledes disse ble etterlevet i praksis. På grunnlag av slike rapporter vil komiteen på neste års konferanse ta stilling til hvorvidt det skal anbefales vedtatt spesielle konvensjoner og rekommandasjoner angående oljearbeidernes rettsstilling rundt omkring på verdens kontinentalsokler. Komiteen fremhevet ellers at ILOs kontrollsystem var avhengig av fortløpende informasjon om rettstilstanden i de enkelte medlemsland, og at denne informasjon heretter måtte bli fyldigere og mer representativ enn hittil. I denne forbindelse ble det hevdet at ILOs utviklingsbistand i større grad enn nå måtte rettes inn mot rådgivning til medlemsstatenes regjeringer og hovedorganisasjonene i arbeidslivet om hvorledes ILOs konvensjoner, rekommandasjoner og andre instrumenter skulle fortolkes og innføres i medlemsstatenes nasjonale rett.

Spørsmål forbundet med arbeidstidens lengde, og en eventuell avkortning av arbeidstiden var et hovedtema for komiteen. Diskusjonen om disse spørsmål dreiet seg i det vesentlige om hvorledes en ytterligere avkortning av arbeidstiden i medlemsstatene ville få virkning på sysselsetting og arbeidsledighet.

LOs klager mot Norge, Tyrkia og Polen.

Komiteen behandlet grundig spørsmål knyttet til den norske Landsorganisasjons klage mot *den norske regjering* med påstand om at arbeidsmiljølovens § 55 A, vedtatt i 1983, er i strid med ILO-konvensjon 111 om diskriminering i sysselsetting og yrke 1958, samt den norske Landsorganisasjons klage mot regjeringen i *Tyrkia* for overtredelse av bl.a. ILO-konvensjon nr. 98 om organisasjonsrett og frie forhandlinger og klagen mot regjeringen i *Polen* fremsatt av den norske Landsorganisasjonen i 1982 med påstand om overtredelse av ILO-konvensjon nr. 87 om organisasjonsfrihet og ILO-konvensjon nr. 98 vedrørende prinsippene for organisasjonsrett og retten til å føre kollektive forhandlinger.

RAPPORT

fra

Arbeidskonferansens fullmaktskomité.

Ved Karl Nandrup Dahl.

Til formann i Fullmaktskomiteen ble valgt Reantragoon fra Thailand, mens representanter for arbeidsgiverne var Erik Hoff fra Norsk Arbeidsgiverforening og for arbeidstakerne John Svenningsen, Landsorganisasjonen i Danmark.

Av ILOs 151 medlemsstater møtte 138 med delegasjoner på konferansen. Følgende stater møtte således ikke: Bahamas, Belize, Djibouti, Dominica, Demokratiske Kampuchea, Laos, Mauritania, Paraguay, Polen, St. Lucia, Seychellene, Salomonøyene og Vietnam.

Følgende delegasjoner bestod kun av regjeringsdelegerte: Honduras, Romania, Sao Tomè, Principe og Uruguay. Antigua og Barbuda, Kapp Verde og Ekvatorial-Guinea møtte uten representanter for arbeidsgiversiden.

Det var fra forskjellige delegasjoner framsatt klager mot fullmaktene til arbeiderdelegasjonene fra Argentina, Bangladesh, Chile og Sri Lanka. Videre ble det framsatt spesielle klager mot de arbeidstakerdelegerte fra Grenada, Portugal og Øvre Volta. Dessuten en klage mot den arbeidsgiverdelegerte fra Pakistan.

Det ble ikke fra fullmaktskomiteens side fremmet forslag om å underkjenne noen av fullmaktene i samsvar med framsatte klager. Samtlige vedtak i fullmaktskomiteen var enstemmige og ble derfor ikke gjenstand for debatt på Arbeidskonferansen.

RAPPORT

fra

Arbeidskonferansens spesielle komité vedr. apartheidpolitikk i Sør-Afrika.

Ved Karl Nandrup Dahl.

De faglige og politiske spørsmål knyttet til apartheidsystemet i Sør-Afrika, har vært behandlet i en særskilt komité på Arbeidskonferansen siden 1981. Komiteen har bestått av 10 arbeidsgiverrepresentanter og 20 regjeringsrepresentanter. Representant for de nordiske landsorganisasjoner har advokat Karl Nandrup Dahl vært, mens direktør Erik Hoff i Norsk Arbeidsgiverforening har opptrådt på vegne av de nordiske arbeidsgiverforeninger.

Denne spesielle komité for apartheidspørsmål, har som hovedoppgave å følge opp ILOs erklæring vedr. apartheid vedtatt i 1964. Den ble som kjent revidert i 1981. Generaldirektøren for ILO la fram sin 20. rapport om situasjonen i Sør-Afrika og i Namibia. Oppfatningen i komiteen om synet på apartheidpolitikken er et speilbilde av de synspunkter som kommer fram i andre FN-organer. Skillet i synspunktene går fram når det gjelder hvilke virkemidler som må settes inn i den foreliggende situasjon. De øst-europeiske, afrikanske og arabiske land hevder at bevæpnet kamp nå må tas i bruk. USA representerer et annet ytterpunkt i synspunkter, idet USA mener at det er en dialog og en politisk påvirkningsprosess gjennom lengre tid som kan avskaffe apartheidsystemet i Sør-Afrika.

Den mest massive kritikk ble reist mot de vestlige land. Det vestlige økonomiske samarbeidet med Sør-Afrika mangler vilje fra de vestlige land til å treffe konkrete økonomiske sanksjonstiltak (boikott) mot Sør-Afrika, ble ansett som en av hovedårsakene til at Sør-Afrika stadig kunne fortsette sin apartheid-politikk. Det ble i den forbindelse påstått at «visse vestlige land og NATO-land» fremdeles leverer militært utstyr til Sør-Afrika i strid med FN's bindende våpenembargo.

I diskusjonen ble det forbausende nok ikke tatt opp i særlig grad den kjente NKOMATTI-avtalen mellom Sør-Afrika og Mosambic eller Sør-Afrikas tilbaketrekning fra det sørlige Angola og de mange sikkerhetsavtaler som Sør-Afrika nå forsøker å inngå med nabolandene.

Flere arbeidstakerrepresentanter tok spesielt opp oljeforsyningene til Sør-Afrika. Instituttet SHIREBU som er etablert av den nederlandske anti-apartheidbevegelsen, har lagt fram et omfattende materiale der både norske myndigheter og norske rederier blir sterkt kritiserte. Norge blir gjort medansvarlig for at Sør-Afrika stadig får nok olje til bruk i sin undertrykkelsespolitikk. Den finske regjeringsrepresentant talte på vegne av de nordiske regjeringer. Han hevdet at bare en konsekvent isolering av Sør-Afrika og konkrete tiltak mot selve regimet ved å avkjære Sør-Afrikas økonomiske samkvem med andre stater, ville være de mest effektive virkemidler mot systemet. Han pekte særlig på FN's sikkerhetsråds vedtak om bindende økonomiske sanksjoner mot Sør-Afrika. I denne forbindelse fremhevet han også den omfattende hu-

manitære bistand som de nordiske land yter til frigjøringsbevegelsene i hele det Sørlige Afrika og til de enkelte ofre for apartheidpolitikken.

I komiteens rapport til Arbeidskonferansens plenum, ble det særlig fremhevet følgende forhold:

1. Kritikk av EF-landenes manglende *individuelle* rapportering til ILO om gjennomføring av apartheidklæringen.
2. Kritikk av de vesteuropeiske land for å ha mottatt besøk av Sør-Afrikas statsminister.
3. Kritikk av Sveits og sveitsiske banker for å yte lån til Sør-Afrika.
4. Kritikk av EFs adferdskodex og USAs bedrifters virksomhet i Sør-Afrika.
5. Kritikk av framgangsmåten fra de vestlige land når det gjelder forhåndsstandpunkt til deltakerkretsen for den planlagte FN-konferansen om oljeembargo overfor Sør-Afrika.

Rapporten ble vedtatt med stemmetallene 525 for, 71 mot og 2 avstod. USA stemte mot. Frankrike og Irland avstod.

I Arbeidskonferansens plenumsdebatt kom det ikke fram nye synspunkter, men det ble understreket fra arbeidstakersiden at den internasjonale fagbevegelse har opptrappet sin bistand gjennom direkte prosjekter i Det sørlig Afrika som omfatter humanitære tiltak, skoleprosjekter, arbeideropplysning, opplæring av fagforeningsledere m.v. En del av disse prosjekter var i samarbeid med ILO. Et hovedsiktemål ved den internasjonale fagbevegelses bistandspolitikk, er å styrke økonomien i frontlinjestatene, yte humanitær bistand til frigjøringsbevegelsene og ofrene for apartheidpolitikken, samt å styrke fagbevegelsen i frontlinjestatene på alle aktuelle områder.

Arbeidstakerrepresentantene trakk den konklusjon gjennom innlegg og plenumsdebatten at Sør-Afrika nå står ved en skilleveg og at en mer intens og raske opptrapping av tiltakene mot apartheidsystemet var påtrengende nødvendig og ville kunne spille en avgjørende rolle for en mulig «fredelig» avvikling av apartheidsystemet i Sør-Afrika.

6. Forsikringsspørsmål

Kollektiv hjemforsikring

Den Kollektive hjemforsikring omfatter ved årsskiftet 1984-1985, 30 fagforbund med et samlet medlemstall på ca. 730 000.

Det var ingen nye forbund som innførte Kollektiv hjemforsikring i 1984, slik at det fortsatt er 4 forbund som ikke har ordningen.

Reservasjonsprosenten utgjør ca. 13 prosent av det totale medlemstall i de 30 tilsluttede forbund.

Inntrufne skader på Kollektiv hjemforsikring utgjorde i 1984 ca. 96 millioner kroner fordelt på ca. 16 000 skadetilfeller.

Fra den Kollektive hjemforsikringen ble innført for det første fagforbundet i 1967 og til utgangen av 1984, er det tilsammen utbetalt ca. 375 millioner kroner i skadeerstatninger fra denne ordningen.

Kollektiv hjemforsikring er fortsatt den beste og rimeligste hjemforsikring i Norge, uansett hvilket alternativ en velger å sammenligne seg med.

Premien ble ikke forhøyet pr. 1. juli 1984, slik at den fortsatt er kr. 205,-.

Grunnforsikringen

Grunnforsikringen omfatter 21 tilmeldte fagforbund med et samlet medlemstall på ca. 480 000. Grunnforsikringens ytelser ble øket fra 1. januar 1980. Ved årsskiftet 1984-1985 har 18 av de 21 forbundene de forhøyede beløp, mens 3 forbund fortsatt har de lave satsene.

Grunnforsikringens ytelser er følgende:

(Utbetaling etter gammel ordning i parentes.)

Alder i kalenderår	Hovedsum	Ektefelle-tillegg	Barne-tillegg	Ektefelle-tillegg
T.o.m. 60 år	4000 (1600)	12000 (4800)	3000 (2000)	3000 (1000)
61 år	3800 (1520)	11400 (4560)	3000 (2000)	3000 (1000)
62 år	3600 (1440)	10800 (4320)	3000 (2000)	3000 (1000)
63 år	3400 (1360)	10200 (4080)	3000 (2000)	3000 (1000)
64 år	3200 (1280)	9600 (3840)	3000 (2000)	3000 (1000)
65 år	3000 (1200)	9000 (3600)	3000 (2000)	3000 (1000)
66 år	2800 (1120)	8400 (3360)	3000 (2000)	3000 (1000)
67 år	2600 (1040)	7800 (3120)	3000 (2000)	3000 (1000)
68 år	2400 (1000)	7200 (3000)	3000 (2000)	3000 (1000)
69 år	2200 (1000)	6600 (3000)	3000 (2000)	3000 (1000)
70 år	2000 (1000)	6000 (3000)	3000 (2000)	3000 (1000)
71-75 år	2000 (1000)	6000 (3000)	3000 (1000)	3000 (1000)
over 75 år	2000 (1000)	0 0	0 0	2000 (1000)

Uførhet ved ulykke:

Grunnforsikringen inneholder også en ulykkesforsikring. Forsikringssummen er for enslige medlemmer 60 000 kroner, og for øvrige 20 000 kroner ved 100 % uførhet etter ulykke.

I 1984 er det fra Grunnforsikringen utbetalt ca. 41 millioner kroner i erstatninger til medlemmer og deres etterlatte i ca. 7 500 erstatningstilfeller. Fra Grunnforsikringen ble innført i 1971 og til utgangen av 1984 er det utbetalt ca. 326 millioner kroner i erstatning.

Grunnforsikringen er obligatorisk for alle medlemmer av de 21 fagforbund som har forsikringen og premien er innkalkulert i fagforeningskontingenten. Årspremien for Grunnforsikringer er 129 kroner pr. medlem.

LO's Samleforsikring

Alle LO-forbundene er dekket gjennom Samleforsikringen. Forsikringen omfatter også LO sentralt, LO's distriktskontorer, Samorganisasjoner og LO-skolene. Forsikringen dekker løsøre og kontorinnredninger, garantiforsikring, reiseforsikring osv. for alle organisasjonsledd, valgte tillitsmenn og ansatte, samt medlemmer som er på faglig oppdrag i normal faglig virksomhet.

Premien er innregulert i den kontingenten som forbundene betaler til LO.

Informasjons- og opplysningsvirksomheten i forsikring

Samarbeidet mellom AOF og Samvirke om skolering av tilitsmenn og informasjon i forsikringsspørsmål, har fortsatt i 1984. Det er avviklet et betydelig antall korte kurs, week-end kurs og brevkurs.

Informasjons- og opplysningsvirksomhet med sikte på desentralisering av forsikring blir det fortsatt lagt betydelig vekt på.

I 1984 er det avviklet 4 ukekurs med tilsammen ca. 100 deltakere. Dette er et tilbud til medlemmer av de lokale skadeutvalgene som muliggjør den desentraliserte skadebehandlingen på Kollektiv hjemforsikring. Det er videre avviklet 6 oppfølgingskurs med ca. 150 deltakere. Disse medlemmene har tidligere vært på ukekurs, slik at de siste kursene har vært en oppfølging av det de tidligere har gjennomgått.

Ved årsskifte var det 125 aktive lokale skadeutvalg som tar hånd om den desentraliserte skadebehandlingen. Skadeutvalgene finnes nå i samorganisasjoner, fagforeninger og bedriftsklubber som tilsammen representerer ca. 270 000 fagorganiserte.

Fagorganisasjonens Stønadskasses fond

FSK's fond er opprettet for å innfri de forpliktelser som lå i de tidligere FSK's vedtekter om forskudd etter 30 års medlemsskap og fylte 60 år. Grunnforsikringen har fra 1. januar 1971 overtatt de øvrige ytelser som var i FSK.

Utbetalingene fra fondet er fortsatt betydelige, da det enda er store medlemsgrupperinger som fyller betingelsene for forskudd etter de tidligere vedtektene. Det er dog færre medlemmer enn tidligere som oppfyller kravene. Fondet tar også regress i Grunnforsikringen, slik at Samvirke hvert år betaler ut betydelige beløp til fondet.

I 1984 er det fra fondet utbetalt 1 674 790 kroner i forskudd til medlemmer som har fylt 60 år og har 30 års medlemsskap. Refusjonene fra Grunnforsikringen som er tilført fondet, utgjør for 1984 1 892 477 kroner.

Forskjellen mellom utbetaling og refusjon, skyldes at en del

forbund ikke har sendt inn krav om utbetaling fra fondet siste halvår.

Fondet ledes av et styre valgt for kongressperioden. Fondets styre er underlagt Fellesutvalget for kollektive forsikringer.

Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse

Styret for Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse består av Sekretariatet og to representanter for funksjonærene: Synøve Andersen og Inger Sofie Rasmussen, med Solveig Natland som vararepresentant.

Arbeidsutvalget besto av: Svein-Erik Oxholm, Tor Halvorsen, Steinar Halvorsen, Finn Nilsen og Synnøve Andersen.

Vararepresentanter for de fire første er: Randi Moe, for funksjonærenes representant: Inger Sofie Rasmussen.

Til arbeidsutvalgets møter innkalles vararepresentantene. Dessuten innkalles Fritz W. Hannestad som representant for tillitsmennenes pensjonister.

Fra funksjonærpensjonistene innkalles Martha Hermansen. Samlede betalende medlemmer pr. 31. desember 1984 var 162.

Totalt utbetalt i 1984 kr. 27 814 780,-.

Fellesutvalget for kollektive forsikringer

Fellesutvalget for kollektive forsikringer er et rådgivende organ for LO og forbundene i forsikringsspørsmål. Fellesutvalget består av en representant fra forbund som er tilsluttet Kollektiv hjemforsikring og Grunnforsikringen, samt representanter fra Samvirke. Fellesutvalget ledes av et styre valgt for kongressperioden med LO's hovedkasserer som formann. Fellesutvalget har to permanente underkomiteer:

Skadeforsikringskomiteen behandler spørsmål vedrørende skadeforsikring og i særdeleshet vilkår, bestemmelser og premier vedrørende Kollektiv hjemforsikring.

Personforsikringskomiteen behandler spørsmål vedrørende personforsikring. Bl.a. behandler komiteen spørsmål som gjelder Grunnforsikringen.

7. Andre saker

Uttalelser fra LO

I forbindelse med Stortingets behandling av Stortingsmelding nr. 12 (1983—84) om *utdanningsfinansiering*, sendte Landsorganisasjonen den 23. mai brev til Kirke- og Undervisningskomiteén i Stortinget, hvor man ønsker å gi uttrykk for noen synspunkter og holdninger som en håper vil bli tatt med i vurderingen under det videre arbeid med saken.

«Det er LO's holdning at behovet for utdanningsfinansieringstiltak skal oppfylles ved tilstrekkelige offentlige tiltak som stiller alle likt, og som gjør det unødvendig å etablere private låneordninger som bidrar til å skape og opprettholde sosiale ulikheter og ytterligere forsterker skjevhetene i rekrutteringen til videregående og høyere utdanning. LO mener at utdanningsfinansieringen på ny må utvikles til å bli et effektivt redskap i arbeidet for å fjerne diskriminerende ulikheter og å skape større sosial rettferdighet i samfunnet. Utdanningsfinansieringssystemet må m.a.o. ses i forhold til den samfunnsutviklingen vi ønsker, og være et middel til å nå våre mål.

Det overordnede målet med utdanningsfinansieringen må være å gi alle mest mulig lik rett og praktisk mulighet til utdanning. Unge mennesker må ha mulighet til å skaffe seg utdanning uavhengig av egen økonomisk evne eller foreldrenes økonomi, og uansett hvor i landet de bor. Utdanningsfinansieringssystemet bør dessuten gi voksne mennesker muligheten til å ta utdanning, og på den måten bidra til å legge forholdene til rette for «livslang læring», dvs. for at voksne mennesker får en reell mulighet til å veksle mellom arbeid og utdanning.

LO gir derfor sin tilslutning til den målformulering som Utdanningsfinansieringsutvalget av 1977 foreslo:

Stønadsordningen skal

- bidra til å fjerne den ulikhet i utdanningsmuligheter som skyldes geografiske forhold, alder, kjønn eller økonomisk og sosial situasjon
- bidra til at utdanningen kan skje under tilfredsstillende arbeidsforhold
- bidra til å fjerne økonomiske hindringer for deltakelse i etterutdanning, videreutdanning og yrkesrettet voksenopplæring.

Dette er en mer aktiv og målrettet formulering enn de hovedpunktene departementet foreslår i Stortingsmelding nr. 12 hvor man nøyer seg med å peke på at utdanningsfinansieringen skal bidra til å sikre muligheter for utdanning.

Departementet sier i sitt forslag at utdanningsfinansieringen skal muliggjøre «effektivt studiearbeid». LO mener at Utdanningsfinansieringsut-

valgets forslag om at utdanningen skal skje under tilfredsstillende arbeidsforhold, gir et bedre uttrykk for ønsket om aktivt å bruke utdanningsfinansieringen til å legge forholdene best mulig til rette for den som er under utdanning. «Tilfredsstillende arbeidsforhold» vil også måtte innebære en rimelig grad av effektivitet.

LO er imidlertid enig med departementet i at ett av målene med utdanningsfinansieringen må være å bidra til å sikre samfunnet den nødvendige tilgang på utdannet arbeidskraft.

LO vil sterkt påpeke betydningen av å fastslå — slik Utdanningsfinansieringsutvalget har foreslått — at utdanningsfinansieringen også skal bidra til å fjerne økonomiske hindringer for deltakelse i etterutdanning, videreutdanning og yrkesrettet voksenopplæring.

Fortsatt er det en betydelig sosial skjevhet i rekrutteringen til videregående og høyere utdanning. Denne tendensen forsterkes med utdanningens nivå og varighet.

Det er grunn til å anta at en forringelse av låneordningene sterkest vil ramme de gruppene Landsorganisasjonen representerer og ytterligere forsterke den fra før av sosialt skjeve rekrutteringen. LO ser det derfor som spesielt viktig at utdanningsfinansieringsordningene har et slikt omfang, og byr de som er under utdanning slike vilkår, at det bidrar til å fjerne de ulikhetene som i dag finnes, og gjør det mulig å ta slik videregående og høyere utdanning som medlemsgruppene i fagbevegelsen finner mest aktuell. LO har med tilfredshet merket seg at lærlinger nå vil komme inn under samme regler som gjelder for annen videregående opplæring.

Grupper av personer som fagbevegelsen representerer, vil være de som tidligere minst har trukket veksler på utdanningssystemet og som derfor vil ha interesse av at utdanningsfinansieringsordningene gjør det mulig å delta i etterutdanning, videreutdanning, yrkesrettet voksenopplæring og andre former for voksenopplæring som kan bidra til å kompensere for liten grunnutdanning. LO mener at utdanningsfinansieringen for voksne burde vært vurdert sammen med resten av utdanningsfinansieringen.

LO er enig i at det er ønskelig å ha et relativt enkelt og lett handterlig stønads-system. Kravet til enkelhet må likevel underordnes hovedformålet med ordningen, og må ikke oppnås på bekostning av ønsket om å fjerne de ulikheter som i dag eksisterer mellom grupper av utdanningssøkende.

LO mener ellers at det riktige vil være å vurdere den enkelte utdannings-søkendes eller låntakers økonomi uavhengig av eventuell ektefelles inntekt eller formue. Det eksisterer i dag ulike former for bofellesskap, og det synes ikke å være grunnlag for å opprettholde eller opprette ordninger som stiller gifte i en ugunstig særstilling.

Et hovedprinsipp må være at videregående utdanning finansieres ved stipend, og at høyere utdanning finansieres ved lån.

VIDEREGÅENDE UTDANNING

Alle unge bør gis lik mulighet til å ta videregående utdanning. På grunn av sosiale og geografiske ulikheter og en utilfredsstillende kapasitet i det videregående skoleverket — spesielt når det gjelder fagutdanning — er likheten ikke reell. LO mener at utdanningsfinansieringssystemet skal utjevne de ulikheter som eksisterer. Derfor må ekstraordinære utgifter i forbindelse med grunnleggende videregående førstegangsutdanning, dvs. f.eks. utdanning eller opplæring fram til fagbrev, eller eksamen på allmennfaglig studieretning, finansieres ved stipend.

Ekstraordinære utgifter er å forstå som merutgifter i forhold til de utgifter en hjemmeboende elev har ved å gå på skole i lokalmiljøet. Stipend må kunne gis som en beregnet normalsats som dekker merutgifter til kost, opphold og reise.

I tillegg til å fjerne ulikheter og urettferdighet når det gjelder den reelle mulighet til å søke videregående utdanning, vil den utjevningseffekt en slik stipendordning har, gjøre det mulig å bygge ut regionale fagutdanningstilbud.

HØYERE UTDANNING

Etter LOs oppfatning bør høyere utdanning normalt finansieres ved lån. For å utjevne åpenbare ulikheter bør det imidlertid opprettholdes visse former for stipend.

LÅN

Kostnadsnormen må gi utdanningssøkende akseptable leve- og arbeidsvilkår.

Beløpet bør reguleres i samsvar med prisutviklingen. Over tid bør det dessuten vurderes og reguleres i forhold til levekårsutviklingen i samfunnet slik at også de som er under utdanning kan få del i denne.

Fra og med fylte 18 år bør behovet for lån prøves mot personens egen inntekt.

Lånesatsen bør være den samme uansett alder. Den ordningen man har i dag med en sats for personer under 20 år, og en annen for personer over 20 år, svarer ikke til endringene i myndighetsalder.

LO finner det naturlig å ta konsekvensene av dette ved at personer som har fylt 18 år også i forbindelse med utdanningsfinansieringen regnes som voksne, selvstendige personer uavhengig av foreldrenes økonomi. Det er naturlig sammenheng mellom myndighetsalder og aldersgrense for å bli betraktet som økonomisk selvstendig person. Myndighetsalderen er satt ned fra 20 til 18 år.

Det ytes i dag utdanningslån for 10 mnd. pr. år. Arbeidsmarkedet er i dag ikke slik at man uten videre kan regne med at personer under utdanning har mulighet til å skaffe seg deltidsarbeid eller sommerjobb. Det må derfor gis mulighet til å oppta lån i 12 måneder. Etter LOs mening bør utdanningslån fortsatt være rentefrie under utdanningen.

Stipend

LO mener altså at ulikheter i bakgrunn bør utjevnes ved at ekstraordinære utgifter i forbindelse med videregående utdanning dekkes ved stipend. På denne måten bør de vesentlige ulikheter være utliknet når man går inn i høyere utdanning. Det vil likevel fortsatt finnes skjevheter som må søkes fjernet eller redusert ved ekstraordinære virkemidler.

LO mener derfor at hovedprinsippet for finansiering av høyere utdanning må være lån, men at det i tillegg bør ytes spesielle særstipend som f.eks.:

Reisestipend

med sikte på å fjerne ulemper som f.eks. følger av at vedkommende må ta sin utdanning langt borte fra hjemstedet eller i utlandet fordi tilsvarende utdanning ikke kan tilbys i Norge.

Likestillingsstipend

som skal bidra til å fjerne hindringer for å søke kjønnsutypisk utdanning.

Gebyrstipend

for å dekke de ekstraordinære gebyrutgiftene ved studier i utlandet. Stipendenes størrelse må etter LOs mening bestemmes ut fra en vurdering av hvilke virkemidler som det er nødvendig å sette inn for å oppnå de ønskede virkninger og av det offentlige økonomiske evne.

TILBAKEBETALING

LO mener at tilbakebetalingen av utdanningslån skal være inntektsavhengig.

Det er en ordning som belaster den enkelte i forhold til aktuell yteevne og som gir lånetakeren en garanti for å klare kostnadene ved en utdanning. Den gir trygghet mot stor betalingsbyrde ved arbeidsledighet og inntektssvikt, og vil formodentlig kunne bidra til at den sosiale skjevheten i rekrutteringen til videregående og høyere utdanning som vi i dag har, etter hvert blir redusert.

Tilbakebetalingen bør skje med en bestemt prosentsats av bruttoinntekt.

Prosentbelastningen kan være flat og forutsette en jevn innbetaling, eller eventuelt stige med inntektens størrelse. LO finner det rimelig at innbetalingene på denne måten gjøres mindre til å begynne med og større etter hvert som den økonomiske evnen øker.

En slik ordning vil være enkel å handtere for Statens Lånekasse, og vil kunne anvendes over for de aller fleste låntakere. For personer som dette prinsippet ikke kan anvendes på, f.eks. nullskatteyttere, hjemmевærende uten inntekt m.v. må det utarbeides nødvendige alternative bestemmelser og innbetalingsordninger.

Den reduksjonen i tilbakebetalingstiden som har vært foretatt, har — bl.a. sammen med høyere renter og kortere avdragstider for boliglån — skapt vanskeligere forhold for personer som har opptatt utdanningslån. En ytterligere reduksjon i tilbakebetalingstiden vil forsterke disse problemene og med sannsynlighet bl.a. virke negativt på rekrutteringen.

LO mener at tilbakebetalingstiden bør forlenges og ikke kortes ned slik det fremmes forslag om i Stortingsmeldingen.

LO mener forøvrig at en fjerning av fradragsretten for renteutgiftene vil bidra til å ta bort den ekstra skattemessige fordel som personer med høy inntekt i dag har av renteutgiftene på studielån. Vi mener derfor at dette forholdet må bli sett på i sammenheng med den pågående vurdering av personbeskatningen.

Endelig mener LO at dersom en støttemottaker blir syk i undervisningsåret, bør gjelden for legeattesterte sykdomsperioder ut over 14 dager automatisk ettergis. Samme ordning bør gjelde ved svangerskap.»

LO fikk med skriv av 25. juli fra *Finansdepartementet NOU 1984:10 om Trygdefinansiering* til uttalelse, og sendte slikt svar til departementet:

«Departementet har i brevet bedt oss spesielt uttale oss om følgende:

1. Prinsipper bak en offentlig trygde- og pensjonsordning. Kap. 11.
2. Endringer i Folketrygdens inntekter. Kap. 12.
3. Mulige endringer i Folketrygdens stønadprogram. Kap. 13.

— Senket tak for opptjening av tilleggspensjonsrettigheter.

- Skjerpede regler for beregning av sluttpoengtall.
- Begrensning av skattefordelene for pensjonister.
- Inntektsprøving av sær- og forsørgertillegg.
- Bortfall av trygdens særfordeler ved yrkesskade.
- Refusjon av Folketrygdens utgifter ved yrkesskade og trafikkulykker.

1. Generelle merknader

Landsorganisasjonen vil påpeke at da vi innførte Folketrygden i 1967 var spørsmålet om den videre utbygging hovedtemaet i den sosialpolitiske debatt.

Da Trygdefinansieringsutvalget ble oppnevnt av den borgerlige regjeringen synes bakgrunnen å være at den ønsket å reise tvil om vi i fremtiden ville makte å opprettholde dagens stønadsnivå i Folketrygden.

Landsorganisasjonen vil vise til at det i Langtidsprogrammet til Regjeringen Harlem-Brundtland for perioden 1982–85 heter:

«De økonomiske utsiktene fremover vil ventelig gjøre det vanskeligere å forbedre nåværende ordninger eller innføre nye uten tilsvarende innsparinger innen andre deler av trygdesystemet.»

Landsorganisasjonen tolker dette som vilje til å opprettholde dagens stønadsnivå i Folketrygden. For vår del vil vi gi vår tilslutning til et slikt utgangspunkt.

2. Utviklingen i Folketrygdens inntekter og utgifter

Landsorganisasjonen viser til de beregninger utvalget har fått utført. Selv om det kan reises tvil om enkelte av forutsetningene og beregningene på relativt lang sikt nødvendigvis må bli nokså ufullstendige, er LO enig i at finansieringen av Folketrygden kan bli problematisk. Særlig synes det å være tilfelle på relativt lang sikt (40–60 år). Her er imidlertid også usikkerheten knyttet til beregningene størst. Utgiftene til alderspensjon i prosent av pensjongivende inntekt øker imidlertid betydelig i alle tre alternativer for utviklingen i befolkningen.

LO vil imidlertid peke på at det ikke er mulig å si noe om sentrale forhold for finansieringsmulighetene som veksten i økonomien, utviklingen i øvrige offentlige utgifter og andre kapitler på Folketrygdens utgiftsside.

Innstillingen er også beheftet med en del dårlig dokumenterte påstander som vi for vår del vil ta avstand fra. Eksempler på slike er: «Utgiftsutviklingen vil i seg selv svekke vekstmulighetene, nødvendig med en politikk som fremmer omstillinger i næringslivet og en tilstrekkelig lav kostnadsvekst (impliserer at dette ikke er forenlig med dagens regelverk i Folketrygden), den finanspolitiske handlefrihet kan lett bli svekket (diffust begrep, finanspolitikken må i første rekke vurderes ut fra den realøkonomiske utvikling), underskuddet i de offentlige finanser er så stort at det bl.a. kan få uheldige konsekvenser for kostnadsutvikling og vekstmulighetene for de tradisjonelle deler av næringslivet.»

I sine beregninger har utvalget lagt seg på den forsiktige siden i forhold til de foreliggende langtidsberegningene for utviklingen i norsk økonomi. Alt. 1 er basert på hovedalternativet i NOU 1983:37. Alt. 2 med ingen vekst synes lite realistisk og bidrar derfor til å forsterke inntrykket av finansieringsproblemene i Folketrygden.

Utvalget synes lite opptatt av hvilket pensjonsnivå folk ønsker i Folke-

trygden og er mer opptatt av å endre regelverket slik at utgiftsnivå og stønadsnivå blir lavere når Folketrygden er fullt utbygget. Dette reiser egentlig spørsmålet om hvilken funksjon Folketrygden skal ha innenfor det sosialpolitiske sikkerhetsnett.

Etter Landsorganisasjonens oppfatning kan to ulike betrakningsmåter legges til grunn:

- A. Folketrygden skal gi en minimumsdekning når det gjelder pensjonsytelser. Dette vil gi et relativt stort rom for supplerende private ordninger.
- B. Folketrygden skal være universell i den forstand at de aller fleste sikres en tilfredsstillende pensjon i Folketrygden. Private ordninger vil med et slikt utgangspunkt først og fremst komme inn som et supplement for grupper som har spesielt høye inntekter som yrkesaktive eller som ønsker en spesielt romslig økonomi som pensjonister.

Etter LOS vurdering svekker enkelte av Trygdefinansieringsutvalgets forslag det prinsipielt nye i Folketrygden — å forhindre et dramatisk brudd i den tilvante økonomiske situasjon ved overgangen til pensjonist. Det innebærer en svekkelse av den universelle modell i sosialpolitikken. Etter LOS prinsipielle syn bør det være en hovedmålsetting i sosialpolitikken å opprettholde det universelle preget Folketrygden i dag har. All tilgjengelig informasjon tyder på at befolkningen ønsker bedre ytelser som pensjonist enn det Folketrygden gir. Trygdefinansieringsutvalgets forslag er derfor generelt ikke i samsvar med LOS målsetting for sosialpolitikken. Vi er imidlertid klar over at de yrkesaktive må være innstilt på å akseptere de konsekvenser dette kan få for inntektsutviklingen.

3. Prinsipper bak en offentlig trygde- og pensjonsordning Kap. 11, og endringer i Folketrygdens inntekter, Kap. 12

Folketrygden bygges i dag opp som generasjonskontrakter med solidaritet mellom de ulike generasjoner som det bærende prinsipp. Stønadstilbudet i Folketrygden må sees i sammenheng med den generelle skatte- og avgiftspolitikken som til enhver tid føres. LO er klar over at opparbeidede rettigheter vanskelig kan angripes og forslag til endringer vil derfor først få virkning etter lang tid.

LO er enig i at et hovedskille trekkes mellom finansiering ved vanlige skatter over statsbudsjettet og finansiering ved særskilte avgifter som er øremerket for Folketrygden. Begge disse finansieringsformer — eller kombinasjonen av dem — har vært brukt og brukes i dag i finansieringen av Folketrygden.

Trygdefinansieringsutvalget foreslår at Folketrygden i hovedsak skal omfatte ytelser som er aktuelle ved inntektsbortfall. Framtidige inntektsbehov dekkes ved å heve satsen for medlemsavgiften. Medlemsavgiften inkludert sykedelen regnes med en avgiftssats og uten tak på pensjonsgivende inntekt. I prinsippet skal Folketrygdens budsjett balansere hvert år.

Trygdefinansieringsutvalget utelukker ikke at også økt arbeidsgiveravgift kan være med på å finansiere utgiftsveksten i fremtiden, men ser dette som lite aktuell politikk i de nærmeste årene.

Landsorganisasjonen i Norge vil i prinsippet gi sin tilslutning til en slik organisering av Folketrygdens inntektsside. Vi vil imidlertid peke på at en økt arbeidsgiveravgift også kan være en aktuell finansieringskilde i fremtiden.

For å begrense avgiftsbelastningen på bruk av arbeidskraft kan det etter LOS syn heller ikke utelukkes å bruke direkte tilskudd fra staten.

Etter LOs vurdering vil det i fremtiden bli nødvendig å øke den totale beskatningen i forhold til dagens nivå for å finansiere Folketrygden.

Trygdefinansieringsutvalget hevder at hvis de yrkesaktive krever lønnskompensasjon for høyere medlemsavgift vil dette forhindre den omfordeling av inntekt mellom yrkesaktive og pensjonister som er nødvendig. Etter utvalgets oppfatning er det derfor nødvendig at endringer i medlemsavgiften til Folketrygden holdes utenom begrepet disponibel realinntekt i forbindelse med lønnsoppgjørene. Utvalget hevder at medlemsavgiften for den enkelte kan betraktes som en ordinær forsikringspremie mot inntektsbortfall. Det kan dermed ikke være rimelig å kreve kompensasjon for dette.

Landsorganisasjonen ser det slik at det sentrale i Trygdefinansieringsutvalgets forslag er at det må skapes aksept hos de yrkesaktive for den omfordeling av inntekt som er nødvendig for å finansiere en folketrygd på det nivået en ønsker, og er innforstått med de konsekvenser det i fremtiden kan få for de yrkesaktives inntektsutvikling å opprettholde dagens stønadsnivå i Folketrygden.

Vi finner imidlertid at Trygdefinansieringsutvalgets forslag om å holde medlemsavgiften utenom beregningen av disponibel realinntekt neppe har særlig mye for seg. Den begrunnelsen som utvalget gir kan også nyttes når det gjelder andre former for beskatning. I prinsippet får en motytelser fra det offentlige for den inntekten en avstår i form av skatt og avgifter. Premie for Folketrygdens trygdedel kan neppe sies å komme i en særstilling selv om motytelsen først kommer en gang i fremtiden.

Utvalget undervurderer trolig også de yrkesaktive når det antar at en kan tilsløre den fordelingskonflikten som vil være til stede mellom yrkesaktive og pensjonister gjennom den formen for beregningstekniske manipulasjoner som utvalget foreslår.

Etter LOs vurdering har en størst mulighet for å vinne forståelse for den inntektsutviklingen som er nødvendig for de yrkesaktive for å finansiere Folketrygden dersom kostnadene ved dette kommer klart fram. En kan selvsagt likevel få fram hva økning i medlemsavgiften betyr for inntektsutviklingen.

4. Mulige endringer i Folketrygdens stønadsprogram, Kap. 13

Trygdefinansieringsutvalget tar i dette kapittel opp en del forslag til endringer av Folketrygdens stønadsprogram.

Vi er enig med Trygdefinansieringsutvalget at når det skal foretas endringer i stønadsprogrammet burde vurderingsgrunnlaget vært bredere blant annet til andre offentlige utgifter og overføringer.

Landsorganisasjonen i Norge har følgende merknader til utvalgets øvrige forslag:

4.1. Lavere tak for opptjening av tilleggspensjonsrettigheter

Trygdefinansieringsutvalget sier i sin innstilling følgende:

«Utvalget finner det vanskelig å anbefale innføring av lavere tak for opptjening av tilleggspensjon i Folketrygden, dersom slike tiltak blir uten betydning for store deler av målgruppen, jfr. det som er anført ovenfor i forholdet til tjenestepensjoner.»

Trygdefinansieringsutvalgets forslag om 6 G vil gi maks. pensjon på kr. 79 150,— med grunnbeløp på kr. 24 200,—.

Dette vil gjøre forskjellene mellom dagens tjenestepensjonsordninger og

de som bare har Folketrygden større. Etter dagens nivå er forskjellen følgende:

Ved 8 G og Ltr. 27 i staten er det i dag kr. 21 929,— i forskjell.
Ved 12 G og Ltr. 37 i staten er det i dag kr. 31 631,— i forskjell.

Etter Trygdefinansierungsutvalgets forslag vil forskjellene bli kr. 43.709,— og kr. 67 894,—, heri inkludert samordningstillegg.

I forbindelse med disse forskjeller vil vi peke på at statspensjonistene har betalt 2 % av sin inntekt som medlemspremie i Statens Pensjonskasse i tillegg til medlemspremien i Folketrygden. Reglene for pensjonsutbetaling i Statens Pensjonskasse ble etablert lenge før opprettelsen av Folketrygden i 1967.

Landsorganisasjonen i Norge finner det ikke rimelig å ta opp spørsmålet om en redusert folketrygd, bl.a. fordi det vil føre til økte forskjeller i utbetalingene i ulike trygdeordninger.

Vi er også redd for at de som faller utenfor vil dekke sitt pensjonsbehov ved private ordninger og at Folketrygdens universelle karakter vil bli alvorlig svekket.

Et annet og viktig argument hos disse grupper er at betalingsvilligheten vil bli problematisk ved høy innbetaling og lav begrensning i utbetaling av ytelsene. Vi har heller ingen tro på at arbeidsgiverne skal være mer villige til å betale til private ordninger enn til Folketrygden.

— Ut fra dette, og for å opprettholde den tilnærmede likhet som er mellom de forskjellige offentlige ordninger og Folketrygden, vil Landsorganisasjonen i Norge gå mot Trygdefinansierungsutvalgets forslag om et tak på 6 G.

— Når det gjelder premier til private pensjonsordninger viser vi til vår uttalelse om Skattekommisjonens innstilling.

4.2. Skjerpede regler for beregning av sluttpoengtall

I de offentlige ordninger er det siste års lønsplassering som danner utgangspunkt for fremtidig pensjonsutbetaling, selv med et ganske forskjellig inntektsnivå i opptjeningsperioden. Dette er i utgangspunktet en mild regel som vil gi de fleste et bedre utgangspunkt enn gjennomsnittsberegning over en periode.

Utvalgets forslag om heving av grunnlaget for beregning av pensjon fra de 20 til de 30 beste inntektsår vil føre til lavere pensjoner for gruppen som bare har Folketrygden.

En slik heving vil også ramme yrkesaktive kvinner hardere, da de ofte i opptjeningsperioden er ute av arbeidslivet ved lengre omsorgspermisjoner.

— Landsorganisasjonen i Norge vil ut fra dette gå mot en heving fra 20 til 30 år for beregning av sluttpoengtallet.

4.3. Begrensning av skattefordelene for pensjonister

Landsorganisasjonen i Norge viser til sin uttalelse om NOU 1984:22 Personbeskatning.

4.4. Inntektsprøving av sær- og forsørgertillegg

Vi mener det kan reises en rekke innvendinger mot å innføre en inntektsprøving av særtillegget. Trygdefinansierungsutvalgets forslag på dette punkt rammer utelukkende grupper som av ulike grunner ikke har opptjent selvstendig rett til Folketrygdens tilleggspensjon.

En viktig målsetting ved innføring av lov om folketrygd var at ytelsene skulle være lovfestet. Når kriteriene var til stede hadde man automatisk rett til bestemte ytelser. Inntektsprøving i tråd med Trygdefinansieringsutvalgets innstilling vil være et brudd med dette viktige prinsipp.

Ved innføring av særtillegget ble Folketrygden tilført et nytt element basert på rettferdsbetraktninger som hevet minstepensjonen. Særtillegget ble innført som en permanent ordning og skulle ikke bare hjelpe dem som på grunn av høy alder ved Folketrygdens ikrafttrekken ikke kunne tjene opp tilleggs pensjon. Trygdefinansieringsutvalgets forslag medfører at den enkeltes selvstendige rett til minstepensjon vil bli påvirket.

- LO understreker at inntektsprøving av særtillegget og annen inntektsprøving bare bør gjennomføres mot egen inntekt.
- Inntektsprøvingen bør være bundet av regelverk og ikke nødvendiggjøre personlig kontakt med trygdemottaker.

4.5. Bortfall av Folketrygdens særfordeler ved yrkesskade

Noen bemerkninger til NOU 1976:16 og NOU 1984:10.

De nevnte NOU'er gir anledning til to prinsipielle spørsmål som vi nedenfor skal knytte noen prinsipielle merknader til.

A. Bør yrkesskade og yrkessykdommer kompenseres bedre enn andre helseskader?

1.

Uansett hvor mange argumenter og motargumenter som føres i marken — herunder også det klassiske synspunkt at det er skadesituasjonen og ikke skadeårsaken som bør bestemme kompensasjonens størrelse — så står ett faktum fast. Yrkesskader og yrkessykdommer kompenseres i dag betydelig bedre gjennom yrkesskadetrygden, erstatningsretten og forsikringsordninger enn andre helseskader.

Avkall på yrkesskadenes særordninger vil være et betydelig tilbake-skrutt for en viktig og langvarig kampsak for Arbeiderbevegelsen.

Spørsmålet om innføring av en særlig kompensasjonsordning ved yrkesskader, oppsto som kjent i slutten av forrige århundre på bakgrunn av den økende ulykkesrisiko som var forbundet med industrialiseringen. Bortsett fra den offentlige fattighjelp var erstatningsretten arbeidernes eneste mulighet for å få kompensasjon ved yrkesskader. Det viste seg raskt at erstatningsretten ikke var et egnet instrument til å løse kompensasjonsproblemene ved det stigende antall arbeidsulykker. Dette skyldes ikke bare at det var vanskelig for den skadelidte arbeidstaker å bevise at ansvarsbetingelsene var til stede. Også hensynet til arbeidsgiveren ble anført mot de gjeldende erstatningsregler. Hvis ansvar ble statuert, rammet erstatningsbyrden den enkelte arbeidsgiver hardt. Dertil kom at rettstilstanden medførte et stigende antall rettssaker mellom arbeidstakere og arbeidsgivere med herav følgende omkostninger, forsinkelser, usikkerhet og belastning av klimaet på arbeidsplassene.

Ved loven av 1894 om ulykkesforsikring for arbeidere i fabrikker m.v., trådte den første særordning for yrkesskader i kraft. Etter loven fikk skadelidte arbeidere rett til erstatning av en offentlig ulykkesforsikring. Erstatningen skulle utbetales selv om ingen var skyld i ulykken. Premiene til ulykkesforsikringen ble betalt av arbeidsgiverne. Som begrunnelse for dette ble det anført:

« Hva industrien forbruker av menneskelig sunnhet, liv og lemmer, hører dog i egentligste forstand til produksjonsomkostningene.»

Som kompensasjon for at de måtte betale premiene til ulykkesforsikring, ble arbeidsgiverne fritatt for erstatningsansvar for skader som ble omfattet av trygden. (Forsikringen)

I årene før annen verdenskrig ble det tatt flere initiativ fra arbeidstakersiden for å få skjerpet arbeidsgivernes ansvar for yrkesskader.

Debatten fortsatte også under Stortingets behandling av Kings Bay-saken. I 1963 fremmet representanten Konrad Nordahl forslag om «Slike endringer i yrkesskadetrygdloven § 42 at våre vanlige erstatningsregler fullt ut får anvendelse for ulykker som omfattes av denne lov.»

Forslaget ble fulgt opp i tiltredelseserklæringen av Einar Gerhardsens fjerde regjering. Men først i 1976 lyktes det å overvinne motstanden fra arbeidsgiverne og få innført de alminnelige erstatningsregler på norske arbeidsplasser. I proposisjonen begrunnes dette med:

«Når full erstatning ved personskader ellers er utgangspunktet, må det riktige være å sammenligne skadelidtes økonomiske situasjon før og etter skaden. En slik sammenligning vil etter departementets oppfatning vise at skadelidte som bare får trygd, i alminnelighet ikke har fått full kompensasjon for skaden. Hans økonomiske situasjon blir normalt dårligere som yrkesskadetrygdet sammenlignet med situasjonen før skaden inntrådte. Dette resultat gir seg i og for seg av seg selv. Trygdene tar ikke sikte på å gi full erstatning for inntektstapet. Selv om trygdeytelsene er høye, vil de fleste som blir skadet bli påført et økonomisk tap som ikke dekkes av trygden.»

Senere har LO ved flere anledninger forsøkt å forbedre de skadelidtes stilling ytterligere ved å få tariff-festet en særlig forsikringsordning for yrkesskader og yrkessykdommer. Senest ved tariff-forhandlingene i 1984 foreslo LO å tariff-feste den såkalte TRYGGHETSFORSIKRING som var utarbeidet i fellesskap av forsikringsselskapene Samvirke og Storebrand Norden. Trygghetsforsikringen gir alle arbeidere og tidligere ansatte på en bedrift en erstatning i tillegg til yrkesskadetrygden, uten hensyn til om bedriften er erstatningsansvarlig etter de alminnelige erstatningsregler, og uansett når sykdommen viser seg. Også pensjonister vil således være dekket av denne forsikringsordning, noe bl.a. den alvorlige asbestsak på Norcem viste behovet for.

Trygghetsforsikringens forenklete regler om erstatningsutmåling vil gjennomgående gi arbeidstakere en høyere erstatning enn våre alminnelige regler for erstatningsutmåling. Samtidig gjennomfører forsikringen et sosialt likhetsprinsipp i erstatningsutmåling som i det vesentlige bygger på de erstatningsprinsipper som LO har søkt å gjennomføre i en rekke forliksoppgjør i forbindelse med større arbeidsulykker og skader, så som Norcem-saken, Berge Vanga-saken, Berge Istra-saken, Alexander Kielland-saken, Falconbridge-saken, Hydro-saken m.fl.

Trygghetsforsikring ble ikke tariffestet i denne omgang, men Norsk Arbeidsgiverforening har erklært seg enig i de erstatningsprinsipper som forsikringen bygger på.

LO's Sekretariat anbefalte forsikringen til sine forbund. Det er sannsynlig at hoveddelen av norske arbeidstakere vil være dekket av trygghetsforsikringen mot yrkesskader og yrkessykdommer i løpet av et par år.

Endelig kan nevnes at Bendiksbyutvalget for tiden utreder spørsmål vedrørende erstatningsansvar for yrkesskader. Trygghetsforsikringen har redusert den praktiske betydning av dette utvalgets arbeid.

«Landsorganisasjonens representant i Bendixbyutvalget har gått inn for at det lovfestes et objektivt ansvar for yrkesskader og yrkessykdommer, at den særlige kompensasjon for yrkesskader og yrkessykdommer beholdes, og at differansen mellom trygdeytelsene og det totale økonomiske tap som rammer arbeidstakeren ved yrkesskader og yrkessykdommer, sikres gjennom obligatoriske forsikringsordninger.»

På denne bakgrunn må det erkjennes at det ikke er realistisk å drøfte en utglidning av de fundamentale forskjeller mellom dagens kompensasjon for yrkesskader og normaltrygden. Det vil være uakseptabelt for arbeidstakerne å få erstatningen nivilert ned til normaltrygdens nivå. Og en forhøyelse av normaltrygden til det kompensasjonsnivå som i dag er resultat av en kombinasjon av yrkesskadetrygden, erstatningsretten og trygghetsforsikringen er ikke praktisk politikk. Dagens kompensasjonssystem har fjernet seg så langt som tenkelig er fra det prinsipp som lå til grunn for NOU 1976:16.

2.

De argumenter som kan anføres for og imot en særlig kompensasjonsordning for yrkesskader, har heretter kun teoretisk interesse.

2.1

Et ofte fremført argument for en særlig kompensasjonsordning ved yrkesskader er, at den som er i arbeid utsetter seg for en større risiko for skader enn den som ikke er i arbeid er utsatt for.

Nå er ikke alle former for ervervsmessig beskjeftigelse forbundet med en særlig risiko. Etter vårt skjønn må argumentet derfor snarere være, at beskjeftigelse i farlige og ufarlige virksomheter sett under ett, gjennomsnittlig innebærer en forhøyet risiko for skader. Det er imidlertid vanskelig, kanskje umulig, å vurdere i hvilket omfang det er empirisk grunnlag for en slik påstand.

2.2

Et annet hovedargument for at yrkesskader bør kompenseres fullt ut — og dermed bedre enn skade kompensert ved normaltrygden — er at erstatningen må betraktes som en omkostning ved den pågjeldende produksjon.

Det forhold at forsikringer medfører en viss spredning av risikoen (over tid og mellom virksomheter) endrer prinsippielt ingenting. Ved fastsettelsen av forsikringspremiene — tarifferingen — tas normalt hensyn til risikoen for yrkesskader innenfor det pågjeldende erverv. I praksis varierer premien (her arbeidstaker) betydelig fra den minste risiko (f.eks. kontorvirksomhet) til den største risiko (f.eks. asbestarbeid).

2.3

Den særlige yrkesskadekompensasjon kan også betraktes som et ansettelsesvilkår og således sies å utgjøre en del av arbeidstakernes betaling. Det erstatningsrettslige motstykke til denne konstruksjon er det såkalte «aksept av risiko»-synspunkt hvorefter skadelidte arbeidstakere ikke har krav på erstatning for skader som er utslag av yrkets «normalrisiko».

Men som sagt: Dette er teoretiske argumenter til støtte for en faktisk utvikling som i dag ikke lar seg reversere.

2.4

To hensyn som begrunner opprettholdelse av den særlige yrkeskompensasjon er dels at arbeidstakere flest ikke fritt kan velge mellom flere jobber og peke ut den jobb som er forbundet med minst risiko for helseskader, og dels at arbeidstakerne (ofte også arbeidsgiverne) ikke på forhånd alltid vil kunne ha en tilstrekkelig innsikt i om en konkret jobb er helsefarlig, slik at det i tide kan treffes vernetiltak som kan forebygge risikoen for helseskader på jobben.

B. Bør Folketrygden bidra til å gi bedre kompensasjon for yrkesskader enn ved helseskader ellers?

Det er i første rekke dette spørsmål som NOU 1976:16 besvarer med et nei. Også Trygdefinansieringsutvalget har «vanskelig for å se noe rent prinsipielt grunnlag for at Folketrygden skal gi spesielle trygdefordeler ved yrkesskade». Det er ikke helt klart om Trygdefinansieringsutvalget foreslår at kompensasjonen til yrkesskader helt skal utgå av Folketrygden eller om man bare ønsker å avskaffe yrkesskadetrygdens særordninger, såsom full dekning av utgifter til legehjelp, fordelaktigere beregning av uførepensjon og etterlattepensjon og rett til mén-erstatning ved invaliditet.

1.

Utredningen postulerer sine konklusjoner, den argumenterer ikke for dem.

Det synspunkt at yrkeslivets forhøyede risiko bør motsvares av en bedre trygd avvises således prinsipielt. Det bør ifølge utredningen

«være nærmest uten betydning om en yrkesbetinget helseskade har sin bakgrunn i et høyt eller lavt risikonivå, når helseskaden foreligger.»

Det må være forskjell på skader som påføres f.eks. ved arbeid i et smelteverk, enn for skader den enkelte påføres uten risikoforhold i arbeid. Uten en slik forskjell vil det i framtiden være vanskelig å rekruttere arbeidstakere til utsatte bedrifter og arbeidsplasser.

2.

Utover det synspunkt at trygdedekningen ikke bør avhenge av størrelsen av den risiko som realiseres, legger utvalget vekt på arbeidstakerens mulighet for å kreve erstatning etter de alminnelige erstatningsregler og at særregler for yrkesskader skaper administrativt besværlige avgrensingsproblemer.

Hvis utvalgets forslag blir fulgt, vil erstatningsansvaret ved yrkesskader få langt større betydning enn i dag. Konsekvensen ville bli, at de skadelidte måtte forsøke å godtgjøre et ansvarsgrunnlag hos arbeidsgiver eller arbeidskamerater, at muligheten for å få erstatningskravet oppfylt avhang av arbeidsgiverens solvens eller av om det var tegnet forsikring, og at antallet av rettssaker om erstatning ved yrkesskader ville stige betydelig. LO er enig i at en slik utvikling vil være uheldig. Man bør så vidt mulig unngå kostbare og tidkrevende rettssaker om erstatning ved yrkesskader. Dessuten ville man ikke oppnå den likestilling som ligger bak ønsket om at kompensasjonen ved yrkesskader ikke er større enn ved andre helseskader. Ulikheten vil ikke bli fjernet, men bare erstattet av en annen: Sønningen mellom yrkesskader og andre helseskader vil bli erstattet av en sonndring mellom ansvars pådragende yrkesskader og hendelige yrkesskader som da vil være likestilt med andre helseskader.

Utvalget har tydelig nok hatt vanskelig for å finne en sosialpolitisk begrunnelse for yrkesskadetrygden, mens det omvendt ikke settes spørsmålstegn ved erstatningsretten som surrogat for trygden. Og det selv om det er åpenbart at de administrative innvendinger som fremføres mot yrkesskadetrygden med langt større styrke kan fremføres mot erstatningsretten. Det er langt vanskeligere å avgjøre om en yrkesskade er erstatningsmessig enn det er å avgjøre om en skade overhodet er en yrkesskade.

Trygdefinansieringsutvalget er oppmerksom på, at en opphevelse av yrkesskadetrygden kunne resultere i avtalemessige kompensasjonsordninger utenfor trygden som kunne føre til betydelig ulikhet. Men utvalget avviste å tillegge hypoteser om dette noen betydning. Hypotesene ble til en realitet ett år etter utvalgets utredning. Tross utvalgets motvilje mot hypoteser, bygger Trygdefinansieringsutvalgets «totrinnsmodell» for yrkesskadetrygdens avskaffelse på hypoteser om fremtidige, generelle forbedringer i trygdesystemet. Herved løpes en åpenbar risiko for, at kun modellens første trinn — opphevelse av noen av særreglene av yrkesskader — gjennomføres.

Noe annet er at det i praksis har vist seg, at denne risiko ikke var stor. Utvalget hadde ganske enkelt tatt lettere på de historiske kjensgjerninger enn det var dekning for. Trygdefinansieringsutvalget avviste stort sett disse kjensgjerninger under henvisning til at det fremtidige trygdesystem ikke bør inneholde særregler som utelukkende kan forklares ved henvisning til tidligere stadier i systemets utvikling. Dette kan lyde såre fornuftig. Men det er en argumentasjon som på forhånd synes å måtte dømme utredningen til å bli henlagt i en skrivebordsskuff.

Sammenfattende kan NOU 1976:16 neppe sies å gi det beste utgangspunkt for en debatt om yrkesbetingede helseskader og Folketrygden. Dessuten har den forsikringsmessige og erstatningsrettslige utvikling på området — herunder de store skader om erstatning for yrkessykdommer og utviklingen av Trygghetsforsikringen — vært så betydelig at utredningen etter vårt skjønn bør revideres i lyset av denne utvikling.

- Ut fra det som er sagt foran vil derfor LO ta sterk avstand fra Trygdefinansieringsutvalgets forslag om bortfall av trygdens særfordeler ved yrkesskade/yrkessykdommer.

4.6 Refusjon av Folketrygdens utgifter ved yrkesskade og trafikkulykker

Vi viser her til hva vi har uttalt oss om i punkt 4.5 yrkesskader. Landsorganisasjonen i Norge kan ikke akseptere at det innføres refusjonsplikt for Folketrygdens utgifter ved yrkesskade og trafikkulykker.

Landsorganisasjonen i Norge er enig i at de offentlige utgifter til helsevern trekkes ut av Folketrygden og overføres til statsbudsjettet.

Vi er også enig i at pensjonsdelen og sykedelen slås sammen, og at det ikke settes tak på innbetaling av disse og at det hele beregnes ut fra bruttoinntekt ved beskatning.

Vi er videre enig i Trygdefinansieringsutvalgets forslag når det gjelder Folketrygdfondet, og at fondet i framtiden benyttes som likviditetsreserve for å dekke behovet for uforutsette endringer i finansieringsbehovet.

Vi viser forøvrig til det som Statstjenestemannskartellet anfører om «Rettsvern for opptjente rettigheter i Statens Pensjonskasse, og statens til-

skudd til Statens Pensjonskasse». Landsorganisasjonen i Norge støtter fullt ut Kartellet i dette.

I forbindelse med vår uttalelse har vi under arbeidet med høringen hatt samarbeid med høringsinstansene Norsk Kommuneforbund, Statstjenestemannskartet, Norsk Sosionomforbund og Norsk Lærergag. Disse organisasjoners svar på høringen er ikke behandlet av Sekretariatet.»

LO sendte følgende skriv til Forbruker- og administrasjonsdepartementet 17. desember angående *retningslinjer for prismyndighetenes virksomhet i 1985*:

«Landsorganisasjonen viser til departementets brev av 19. november d.å. vedlagt utkast til retningslinjer for prismyndighetenes virksomhet i 1985. Generelt vil Landsorganisasjonen peke på at prisstigningen her i landet fortsatt ligger høyere enn i de viktigste land norsk næringsliv konkurrerer med. I følge nasjonalbudsjettet for 1985 og salderingsproposisjonen, vil denne forskjellen forsterkes ytterligere neste år. Sammenlagt har prisstigningen siden 1981 vært 9 % høyere her i landet enn i våre viktigste konkurrentland. Dette er et klart uttrykk for at prispolitikken de senere år ikke har vært tilstrekkelig effektiv.

Når retningslinjene for prismyndighetenes virksomhet i 1985 i store trekk er en videreføring av den prispolitikken som har vært ført, er Landsorganisasjonen i utgangspunktet av den oppfatning at dette er en utilstrekkelig prispolitikk. Etter vår vurdering bør konkurransepolitikken suppleres med et sterkere innslag av direkte prisregulering. Den betydelige framveksten av nasjonale og internasjonale selskaper, som på ulike områder har betydelig markedsrett, gjør det nødvendig med et sterkere innslag av direkte regulering enn det myndighetene legger opp til i retningslinjene for 1985.

Når det gjelder styrking av konkurransen i næringslivet som et virkemiddel for å holde prisstigningen innenfor akseptable rammer, kan Landsorganisasjonen gi sin tilslutning til det arbeidet departementet legger opp til. Vi merker oss med tilfredshet at en nå vil styrke arbeidet med å effektivisere konkurransen i de tjenesteytende næringer bl.a. de liberale erverv. Dette er i samsvar med hva Landsorganisasjonen tidligere har uttalt i forbindelse med retningslinjene for prismyndighetenes virksomhet. Innenfor mange liberale erverv vil enkle opplysninger om honorarsatser, som gjøres lett tilgjengelig for potensielle klienter, kunne bidra til å styrke priskonkurransen. Et eksempel på et annet viktig område forbrukerne har vært stilt overfor utilstrekkelig informasjon, er bankenes beregning av renter, gebyrer m.v. på sine utlån. Vi vil anmode myndighetene om å pålegge bankene å gi slik informasjon på en standardisert måte.

Innenfor andre sektorer hvor prismyndighetene synes å legge til grunn at konkurransen er tilfredsstillende, vil Landsorganisasjonen som nevnt be departementet revurdere sin oppfatning. De nødvendige forutsetningene for at konkurransen skal sikre en tilfredsstillende prisutvikling er ikke tilstede i en rekke markeder. Vårt generelle inntrykk er at tendensen til konsentrasjon i næringslivet har tiltatt de senere årene og økt behovet for direkte reguleringer ut fra slike hensyn. En kan ikke i slike markeder basere seg på at konkurransen vil virke. Det må da være prismyndighetenes oppgave å sikre en samfunnsmessig riktig tilpasning ved å gripe inn ved en form for direkte regulering.

Som eksempel vil vi peke på markedene for bensin der den nåværende regjering i sin tid opphevet de direkte reguleringene. Utviklingen senere har helt klart demonstrert at den markedsprisen vi i dag har fått ligger over den prisen myndighetene ville akseptert dersom en fortsatt hadde basert seg på direkte regulering. Prisdirektørens uttalelser til pressen synes å bekrefte dette.

Landsorganisasjonen vil også be om at prissammenligninger for varer med et internasjonalt marked videreutvikles og at resultatene publiseres så snart de foreligger. Hensynet til priskonkurranse bør også tillegges større vekt ved myndighetenes behandling av fusjoner. Vi har i denne sammenheng merket oss at spørsmålet om fusjonskontroll skal vurderes.

Landsorganisasjonen vil også peke på at det er nødvendig å ha direkte prisregulering på områder hvor det ytes forbrukersubsidier. Av næringspolitiske hensyn er jordbrukets organisasjoner og bedrifter gitt en dominerende stilling i omsetningen av jordbruksvarer. Både på grunn av begrenset konkurranse og for å sikre at subsidiene kommer forbrukerne til gode er det derfor nødvendig med direkte reguleringer på disse områdene.

Vi gir vår tilslutning til at regulering av festeavgifter og husleiereguleringen opprettholdes.»

Med brev av 26. april sendte LO følgende til Kommunal- og arbeidsdepartementet som svar på Departementets skriv av 8. mars, som var vedlagt et notat som skisserte en mulig *omorganisering av Feriefondets virksomhet*:

Revisjon av Ferieloven – Feriefondets framtid

«Landsorganisasjonen har en rekke ganger vurdert spørsmålet om feriefondets framtid. Vi tillater oss i den anledning å vise til vårt brev til Kommunaldepartementet av 24. januar 1977 der vi foreslo feriefondet opprettet, men omorganisert. Vi foreslo at fondet gis økte inntekter ved opprettelse av et eget kapittel i statsbudsjettet.

Vi tillater oss også å vise til den vurdering LO foretok i sin uttalelse av 19. oktober 1982 vedrørende revisjon av ferieloven.

Landsorganisasjonen i Norge ser på feriefondet som et velegnet organ til fordeling av støtte til ferietiltak. Ved å gjennomgå listene over søkere og de bidrag feriefondets styre til nå har gitt, vil det være klart for enhver at man gjennom dette organet har nådd fram med støtte der det eksisterer et stort behov. LO er klar over at søknader om slik støtte som feriefondet hittil har gitt, kan rettes til andre departementer som har midler til disposisjon til visse av de som hittil har søkt om støtte fra feriefondet. Vi noterer oss imidlertid at det i Departementets notat ligger en oppfordring til hovedorganisasjonene innen arbeidslivet om å inngå avtaler om egne «feriefond». Tanken skulle være at man gjennom et slikt fond kunne yte støtte til feriehjem m.v. LO føler for sin del ikke behov for å motta et slikt råd. Vårt standpunkt om betydningen av å opprettholde feriefondet som et statlig fond ligger på et annet plan. Landsorganisasjonen i Norge oppfatter det som gunstig at man har et slikt samarbeid mellom det offentlige og arbeidslivets organisasjoner, som feriefondet kan gi muligheter til. Ved en fortsettelse av feriefondets virksomhet etter de retningslinjer flertallet i ferielovutvalget gikk inn for, kan vi få viktig kombinasjon av frivillig engasjement og offentlige bidrag.

Under henvisning til foranstående vil LO derfor sterkt fraråde at feriefondet oppløses og innkorporeres i Sosialdepartementets og Kulturdepartementets vanlige budsjetter.

Denne høringsuttalelsen er drøftet med Fagforeningenes Feriehjems Fellesorganisasjon og framtrer som vår felles uttalelse.»

Finansdepartementet ba i brev av 23. juli om Landsorganisasjonens syn på en *verdipapirsentral i Norge*. I den anledning svarte LO følgende:

«LO er enig i at med den betydelige øking i omsetningen av verdipapirer i de senere år, er det behov for en effektivisering av denne omsetningen. En slik effektivisering vil gjøre det praktisk lettere å få tilført kapital til næringslivet. I en slik sammenheng vil verdipapirsentralen fylle en viktig funksjon.

I tillegg til at verdipapirsentralen vil sikre større smidighet i omsetningen av verdipapirer og dermed et mer funksjonelt verdipapirmarked, vil en slik sentral også gi mulighet for bedre kontroll og innsyn i dette markedet. Verdipapirsentralen må gis en innretning slik at skattemyndighetenes behov for bedre innsyn med og sikrere grunnlag for beskattning av verdistigning og avkastning på aksjer og obligasjoner tillegges betydelig vekt. Det er derfor LOs oppfatning at flest mulig aksjer og obligasjoner bør inn i verdipapirsentralen. Det bør gis lovhjemmel for at ikke bare aksjer og obligasjoner notert på Oslo Børs eller meglerlisten skal trekkes inn under verdipapirsentralen.

Arbeidsgruppen foreslår at verdipapirsentralen etableres som en selveiende stiftelse. Grunnlaget for etableringen skal være en egen lov og det skal dessuten utarbeides forskrifter godkjent av Kongen.

LO stiller seg tvilende til at verdipapirsentralen etableres som en selveiende stiftelse. Verdipapirsentralen vil fylle en rekke formål av almennyttig betydning. I tillegg til behovet for effektivisering av kapitalmarkedet og skattemessige forhold har det offentlige og almenheten behov for bedre innsyn i eierforholdene i norsk næringsliv. LO vil derfor foreslå at verdipapirsentralen opprettes som en offentlig institusjon med et styre og råd oppnevnt av Kongen i Statsråd.

I tillegg til den representasjon som flertallet i arbeidsgruppen foreslår i representantskapet, er det LOs oppfatning at to representanter bør oppnevnes etter forslag fra det offentlige. I tillegg til de syv medlemmer som arbeidsgruppen foreslår til styret, herunder to medlemmer fra de ansatte, bør på samme måte det offentlig gis en lovbestemt plass i styret. Formann og nestformann i styret bør oppnevnes av Kongen i Statsråd.

Som nevnt tillegger LO skattemyndighetenes innsynsrett betydelig vekt. En er noe i tvil om det regelverk som arbeidsgruppen foreslår og de begrensninger som denne mener hensynet til personvernet legger på innsynsretten, tilfredsstiller skattemyndighetenes behov fullt ut. Med den taushetsplikt som skattemyndighetene er pålagt bør det være uproblematisk å gi disse i ligningsarbeidet direkte tilgang til verdipapirsentralens registre og også muligheter for å koble dette registeret til andre registre av betydning for en samlet vurdering av en skatteytters økonomiske og skattemessige stilling. Det kan synes som hensynet til personvernet nok en gang brukes som begrunnelse for begrensninger på skattemyndighetenes bruk av

registre av denne type — begrensninger som altfor ofte forhindrer skattemyndighetene i å ta i bruk tilgjengelige maskinelle hjelpemidler i ligningsarbeidet.

Landsorganisasjonen vil også vise til at den høyere aktivitet i verdipapirmarkedet i de senere år ikke bare har hatt positive sider. Det har medført et stadig raskere skifte av eierstruktur i mange bedrifter. Ofte har eierskiftene mer hatt karakter av pengeplasseringer enn langsiktige industrielle vurderinger. Etter Landsorganisasjonens oppfatning krever utviklingen bedre offentlig innsyn i og hurtigere opplysninger om skifte av eierinteresser i næringslivet. Bare på den måten kan offentligheten bli tilstrekkelig oppmerksom på eventuelle skadelige virkninger for de ansatte og lokalsamfunnet av mer omfattende endringer i eierforholdene i bedriftene og sterkere konsentrasjon av maktstrukturen i norsk næringsliv. Også på dette punkt tillegges utredningen hensynet til personvernet betydelig vekt og foreslår effektive stengsler mot slikt innsyn.

LO vil be om at verdipapirsentralen gis et lovfestet pålegg om informasjonsplikt om verdipapirromsetningen i de tilfeller transaksjonene kan tenkes å ha slikt omfang at de vil påvirke eierforholdene i norsk næringsliv. Den bør også forpliktes til å svare på spørsmål fra offentligheten og fra kommunale, statlige og fylkeskommunale myndigheter, Fagforeninger og klubber må gis rett til opplysninger om forhold av betydning for eierforholdene i egen bedrift.

LO vil vise til at dette ikke er noe nytt prinsipp i Norge. Omsetning av fast eiendom blir kunngjort i avisene. Skifte i betydelige aksjeposter kan ha vesentlig større betydning for mange mennesker enn omsetning av enkeltstående eiendommer.

LO er klar over at regjeringen ser spørsmålet om verdipapirsentral i sammenheng med innføring av aksjespareordninger med skattelette på individuell basis. LO minner om sin skepsis til skattefrihet for aksjesparing. Denne skepsis får støtte i Skattekommisjonens utredning. LO ber om at en ikke utvider slike sparestimulerende ordninger i påvente av en mer fullstendig vurdering av personbeskatningen.»

Tariffoppgjøret 1984 — situasjonen på arbeidsmarkedet

Den 30. januar sendte LO følgende skriv til Regjeringen v/statsminister Kåre Willoch angående tariffoppgjøret 1984 og situasjonen på arbeidsmarkedet:

«Landsorganisasjonens Representantskap har nå behandlet hovedretningslinjene for tariffoppgjøret 1984. Vårt Representantskap vedtok samtidig en uttalelse om sysselsettingen som følger vedlagt.

I denne uttalelsen fremmet Landsorganisasjonen en del synspunkter på sysselsettingssituasjonen og reiser en del krav overfor Regjeringen.

I denne sammenheng vil vi understreke at Landsorganisasjonen og forbundene ved flere anledninger har fremmet krav og forslag til konkrete tiltak overfor myndighetene. Norsk Kommuneforbund har lagt fram en handlingsplan som viser at inntil 25 000 personer kan gis beskjeftigelse i kommuner og fylkeskommuner. Norsk Tjenestemannslag har lagt fram en plan for varig beskjeftigelse av 7 000 i staten. Disse planene er vedlagt.

Landsorganisasjonens forbund innenfor industrien har pekt på nødven-

digheten av at støtten til verftsindustrien økes (vedlegg). Myndighetene må også fortsatt være innstilt på å opprettholde timestøtten til de bransjene som i dag mottar slik støtte og bransjeprogrammene må også sees i en mer langsiktig sammenheng. Selv om treforedlingsindustrien og kraftkrevende industri nå merker konjkturoppgangen ute, må myndighetene fortsatt være innstilt på å bruke energiprisene som virkemidler i industripolitikken.

Som våre forbund innenfor disse bransjene har pekt på, må det fortsatt være adgang til bransjevis reduksjon av elektrisitetsavgiften for å videreutvikle disse bedriftene og trygge sysselsettingen på lengere sikt. Også oljepolitikken må brukes for å sikre sysselsettingen, jfr. vedlagte uttalelse fra forbundsstyret i Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

Som det framgår av den vedlagte uttalelsen er fagbevegelsen også foran dette oppgjøret innstilt på å se kravene om forbedringer i inntektene i lys av situasjonen på arbeidsmarkedet. Større satsing fra Regjeringens side for å dempe arbeidsledigheten vil gi et bedre grunnlag for et moderat inntektsoppgjør. Det er imidlertid helt nødvendig at vi i Landsorganisasjonen vet hva Regjeringen vil foreta seg for å bekjempe arbeidsledigheten.

Landsorganisasjonen vil derfor be Regjeringen innen 10. februar klarlegge om den er innstilt på å sette iverk spesielle tiltak for å redusere den alvorlige arbeidsledighetssituasjon. Fagbevegelsen er fortsatt åpen for drøftelser, men initiativet må nå komme fra Regjeringen.»

Svaret fra statsminister Kåre Willoch i brev av 17. februar var sålydende:

«Takk for brev av 30. januar 1984 med vedlegg. Regjeringen har med stor interesse studert de synspunkter som er langt frem i brevet med vedlegg, og er også glad for den anledning dette gir til ytterligere utdypning av Regjeringens syn på hvorledes man må gå frem for å bekjempe arbeidsløsheten. Regjeringen har ikke avsluttet behandlingen av de ytterligere tiltak som bør settes inn for å begrense arbeidsløsheten, og vil komme tilbake til disse om kort tid. På grunn av Deres ønske om snarlig svar, vil vi imidlertid gjerne gi nedenstående orientering om det grunnlag vi arbeider på.

Det grunnleggende problem i norsk økonomi er et for høyt kostnadsnivå i store deler av næringslivet sammenliknet med de landene vi konkurrerer med. Det høye kostnadsnivået og altfor svak konkurranseevne er hovedårsaken til de problemer vi nå står overfor på arbeidsmarkedet.

Denne utvikling, sammen med klart lavere vekst i internasjonal økonomi over de senere år, har ført til en sterk nedgang i sysselsettingen i industri og bergverk. Fra 1974 til 1983 er sysselsettingen redusert med 60 000 årsverk. Bare fra 1979 til 1983 er nedgangen knapt 41 000 årsverk. For at sysselsettingssituasjonen skal bedres er det nødvendig at disse utviklingstendenser endres vesentlig.

Det er i denne forbindelse grunn til å understreke at den produktivitetsveksten på knapt 3½ % i norsk industri en nå regner med for 1983 særlig har sin bakgrunn i en sterk nedgang i sysselsettingen og ikke i økning i samlet produksjon. Det høye kostnadsnivået i norsk økonomi, sammen med den svake egenkapitalsituasjonen i industrien, medfører fortsatt fare for at de minst lønnsomme bedriftene faller ut av produksjon. Vår kostnadsutvikling og vårt kostnadsnivå fører således til at tilpasningen i bedriftene skjer ved redusert sysselsetting og økende arbeidsledighet i stedet for

ved tilstrekkelig avdempet kostnadsvekst. Regnskapsmessig vil dette i så fall slå ut i økt gjennomsnittlig produktivitet. Samtidig har imidlertid en rekke arbeidsplasser gått tapt og størrelsen av vårt tradisjonelle næringsliv vil raskt kunne bli for liten. Dermed vil i tilfelle eksporten etterhvert bli for liten til å dekke det importbehov som vår høye levestandard medfører. Norsk næringslivs konkurranse situasjon kan derfor ikke bare vurderes med bakgrunn i opplysninger om kostnadsnivå og utviklingen i lønnskostnader pr. produsert enhet. Selve størrelsen på vårt konkurranseutsatte næringsliv er en viktig faktor.

Skal vi makte å endre de utviklingstendenser som her er omtalt må vår relative kostnadsposisjon og vår konkurranseevne forbedres. Dette vil være det viktigste enkeltstående bidrag til å opprettholde sysselsettingen både på kort og lengre sikt.

De viktigste innskrenkningene i vår økonomiske handlefrihet, på kort sikt, er de hensyn man må ta til pris- og kostnadsutviklingen. Selv om inflasjonstakten i Norge har falt betydelig de seneste par år, er den fortsatt klart høyere enn gjennomsnittet for våre handelspartnere. Lønnskostnadene i Norge har i 1982 og 1983 økt med henholdsvis omlag 4 og knapt 3 prosentenheter mer enn i vårt viktigste konkurrentland. Det er ikke vesentlige endringer i lønnsglidningstakten. Jo raskere pris- og kostnadsveksten kan dempes jo større handlefrihet vil en ha i den økonomiske politikken.

Opplegget av finans- og kredittpolitikken gir, under forutsetning av en lønns- og prisvekst på henholdsvis 4 og 6 % fra 1983 til 1984, rom for en produksjonsvekst på 3–4 %. Dersom pris- og kostnadsveksten blir sterkere, vil den realøkonomiske vekst bli lavere. Opplegget av statsbudsjettet gir et underskudd før lånetransaksjoner og korrigert for oljeskatter på 7,3 % av BNP utenom olje og sjøfart. Utgiftene til kjøp av varer og tjenester og overføringer i det vedtatte statsbudsjettet for 1984 utgjør i alt vel 170,6 milliarder kroner eller 50,2 % av BNP uten olje og sjøfart. Kredittopplegget forutsetter en reell vekst i den innenlandske kreditttilførsel på om lag 5 % dersom målene for kostnadsvekst realiseres. En del direkte reguleringer på kredittmarkedet er opphevet fra årsskiftet. Det er lagt særlig vekt på å stimulere investeringene. I januar var det en meget sterk overskridelse av utlånsrammene for forretnings- og sparebankene. Bl.a. ut fra hensynet til sysselsettingen også på kort sikt er opplegget av finans- og kredittpolitikken for 1984 relativt ekspansivt i forhold til målene for priser, kostnader og konkurranseevne. Det er derfor verken hensiktsmessig eller aktuelt å endre den generelle økonomiske politikk på måter som ville innebære en ytterligere skjerpelse av pris- og kostnadspresset.

De vedvarende høye ledighetstallene peker tilbake på de store skjevheter som over år har fått lov til å utvikle seg i norsk økonomi og næringsliv og som det er redegjort for ovenfor.

For å bidra til å bekjempe ledigheten på kort sikt er det iverksatt omfattende *arbeidsmarkedstiltak*. Over ordinært budsjett og beredskapsplanen er det tilsammen avsatt 2 290 mill. kroner for 1984. Over beredskapsplanen er det utløst 600 mill. kroner for første halvår i år, herav 375 mill. kroner til bruk i 1. kvartal.

Arbeidsledigheten i januar i år økte sterkere enn ventet. Mens grunnproblemet fremdeles er tapet av arbeidsplasser p.g.a. for høye produksjonskostnader, skyldes økningen i januar dels enkelte spesielle forhold som at en del permitteringer varte lenger enn forutsatt, kaldt vær, og fiskestopp i Finnmark. Dels ligger årsaken i spesielle problemer i byggevirksomheten.

Videre ble sysselsettingen i ulike arbeidsmarkedstiltak i januar lavere enn det som var måltallet.

Regjeringen har umiddelbart økt innsatsen i arbeidsmarkedspolitikken. 70 mill. kroner er utløst av beredskapsbevilgningen i tillegg til de 600 mill. kroner som var avsatt for første halvår. Dette vil gi plass for 5 000 ekstra tiltaksplasser. Midlene skal i første rekke nyttes i det kommunale sysselsettingsprogrammet, og til statlige og kommunale enkeltarbeidsplasser. Disse tiltakene kan trappes opp raskt. Iverksettelsen av disse nye tiltak vil sikre at det nivå som er forutsatt for sysselsettingen ved arbeidsmarkeds-tiltak kan nås.

Regjeringen har videre i den rådende situasjon prioritert arbeidet med å planlegge mulige tiltak utover dette som eventuelt kan settes inn. Dette gjelder:

- ytterligere arbeidsmarkedstiltak
- fremskyvnig av visse statlige bygge-, anleggs- og vedlikeholdsarbeider
- tiltak for å stimulere boligbyggingen

Behovet for arbeidsmarkedstiltak i resten av 1984 vil bli aktivt og løpende vurdert ut fra utviklingen på arbeidsmarkedet. Regjeringen har dessuten besluttet å treffe ekstraordinære tiltak for å øke antallet elevplasser høsten 1984 ved at fylkeskommunene blir avlastet for vesentlige deler av drifts- og investeringsutgiftene ved de nye elevplassene.

Renteutviklingen vil også bli løpende vurdert, bl.a. i lys av pris- og kostnadsutviklingen og utviklingen på penge- og kredittmarkedet. Et moderat lønnsoppgjør og fortsatt avtakende inflasjonstakt vil øke mulighetene for lavere renter.

De tiltak på noe lengre sikt som er skissert i vedlegg til brevet, vil bli nærmere overveiet som ledd i det videre arbeid med det økonomiske opplegget for 1985.

Når det gjelder *industripolitikken*, er vi enig med Landsorganisasjonen i at omstilling vil være nødvendig, og at virkemidlene først og fremst må settes inn overfor den del av næringslivet som har vekstmuligheter. Som en oppfølging av de vekststimulerende tiltak som er iverksatt for 1984, jfr. avsnitt 1.8.5. i Nasjonalbudsjettet, arbeides det nå med ytterligere tiltak med sikte på sterkere vekst og omstilling. En er også villig til å vurdere omstillingstiltak for f.eks. skipsbyggingsindustrien.

Som det vil fremgå av redegjørelsen foran, legger Regjeringen avgjørende vekt på at den økonomiske politikk til enhver tid er tilpasset den overordnede oppgave å bekjempe arbeidsløsheten, både på kort og lengre sikt. Et hovedproblem er å hindre at tilstrekkelig høy etterspørsel slår ut i kostnadsstigning og derved økt import i stedet for flere arbeidsplasser i Norge. De forestående inntektsoppgjør vil spille en avgjørende rolle i denne forbindelse. Dersom det lykkes å oppnå en slik moderasjon i inntektskravene som hensynet til konkurranseevnen krever, vil det bli rom for en større etterspørsel og større utlånssøkning enn det som ellers vil være forsvarlig. Derved kan man samtidig styrke konkurranseutsatte arbeidsplasser, og bidra til å skape nye både i konkurranseutsatt og annen virksomhet. Hvis man derimot ikke lykkes i arbeidet for å hindre sterkere kostnadsstigning i Norge enn i andre land, kan skadevirkningene bli uoverskuelige.

Regjeringen arbeider aktivt videre med sysselsettingsproblemene. Vi vil om kort tid konkretisere nærmere hvilke ytterligere tiltak som blir satt inn med sikte på å begrense arbeidsløsheten i de nærmeste måneder. Senere vil Regjeringen foreslå overfor Stortinget tiltak med sikte på utviklingen

utover høsten og neste vinter. Gjennomføringen av tiltakene vil Regjeringen måtte foreslå tilpasset utviklingen av kommende inntektsoppgjør.

Regjeringen er sterkt interessert i best mulig kontakt med alle berørte parter om disse hovedspørsmål i norsk økonomi.»

I anledning svarbrevet fra statsminister Kåre Willoch, skrev LO 20. februar følgende til Regjeringen v/statsminister Kåre Willoch:

«I brev til Regjeringen av 30. januar d.å. ba Landsorganisasjonen om en avklaring av hvilke tiltak Regjeringen nå vil foreslå mot den store arbeidsløsheten. Regjeringens svarbrev er en klar neglisjering av de ønsker og synspunkter Landsorganisasjonen har fremmet med sikte på å styrke sysselsettingen.

Sekretariatet i Landsorganisasjonen må konstatere at vår invitasjon til samarbeid er avslått. Fagbevegelsen må nå trekke den konklusjon at Regjeringen overhodet ikke er villig til å bidra til konstruktive løsninger på ledighetsproblemene, og at den heller ikke vil bidra til å lette gjennomføringen av årets tariffoppgjør.

Fagbevegelsens hovedoppgave er nå å sikre at våre medlemmer skal få en kjøpekraftsutvikling i samsvar med Representantskapets vedtak.

Når Regjeringen ikke vil medvirke til å stimulere aktiviteten i norsk økonomi, blir det dessuten en særlig oppgave for fagbevegelsen å bidra til en etterspørselsutvikling som kan gi grunnlag for vekst i sysselsettingen. Landsorganisasjonen viser i denne sammenheng til anbefalingene fra Statistisk Sentralbyrå i Økonomisk Utsyn for 1983.»

LO fikk med brev av 19. mars fra Kultur- og Vitenskapsdepartementet tilsendt til uttalelse «Kjølås-utvalgets» utredning om kringkastingsreklame — NOU 1984:5.

LOs svar av 30. august er sålydende:

«Vi viser til departementets brev av 19.03.84 der vi fikk oversendt til uttalelse «Kjølås-utvalgets» utredning om kringkastingsreklame, NOU 1984:5.

Landsorganisasjonen i Norge går imot reklame i radio og fjernsyn. Vår begrunnelse er i hovedsak sammenfallende med utvalgets mindretall representert ved Henny Andenæs og Aslak Ona, inntatt og gjengitt i utredningens del 11.8.8.

Vi viser derfor til denne. Vi ser heller ingen grunn til at det tillates reklame i tekst-TV.

Landsorganisasjonen har merket seg argumentene om at det vil kunne gå ut over norske arbeidsplasser dersom utenlandske produsenter får anledning til å sende reklame inn i norske hjem via satellitt-TV uten at norske produsenter får samme mulighet i norsk kringkasting. Dette åpner også muligheter for en begrenset kapitaleksport idet norske produsenter kan kjøpe reklameplass i utenlandske satelittsendinger, noe som igjen kan føre til konkurransevridning.

Landsorganisasjonen finner ikke at disse spørsmål er tilstrekkelig belyst i utredningen og vil be om at dette utredes nærmere med tanke på sysselsettingseffekten.»

Følgende skriv ble sendt *Forbruker- og Administrasjonsdepartementet 20. mars* angående *forslag til ny lov om åpnings-tider for utsalgssteder*:

«Idet vi viser til departementets brev vedlagt forslag til Ot.prp. om ny lov om åpnings-tider for utsalgssteder, vil Landsorganisasjonen i Norge påpeke den utilfredsstillende saksbehandling departementet har valgt ved at lovforslaget utarbeides og sendes ut til høring før Åpningstidsutvalgets fullstendige innstilling foreligger.

Generelt

Etter LOs oppfatning er det en viktig samfunnsoppgave å sørge for at forbrukernes behov for god tilgjengelighet kan tilfredsstilles innenfor de lover og regler som skal gjelde i varehandelen. Dette må imidlertid veies mot hensynet til de ansattes arbeidssituasjon. Spørsmålet om god tilgjengelighet er likevel ikke bare et spørsmål om økte åpnings-tider, men også et spørsmål om nærhet til butikk. Dessuten må den økte tilgjengeligheten veies mot eventuelle økte kostnader ved varedistribusjonen. I det følgende vil vi komme nærmere inn på disse problemstillingene.

Økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser av mere liberale lukningsvedtekter er viet altfor liten oppmerksomhet og må utredes nærmere. Rett nok påpekes de innsparinger forslaget vil muliggjøre hos ulike offentlige instanser, men det foreligger ingen analyser av de økonomiske konsekvenser for næringen og forbrukeren. Etter LOs syn vil det være her de største utslagene vil komme.

Vi må regne med at mere liberale lukningsvedtekter generelt sett vil føre til *lengre* åpnings-tider. Dette kan føre til en jevnere fordeling av omsettingen over dagen, noe som kan medføre en bedre utnyttelse av deler av kapitalutstyret. Den dominerende effekten for næringen totalt sett vil likevel være en lavere omsetning pr arbeidstime siden omsetningen pr arbeidstime vil være størst i mer hektiske perioder. Videre vil arbeidskostnadene stige som følge av mer ubekvem arbeidstid (kveldsarbeid).

Disse økte kostnadene vil enten måtte belastes forbrukerne gjennom økte priser eller bedriftene gjennom reduserte fortjenestemarginer, noe som vil få størst konsekvenser for de svakeste bedriftene (mindre nærbutikker m.v.).

Vi må videre regne med at utvidet åpnings-tid vil bli brukt aktivt fra de sterkeste bedriftene som et virkemiddel i konkurransen om økte markedsandeler slik at de faste kostnadene kan fordeles på et større omsetningsvolum. Dette ser vi allerede i dag i en del byer og tettsteder som følge av en overetablering i næringen. Mer liberale lukningsvedtekter vil forsterke denne tendensen og presse åpnings-tidene ut over det som er nødvendig for i rimelig grad å tilfredsstille publikums ønsker. Departementets forslag vil derfor føre til en markert konkurransevridning i favør av de store sentralt beliggende bedrifter innenfor bransjen. Dette vil forsterke problemene for bl.a. nærbutikkene og føre til uheldige endringer i butikkstrukturen i strid med de målsettinger Stortinget har trukket opp.

I departementets innstilling hevdes det at gjeldende lukkelov har ført til konkurransevridninger og handelslekkasje over kommunegrensene og at den foreslåtte loven vil rette opp dette. Etter LOs syn må en slik konklusjon bygge på mangelfull analyse av situasjonen.

Forbrukernes behov

Av utkastet til proposisjonen framgår det at hovedbegrunnelsen for å foreslå å utvide åpningstidene i varehandelen er at departementet mener dette er en nødvendig reform for å imøtekomme forbrukernes behov. Således uttaler departementet på side 50 i utkastet til proposisjonen:

«Det er særlig hensynet til forbrukernes behov for et mer fleksibelt åpningstidsmønster, og Regjeringens ønske om regelforenkling som ligger bak denne vurdering.»

Landsorganisasjonen er enig i at vi bør ha et samfunn hvor det er god tilgang til varer og tjenester. Dette gjelder både i forhold til åpningstider og nærhet til butikk. Som nevnt tidligere i brevet vil imidlertid for liberale lukningsvedtekter få konsekvenser nettopp for målsettingen om nærhet til butikk. Vi kan ikke se at det hverken i utkastet til proposisjonen, eller i de til nå tilgjengelige delene av Åpningstidsutvalgets innstilling gis noen dokumentasjon av «forbrukernes behov for et mer fleksibelt åpningsmønster» som tilsier at dette hensyn tillegges en helt overordnet betydning.

Landsorganisasjonen vil minne departementet om at det finnes en millioen forbrukere (eldre, uføre, syke, mødre med små barn og uten egen bil, osv.), hvor *nærhet til butikk* er det absolutt viktigste målet for god tilgjengelighet til varer og tjenester. Departementet har ikke vært grundige nok i vurderingene av ulike forbrukergruppers behov, og har derfor ikke i tilstrekkelig grad foretatt den nødvendige avveining av de ulike hensyn.

Våre naboland

I utkastet til proposisjon refereres kort hvilke åpningsbestemmelser som gjelder i våre naboland. Det ville være naturlig med en nærmere gjennomgang av de erfaringer man har høstet i våre naboland. I denne forbindelse skal nevnes:

- Erfaringene fra Sverige, som har de mest liberale åpningsbestemmelser, viser at butikkantallet bare er halvparten av hva det er i Norge, målt i antall butikker pr tusen innbyggere.
- Videre viser svenske undersøkelser at varene gjennomgående er 3—5 % dyrere i forretninger med lang åpningstid enn i andre butikker.

Konklusjon

Landsorganisasjonen er av den oppfatning at det ikke er dokumentert noe forbrukerbehov som skulle tilsi så dramatiske endringer i lukningsvedtektene som departementet foreslår. Sett i lys av de rådende konkurranseforhold innen varehandelen mener Landsorganisasjonen at den tilgjengelige kunnskap om bransjen reiser atskillig tvil om hvorvidt friest mulig åpningstid vil være et ubetinget gode for alle forbrukergrupper. Vi finner det ytterst beklagelig at departementet overfor Stortinget og offentligheten ikke redegjør for den usikkerhet som omgir departementets forslag. Landsorganisasjonen vil i denne forbindelse etterlyse konsekvensanalyser.

Landsorganisasjonen vil fraråde at departementet oversender forslag til ny åpningstidslov til Stortinget, uten at slike analyser er foretatt. Disse synspunkter bør etter Landsorganisasjonens oppfatning danne grunnlaget for de eventuelle endringer i gjeldende regler om åpningstider. Både hensynet til mange forbrukeres ønske om rimelige fleksible åpningstider, hensynet til den framtidige butikkstrukturen og hensynet til de ansatte tilsier det. I denne forbindelse vil vi henvise til mindretallsinnstillingen fra representantene Bauck og Øverby som dekkende for Landsorganisasjonens synspunkter. Det må åpenbart være riktig gjennom loven å ivareta de sva-

keste grupperes interesser. Hensynet til de ansatte må i denne forbindelse også veie tungt.

Loven må også fastsette maksimumsramme for den lukketid som kan fastsettes gjennom kommende vedtekter. Disse må ta hensyn til Arbeidsmiljølovens bestemmelser om natt- og helgearbeid.

Forslaget fra representantene Bauck og Øverby som innebærer økt åpningstid er etter LOs mening en rimelig avveining mellom ønske om fleksible åpningstider og hensynet til de ansattes arbeidsvilkår og konkurranseforholdene i næringen. Samtidig mener vi forslaget i rimelig grad imøtekommer departementets uttalte ønske om regelforenkling, ved at forslaget ikke krever kommunale vedtekter. Hvis kommunene skulle ønske å utforme egne vedtekter, innebærer forslaget at offentlige instanser avlastes for det arbeid den någjeldende loven pålegger dem.

Kommunestyrene må fortsatt gis en viss adgang til å fastsette lokalt tilpassede vedtekter innenfor lovens rammer. Dette er med og sikrer lokaldemokratiet. Diskusjoner om åpningstidene bør føres i folkevalgte organer, i stedet for — slik departementets forslag innebærer — at innbyrdes konkurransehensyn i bransjen blir enerådende som beslutningsgrunnlag når åpningstidene skal fastsettes. De folkevalgte organer kan sikre at andre interesser også får innflytelse på beslutningene.

Forslagene om å oppheve visse bestemmelser i Arbeidsmiljøloven, samt forslaget om å begrense eventuell kommunalt vedtektsfestet åpningstid til kl. 21.00, mener vi er nødvendig for å sikre de ansatte i varehandelen mot nattarbeid.»

5. juli sendte LO brev til Justisdepartementet med følgende ordlyd i forbindelse med tilsendt *utredning om ny fremmedlov*:

«Landsorganisasjonen i Norge har gjennomgått utredningen fra fremmedlovutvalget med forslag til ny lov og forskrifter knyttet til loven. Som ledd i LOs saksbehandling av innstillingen har fremmedlovutvalgets utredning og forslag vært gjennomgått og drøftet i LOs innvandrerrutvalg.

LO finner først grunn til å uttrykke anerkjennelse til fremmedlovutvalget for det grundige arbeid utvalget har utført. I likhet med andre organisasjoner har LO og tilsluttede forbund på et tidlig stadium fått forespørsel om å avgi uttalelse til utvalget om erfaringer og synspunkter vedrørende praksis i dag. Ved å gjennomføre en slik registrering sikret utvalget seg alt i utgangspunktet en oversikt over kryssende hensyn og ønskemål som krever vurdering ved lovrevisjon.

LO har notert seg at norsk innvandringspolitikk ikke forutsettes lovfestet. Vi vurderer det imidlertid slik at fremmedlovutvalget gjennom sitt lovutkast har oppfylt kravet i mandatet om å foreslå en lov som vil være et godt instrument for gjennomføring av utlendingskontroll og innvandringspolitikk slik myndighetene til enhver tid finner riktig og hensiktsmessig. LO har merket seg at Justisdepartementet forutsetter at det på et senere tidspunkt kan bli anledning til å uttale seg om innvandringspolitiske retningsslinjer. Vi anser det som en selvfølge at departementet vil komme tilbake med egne høringsnotater, dersom innvandringspolitikken skal drøftes på ny av Stortinget i sammenheng med revisjon av fremmedloven.

I tillegg til at fremmedloven skal være et instrument for myndighetenes reguleringspolitikk på dette området, må loven ha regler som hindrer at

kontrolltiltak skjer på bekostning av rettssikkerheten for den enkelte utlending. Dette konstaterer fremmedlovutvalget i sin utredning, og LO vil gi dette synspunktet sin helhjertede støtte. Vi finner at de forslag utvalget fremmer, gir en betydelig rettssikkerhetsgevinst for utlendinger som kommer til Norge.

En betydelig innvending mot dagens fremmedlovgivning er at reglene er spredd i lov og forskriftsverk. Enkelte regler er dermed vanskelig tilgjengelig for visse utlendinger. Uoversiktlighet kan medføre fare for ulik og vilkårlig behandling. En oppdeling av regelverket vil også finnes etter fremmedlovutvalgets innstilling, men fordelene er at utvalget har funnet å ville plassere alle viktige prinsipielle regler i selve loven. LO ser det også som en fordel at Stortinget får seg forelagt de alminnelige forskrifter sammen med utkastet til ny lov. Vi finner det imidlertid riktig å støtte utvalgets forslag om at det endelige vedtak av forskriftene fattes av Kongen i statsråd.

LO aksepterer som gunstig en utvidet adgang til domstolsprøving av administrative vedtak, slik utvalget har foreslått. Skal denne reformen virke godt, vil vi imidlertid anbefale Justisdepartementet å overveie den praktiske gjennomføringen av denne reformen nøye. Av utvalgets innstilling kan det synes som om bare regjeringsadvokatembetet skal prosedere disse sakene. Hvis ikke embetet styrkes atskillig, kan man her risikere en flaskehals under saksbehandlingen for domstolene. Dette kan komme til å skape atskillig praktiske og rettssikkerhetsmessige problemer. Vi reiser derfor spørsmålet om ikke også politiet bør prosedere slike saker. Med det antall saker man tenker seg kan bli innbrakt for domstolsprøving, er det mulig at man både bør styrke bemanningen ved regjeringsadvokatembetet og ved et par sentrale politikammere på Østlandet, som antakelig vil få flest av disse sakene. Det er viktig at man har praktisk gode løsninger, om fremmedlovutvalgets forslag skal få den gunstige virkning man har tenkt seg.

Når det gjelder spørsmål om avvisning eller utvisning, vil samfunnets interesser måtte vurderes mot enkeltpersoners interesser. Dette er vanskelig, men vi er enig med flertallet i at reglene ikke må gå ut over hva det norske samfunn har behov for.

Når det gjelder spørsmålet om utvisning av utlending som har begått straffbare handlinger i Norge, er LO av den oppfatning at for utlending som har vært knyttet til Norge en tid, bør ikke utvisning komme på tale etter at vedkommende har sonet sin dom. Denne hovedregel kan imidlertid ikke gjelde ved alvorlige straffbare handlinger. LO er av den oppfatning at man bør kunne innta en bestemmelse, tilsvarende den man har i svensk fremmedlov om at det må spesielle grunner til for at utlending som har vært knyttet til Norge i en viss tid, likevel skal kunne utvises. Vi sikter bl.a. til straffbare handlinger rettet mot Norges sikkerhet, smugling av utlendinger inn til Norge o.s.v. Forslaget om adgang til utvisning på grunn av prostitusjon, alfonseri, narkotikamisbruk og vedvarende alkoholmisbruk, kan vi ikke støtte.

LO slutter seg ellers til forenklingen av systemet for tillatelser til opphold og arbeid. Vi slutter oss også til at Statens Utlendingskontor blir omdannet til et utlendingsdirektorat. Vi hilser velkommen at flyktningekonvensjonens definisjon av flyktning blir inntatt i fremmedloven og at det opprettes en ny flyktninge nemnd til å avgjøre asylspørsmål og liknende.

LO støtter fremmedlovutvalgets forslag om fri rettshjelp til utlendinger ved spørsmål om avvisning, overprøving og fengsling.

Under LOs behandling av den foreliggende utredning er det reist noen enkeltspørsmål:

Flertallet i fremmedlovutvalget har gjort unntak for studenters familie når det gjelder retten til oppholdstillatelse uten begrensninger. Vi er klar over at dette unntaket er gjort av frykt for omgåelser av de foreslåtte regler for arbeidstillatelser, men vi reiser spørsmålet om dette unntaket er nødvendig for å oppnå det man ønsker.

Det er også reist spørsmål om man kan innføre mulighet til personlig å sende inn søknad direkte til Norge fra land der Norge ikke har utenriksstasjoner.

I forbindelse med bestemmelsen i § 13 i Lovutkastet nevner vi at LO er kjent med Justisdepartementets drøftinger med Norsk Musikerforbund. Utenlandske musikere bør under nåværende regler og i framtida bli behandlet som arbeidstakere. LO er enig med forbundet om at regelverk og praksis ikke må etterlate tvil om at utenlandske musikeres arbeidstillatelser må knyttes uttrykkelig til de kontrakter de inngår før de kommer til Norge.

Fremmedlovutvalgets innstilling til lov framtrer som et gjennomtenkt og systematisk regelverk. LO vil finne det gunstig om departementet i sin lovproposisjon kan bevare den balanse mellom hensyn som lovutkastet representerer.

Etter at saken var ferdigbehandlet i Landsorganisasjonens sekretariat har Norsk Sjømannsforbund i brev til LO gitt følgende kommentarer til NOU 1983:47:

«Fremmedloven som er en ramme- og fullmaktslov, bør likestille norske skip med norsk territorium, slik situasjonen er for en stor del av den øvrige lovgivning. Norske arbeidstakere til sjøs føler det som en diskriminering at deres miljø — med samvær på et meget begrenset område såvel i arbeid som i fritid — skal settes i en særstilling. Arbeidsgiverne til sjøs bør like lite som arbeidsgivere på land ha ensidig adgang til å håndtere de problemer som foreligger på dette området. Behovet for å verne utlendinger mot vilkårlighet gjør seg også her gjeldende. Norske skip representerer i stor grad Norges ansikt utad.»

Ny lov om Norges Bank og pengevesenet

Landsorganisasjonen har i sin uttalelse til utredningen (NOU 1983:39) om Norges Bank og pengevesenet påpekt at det synes unødvendig å hjemle Regjeringens instruksjonsmyndighet overfor banken i en ny lov om Norges Bank. Da Norges Bank i prinsippet må anses å være et forvaltningsorgan må det etter LOs oppfatning medføre at det i hovedsak gjelder samme regler for forholdet mellom Norges Bank og Regjeringen og storting som for andre forvaltningsorganer.

Derimot finner LO det viktig å slå fast at Norges Bank skal være en sentral og uavhengig rådgiver for myndighetene i penge-, kreditt- og valutapolitikken. Norges Banks råd i slike spørsmål bør, etter LOs oppfatning, gjøres offentlig kjent. Da utviklingen av nye betalingsmidler og systemer skjer meget raskt anser LO at det er nødvendig å få plassert ansvaret for

styring og kontroll med denne utviklingen i et statlig organ. I et slikt organ vil Norges Bank ha en viktig rolle sammen med andre forvaltningsbedrifter såsom Postverket og Televerket.

Utvalget foreslår at direksjonen økes fra 7 til 9 medlemmer og at det blir benevnt hovedstyre. Det foreslås at hele hovedstyret oppnevnes av Regjeringen. LO vil for sin del peke på at bankens rolle som rådgivende organ for de politiske myndigheter i penge-, kreditt- og valutapolitiske spørsmål er best tjent med at Stortinget oppnevner en del av hovedstyrets medlemmer.

Når det gjelder representantskapets sammensetning, går LO inn for å beholde det nåværende antall medlemmer og slik at de ansattes tre medlemmer kommer i tillegg.

Den kongelige mynt har i dag ikke noe eget styre. Landsorganisasjonen mener at denne industribedriften bør få eget styre. De ansatte må få samme representasjon i disse styrene som ansatte i andre statlige industribedrifter.

I en tidligere delutredning har utvalget gått inn for at Norges Bank og Bankinspeksjonen slås sammen. LO antar at spørsmålet fortsatt kan være aktuelt, og peker på at det kan være ønskelig å opprettholde to selvstendige miljøer med kompetanse når det gjelder banksystemets funksjon- og virkemåte.

Norges Banks midler er tradisjonelt holdt adskilt fra statens øvrige midler. Bankens budsjett- og bevilgningskompetanse har ligget i bankens organer. Flertallet i Ryssdal-utvalget foreslår at dette fortsatt skal gjelde. Et mindretall i utvalget foreslår derimot at bankens budsjett vedtas av Stortinget. Landsorganisasjonen støtter mindretallets forslag på dette punkt.

Presthus i konflikt med nasjonale og internasjonale rettsregler

Landsorganisasjonen konstaterer at Regjeringen nå ønsker å bryte ned respekten for forhandlingssystemet som gjelder mellom arbeidslivets parter. Dette framgår av et brev LO 11/4 sendte Finansministeren som svar på hans brev til verftindustrien midt under lønnsforhandlingen.

LO understreker i brevet at myndighetenes inngrep i forhandlingene, meklingen og i forhold til det anbefalte forslag er klart i strid med internasjonale konvensjoner og avtaler som Norge er bundet av. LO sier videre at det er meget beklagelig at norske myndigheter her setter seg ut over internasjonalt anerkjente prinsipper for den frie forhandlingsretten.

Frie forhandlinger har lange tradisjoner i norsk arbeidsliv og er blitt et grunnelement i vårt økonomiske system. Når så Finansministeren midt under en vanskelig og alvorlig meklingsituasjon sender et brev til verftsindustrien der han uttrykker sterk mistillit til partene i lønnsoppgjøret, mener LO at dette utspill får konsekvenser for hele arbeidslivet, både i privat og offentlig sektor. Når alle som mottar støtte skal innordne seg i Regjeringens rammeforutsetninger, innebærer dette også bindinger for kommuner og fylker.

Finansministeren supplerte senere sitt brev med kommentarer i forbindelse med det anbefalte meklingsforslag innenfor de tre overenskomstområdene; hotell- og restaurant; bekledningsindustrien og verkstedindustrien. Han mener at den økonomiske rammen er for høy, og at de bedrifter som mottar statsstøtte i en eller annen form må redusere sine anslag for lønnsglidningen slik at de kommer innenfor en ramme for års-lønnsveksten på 5 prosent.

En klar underkjenning av Riksmeklingsmannens forslag som er anbefalt av begge parter.

LO peker til slutt på at det fra arbeidsgiversiden også er reagert sterkt på Finansministerens utspill.

Nedleggelse av Norsk Produktivitetsinstitutt

Landsorganisasjonen tar sterk avstand fra Regjeringens beslutning om å legge ned Norsk Produktivitetsinstitutt (NPI). I et brev til Industridepartementet blir vedtaket om nedleggelse karakterisert som en uansvarlig handling.

NPI har spilt en betydelig rolle når det gjelder produktivtetsforståelse i Norge siden opprettelsen i 1953.

NPI har bidratt til at samarbeidet om produktivitetsutvikling har vært en del av arbeidslivets daglige virksomhet og har hatt stor betydning for samarbeidstiltak på ulike områder.

Den uro som har vært innad og omkring NPI i de siste to år har svekket instituttet, men arbeidsutvalg og ansatte i fellesskap hadde igangsatt et arbeid for å bedre forholdene, men Regjeringen ønsket ikke å få slutført dette arbeidet.

NPI spilte en vesentlig rolle i forberedelsene til kampanjeåret 1982 for økt produktivitet og til gjennomføring av denne. Denne kampanjen ga internasjonal oppmerksomhet.

Norge var vertsland for en internasjonal verdenskongress om produktivitet i 1984 med bakgrunn i nettopp denne kampanjen.

Et av norsk næringslivs viktigste virkemiddel for bedret konkurranseevne er økt produktivitet. LO viser i den forbindelse til den undersøkelsen som ble foretatt i forbindelse med produktivitetskampanjen om produktivitets betydning for konkurranseevnen kontra lette i bedriftsbeskatning. Her går det fram at produktivetsforbedringer ville gi større resultat for konkurranseevnen.

Landsorganisasjonen i Norge er positiv til et samarbeid om økt produktivitet og vedkjenner seg sitt ansvar, men Regjeringen har også et ansvar til å bidra til at produktivetsarbeidet ivaretas.

Nedleggelse av Norsk Produktivitetsinstitutt er etter LOs mening en uansvarlig holdning til produktivetsarbeidet i Norge fra Regjeringens side.

Sekretariatet understreket i et vedtak 27. august at fagbevegelsen må engasjere seg sterkt i det videre *arbeidet med nye medier og utviklingen av et TV-2-tilbud*. LO skal i sitt videre engasjement søke samarbeid med NRK, ulike brukergrupper og organisasjoner, heter det i vedtaket.

Sekretariatet viser til de prinsipielle formuleringene i forslaget fra DNAs programkomité når det gjelder utbyggingen av TV-2 i Norge. Den endelige politikk vil bli formulert i LOs handlingsprogram, som skal vedtas på LO-kongressen i 1985.

På bakgrunn av dette har Sekretariatet vedtatt å avstå fra videre deltakelse i utredningsarbeidet omkring en «Kanal-2» og vil ikke delta i den foreslåtte prøvedrift.

Sekretariatet har samtidig vedtatt å gå imot reklame i radio og fjernsyn. LO viser til det såkalte Kjøllås-utvalgets utredning, og slutter seg til synspunktene til mindretallet i utvalget. LO går imot at det skal tillates reklame i tekst-TV.

LO ber om at en vurderer nærmere de virkninger det kan få dersom bestemte norske bedrifter kjøper reklameplass i utenlandske TV-programmer som med tiden vil kunne tas inn i Norge. Det tenkes da spesielt på mulige konkurransevridninger og virkninger for sysselsettingen i Norge.

Sekretariatet vedtok 27. august følgende uttalelse om *bruk av sjekk-konto ved utbetaling av lønn*:

«Sekretariatet i Landsorganisasjonen tar bestemt avstand fra innføring av gebyrer på ordinær bruk av lønnskonto i bankene. Dersom norske banker innfører gebyrordninger som vil påføre lønsmottakerne direkte kost-

nader ved uttak av lønn, vil LO vurdere å anbefale forbundene en overgang til andre lønnsutbetalingsformer enn over lønnskonto i bank. Sekretariatet viser i den forbindelse til at det i Hovedavtalen mellom LO og N.A.F. uttrykkelig er forutsatt — at utbetaling av lønn over bank ikke skal medføre noen kostnader eller beskjeiringer av lønna for den enkelte lønsmottaker.

LO viser til at innføringen av en gebyrbelagt personkontoordning i Den norske Creditbank har vakt meget sterke reaksjoner. Selv om ordningen foreløpig er frivillig, skaper den uønskede ulikheter med hensyn til rentefordeler mellom to typer lønnskonto. DnCs utspill nå, sammen med andre signaler fra bankkretser, gir dessuten en åpenbar usikkerhet med hensyn til om lønsmottakere i framtida kan regne med å kunne ta ut sin lønn ubeskåret ved å benytte lønnskonto i bank.

LO vil også beklage at DnC innfører sin ordning uten å samrå seg med arbeidstakerorganisasjonene på forhånd. Da LO i februar hadde et kontaktmøte med Bankforeningen, ble det nettopp framholdt at det ikke burde iverksettes gebyrordninger uten kontakt med organisasjonene.

Da lønnskonto-ordningen ble avtalt mellom LO og N.A.F. i samband med hovedavtaleforhandlingene, var det utfra et ønske om å bidra til rasjonalisering og besparelser ved bedriftenes lønnsutbetalingsrutiner. Hovedorganisasjonene hadde kontakt med Den norske Bankforening og Sparebankforeningen i Norge under utformingen av ordningen, og det var klart forstått at en fra bankenes side så tilgangen på nye personkunder som lønnskonto-innehavere som en meget betydelig og viktig kundegruppe. Lønnskonto-ordningen ble dermed også tillagt visse fordeler, som bl.a. en begrenset lånerett, for å gjøre den mest mulig attraktiv for brukerne.

Etter hvert er bl.a. låneretten knyttet til lønnskonto blitt innskrenket, slik at lønnskonto har fått mindre betydning som grunnlag for lån i bank. Dersom bankene i tillegg skal innføre gebyrer ved bruk av kontoen, vil lønsmottakernes interesse for og fordeler av en slik kontoordning være helt fjernet. LO vil derfor understreke at innføring av slike gebyr-ordninger vil føre til at arbeidstakerorganisasjonene må se seg om etter andre former for lønnsutbetaling slik at lønsmottakerne får sin lønn ubeskåret, slik det er forutsatt i Hovedavtalen.

LO vil også peke på at bankene i 1983 hadde en betydelig bedring av sin lønnsomhet. Det vil ikke møte forståelse at bankene påfører kundene nye omkostninger for banktjenester, samtidig med at bankene opplever de største overskudd på mange år.»

LO beklager kronenedskrivningen

LOs sekretariat beklager at Regjeringen for andre gang på kort tid gjennomfører valutatiltak som effektivt reduserer verdien av norske kroner. Kronenedskrivningen vil riktignok på kort sikt bidra til at konkurranseevnen bedres. Men på noe lengre sikt vil imidlertid forsterket pris- og kostnadsstigning kunne gjøre forbedringen nokså illusorisk. Nedskrivningene, som begge er gjennomført etter at hovedlinjene for vårens tariffoppgjør var lagt, vil bidra til en forsterking av pris- og kostnadsstigningen og dermed svekke kjøpekraften av de lønnstillegg som ble gitt ved oppgjørene. For et inntektspolitisk sam-

arbeid er det uheldig at Regjeringen setter i verk slike tiltak umiddelbart etter tariffoppgjørene. Det store overskudd Norge har i utenriksøkonomien svekker grunnlaget for å ta i bruk et virkemiddel som kronenedskrivning. Dette vil også kunne svekke tiltroen til norsk valutapolitikk og forsterke den uheldige tendens i verdensøkonomien til konkurransemotiverte devalueringer, sier LO i sin pressemelding av 24. september.

Organiseringen av televirksomheten i Norge

Televerket må være et viktig instrument for samfunnsmessig styring av utviklingen innen tele og databruk, sier LO i sin uttalelse over Stette-utvalgets forslag til organiseringsform for Televerket. Televerket må få nødvendige ressurser og handlefrihet for å møte denne tele- og datatekniske utfordringen. LO mener videre at Televerket må bli markedsleder med sikte på å skape nye arbeidsplasser og nye vekstfelt for norsk industri. Dette må naturligvis skje i samarbeid med norsk data- og teleindustri.

Stette-utvalget har foreslått omorganisering av Televerket med en inndeling av oppgavene i forvaltningsvirksomhet, konkurransevirkomhet og en basisorganisasjon. Landsorganisasjonen har ingen merknader til denne tredelingen av hovedaktivitetene innen Televerket. LO vil imidlertid peke på at det virker som om utvalget har gått ut over sitt mandat. Mandatet var å undersøke hvordan Televerkets organisasjon skulle utformes. Deler av utvalget har imidlertid framsatt forslag som vil medføre at Televerkets rolle i tele- og datavirksomheten i Norge blir svekket. LO beklager at deler av utvalget har lagt fram forslag som bryter med bl.a. tidligere enstemmige tilrådinger fra Teleutvalget.

Når det gjelder forvaltningsvirksomheten, som skal ha ansvaret for typegodkjenning av utstyr og andre saker som gjelder håndhevelse av telemonopolet, har LO ingen merknader til at det skal være underlagt Samferdselsdepartementet. LO er også enig i at virksomheten får et styre med selvstendig ansvar. LO vil i den forbindelse peke på at det meste av dette arbeidet fortsatt må foregå i Televerkets basisorganisasjon og at det må unngås å bygge opp et stort og dyrt forsinkende ledd i prosessen.

Landsorganisasjonen støtter utvalgets forslag om at Televerkets konkurransevirkomhet organiseres i en aksjesel-

skapsform. Dette vil gi Televerkets konkurransevirkomhet den nødvendige handlekraft i konkurranse med private bedrifter. LO støtter mindretallet i utvalget når det gjelder hvordan konkurransevirkomheten skal organiseres. LO vil på det sterkeste anbefale at konkurransevirkomheten organiseres som et aksjeselskap med Televerkets basisorganisasjon som eier og ikke direkte under Samferdselsdepartementet som flertallet i utvalget foreslår. Dette er den eneste modellen som vil sikre samordningsgevinster mellom basisorganisasjonen og konkurranseorganisasjonen og dermed gi brukere over hele landet utstyr og tjenester til lavest mulig pris samt gi alle distrikter i landet samme tilbud. Dette gir også fornuftig utnyttelse av Televerkets personell, og dermed den teletekniske kompetanse som er av stor nasjonal betydning, sier LO videre i sin uttalelse.

Basisorganisasjonen omfatter den del av Televerket som ikke legges til forvaltningsorganisasjonen eller konkurranseorganisasjonen og vil representere den viktigste del av televirkomheten i Norge. LO går inn for forvaltningsbedriftsmodellen som vil gi den nødvendige handlefriheten og den nødvendige politiske målstyringen. Televerkets rolle som det viktigste nasjonale instrument for utviklingen av tele- og datavirkomheten i Norge blir best ivarettatt ved denne modellen, hevder LO til slutt i sin uttalelse.

LO sier i en uttalelse av 8. oktober om Regjeringens økonomiske opplegg for 1985:

«LOs Sekretariat finner at Regjeringens økonomiske opplegg for 1985 representerer en passiv og lite framtidsrettet politikk som vil føre til større problemer på arbeidsmarkedet. Når større deler av norsk økonomi ikke trekkes med i produktjonsvekst og økt sysselsetting, skyldes dette i økende grad for svak innenlandsk etterspørsel. Derfor er arbeidsledigheten i Norge nå selvforskyldt. Sekretariatet forutsetter at forbundene drøfter budsjettet og avklarer hvordan de vil forholde seg i tida fram til den endelige stortingsbehandlingen.

I uttalelsen heter det videre: Landsorganisasjonen har tidligere krevd en offensiv industristrategi med bevisst satsing for å stimulere vekst og sysselsetting. Selv om det på enkelte punkter legges opp til en viss øking i innsatsen både til forskning og omstilling, og selv om det forventes en viss vekst i industriinvesteringene, så må dette sees i sammenheng med den svake utviklingen vi har hatt på disse områdene de siste åra. Nivået på forskningsinnsatsen og investeringene vil fortsatt ligge lavere enn i 1981.

For svært mange bedrifter vil de økte el-prisene mer enn oppveie de skattelettelser Regjeringen gir, slik at disse bedriftene får økte belastninger med Regjeringens forslag.

Økt realrentenivå vil dessuten bremse investeringslysten. Regjeringens opplegg kan derfor ikke kalles en offensiv industripolitikk.

Den svake satsing på offentlig sektor vil verken trygge sysselsettingen eller sikre velferdssamfunnets videre utvikling. Sekretariatet vil understreke at myndighetene gjennom offentlig sektor i stor grad kan påvirke det samlede aktivitetsnivået og dermed sysselsettingen i samfunnet. Det er også vanskelig å forstå at Regjeringen ikke utnytter mulighetene til å få løst viktige oppgaver i kommunene og i helse- og sosialstellet når dette nå kan kombineres med økt sysselsetting.

Landsorganisasjonen kan heller ikke støtte Regjeringens skatteopplegg som innebærer størst skattelettelse for dem med de høyeste inntektene. Etter Landsorganisasjonens mening er det nå langt viktigere å sikre sysselsettingen og viktige fellesoppgaver enn å gi skattelettelse.

Selv om fagbevegelsen nå gjennom flere år har gjennomført moderate lønnsoppgjør har Regjeringen ikke satset spesielt på å bekjempe arbeidsledigheten. Landsorganisasjonen vil også peke på at Regjeringen i tida etter lønnsoppgjøret har gjennomført to devalueringer som undergraver de lønnstillegg som ble oppnådd i oppgjøret. Sammen med skattepolitikken har dette skapt et dårlig grunnlag for samarbeidet om innteks- og sysselsettingspolitikken.

Det er med ytterligere uro Sekretariatet nå konstaterer at Regjeringen fortsatt ikke aksepterer elementære spilleregler i forhold til inntektsoppgjørene. Igjen fastsetter Regjeringen en øvre grense for lønnsutviklingen, og det framsettes trusler overfor bedrifter som mottar offentlig støtte.

Landsorganisasjonen må derfor slå fast at Regjeringen her følger opp sin konfrontasjonslinje overfor fagbevegelsen. Det er nå nødvendig for fagbevegelsen å drøfte nøye hvordan en her skal møte Regjeringens utspill.

Regjeringens forslag til statsbudsjett skal nå behandles videre i Stortinget. Sekretariatet forutsetter at det enkelte forbund drøfter budsjettet og avklarer hvilke saker de vil ta opp i forbindelse med det videre budsjettarbeid, og hvordan det enkelte forbundsområde vil forholde seg i tida fram til den endelige stortingsbehandlingen.»

Fra Finansdepartementet fikk LO med brev av 14. november tilsendt en betenkning om *beskatning av deltakere i kommandittelskaper*. LO svarte i brev av 17. desember:

«Vi viser til Departementets brev av 14. november d.å. vedlagt en betenkning om ovennevnte.

Etter vår vurdering var det nå på høy tid å få en kritisk gjennomgåelse av kommandittelskapsordningen. De tiltak som foreslås vil klart redusere dagens urimelige utnyttelse av kommandittelskapsordningen og bør gjennomføres raskt. Etter vårt syn kan det vise seg nødvendig med ytterligere tiltak og vil ta til orde for dette i en større skattepolitisk sammenheng.

Det er i betenkningen bl.a. pekt på den betydning *avsetnings- og avskrivningsreglene* har for de skattemessige utslag av kommandittelskapsordningen. Vi vil også peke på *prisstigningens konsekvenser* for inntektbeskatningen. Den medfører at betydningen av å unngå skattbar inntekt tidlig i et prosjekts løpetid og å skyve beskatningen ut i tid får urimelig stor verdi. Begge disse forhold tilsier en snarlig fullstendig gjennomgåelse av be-

driftsbeskatningen, slik et bredt flertall i Skattekommisjonen også har gått inn for.

Diskusjonen om bruk av kommandittselskapsformen reiser også spørsmålet om hvilke *organisasjonsformer* vi bør ha i det økonomiske liv. Dette er et spørsmål som fortjener større oppmerksomhet enn det hittil har fått. En har med vekslende intensitet konsentrert oppmerksomheten omkring enkeltelementer i alt det som tilsammen utgjør næringslivets rammebetingelser. For debatten om nyskaping, vekst og omstilling trenger vi en mer helhetlig drøfting der bl.a. skattesystem, organisasjonsformer, aksjemarkedets rolle m.v. ses i sammenheng. I en slik sammenheng bør også andre sider ved næringslivets måte å organisere seg på trekkes inn, f.eks. selvstendig næringsvirksomhets rolle, fusjoner, fisjoner m.v. Ut fra en slik helhetsvurdering kan en bedre få avklart hva som er fornuftige helhetsløsninger.

Ut fra dette vil vi fraråde at det gjennom bitvis reformer skapes et skattesystem som ennå mer er preget av tilfeldig utvikling og manglende innbyrdes sammenheng.

Dette bør likevel ikke forhindre at en i mellomtiden foretar endringer i systemet, så lenge dette ikke kommer i konflikt med muligheten til å lage et framtidig system som er preget av helhetsbetraktninger og indre sammenheng.

Nærmere om de enkelte forslag

Etter vårt syn bør en i lys av det som er nevnt foran avvente den endelige vurderingen når det gjelder spørsmålet om *selskapslikning* eller ikke. I mellomtiden vil vi imidlertid se positivt på en overgang til *nettolikning* basert på selskapet som helhet, slik også Skattekommisjonen går inn for. Dette vil innebære en kraftig administrativ forenkling og redusere spillerommet for den enkelte kommandittist til tilpasninger som er lite gunstige fra et samfunnsmessig synspunkt.

Vi mener den øvre grensen for fortsatt å kunne oppnå direkte likning bør settes til 10 deltakere. En arbeidsgruppe i Finansdepartementet foreslo i 1977 en slik grense.

Vi stiller oss også positive til ideen om at en større del av ansvarskapitalen skal innbetales ved starten av prosjektet, uten at vi vil feste oss til en bestemt prosentsats. Denne må under enhver omstendighet vurderes i den videre diskusjonen om organisasjonsformer i næringslivet.

Vi vil ellers støtte forslaget om en lovfestet minsteandel på 100 000 kr i ansvarskapital for å begrense utbredelsen av kommandittselskapsformen.

Når det gjelder tiltak som har mer preg av *henstillinger* og *appeller* til henholdsvis Norges Bank og prosjektmeglere, har vi selvsagt ikke noe i mot disse, men vil uttrykke noe tvil om hvor slagkraftige de vil vise seg i praksis. Det vil etter vårt syn her være ønskelig å vurdere sterkere virkemidler i form av pålegg eller andre former for retningslinjer.

Andre merknader til betenkningen

Konsekvensen av kommandittselskapsordningen og skattereglene har til nå vært altfor dårlig utredet. Denne betenkningen representerer et velkomment, men langt fra tilstrekkelig bidrag til å rette på dette. Vi vil ellers peke på at en ellers velskrevet og vel disponert framstilling er skjemet av en del uheldige formuleringer og noe ufullstendige vurderinger.

Vi har bl.a. festet oss ved at når det i dokumentets innledende avsnitt snakkes om «den beste» løsningen taler en uten videre på vegne av *skatte-*

ytteren. Selv om en også skal se saken fra skatteyderens synspunkt, synes vi dette perspektivet er noe ensidig og begrenset.

Vi finner også drøftingen av bl.a. prinsippet om samordnet beskatning noe ufullstendig i avsnitt 4. Det synes f.eks. å bli hevdet at kommandittselskap nå er en forutsetning for *samordnet* beskatning når et foretak skal delta med en andel i et prosjekt. Det er jo også nå slik for et foretak at beskatning av deltakelse gjennom aksjer har et visst preg av samordning med foretakets øvrige inntekter.

Vi mener at en i drøfting av samordnet beskatning bør trekke et skille mellom *enkeltpersoner* og *foretak* som deltakere i ulike prosjekter. Det er ikke uten videre gitt at analysen og konklusjonene bør være helt sammenfallende for disse to typer deltakelse.

Vi finner det også noe ufullstendig begrunnet når det i samme avsnitt hevdes at de svært store prosjekter innenfor off-shore og shipping har som forutsetning for å bli realisert at kommandittselskaper *ikke* selskapsliges.

Statoil må overta operatøransvaret på Statfjord

Operatøransvaret på Statfjord-feltet må overføres til Statoil så snart som mulig, heter det i en uttalelse fra Sekretariatet. Statfjord-feltet er av avgjørende betydning for norsk oljepolitikk, noe som betinger maksimal norsk styring. De utviklingsmuligheter som er til stede både når det gjelder opplæring av personell og ringvirkninger til norsk industri ivaretas best med et norsk operatørselskap, mener LO.

Norsk overtakelse er i tråd med de konsesjonsvilkår Mobil fikk i 1974. Statoil fikk da opsjon på å ta over operatøransvaret etter 10 år. Landsorganisasjonen forventer at Regjeringen oppfyller sine politiske forpliktelser i så måte og at Mobil lojalt medvirker til at intensjonene i gjeldende avtaler blir oppfylt, heter det til slutt i uttalelsen.

Når det gjelder geografisk mobilitet på arbeidsmarkedet - forholdet til dagpenger under arbeidsløshet, sendte LO 22. februar følgende brev til Kommunal- og arbeidsdepartementet:

«Landsorganisasjonen viser til departementets brev av 9. januar 1984 vedlagt utkast til AF-melding om retningslinjer ved avgjørelse av ovennevnte spørsmål.

Til retningslinjene vil Landsorganisasjonen bemerke følgende:

Arbeidsreise. Landsorganisasjonen kan i prinsippet gi sin tilslutning til at det som minstekrav settes at en daglig reisetid på inntil en time hver vei må aksepteres. Vi er inneforstått med at gangtid fra hjem til nærmeste transportmiddel kommer i tillegg til dette. Vi vil imidlertid bemerke at det kan være tilfelle hvor gangtid fra hjem til nærmeste transportmiddel er såvidt lang at det

må være rimelig å ta hensyn til dette etter en konkret vurdering. Dette gir også retningslinjene etter det vi forstår, grunnlag for.

I retningslinjene heter det at arbeidstakere som ikke disponerer egen bil og som bor slik til at offentlige kommunikasjonsmidler ikke kan nyttes må kunne ordne med egen transport. Landsorganisasjonen er sterkt i tvil om hva retningslinjene her sikter til. Vi kan ikke se at det med noen grad av rimelighet kan settes vilkår av denne karakter for å få dagpenger ved arbeidsledighet. Arbeidssøkere kan etter vår oppfatning heller ikke tape rett til dagpenger fordi vedkommende ikke finner å kunne undersøke mulighetene for skyss med andre.

Forholdet til småbarnsforeldre. En situasjon med arbeidsløshet vil være spesielt tyngende for familier med små barn. Situasjonen vil være vanskelig både for de voksne og for barna i familien. I utkastet til retningslinjer slås det fast at arbeidssøkere i en slik familiesituasjon skal ha begrensninger i kravet til mobilitet. Som hovedregel kan en av foreldrene godtas som lokal arbeidssøker. Det skal også skje en konkret vurdering av familieforholdene der en skal kunne ta hensyn til behovet for kontakt mellom foreldre og barn opp til 16 år. Ved flytting skal virkningen på de øvrige familiemedlemmer kunne tas med i vurderingen, herunder det forhold at ektefellen er i arbeid. Landsorganisasjonen vil for sin del understreke at retningslinjene ikke må innebære noen skjerping av dagens praksis for denne gruppen av arbeidssøkere.

Alder og geografisk mobilitet. I følge utkastet til retningslinjer skal arbeidstakere over 64 år aksepteres som lokale arbeidssøkere. Krav til geografisk mobilitet skal i første rekke stilles til arbeidssøkere i alderen 18 - 60 år. Landsorganisasjonen vil for sin del bemerke at grensene på 64 og 60 år kan synes noe høye.»

29. juni sendte LO følgende brev til Den norske regjering v/statsministeren:

«Angående rettigheter i forbindelse med svangerskap og fødsel.

Landsorganisasjonen har over lengre tid diskutert bruken av arbeidstakernes rettigheter i forbindelse med svangerskap og fødsel og behovet for utvidelse av rettighetene.

Etter behandling av saken i LO's sekretariat 25. juni 1984 har vi kommet fram til at det er behov for følgende ordninger:

1. Den lønnede delen av svangerskapspermisjon utvides fra 18 til 30 uker.
6 uker forbeholdes moren i forbindelse med fødselen.
20 uker deles mellom foreldrene etter ønske.
4 uker forbeholdes faren.
2. Ved tvilling/flerbarnsfødsler økes lønnet permisjonsrett til henholdsvis 9 uker bundet til moren, 30 uker som deles mellom foreldrene etter ønske, 6 uker bundet til faren.
3. Farens rett til 2 ukers omsorgspermisjon i forbindelse med fødselen må gis med lønn.
4. Ved tvilling/flerbarnsfødsler økes farens rett til lønnet omsorgspermisjon ved fødselen til 3 uker.
5. I tillegg til lønnet permisjon gis foreldrene rett til inntil 3 års omsorgsper-

misjon uten lønn. Likevel slik at de samlet har krav på ett års ulønnet permisjon for hvert barn. Permisjonen(e) må tas før barnet er 15 år.

6. Rettighetene til lønnet/ulønnet permisjon i forbindelse med adopsjon justeres i henhold til forslaget punkt 1 - 5.

Landsorganisasjonen mener det er viktig å satse mer på fremtiden bl.a. ved å lette og bedre småbarnsforeldres mulighet til å utføre omsorgsarbeid i forbindelse med svangerskap og fødsel.

Det er også behov for utvidelse av ordningene om de i større grad enn i dag skal bidra til reell likestilling mellom kvinner og menn på arbeidsmarkedet.

Ved å gi et bestemt antall uker bundet til både moren og faren understrekes begge foreldrenes omsorgsansvar.

Mange unge fedre klager over at de av økonomiske grunner ikke har mulighet for å ta ut 2 ukers omsorgspermisjon. LO har tidligere prioritert å få omgjort denne permisjonsordningen til lønnet permisjon.

Både punkt 3 og 5 er allerede gjort gjeldende i offentlig sektor gjennom avtaler. Det er et rettferdighetskrav å gjøre rettighetene gjeldende for alle yrkesaktive. Vi setter aldersgrensen for barn til inntil fylte 15 år i punkt 5. Vi vet at mange foreldre kommer i en situasjon hvor barn nettopp i alderen mellom 10 og 15 år trenger spesiell kontakt og omsorg fra foreldrenes side.

Når det gjelder punkt 2 og 4 mener vi også å etterkomme et faktisk behov. Tvilling og flerbarnsfødsler betyr så mye større fysisk belastning og så mye ekstraarbeid at det er berettiget med 50% utvidelse av de lønnede permisjonene.

Vi mener også at det er rimelig og rettferdig at rettighetene til lønnet/ulønnet permisjon ved adopsjon justeres tilsvarende.

Vi ber Regjeringen sørge for de endringer i lov og regelverk som er nødvendig for å samsvare med punktene 1 - 6.»

22. august sendte LO følgende brev til *Regjeringen v/Statsministerens kontor*:

«Likestillingstilskudd til bedriftene og særstipend til elever som velger utradisjonell utdanning.

Landsorganisasjonen i Norge har gjennom henvendelser fra våre organer i fylkene brakt i erfaringsat arbeidsmarkedsetaten har kommet i en uholdbar situasjon når det gjelder bruk av likestillingstilskudd til bedriftene.

Det er med overraskelse vi registrerer at bevilgningen for 1984 var satt til en tredjedel av beløpet som opprinnelig var bevilget for 1983. Overraskelsen blir ikke mindre, sett på bakgrunn av den opplysningskampanjen som ble satt i verk av de politiske myndighetene for å gjøre tilskuddsordningen bedre kjent. En kampanje som førte til langt sterkere pågang om tilskuddsmidler i siste del av 1983 enn hva som hadde vært registrert tidligere. En utvikling vi i Landsorganisasjonen var glade for.

Den sterke inndelingen vi har i Norge i et arbeidsmarked for kvinner og et for menn, gjør bruken av likestillingstilskudd til et viktig virkemiddel. Det er derfor uakseptabelt for Landsorganisasjonen at bevilgningen av midler er redusert i forhold til 1983. Det er også uakseptabelt at arbeidsmarkedsetatens mangel på penger faktisk forsinker iverksettelse av likestillingstiltak i bedriftene. Dette er å sette de ansatte i etaten i en ytterst vanskelig situasjon, særlig fordi de politiske myndighetene har gitt inntrykk av å være positive. Belastning og irritasjon ved mangel på penger faller da lett på etatens ansatte.

Landsorganisasjonen ber om at økonomiske midler omgående stilles til disposisjon for arbeidsmarkedsstaten i et omfang som iallefall minst dekker det behov som er anmeldt. Likeledes må bevilgningen for 1985 ha en størrelsesorden som godt overstiger 1983-bevilgning (13,5 mill. kr.). Dette er avgjørende for at etaten kan bruke likestillingstilskuddet på en virkningsfull og effektiv måte. Vi minner også om den sterke økningen i ledigheten blant kvinner som de siste statistikkene viser.

Samtidig som vi har registrert de uholdbare forholdene for bruken av likestillingstilskuddet, har vi også registrert at særstipendiet til elever som tar utradisjonell utdanning er redusert fra kr. 3 000,- til kr. 2 000,- pr. elev.

Landsorganisasjonen oppfordrer regjeringen til å øke beløpet igjen til kr. 3 000.-. Landsorganisasjonen mener det er verd å investere i likestilling.»

Følgende pressemelding ble sendt 15. februar 1984:

«Egenmeldinger ved sykdom.

Landsorganisasjonen i Norge retter sterk kritikk mot Regjeringens behandling av egenmeldingsordningen ved sykdom. I et brev til Sosialdepartementet heter det at det er bemerkelsesverdig at Stortingets sosialkomité har kunnet akseptere departementets saksbehandling.

LOs kritikk går spesielt på at Regjeringen strammer inn på adgangen til bruk av egenmelding ved sykdom, mens man ikke retter oppmerksomheten mot det som er det egentlige problem, nemlig langtidsfraværet i norsk arbeidsliv. LO viser til en rapport som Sosialdepartementet selv har utarbeidet, som viser en sterk økning av antallet sykepengedager, mens antallet tilfeller går klart tilbake. Etter LOs oppfatning viser rapporten at ordningene med sykepenger og attføringspenger brukes aktivt i arbeidslivet for å bli kvitt eldre arbeidstakere. Bare i sykepenger representerer dette en utgiftsøkning fra 1980 til 1982 fra 720 til 1 100 millioner kroner.

- Det forundrer Landsorganisasjonen at Regjeringen og Stortingets flertall ikke har vist interesse for å sette seg inn i den omfattende dokumentasjon som foreligger om sykefraværet, heter det i brevet.

LO trekker også fram at endringene i egenmeldingssystemet innebærer at arbeidsfrie dager skal regnes med når arbeidsuførhet inntreffer umiddelbart før eller etter arbeidsfrie dager. Således blir en arbeidstaker betraktet som syk på f.eks. lørdag og søndag når arbeidsuførhet inntreffer på mandag. Dette er en så kraftig insinuasjon overfor lønsmottakerne, at Regjeringen bør tenke seg om, sier LO, og viser til at også de Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon har tatt sterk avstand fra omleggingen.

Endelig peker LO på at reduksjonen av egenmeldinger fra seks til fire ganger pr. år vil medføre økte omkostninger for samfunnet idet antallet legekon-sultasjoner nødvendigvis vil øke.»

28. november sendte LO følgende brev til Stortinget vedrør-ende *Ot.prp. nr. 7 (1984-85) - Diverse endringer i reglene om ytelse av sykepenger.*

«Under henvisning til Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 7 (1984-1985), vil Landsorganisasjonen ta kraftig avstand fra den utthuling av arbeidstakernes rettigheter under sykdom som Regjeringen driver.

Fra 1. mars i år ble retten til egenmeldinger redusert. Fra samme dato må permitterte ha vært i arbeid i 2 måneder etter permittering, for å opparbeide de samme rettigheter, som gjelder for de som er i arbeid.

Landsorganisasjonen har en rekke ganger pekt på dette urimelige forhold overfor sosialministeren, uten at noe har skjedd i sakens anledning. Permitterte er i henhold til inngåtte avtaler i arbeidslivet å betrakte som ansatte.

Deres ansettelsesforhold opprettholdes under hele permisjonstiden. Dette betyr i praksis at en arbeidstaker, som har vært ansatt hos en arbeidsgiver i mange år etter kortere permittering, betraktes som nyansatt i folketrygdlovens forstand når arbeidet gjenopptas etter permittering.

Når så Regjeringen gjennom Ot.prp. nr. 7 (1984-85) foreslår ytterligere begrensninger i reglene om utelse av sykepenger, ber Landsorganisasjonen Stortinget om en kraftig reaksjon. De forslag som nå ligger til behandling i Stortinget, i forbindelse med Ot.prp. nr. 7 (1984-1985), har ikke vært til høring hos arbeidslivets organisasjoner. Denne form for saksbehandling er sterkt kritikkverdig.

Med den store arbeidsløsheten vi har i Norge, vil det for mange være vanskelig å oppnå det inntektsgrunnlaget som skal til for å få rett til sykepenger, slik Regjeringen foreslår. Den vanskelige situasjonen på arbeidsmarkedet vil derfor være en avgjørende faktor og ikke den enkeltes valg av arbeidstid pr. uke.

Når regjeringen selv anslår 6-8 timer deltidsarbeid pr. uke, skal Stortinget være oppmerksom på at mange deltidsansatte har en kortere ukentlig arbeidstid enn denne. Mange har også arbeid hos flere arbeidsgivere med få timer hos hver.

Av disse grunner gikk derfor Landsorganisasjonen mot heving av minsteinntekt fra 4000 kr. til 10 000 kr. i 1982. Landsorganisasjonen går også imot den foreslåtte heving til 12 100 kr. pr. år for å få rett til sykepenger.

Når regjeringen foreslår å senke den øvre inntektsgrense ned til et beløp tilsvarende 6 G, innfører den et helt nytt prinsipp i forholdet mellom inntekt og utelser over folketrygden, som kan ha store trygdepolitiske konsekvenser. Dette berører hele folketrygdens rolle i vårt velferdssamfunn.

Regjeringen foreslår på denne måten å innføre prinsipper som ligger til behandling i forbindelse med trygdefinansieringsutvalgets innstilling.

Trygdefinansieringsutvalgets innstilling er nå til høring, blant annet i Landsorganisasjonen. Det er oppsiktsvekkende at Regjeringen på denne måten ikke tar høringsinstansen på alvor, ved at den i forbindelse med Ot.prp. nr. 7 (1984-1985) forsøker å innføre en av de store kontroversielle prinsipper som ligger i trygdefinansieringsutvalgets innstilling.

Landsorganisasjonen vil be Stortinget ta avstand fra både saksbehandlingen og realiteten i forslaget.

Videre skal Stortinget gjøres oppmerksom på at forslaget berører en rekke tariffavtaler i offentlig sektor hvor full lønn under sykdom er avtalefestet. Dette gjelder alle inntektstrinn i offentlig sektor.

Når regjeringen henviser til endringer i ferieloven som grunnlag for sitt forslag om å ta bort retten til sykepenger under permisjon er dette mildest talt søkt. *Muligheten for dobbelt inntekt under permisjon er ikke tilstede.*

Et annet forhold som komiteen skal gjøres oppmerksom på er at folk ofte må si nei til arbeidstilbud grunnet sykdom. At disse samtidig skal rammes ved at retten til sykepenger faller bort er en urimelig belastning for de som er ofre for regjeringens sysselsettingspolitikk.

Landsorganisasjonen vil be Stortinget ta avstand fra regjeringens forslag.»

Følgende pressemelding ble sendt 3. desember:

«Internasjonalisering av norsk skipsfart.

Landsorganisasjonen er gjort kjent med innholdet i den rapport som er utarbeidet om internasjonaliseringen av norsk skipsfart. Selv om vi ikke har hatt mulighet til å vurdere alle enkeltheter i rapporten, har den etter LOs syn satt søkelyset på viktige problemstillinger i forbindelse med internasjonaliseringen av norsk næringsliv. LO vil derfor støtte forslagene fra Norsk Sjømanns-

forbund om en nærmere etterprøving og vurdering av hvilke virkninger internasjonaliseringen av skipsfarten har fått for det norske samfunnet.

De problemstillinger som rapporten tar opp har imidlertid et perspektiv som favner videre enn norsk skipsfart. Den går rett inn i debatten om internasjonalisering av norsk næringsliv generelt. LO har som kjent gitt støtte til en slik internasjonalisering i den utstrekning den har klare positive virkninger for det norske samfunnet. Rapporten fra forskerne ved Agder Distriktshøgskole tyder på at grunnlaget for å få dokumentere en del av internasjonaliseringen virkninger på det norske samfunnet er tildels nokså mangelfull. Rapporten synes også å godtgjøre at de kontrollordninger som er forutsatt å gjelde på dette feltet ikke virker tilfredsstillende.

Etter LOs syn er dette uheldige forhold dersom en skal satse på økt internasjonalisering av norsk næringsliv. En forutsetning for at LO skal støtte internasjonaliseringen er at det kan samles kunnskap om hvordan den virker og at inntektene av denne virksomheten kommer det norske samfunn til gode, slik som forutsatt.»

LO sendte 18. juli sålydende brev til *Den norske Regjering v/Statsministeren* angående *kvinneforskning/NAVF's sekretariat for kvinneforskning*:

«Landsorganisasjonen i Norge er gjort kjent med at NAVF's sekretariat for kvinneforskning er tenkt nedlagt fra og med budsjettåret 1985/86. Dette ble bekreftet av statsråd Astrid Gjertsen i samtale den 3. mai d.å.

Landsorganisasjonen sa i sin uttalelse om Regjeringens handlingsplan for likestilling i 1980:

«Kvinneforskning har vist sin berettigelse i de få årene den har eksistert. En god del opplysning er blitt spredt om kvinners kår både i fortid og nåtid, et emne som er blitt oversett bl.a. i historiebøkene. Faget bør derfor styrkes.»

NAVF's sekretariat for kvinneforskning har eksistert siden 1. september 1982. Sekretariatet har gjort et ypperlig arbeid for å hente inn noe av generasjoners forsømmelse innenfor forskningen.

Likevel er det enda ingen selvfølge at kvinner inkluderes i forskningsprosjekter på en naturlig måte. Ei heller er det noen selvfølge at forskning om kvinner gis prioritet i vårt forskningssystem.

NAVF's sekretariat for kvinneforskning har vist seg særdeles nyttig som pådriver og koordinator, som informator og ikke minst gjennom sin initiering av prosjekter.

Vi mener det fortsatt er stort behov for det arbeide NAVF's sekretariat for kvinneforskning gjør. På den bakgrunn ber vi Regjeringen sørge for de nødvendige bevilgninger for at sekretariatet kan opprettholdes og arbeidet fortsette også ut over årsskiftet 1985/86.

Det er viktig at signaler om at bevilgning vil bli gitt kommer så tidlig som mulig slik at dyktig arbeidskraft beholdes i sekretariatet.»

LOs husmorsenter

Styret har bestått av: Leder: Solveig Aakervik. Nestleder: Rønnaug Rønbeck. Sekretær: Hulda Juul Jakobsen. Kasserer: Aslaug Haugness. Styremedlemmer: Synnøve Jørgensen og Herborg Brommeland.

Varamedlemmer til styret: Randi Mørk, Anna Isaksen og Gunhild Starås.

Revisorer: Othille Thorsrud og Solveig Werner. *Vararevisorer:* Gunhild Starås og Mary Dalsrud.

Valgkomité: Ruth Axelsen, Marit Kalvik og Aase Pedersen.

Varamedlemmer: Solveig Werner og Randi Rønning.

Representanter til Oslo Arbeiderpartis representantskap: Solveig Aakervik med personlig vararepresentant Hulda Juul Jakobsen, Rønnaug Rønbeck med pers. vararepr. Randi Mørk, Aslaug Haugness med pers. vararepr. Gunhild Starås.

Representanter til Norsk Folkehjelp avd. Oslo representantskap: Solveig Johnsen, Solveig Hertås, Solveig Wivegh og Randi Mørk.

Medlemstallet pr. 31. desember 1984: 103. I 1984 ble registrert 1 nyinnmelding og 4 utmeldinger.

Møtevirksomhet: Det er blitt avviklet 8 medlemsmøter og 3 styremøter. Medlemsmøtene har hatt et gjennomsnittlig frammøte på 65 medl. «Sommerturen» fant sted den 4. juni med 45 deltakere til Oslomarka og Kobberhaughytta.

Arbeidsgruppa har hatt 11 møter med fra 10 til 12 deltakere i aktivt arbeid. — Salget av julegaver fant sted den 29. og 30. november og innbrakte kr. 3 322,—.

Medlemsmøtene har bl.a. hatt følgende programinnslag:

Gunn Vigdis Olsen Hagen: «Helse og sosialpolitikk». Herborg Brommeland: «Kypros». Kåseri med lysbilder. Leonard Larsen: «Mellom-Amerika: USA's bakgård». Villy Jakobsen: «Byfornyelse. Boligsanering». Gudmund Jakobsen: «Oslo-valg 1983». Lysbilder m. kommentarer. Børre Pettersen: «Levekår i Oslo». Sissel Rønbeck: «Ny vekst for Norge». Aksel Zachariassen: «Pioneren Elise Ottesen Jensen».

På «desembermøtet» hadde Tiden Norsk Forlag boksalg.

På noen møter har Trygve Aakervik deltatt med sang og kåserier.

Representasjon på møter og konferanser:

Oslo Arbeiderpartis Kvinneutvalgs årsmøte 14. januar 1984: Solveig Wivegh og Gunhild Starås.

Oslo AOF's representantskapsmøte 16. oktober 1984: Hulda Juul Jakobsen.

Dagskonferanse i Oslo og Akershus Forbrukerutvalg: Rønnaug Rønbeck.

Helgekurs med 20 deltakere ble avviklet 29.—30. sept. 1984 på Sørmarka. Tema for kurset var «Helse og Sosialpolitikk», med Jan Haldorsen og Karin Teigen som forelesere. Konferanseleder var Helga Syrrist.

Bevilgninger i henhold til årsmøtevedtak:

Norsk Folkehjelp avd. Oslo.....	kr. 2 000,—
AIS	» 2 500,—
Flyktningehjelpen	» 1 500,—
Rachel Grepp Mødrehjem	» 2 000,—
Oslo Framkrets	» 5 000,—

Øvrige bevilgninger i 1984:

Norsk Folkehjelp. «Helselotteriet»	kr. 500,—
Amnesty Internasjonal. NRK landsinnsamling	» 2 000,—
Mixmaster til Rachel Grepp Mødrehjem	» 2 240,—
Julegaver til engelske gruvearbeiderbarn	» 1 000,—

kr. 5 740,—

Samlede bevilgninger i 1984 ble således kr. 18 740,—.

8. Administrasjon og organisasjon

LOs administrasjon

Ved utgangen av 1984 hadde LO disse tillitsmenn:

Formann: Tor Halvorsen

Nestformann: Leif Haraldseth

Hovedkasserer: Svein-Erik Oxholm

Sekretærer: Liv Buck, Harriet Andreassen, Ole Knapp,
Yngve Hågensen og Jan Kr. Balstad.

Administrasjonen hadde disse avdelinger og avdelingsledere:

Kontorsjef: Kjell Lien (pensjonert fra 1/10-84)

Informasjonsavdelingen: Richard Trælnes

Fri Fagbevegelse: Knut Ribu (redaktør)

Internasjonal avdeling: Kaare Sandegren

Juridisk avdeling: Steinar Halvorsen

Arbeidslivsavdelingen: Børre Pettersen

Personalavdelingen: Knut Nilsen

Økonomisk avdeling: Juul Bjerke

Administrasjonsavdelingen: Knut Endreson

Kvinnesekretær: Evy Buverud Pedersen

Revisjonskontoret: Arne G. Strangel

Sekretariatet

Av de tillitsvalgte er følgende medlemmer av Sekretariatet:

Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm og Liv Buck fra LO. Varamedlemmer for disse: Ole Knapp, Yngve Hågensen, Jan Kr. Balstad og Harriet Andreassen.

Øvrige medlemmer:

1. Harald Øveraas, Norsk Arbeidsmandsforbund
2. Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet
3. Odd Isaksen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund
4. Kåre Hansen, Handel og Kontor i Norge

5. Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund
6. Arthur Svensson, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund
7. Torger Oxholm, Norsk Kommuneforbund
8. Einar Hysvær, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
9. Henrik Aasarød, Norsk Sjømannsforbund
10. Dagfinn Habberstad, Norsk Tjenestemannslag
11. Walter Kolstad, Norsk Transportarbeiderforbund

Varamedlemmer:

1. Roar Helgesen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer
 2. Ove J. Ragnar, Norsk Tele Tjenesteforbund
 3. Kjell Christoffersen, Norsk Grafisk Forbund
 4. Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund
 5. Svein Morgenlien, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund
 6. Anders Renolen, Den norske Postorganisasjon
 7. Gunnar Grimnes, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund
- Observatører: Leif Thue, Norsk Jernbaneforbund
 Erling Oen, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet

Samtlige 7 varamedlemmer og observatørene deltar i Sekretariatets møter med tale- og forslagsrett.

Utover disse valgte, møter den daglige leder av Statstjenestemannskartetlet og LOs kvinnesekretær i Sekretariatet med tale- og forslagsrett.

De ansatte funksjonærer i LO og fagforbundene har en representant i Sekretariatet ved den valgte formann, med tale- og forslagsrett.

Representantskapet

Det har vært to møter i Representantskapet i 1984. Det *ekstraordinære representantskapsmøtet 17. januar* behandlet følgende saker:

1. Suppleringsvalg til Sekretariatet.
2. Ansettelse av distriktssekretær i Bergen.
3. Ansettelse av revisor.
4. Tariffrevisjonen 1984.

Det ble foretatt suppleringsvalg til Sekretariatet, idet Else Ørbæk, Norsk Tele Tjeneste Forbund, og Olaf Axelsen, Norsk Treindustriarbeiderforbund, har fratrådt sine forbund ved oppnådd aldersgrense. Ove J. Ragnar, Norsk Tele Tjeneste Forbund, ble valgt som 2. varamedlem, og Anders Renolen, Den norske Postorganisasjon, ble valgt som 8. varamedlem, for resten av kongressperioden 1981-85.

Representantskapsmøtet tilsatte også Vigdis Ravnøy som ny distriktssekretær for Hordaland fylke.

Ansettelse av Harald Karlsen som revisor ble tiltrådt av Representantskapet.

Etter foredrag av LO-formannen *Tor Halvorsen*, vedtok Representantskapet etter en lang debatt følgende uttalelse om *tariffoppgjøret*:

«Innledning.

I norsk økonomi er utsiktene på arbeidsmarkedet vanskelige også for 1984. Den økonomiske politikken som har vært ført siden 1981 har medført mer enn en fordobling av arbeidsledigheten. Regjeringens stramme politikk bremses den økonomiske aktiviteten innenlands. Vår gode utenriksekonomi gir hand-
lefrihet til å føre en mer ekspansiv politikk.

For LO er sysselsettingsutviklingen på kort og lang sikt det som teller mest. Av hensyn til vårens oppgjør vil det derfor være av stor betydning å få en konkret avklaring på hvilke tiltak Regjeringen akter å sette i verk for å redusere arbeidsløsheten. Troverdige tiltak rettet mot arbeidsløsheten vil fra fagbevegelsens synspunkt lette gjennomføringen av vårens oppgjør.

Inntektsfordeling.

De siste års erfaringer viser at det er LOs medlemsgrupper som har måttet bære de største byrdene ved den vanskelige økonomiske situasjonen. Næringsdrivende innenfor en rekke skjermede sektorer og visse grupper lønnstakere som i utgangspunktet lå godt an, har derimot oppnådd betydelige inntektsforbedringer. Når Regjeringens politikk ellers går ut på å omfordele inntekt og formue til fordel for de som allerede ligger gunstigst an er det fra fagbevegelsens synspunkt lagt et særdeles dårlig grunnlag for inntektsoppgjørene.

En kan ikke vente at LO-medlemmene er de som *hele tiden* skal bære byrdene, både ved en vanskelig sysselsettingssituasjon og ved Regjeringens sosiale fordelingspolitikk.

LO må derfor legge større vekt på å forsvare medlemmenes reelle inntektssituasjon gjennom tariffoppgjørene. Vi kan ikke akseptere at høyinntektsgruppene får sterk inntektsvekst basert på vår tilbakeholdenhet og i tillegg akseptere en utilfredsstillende sysselsettingsutvikling. LO er likevel fortsatt innstilt på å sikre hensynet til sysselsettingen gjennom en lavest mulig kostnadsutvikling. Dersom Regjeringen kunne treffe tiltak som mer effektivt dempet prisutviklingen, ville den i så måte kunne gi et viktig bidrag.

Inntektsutviklingen.

LOs generelle mål for inntektsutviklingen er å opprettholde den totale disponible realinntekt på 1983-nivå for de brede inntektsgrupper. Dessuten er

det en oppgave å bedre de lavlønnes situasjon. Hvilke lønnstillegg som vil være nødvendig for å oppfylle dette målet må forbundene vurdere utifra utviklingen i de enkelte tariffområder. Fastleggingen av de endelige krav må skje i lys av den informasjon som vil foreligge om prisutviklingen. Slik vi nå vurderer det, vil Norge også i 1984 få en klart sterkere prisstigning enn våre handelspartnere.

I 1984 må en dessuten ta hensyn til at konsumprisindeksen ikke fanger opp den reelle utgiftøkningen for en stor del av LO-medlemmene. Dette kommer av den sterke opptrappingen i tilbakebetalingen av husbanklån og studiefinansieringslån. Avdragsøkningen inngår ikke i konsumprisindeksen, men kan for en vanlig familie bety økte utlegg på årsbasis på anslagsvis 1 500 kr.

Lik arbeidstid.

LO har lenge annonsert at vi ved dette oppgjøret vil ta sikte på en utjevning av den urettferdige forskjell i arbeidstid som eksisterer mellom de forskjellige arbeidstakergrupper. Representantskapet tar sikte på at det ved dette oppgjøret inngås en prinsippavtale med arbeidsgivermotpartene som sikrer en normalarbeidstid på 37½ time pr. uke i løpet av tariffperioden. I den forbindelse må det skje en tilsvarende reduksjon for skift-/turnusarbeidere. En forutsetter at det skjer en tilpasning ut fra forholdene i den enkelte bedrift, slik at forkortelser så langt som mulig motsvares av økt produktivitet.

Garantiordningen.

Den garantiordning som ble gjennomført i 1980 representerte en kraftig lønnsforbedring for betydelige grupper av de aller laveste lønte. Selv om endringene av Garantiordningen ved tariffrevisjonen 1982 hadde ulik virkning for de forskjellige overenskomster, har den fortsatt stor betydning. Store grupper av lavlønte vil sakke etter uten tilfredsstillende garantiordning. Ordningen med endringer ved tariffrevisjonen 1982 må derfor opprettholdes. I samsvar med tidligere vedtak i representantskapet må LO imidlertid fortsette arbeidet med å finne andre løsninger på bedriftenes finansieringsproblemer enn de refusjoner som i dag blir gitt av Lavlønnsfondet. I representantskapets vedtak fra 8. desember 1981 heter det:

1. Lavlønnsfondet må over et visst tidsrom erstattes av lønnstillegg som fullt ut bæres av de enkelte bedrifter. LO må ta kontakt med N.A.F. med sikte på en prinsippavtale om avvikling av Lavlønnsfondet over en 3-4 årsperiode. Forhandlingene må gjennomføres slik at de ikke forstyrrer forhandlingene om tariffrevisjonen 1982.
 2. De avtaleområder innenfor private og kooperative virksomheter som ikke har solidaritetstrekk til Lavlønnsfondet som en del av tariffavtalen, må søke å innarbeide trekkordningen ved vårens tariffrevisjon.
- Det samme må også gjelde for tariffavtaler som opprettes i tariffperioden.

Tariffestet forsikring.

Forbundene vil reise krav om tariffestet forsikringsordning med basis i sykelønnsordningens fond.

Oppgjørsformen.

LOs utgangspunkt har tradisjonelt vært at oppgjørsformen må vurderes på selvstendig grunnlag ved hvert enkelt oppgjør.

Med utgangspunkt i de mål som er nevnt foran, sammen med den økonomiske situasjon, er det i og for seg mye som ville peke i retning av et samordnet oppgjør.

Den manglende respekt for den frie forhandlingsretten som er kommet til uttrykk gjennom utspill fra regjeringens side, og N.A.F.s totalt avvisende holdning til å gå inn i forhandlinger om de punktene Landsorganisasjonen her tar opp, skaper imidlertid en spesiell situasjon.

Under slike betingelser vil en samordnet oppgjørsform ha svært begrensede muligheter til å lykkes. Landorganisasjonen ønsker ikke å gå inn i 1984-oppgjøret med en oppgjørsform som etter all sannsynlighet vil ende i tvungen lønnsnemnd for fellesskapet under ett.

Representantskapet mener derfor det kan være større muligheter for at det enkelte forbund kan nå fram i forhandlinger med sine motparter. Det er dessuten også i år behov for å forhandle om endringer i de enkelte forbunds overenskomster. Det er også oppstått skjevheter som det er nødvendig å få rettet opp.

Representantskapet vil på dette grunnlag gå inn for at de enkelte forbund reiser krav og forhandler med sine respektive motparter ut fra de felles hovedkrav representantskapet vedtar.

Selv om forhandlingene gjennomføres forbundsvis, forutsetter representantskapet at Sekretariatet sørger for den nødvendige tariffpolitiske styring av oppgjøret slik at vi oppnår en samlet og enhetlig opptreden med sikte på full utnyttelse av LOs samlede styrke.

Forholdet til andre grupper.

For fagbevegelsen er det sentralt at alle grupper i samfunnet bærer sin andel av byrdene for å sikre sysselsettingen. Alle grupper må derfor innordne seg de samme rammer m.h.t. kjøpekraft og inntektsfordeling. Dette må også gjelde for de grupper som får sine inntektsforhold avgjort på annen måte enn gjennom forhandlinger. Disse krav må reises både overfor Regjeringen og alle arbeidsgivermotparter.

Vedtak:

Med bakgrunn i de synspunkter og mål som her er nevnt, reiser de enkelte forbund krav og forhandler med sine respektive motparter ut fra følgende hovedmål:

- generelt lønnstillegg med utgangspunkt i å opprettholde disponibel realinntekt 1983 for de enkelte tariffområdene og å rette opp skjevheter som er oppstått.
- en prinsippavtale om 37½ timers uke i løpet av tariffperioden. Relasjonene til skift-/turnusarbeidere må ivaretas.
- tariffestet forsikringsordning, jfr. forhandlinger LO-N.A.F.
- representantskapet forutsetter at garantiordningen skal opprettholdes i henhold til avtalen av 1982 og etter de prinsipper som er forankert i sekretariatets vedtak av 9/1-1984 og representantskapets vedtak av 8/12-1981
- representantskapet forutsetter at alle avtaler skal være to-årige. Det avtales reguleringsbestemmelser for 2. avtaleår etter mønster av 1982-oppgjøret.»

Man voterte også over følgende forslag fra Sekretariatet til uttalelse om *sysselsettingssituasjonen*:

«Landsorganisasjonen vil understreke alvorret i den situasjonen landet nå befinner seg i. Det er galt av Regjeringen å skape inntrykk av at norsk økonomi er «på rett vei». De politiske resultater må vurderes i forholdet til hva som er de politiske hovedmål. I Norge er full sysselsetting det absolutt

fremste mål. Da er vi ikke på rett vei når ledigheten er fordoblet, og har nådd sitt høyeste nivå siden krigen.

Landsorganisasjonen mener Regjeringen undervurderer konsekvensene av langvarig arbeidsledighet, både for den enkelte og for samfunnet. For den enkelte betyr arbeidsledighet menneskelige og sosiale problemer av store dimensjoner. For samfunnet betyr det større ulikheter og store belastninger på samhold og solidaritet. Særlig ille er det at store grupper ungdom møter sin voksne tilværelse som arbeidsledige. All erfaring viser dessuten at dersom arbeidsledigheten først begynner å øke, så vil den fortsette å øke. Derfor må nå alt gjøres for å redusere ledigheten så raskt som mulig.

Landsorganisasjonen har tatt opp med myndighetene spørsmålet om utvidelse av stønadperioden i arbeidsledighetstrygden og måten dagpengene beregnes på. Stønadperioden må utvides til 52 uker for de arbeidsledige. Beregningsgrunnlaget må endres slik at en ikke får redusert dagpenger etter et års arbeidsledighet. Forskjellsbehandling mellom sjøfolk og øvrige arbeidstakere må opphøre i tråd med Stortingets hensikt. Forøvrig viser Landsorganisasjonen til Dagpengeutvalgets innstilling som myndighetene nå må sende ut til vanlig høring.

Landsorganisasjonen beklager at Regjeringen i denne situasjonen hverken har planer eller politikk for hvordan ledigheten skal reduseres. Regjeringens eneste synspunkt i dagens situasjon later til å være formaninger om måtehold og samhold. Landsorganisasjonen er ikke uenig i at måtehold kan være et nyttig virkemiddel hvis den omfatter alle. Landsorganisasjonen vil også understreke behovet for samhold. Men det krever at Regjeringen legger opp til en politikk som kan skape grunnlag for samhold. Det betyr bl.a. at goder og byrder må fordeles rettferdig.

Regjeringen har lagt opp til det motsatte. Det er gitt skattelettelser spesielt til de med høye inntekter. Det er gitt lettelser i formue- og eiendomsbeskatningen og for aksjegevinster. Dette skjer samtidig med at lønnstakerne avkreves sterk moderasjon og at fellesforbruket svekkes på viktige områder.

Landsorganisasjonen og forbundene har ved flere anledninger fremmet forslag for myndighetene med sikte på å bedre sysselsettingssituasjonen. Disse forslagene har i hovedsak gått ut på å stimulere økonomien for nyskaping og vekst. Regjeringen har til nå avvist disse forslagene. Landsorganisasjonen mener Regjeringen tar feil når den avstår fra slike tiltak med den begrunnelse at de er prisdrivende. I en økonomi med stor ledighet og ledig produksjonskapasitet vil økt aktivitet først og fremst gi arbeidsplasser, og ikke kostnadsvekst.

Med den industripolitikk som nå føres innser Landsorganisasjonen at industrien ikke vil kunne stå for noen nevneverdig sysselsettingsvekst i de kommende år. Det er viktig for sysselsettingssituasjonen at industrien ikke utsettes for en ytterligere sysselsettingsreduksjon. Derfor må det satses sterkt i industripolitikken for å stimulere til vekst og nyskaping. Landsorganisasjonen er enig i at omstillinger vil være nødvendig, og at virkemidlene først og fremst må settes inn overfor den del av næringen som har vekstmuligheter.

Regjeringens industripolitikk er i dag ikke egnet til å skape vekst. Virkemidlene sikter entydig mot skattelettelser som er innrettet slik at det først og fremst er rettet mot personer innenfor næringslivet, og ikke mot virksomhet som kan skape vekst og sysselsetting. Derfor må industripolitikken legges om og innrettes mot nyskappingsprosjekter, forskning og utvikling og tiltak som kan stimulere nyetableringer. Landsorganisasjonen vil i denne sammenheng også understreke behovet for tiltak for å redusere rentenivået.

Sysselsettingsveksten vil i betydelig grad skje i de tjenesteytende nærin-

ger. Ikke minst vil offentlig sektor her spille en viktig rolle. Landsorganisasjonen vil peke på at flere forbund i den offentlige sektor har lagt fram forslag til hvordan sysselsettingen kan økes på disse områdene. Dette er ikke bare forslag om økt sysselsetting, men innebærer også at viktige samfunnsoppgaver kan bli løst på en tilfredsstillende måte. Landsorganisasjonen vil i denne sammenheng minne om at alternativet til slik satsing ikke er innsparinger på budsjettet, men å betale ut milliardbeløp i arbeidsledighetstrygd. Landsorganisasjonen mener det bør være bedre å betale folk for å arbeide.

Landsorganisasjonen vil understreke at tariffoppgjørene må foregå i frie forhandlinger mellom partene i arbeidslivet. Vi er også inneforstått med at det dermed ligger til partene å ta hensyn til landets økonomiske situasjon. Det er likevel Regjeringen som har det overordnede ansvar for landets økonomi, og det er urimelig at Regjeringen nå legger hovedansvaret for sysselsettingsutviklingen på partene i arbeidslivet. Det er helt urealistisk at partene skal kunne sikre en utvikling som i nevneverdig grad endrer den sysselsettingssituasjonen som svak vekst internasjonalt og stram økonomisk politikk innenlands fører med seg. Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene har vist at bedret konkurranseevne gjennom lavere lønnsvekst har svært liten virkning på sysselsettingen. Uten en økonomisk politikk som stimulerer økonomien kan en ikke makte å redusere arbeidsløsheten vesentlig. Norsk utenriksøkonomi viser i dag et betydelig overskudd. Landsorganisasjonen mener Regjeringen bør bruke den handlefrihet dette gir til å føre en økonomisk politikk som kan stimulere produksjonen, investeringene og dermed sysselsettingen.

På samme måte som foran tidligere oppgjør har Landsorganisasjonen også foran dette oppgjøret gitt uttrykk for at kravene om forbedringer i inntektene må ses i lys av situasjonen på arbeidsmarkedet. Større satsing fra Regjeringens side for å dempe arbeidsledigheten vil gi et bedre grunnlag for et moderat inntektsoppgjør. For partene vil det derfor være av stor viktighet å vite hva Regjeringen vil foreta seg for å bekjempe arbeidsledigheten.

Derfor vil Landsorganisasjonen be Regjeringen klargjøre om, og i tilfelle hva, Regjeringen vil gjøre for å bedre sysselsettingssituasjonen ut ove de beskjedne bidrag som ligger i årets statsbudsjett. Landsorganisasjonen vil be Regjeringen komme med en slik klargjøring innen 10. februar, slik at forbundene kan ha disse tiltakene for øye når de skal formulere sine krav.»

Sekretariatets forslag til uttalelse om sysselsettingssituasjonen ble med små endringer vedtatt mot 2 stemmer.

Det forelå også et forslag fra Sekretariatet til uttalelse om **egenmeldinger i sykelønnsordningen**. Forslaget var sålydende:

«Landsorganisasjonens representantskap vil på det sterkeste protestere mot den begrensning av egenmelding ved sykefravær som det borgerlige flertallet i Odelstinget nå har vedtatt. Vi ser her nok et tilbakeskritt i forhold til de rettigheter og sosiale goder arbeidstakerne har oppnådd.

Landsorganisasjonen har ved en rekke anledninger stilt seg positivt til å gjennomføre tiltak som kan begrense sykefraværet i norsk arbeidsliv. Det er klar sammenheng mellom arbeidsmiljø og sykefravær. Derfor må slike tiltak først og fremst sikte mot å fjerne årsakene til kortvarig og langvarig sykefravær, og ikke ha som siktemål å fjerne rettigheter arbeidstakerne har oppnådd. Dessuten er det viktig at arbeidet med å redusere sykefraværet bygger på samarbeid og gjensidig tillit.

Landsorganisasjonen ser derfor med spesiell uro på den alminnelige mistillit som kommer til uttrykk gjennom dette vedtaket. Statistikken over fraværutviklingen viser at antall fraværstilfeller har gått ned. Økingen i antall fraværskilder skyldes utelukkende at antallet som går sykemeldingsperioden helt ut har økt fra 8 000 til 12 000 i løpet av to år.

Når Regjeringen nå går til angrep på egenmeldingssystemet viser det at den ikke har forstått den utfordringen som nå ligger i omfanget av sykefraværet.

Landsorganisasjonen har tidligere anbefalt Regjeringen å trekke proposisjonen om endringer i sykelønnsordningen tilbake. Når Regjeringen likevel har fremmet proposisjonen, vil Landsorganisasjonen nå henstille til Lagtinget å avvise Odelstingets vedtak, slik at nåværende lov kan opprettholdes. »

Ordinært representantskapsmøte ble holdt 7. juni. Saklisten for møtet var:

1. Beretning for 1983.
2. Regnskap for 1983.
3. Suppleringsvalg til Sekretariatet.
4. Ansettelse av distriktssekretær i Nord-Trøndelag.
5. Den faglige situasjon.

Både *LOs beretning* og *LOs regnskaper* for 1983 ble *enstemmig innstilt til godkjenning overfor Kongressen*.

Det ble foretatt *suppleringsvalg til Sekretariatet*, og *Gunnar Grimnes*, Norges Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, ble valgt som 9. varamann til Sekretariatet.

Representantskapet har tidligere vedtatt å opprette et distriktskontor for Nord-Trøndelag, og i representantskapsmøtet 7. juni ble *Liv Thun* ansatt som *distriktssekretær for Nord-Trøndelag*, med kontor i Steinkjer.

Nestformann *Leif Haraldseth* holdt foredrag om «Den faglige situasjon».

Det forelå følgende utkast til en *uttalelse om streikeretten*, utarbeidet av LOs administrasjon etter fullmakt fra Sekretariatet:

«Landsorganisasjonens representantskap har merket seg den debatt om streikeretten som har funnet sted i samband med årets tariffoppgjør. Debatten har for det meste tatt sitt utgangspunkt i konkrete streiker og den skadevirkning slike arbeidskamper medfører for andre enn partene.

Representantskapet vil understreke at streikeretten er en grunnleggende rettighet i ethvert virkelig demokrati og vil derfor på prinsipielt grunnlag avvise enhver begrensning i denne rett.

Representantskapet vil for øvrig gi uttrykk for at streikeretten må sees i en videre sammenheng enn hva man gjør i den offentlige debatt. Streikeretten henger nøye sammen med forhandlingsretten. Det er retten til å bruke kampmidler som gjør at forhandlingene blir avviklet med det nødvendige alvor innenfor bestemte tidsrammer. Streikeretten har derfor avgjørende betydning for ethvert tariffoppgjør enten streik finner sted eller ikke. Det som

har preget utviklingen i Norge, er at vi har hatt få streiker. De langt fleste tariffoppgjør er blitt brakt i havn uten at arbeidskamp har vært iverksatt. Når det har vært mulig, henger det nøye sammen med at muligheten for arbeidskamp hele tiden har vært til stede.

Denne sammenhengen mellom forhandlingsrett og adgang til arbeidskamp er grunnleggende for arbeidsforholdene i samtlige sektorer av vårt arbeidsliv. Når det gjelder de ansatte i staten, ble dette nøye vurdert i forbindelse med Tjenestetvistloven av 1958. Stortinget åpnet dengang for inngåelse av tariffavtale også på statens område - slik vi gjennom årtier hadde hatt det i arbeidslivet for øvrig. Dette var en prinsipielt viktig reform som har virket positivt i de etterfølgende år. Inngrep i streikeretten - eventuelt i form av lovfestede voldgiftsordninger - innebærer i realiteten begrensninger i forhandlingsretten, og vil representere et virkelig tilbakeskritt i utviklingen.

Når forslag i denne retning nå fremkastes fra regjeringshold, må det oppfattes som et forsøk på å avspore debatten fra den belastning det er for den sittende regjering ikke å ha kommet til enighet med de statsansatte. Representantskapet er enig i at det avsluttende tilbud i offentlig sektor var uakseptabelt. Representantskapet tar derfor avstand fra myndighetenes vedtak om bruk av tvungen lønnsnemnd i offentlig sektor. Regjeringens steile holdning og lønnsdiktat fra budsjettinnstillingen for 1984 var årsaken til konflikten. Med vedtaket om lønnsnemnd har regjeringen løpt fra sitt arbeidsgiveransvar og demonstrert totalt manglende forhandlingsvilje. Landsorganisasjonen mener at årets tariffrevisjon sterkere enn før viser behovet for et mer uavhengig forhandlingsapparat, jfr. Skau-utvalgets innstilling av 1979.

Landsorganisasjonens representantskap vil derfor ta avstand fra enhver begrensning av streikeretten både på prinsipielt og praktisk grunnlag.»

Knut Åge Andersen, Norsk Tjenestemannslag, fremmet følgende forslag som et tillegg til den fremlagte uttalelse om streikeretten:

«Representantskapet tar avstand fra (Stortingets) myndighetenes vedtak om bruk av tvungen lønnsnemnd i offentlig sektor. Regjeringens steile holdning og lønnsdiktat fra budsjettinnstillingen for 1984 er årsaken til konflikten. Med vedtaket om lønnsnemnd har Regjeringen løpt fra sitt arbeidsgiveransvar og demonstrert totalt manglende forhandlingsvilje.»

Representantskapet vedtok - mot 2 stemmer - at Knut Åge Andersens forslag innredigeres i Sekretariatets forslag til uttalelse.

Representasjon innenlands

Folk og Forsvar:

Ordinært årsmøte 22. februar. Harriet Andreassen.

Norsk Vernepleierforbund:

Landsmøte 8. - 10. mars. Arne Furubråten.

Landsbanken A/S:

Ordinær generalforsamling 14. mars. Svein-Erik Oxholm.

Det norske Arbeiderparti:

DNAs 50. ordinære landsmøte. Tillitsmennene deltok.

Fagbygg A/S:

Generalforsamling 21. mars. Ole Knapp.

Oscar Torp-heimen A/L:

Årsmøte 24. mars. Svein-Erik Oxholm.

Andelsselskapet Folketeaterbygningen:

Generalforsamling 12. april. Liv Buck.

A/L Folkets Hus:

Avsluttende representantskapsmøte, generalforsamling og konstituerende representantskapsmøte 25. april. Knut Endreson.

Tiden Norsk Forlag:

Generalforsamling 27. april. Richard Trælnes.

Norsk forening for Familieplanlegging:

Årsmøte 2. mai. Jorun Christensen.

Samvirkeselskapene.

Generalforsamling 3. mai. Svein-Erik Oxholm.

A/S Statstilsattes hus:

Generalforsamling 29. mai. Knut Endreson.

Arbeidernes Opplysningsforbund:

Årsmøte i representantskapet 29. mai. Leif Haraldseth, Harriet Andreassen, Yngve Hågensen og Jan K. Balstad.

Norsk Arbeiderpresse A/S:

Generalforsamling 29. mai. Knut Endreson.

Norsk Gullsmedarbeiderforbund:

30. - 31. mai. Ole Knapp.

Helsfyrbygg A/S:

Ordinær generalforsamling 14. juni. Liv Buck.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag:

Landsmøte 12. - 13. juni. Arne Furubråten.

Arbeiderbladet A/S:

Generalforsamling 18. juni. Ole Knapp.

Framfylkingen:

Landsmøte 22. - 24. juni. Ole Knapp og Jan Lajord.

A/S Fagerfjell Turistsenter:

Generalforsamling 26. juni. Knut Endreson.

Ferie- og Fritidsorganisasjonen Folkeferie:

Ordinært årsmøte 28. juni. Ole Knapp.

Folkeferie Holding A/S:

Ordinær generalforsamling 28. juni. Ole Knapp.

Dovrefjell Hotell A/S:

Generalforsamling 28. juni. Ole Knapp.

Arbeiderbevegelsens Skolekontaktutvalg:

Landsmøte 17. - 18. august. Kay O. Winther.

Framfylkingens venner:

Generalforsamling 28. august. Knut Nilsen.

Bekledningsarbeiderforbundet:

Landsmøte 24. - 28. september. Yngve Hågensen.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund:

Landsmøte 1. - 5. oktober. Yngve Hågensen.

Rasjonaliseringsforbundet:

Høstkongress 2. - 3. oktober. Harry O. Hansen.

Norsk Jernbaneforbund:

Landsmøte 8. - 12. oktober. Leif Haraldseth.

Handel og Kontor i Norge:

Landsmøte 14. - 19. oktober. Liv Buck.

Hovedbesøk til og fra utlandet

(Styremøter i Den Europeiske Faglige Samorganisasjon, Frie Faglige Internasjonale og Nordens Faglige Samorganisasjon er notert under disse avsnitt, ikke i besøkslisten.)

Januar

- 18.—20. Delegasjonsbesøk fra Sentralrådet for fagorganisasjoner i Ungarn (SZOT). Følgende deltok:
Sandor Gaspar (formann), Karoly Slovatsik (leder internasjonal avdeling), Istvan G. Szalai (sekretær internasjonal avdeling), Dr. Jozsef Szora (tolk) samt to sekretærer.
- 24.—26. Delegasjonsbesøk hos Freier Deutscher Gewerkschaftsbund, Berlin (DDR).
Fra LO: Tor Halvorsen, Kaare Sandegren, Ole Knapp.
- 21.1—4.2. Besøk i Malaysia og Indonesia.
Vesla Vetlesen deltok i FFIs kvinneseminar, Kuala Lumpur (besøket gjaldt NORAD-prosjekter) og i FFI-delegasjonsbesøk i Indonesia.
- 18.1—15.2 Fagbladredaktørreise til Kenya og Zambia.
Fra LO: Terje I. Olsson.

Februar

- 11.—18. Delegasjonsbesøk fra Den Demokratiske Folkerepublikk Korea. Følgende deltok:
Kim Guk Sam, nestformann i LO
Jang Sang Su, nestformann i Statstjenestemannsforbundet
Li Myong Jae, nestformann i Transportarbeiderforbundet
Kim Hong Gi, nestformann i den internasjonale avdeling i Sentralkomiteén i Den koreanske faglige landsorganisasjon.

Mars

- 27.—28. Besøk av AFL-CIOs Europa-sekretær James Baker.
- 29.3—1.4. Kongress UGT, Portugal.
Fra LO: Leif Haraldseth.

April

- 5.—6. DEFS' Sysselsettingskonferanse, Strasbourg.
Fra LO: Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Kaare Sandegren, Evy Buverud Pedersen, Ingunn Olsen.

Mai

- 8.—9. Besøk av Enzo Friso, leder av latinamerikansk avdeling i FFI.
- 21.—24. Kongress TOC, Finland.
Fra LO: Yngve Hågensen.

Juni

- 6.—27. ILOs Arbeidskonferanse.
Fra LO: Leif Haraldseth, Karl Nandrup Dahl, Jan K. Balstad, Esther Kostøl og Per Brannsten.
- 10.—21. Prosjektforhandlinger i Jamaica.
Fra LO: Leonard Larsen.
- 19.—26. Besøk i Nicaragua.
Fra LO: Terje I. Olsson.

August

- 2.—18. UNIDOs IV. konferanse.
Fra LO: Arnulf Leirpoll.
- 13.—21. Besøk fra Den all-kinesiske føderasjon av fagorganisasjoner (AKFF): Luo Gan, nestformann, Zhao Jingtang, styremedlem AKFF, Wu Zhaohua, medarbeider i AKFFs internasjonale avdeling og Wang Jiyu, stedfortredende generalsekretær i AKFFs internasjonale avdeling.
- 21.—24. Besøk i LO av internasjonal sekretær Vsevolod Mozayev fra Sentralrådet av sovjetiske fagorganisasjoner (VZSPS).
- 22.8—7.9. Besøk i Lesotho, Botswana, Zimbabwe.
Besøket gjaldt deltakelse i Den regionale fagforeningskonferanse (SATUCC) i det sørlige Afrika i Lesotho.
Fra LO: Vesla Vetlesen.

18.10. —

12.11. FNs Generalforsamling.
Fra LO: Rune Gerhardsen.

Oktober

1. Delegasjon fra den bulgarske lærerorganisasjon, bestående av: Anny Spantcheva, president i lærerorganisasjonen, Kovnka Danianova, internasjonal sekretær Izkra Slindr, tolk.

2. — 4. Kongress FNV, Nederland.
Fra LO: Harriet Andreassen.

16. — 23. Prosjektforhandlinger i Tanzania.
Fra LO: Leonard Larsen.

November

15. — 17. Delegasjon fra Landarbeiderinternasjonalen (IF-PAAW). Delegationen besto av: Generalsekretær José Vargas og formann Børje Svensson.

20. — 22. Kongress FTF, Danmark.
Fra LO: Yngve Hågensen.

20. — 23. Kongress Force Ouvriere (FO), Frankrike.
Fra LO: Leif Haraldseth.

21. — 24. Delegasjonsbesøk fra fagorganisasjon DOMEI, Japan bestående av: Tadanobu Usami, formann i DOMEI, Iwao Fujiwara, viseformann og Masao Aihara, leder av internasjonal avdeling.

26. — 30. Kongress Althydusamband Islands (ASI), Island.
Fra LO: Jan K. Balstad.

Desember

12. Besøk av fredsprisvinner Desmond Tutu, Sør-Afrika. Han møtte Sekretariatet i forbindelse med utdeling av Nobels Fredspris.

Diverse styrer og utvalg

Etter forslag har LO blitt representert i en rekke styrer, utvalg og komitéer innenfor arbeiderbevegelsen, samarbeidende organisasjoner og offentlig virksomhet. (Styrer og utvalg som er nevnt annet sted i beretningen er i alminnelighet ikke tatt med.)

Ankenemnda for sykepenger i arbeidsgiverperioden (Sosialdepartementet):

Representant Sverre Mitsem, med Ragnhild M. Hagen som vararepresentant.

Ankenemnda for verdsettelse av aksjer og verdipapirer:

Arne G. Strangel, med Ragnhild M. Hagen som varamedlem.

Antidumpingsutvalget (Finansdepartementet):

Øistein Gulbrandsen.

Arbeidsdirektoratets styre:

Yngve Hågensen, varamedlem Harriet Andreassen.

Per Brannsten, varamedlem Rune Gerhardsen.

Arbeidsforskningsinstituttene:

Børre Pettersen, med Ragnar Røberg Larsen som varamedlem.

Arbeidsgruppen for vurdering av merking ved import:

Bjørn Erikson.

Arbeidsmarkedsforskning (Rådet for arbeidsmarkedsforskning under Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Per Brannsten, med Evy Buverud Pedersen som varamedlem.

Arbeidsrettsrådet:

Tor Halvorsen og Steinar Halvorsen.

Arbeidsrettens medlemmer:

Henry Nicolaysen og Tor Aspengren.

Arbeidstilsynet (Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Jan K. Balstad og Børre Pettersen, med Gry Midle som vararepresentant.

Arbeidsgruppen til forskrifter om meldeplikt og tillatelse:
Bjørn Erikson.

Trepartsgruppen for vurdering av administrative normer:
Bjørn Erikson.

Bedriftsdemokratinemnda:

Kai Ekanger og Harry O. Hansen, med Karl Nandrup Dahl og Harriet Andreassen som vararepresentanter.

Befolkningsutvalget (Finansdepartementet):
Kay Olav Winther.

Datatilsynet (under Justisdepartementet):
Tor Andersen, med Yngve Hågensen som varamedlem.

Direktoratet for Vilt- og Ferskvannsfisk:
Ole Knapp.

Distriktenes Utbyggingsfond:

Styret: Liv Buck, med Jan Balstad som varamedlem.

Rådet: Evy Buverud Pedersen og Per Brannsten, med Kjell Lien og Harriet Andreassen som varamedlemmer.

Lokaliseringsutvalget:
Per Brannsten.

Europabevegelsen i Norge:
Styret: Eidar Trulsen.

Fellesordningen for tariffestet pensjon:

Styret: Svein-Erik Oxholm, Ole Knapp og Finn Nilsen, med Evy Buverud Pedersen som vararepresentant.

Fellesutvalget for forberedelse til pensjonsalderen:

Medlem av styret og arbeidsutvalget: Liv Buck, med Kjell Samuelsen som varamedlem.

Folk og Forsvar:

Harriet Andreassen og Einar Hysvær.

A/L Folketeaterbygningen:

Liv Buck varamedlem til Representantskapet.

Folketrygdfondet:

Hovedstyret: Tor Halvorsen.

Forbrukerrådet:

Richard Trælnes, med Lars Buer som varamedlem.

Forsikringsrådet:

Steinar Halvorsen, med Per Brannsten som varamedlem.

Forsøksrådet for skoleverket (under Kirke- og undervisningsdepartementet):

Kay Olav Winther.

Frambu helsesenter:

Styret: Tor Halvorsen. Varamedlemmer: Liv Buck og Kjell Samuelsen.

Framfylkingens Venner:

Styret: Knut Nilsen.

Garantiinstituttet for eksportkreditt:

Styret: Leif Haraldseth, med Liv Buck som varamedlem.

Rådet: Øistein Gulbrandsen, med Arnulf Leirpoll som varamedlem.

IFIM - Institutt for industriell miljøforskning:

Børre Pettersen, med Svein Fjæstad som varamedlem.

ILO-komiteén (under Sosialdepartementet):

Karl Nandrup Dahl, med Bjørn Kolby som vararepresentant.

Industribanken:

Styret: Yngve Hågensen.

Industrifondet:

Tor Aspengren, med Liv Buck som personlig vararepresentant.

Industriøkonomisk Institutt (IØI) (Industridepartementet):

Styret: Juul Bjerke.

INKO (informasjon og kontakt til håndverks- og industribedr.):

Styret: Jorun Christensen.

Klagenemnda for likestilling:

Karl Nandrup Dahl med Evy Buverud Pedersen som vararepresentant.

Kollegiets komité for studie- og utdanningsspørsmål:

Kay Olav Winther med Terje Sæther som varamedlem.

Kontaktutvalg for internasjonale kvinnepolitiske spørsmål (Utenriksdepartementet):

Evy Buverud Pedersen, med Esther Kostøl som varamedlem.

Kontrollutvalg for rekombinant DNA-forskning (Sosialdepartementet):

Liv Buck.

Kriminalitetsforebyggende Råd:

Kai Ekanger, med Harriet Andreassen som vararepresentant.

Kunst på arbeidsplassen:

Knut Ribu, med Solveig Johansson som varamedlem.

Kvinnens Frivillige Beredskap:

Harriet Andreassen, Lillian Bekkevad, Evy Buverud Pedersen og Alida Storhaug.

Landsbanken A/S:

Svein-Erik Oxholm.

Likestillingsrådet:

Harriet Andreassen med Evy Buverud Pedersen som varamedlem.

LO/DNA's mediautvalg:

Richard Trælles.

NORAD's rådgivende utvalg for informasjonsvirksomhet:

Terje I. Olsson.

NORAD's rådgivende utvalg for næringslivet:

Kaare Sandegren.

NORDEN - Norsk Forening for nordisk samarbeid:

I representantskapet: Tor Halvorsen.

I hovedstyret: Liv Buck (vararepresentant).

NORDEN - Fondet for svensk-norsk samarbeid:

I styret: Tor Halvorsen, med Liv Buck som vararepresentant.

Norges Eksportråd:

Øistein Gulbrandsen, med Kaare Sandegren som vararepresentant.

Norges Krigsskaderåd:

Ragnhild M. Hagen.

Norges Teknisk-Naturvitenskapelig Forskningsråd:

Rådet: Liv Buck, med Evy Buverud Pedersen som varamedlem.

Jan Kr. Balstad, med Tor Andersen som varamedlem.

Styret: Ragnar Røberg Larsen.

Styringsgruppen for løsemiddelforskning:

Bjørn Erikson.

Norsk Ergonomiutvalg:

Svein Fjæstad.

Norsk Forening for Sosialt Arbeid:

Liv Buck, med Kjell Samuelsen som varamedlem.

Norsk-Jugoslavisk Samband:

Odd Harald Røst og Einar Trulsen.

Norsk Luftfartskartell:

Formann: Jan K. Balstad.

Norsk Produktivitetsinstitutt:

Rådet: Tor Andersen, med Finn Nilsen som vararepresentant.

Liv Buck, med Yngve Hågensen som vararepresentant.

Jan K. Balstad, med Evy Buverud Pedersen som vararepresentant.

Trygve Johnsen, med Harald Øveraas som vararepresentant.

Tor Halvorsen, med Roar Helgesen som vararepresentant.

Kåre Hansen, med Ragnar Røberg Larsen som vararepresentant.

Ruth Kolstad, med Harriet Andreassen som vararepresentant.

Utvalg for Konsekvensanalyser:

Gunnar Jan Hansen.

Norsk Rikskringkastings styre:

Anne-Marie Grüner, D-kontoret Molde, med Richard Trælnes som varamedlem.

Norsk Samband for De Forente Nasjoner:

Hovedstyret: Vesla Vetlesen, styremedlem.

Rådgivende presseutvalg: Terje I. Olsson.

Norsk Standardiseringsforbund - Standardiseringskomiteen for personlig verneutstyr:

Svein Fjæstad.

Oljedirektoratet:

Styret: Ole Knapp, med Bjørn Kolby som vararepresentant.

Prisrådet:

Per Brannsten.

Produktkontrollrådet:

Bjørn Erikson, med Børre Pettersen som vararepresentant.

Produktregisterets styre:

Bjørn Erikson.

Rikslønnsnemda (under Kommunal- og arbeidsdepartementet):

Medlem: Leif Haraldseth.

Varamedlemmer: Svein-Erik Oxholm, Liv Buck, Harriet Andreassen, Ole Knapp og Yngve Hågensen.

Rikstrygdeverket:

Styret: Liv Buck, med Evy Bøverud Pedersen som varamedlem.

Rikstrygdeverkets ankenemnd:

Sverre Mitsem, med Ragnhild M. Hagen som varamedlem.

Røykskaderådet:

Egil Ahlsen, med Ragnar Røberg Larsen som varamedlem.

Rådet for arbeidslivsstudier ved Universitetet i Oslo:

Kay Olav Winther, med Sverre Englund som varamedlem.

Rådet for eldreomsorgen (under Sosialdepartementet):

Representant: Liv Buck, med Kjell Samuelsen som vararepresentant.

Rådet ble nedlagt 1. april 1984. Det skal opprettes et Statens Eldreråd, men det har ved årets slutt ennå ikke skjedd.

Rådet for forskning for samfunnsplanlegging (RFSP) - NAVF:

Børre Pettersen, med Jorun Christensen som varamedlem.

Rådet for kriminalomsorgen:

Karl Nandrup Dahl, med Ellinor Bjarkøy som vararepresentant.

Rådet for Norges-informasjon i utlandet (Utenriksdepartementet):

Terje I. Olsson, med Solveig Johansson som varamedlem.

Rådet for norsk utviklingshjelp:

Vesla Vetlesen.

Rådet for videregående opplæring:

Knut Aagesen, med Kay Olav Winter som varamedlem.

Rådgivende utvalg for arbeidet med kreftfremkallende stoffer i yrkeslivet:

Bjørn Erikson, med Børre Pettersen som vararepresentant.

Rådgivende utvalg for bedriftsdemokratisering:

Harry O. Hansen.

Rådgivende utvalg for energi- og industrisamarbeid (under Industridepartementet og Olje- og energidepartementet):

Representant: Øistein Gulbrandsen, med Ole Knapp som vararepresentant.

Rådet for kultursamarbeid (under Utenriksdepartementet):

Representant: Liv Buck, med Odd Harald Røst som vararepresentant.

Samvirke - Forsikringstakernes skadenemnd:

Kollektiv hjem: Karl Nandrup Dahl, med Bjørn Kolby som varamedlem.

Individuelle: Bjørn Kolby.

Trygghetsforsikring: Karl Nandrup Dahl, med Bjørn Kolby som vararepresentant.

Statens Edruskapsdirektorat:

Representantskapet: Liv Buck, med Kjell Samuelson som varamedlem.

Statens Feriefond:

Leif Haraldseth, med Harriet Andreassen som varamedlem.

Statens Forurensningsråd:

Svein Fjæstad.

Statens Teknologiske Institutt:

Styret: Jan Balstad, med Sverre Englund som varamedlem.

Ragnar Røberg Larsen, med Helga Trulsrud som varamedlem.

A/S Statstilsattes Hus:

Styret: Leif Haraldseth.

Statstjenestemannskartellet:

Styret: Leif Haraldseth, med Harriet Andreassen som varamedlem.

Styringsgruppen for LO/N.A.F.'s løsemiddelprosjekt:

Bjørn Erikson.

UNESCO - Den norske nasjonalkommisjon for UNESCO:

Kay Olav Winther, med Solveig Johannsson som varamedlem.

Utenriksdepartementets menneskerettighetsutvalg:

Eidar Trulsen.

Utvalg til utredning av kultursamarbeid med utlandet:
Odd Harald Røst.

Yrkesskolenes hybelhus i Oslo:

Representantskapet: Ingunn Olsen, med Øivind Hvattum som varamedlem.

Samarbeidskomitéen LO - DNA

Samarbeidskomitéen mellom LO og Det norske Arbeiderparti har som regel holdt møte en gang i uken unntatt i sommertiden, i alt 28.

Foruten den løpende gjensidige informasjon om det faglige og politiske arbeid, har komitéen bl.a. behandlet følgende saker:

Industri- og arbeidslivssaker: FAFO-rapporten «Den nye mediasituasjonen i Norge». Arbeidsmiljølovens § 55A. LOs klage til ILO. Datasystemer for trygdeetaten. Samarbeid ÅSV og NORSK HYDRO. Feriefondet. Jernverkets strukturplan, St.prp. nr. 116 (1983—84).

Politiske saker: Utviklingen av økonomisk demokrati. LOs/DNAs utvalg for arbeidstid og likestilling. Ansattes kjøp av aksjer. Sysselsettingstiltak. Notat fra FAD om arbeidet med å overføre offentlige oppgaver til private. Forslag til ny konkurslov — Ot. prp. nr. 39 (1982—83) og Ot. prp. nr. 50 (1980—81). Lov om åpningstider. Lov om endringer i lov 18/8 1911 om skatt av formue og inntekt (skatteloven). Innføring av LOTTO. Sør-Afrika. Statsbudsjettet.

Organisasjonssaker: Martin-hytta i Maridalen, Vedtektsendringer for AIS, Retningslinjer for 1. mai.

Samarbeidskomitéen har hatt slik sammensetning: Fra Arbeiderpartiet: Gro Harlem Brundtland, Einar Førde, Ivar Leveraas og Gunnar Berge. Fra LO: Tor Halvorsen, Leif Haraldseth, Svein-Erik Oxholm og Lars Skytøen. Dessuten har formannen i Faglig/politisk utvalg, Ole Knapp, møtt fast.

Samarbeid med Norsk Lærerlag

Kontaktutvalget mellom de to organisasjonene har behandlet de saker som partene har tatt opp med hjemmel i samarbeidsavtalen.

Utvalget består av følgende representanter fra LOs side:

Ole Knapp, formann, Landsorganisasjonen, Torger Oxholm, Norsk Kommuneforbund, Hans Øverby, Statstjenestemannskartellet, Kjell Torgeir Skjetne, Skolenes Landsforbund, Richard Trælnes, Landsorganisasjonen, Kay Olav Winther, Landsorganisasjonen, Kaare Sandegren, Landsorganisasjonen, Arne Furubråten, sekretær, Landsorganisasjonen.

Samarbeid med Norsk Skuespillerforbund

Etter vedtak i Sekretariatet ble samarbeidsavtalen med Norsk Skuespillerforbund forlenget. Innen 2 år skal organisasjonene ta stilling til om samarbeidet skal fortsette, avvikles eller utvikles.

Samarbeidet har vært ført videre på en rekke saksområder som forutsatt i samarbeidsavtalen.

Administrasjonsavdelingen

Avdelingen dekker de fleste stabsfunksjoner i LO - som regnskap - kassakontor - post - hustrykkeri - materialforvalter - innkjøp - kantine og rengjøring.

Det er vanskelig å gå i detaljer om de enkelte områder og spesielt peke på hva som var viktigst for avdelingen i året som gikk. Det en allikevel bør nevne er at vi i 1984 har lagt over vårt regnskap på EDB, noe som har vært en stor oppgave for de som har arbeidet med dette.

Avdelingen hadde i 1984 30 ansatte.

Tele-Interessentskapets- og Lavlønnsfondets ansatte er medregnet i dette antall.

Arbeidslivsavdelingen

I februar 1984 fattet Sekretariatet følgende vedtak:

1. De administrative endringene som bl.a. medfører at Teknisk kontor, Arbeidsmiljøavdelingen, medarbeiderne ved Bedriftsutviklingstiltakene og skolesekretæren fra 1. mai d.å., blir én samlet avdeling, *tas til etterretning.*
2. Børre Pettersen blir leder av den nye avdelingen, med Tor Andersen som nestleder.
Bedriftsutviklingstiltakene fortsetter som prosjekt, med Harry O. Hansen, som prosjektleder.
Dette tas til etterretning.
3. For å gi avdelingen mulighet for å gi kvalifisert rådgivning på området bedriftsøkonomi, *ansettes det ved avdelingen en saksbehandler med bedriftsøkonomisk kompetanse.*

Etter denne omorganiseringen består avdelingen av 11 saksbehandlere inklusiv avdelingsleder.

Grunnlaget for de administrative endringene det her er redegjort for, ligger i at avdelingene har sammenfallende arbeidsoppgaver, sikre god ressursutnyttelse, og bedre kunne stå fram som en enhet som representerer kompetanse på de fleste av utfordringene arbeidslivet står overfor. Grunnlaget for forslaget om å ansette en med bedriftsøkonomisk kompetanse har lenge vært drøftet og begrunner seg i et sterkt behov, og at LO i dag ikke besitter slik kunnskap. Avdelingen skal i prinsippet være utviklere av faglig politikk, og være rådgivere overfor de som skal utøve denne politikken. Målet er å utvikle arbeidslivet i en retning som både sikrer sysselsettingen og kvalitet for de ansatte.

ARBEIDSOPPGAVER

Avdelingens arbeidsoppgaver finner en innenfor følgende lover og avtaler:

Arbeidsmiljøloven - Forurensningsloven - Produktkontrollloven - Sykelønnsloven - Aksjeloven - Lov om personregistre m.m. - Lov om videregående skole - Hovedavtalen m/tilleggsavtaler.

Dette innebærer at avdelingen skal arbeide så vel mot privat som offentlig virksomhet innenfor følgende saksområder:

Arbeidsmiljø:

Herunder bl.a.: Bedriftshelsetjenesten - Forurensing og produktkontroll - Arbeidsmiljøskolering - Arbeidsmiljøforskning.

Teknologi:

Herunder bl.a.: Lønnssystemer - Produktivitet, rasjonalisering, arbeidsmåling, m.m. - Teknisk FOU - Konsekvensanalyse - EDB-utdanning.

Organisasjonsutvikling:

Herunder bl.a.: Bedriftsdemokrati - Arbeidsorganisasjon - Bedriftsorganisasjon.

Utdanning:

Herunder bl.a.: Fagopplæring - Skoleinformasjon - Den videregående skole - Livslang Læring - Utdanningspolitikk.

Bedriftsøkonomi:

Herunder bl.a.: Bedriftsregnskap - Krisesituasjoner - Lønnsomhet - Bedriftens kapital.

AVDELINGENS ARBEIDSFILOSOFI

Avdelingen skal være rådgivere for: LOs tillitsmenn - LOs distriktssekretærer - LOs samorganisasjoner - Fagforbundene - AOF, Folkets Brevskole, og Tidens virksomhet innenfor de områder som avdelingen har ansvaret for - Internasjonale organisasjoner etter vedtak i LO.

Deltakelse i andre organisasjoners virksomhet skjer etter spesiell vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Avdelingen skal også kunne påta seg arbeid i forhold til myndigheter og arbeidsgiverorganisasjoner.

Avdelingen skal i prinsippet være utviklere av politikk og rådgivere for de som skal utøve faglig politikk.

Avdelingen skal delta i utformingen av programmene på de områder avdelingen dekker, og delta i utviklingen og gjennomføringen av strategisk planlegging på de samme områder.

Avdelingen må etter hvert innstille seg på å utvikle årsbudsjetter for virksomheten.

Den enkelte saksbehandler må i prinsippet kunne ta på seg en hvilken som helst oppgave innen avdelingens arbeidsfelt. Dette vil medføre at avdelingen også får et ansvar for kunnskapsmessig perfektjonering av medarbeiderne - særlig er dette aktuelt når nye oppgaver prioriteres.

Arbeidsmessig vil det bli en oppgave for avdelingen å stå fram som en helhet, og samtidig representere god innsikt på spesialområdene. Helheten må tilsvare den som bedrif-

tens/foretakenes/etatenes tillitsvalgte opplever som sin virkelighet, - altså «bedriften», enten det er en privat eller offentlig virksomhet.

Avdelingens internasjonale engasjement skal som annet internasjonalt arbeid skje i forståelse med internasjonal avdeling.

Informasjonsarbeidet skjer i forståelse med informasjonsavdelingen.

Avdelingen har i 1984 hatt 991 saker til behandling, og hatt 317 forelesningsoppdrag.

Det har vært utført konsulenttjenester for forbundene innen områdene produktivitet, lønssystemer, teknologi, arbeidsstudier, opprettelse av særavtaler og tvistebehandlinger.

I forbindelse med innføring av ny teknologi har avdelingens medarbeidere bistått med opprettelse av lokale dataavtaler.

Avdelingens teknologiforum med representasjon fra 10 av forbundene har avholdt ett møte i 1984.

Det er avholdt datakurs for tillitsvalgte trinn I, med 155 deltakere i -84. Videre er det avholdt 2 datakurs for tillitsvalgte trinn II med 39 deltakere. For statlig sektor er det avholdt 4 kurs i innføring og bruk av datateknologi med 85 deltakere. Det er også avholdt en kursledersamling på Sørmarka, hvor kursmateriellet ble gjennomgått og revidert.

Gyldendal Norsk Forlag har - bistått av LO og N.A.F. - utviklet et opplæringsprogram som gir grunnleggende kunnskap om EDB. «DATALÆRE» er en kurspakke som kan skreddersyes til behovet på den enkelte arbeidsplass. Utdanningsbehovene varierer. Derfor kan bedriftsledelsen og de ansatte i fellesskap sette sammen forskjellige deler av «DATALÆRE» til et fullstendig kursprogram som er tilpasset forholdene ved bedriften.

Siktemålet med LOs bistand ved utviklingen av kurspakken «DATALÆRE» var å frembringe et opplæringstilbud som kan bygge opp under de opplæringsbehov organisasjonenes medlemmer har ved utviklingsarbeid som faller inn under Hovedavtalens Tilleggsavtale II, «Rammeavtale om teknologisk utvikling og datamaskinbaserte systemer».

I sammenheng med datalæremateriellet har AOF i samarbeid med avdelingen hatt opplæring av kursledere, disse er geografisk godt spredt utover landet og rekruttert fra forskjellige forbundsområder og sektorer i arbeidslivet. Disse kursledere som idag teller ca. 100, er tenkt brukt på bedriftsinterne og andre kursformer hvor våre medlemmer er deltakere.

I et samarbeid mellom Norsk Produktivitetsinstitutt og

N.A.F. er det utviklet veiledningsmateriell for konsekvensanalyser ved innføring av datamaskinbaserte systemer og ny teknologi. Ferdigstillelse av dette materiell vil foreligge våren 1985.

Avdelingen gjennomfører et prosjekt hvor en vurderer hvilke datamaskinløsninger som kan brukes i lokale fagforeninger. Dette prosjektet er støttet av NTNf. Prosjektet vil avsluttes ved utgangen av 1985.

I forbindelse med dette prosjektet er det avholdt en konferanse hvor erfaringene til nå og videre fremdrift ble diskutert. I konferansen deltok lokale fagforeninger som har utstyr til utprøving, og berørte forbund.

Det vil bli startet opp et eget forskningsprogram av NTNf for området «Menneske, data, miljø». Avdelingen er representert i programstyret.

Industridepartementet har nedsatt et eget utvalg for å vurdere Statens teknologiske utvalg og INKO-tjenesten. Utvalget avga sin innstilling 30. mai 1984. Innstillingen ble utgitt som NOU 1984:19. Avdelingen har vært representert i dette utvalget.

Den 4. verdensproduktivitetskonferanse ble avholdt i Oslo mai 1984. Avdelingen var representert i hovedkomiteen for denne kongress.

Bladet Bedriftsutvalgene, som redigeres fra avdelingen, har utkommet med 10 nummer. Opplaget er på 8000 eksemplarer.

Representasjon:

Ragnar Røberg Larsen: Styret i Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd. - Statens Teknologiske Institutt styre. - Rådet for forskning for samfunnsplanlegging.

Børre Pettersen: Styret i Direktoratet for Arbeidstilsynet - Arbeidsforskningsinstituttens styre, IFIMs styre, Ettergranskningsutvalget for dødsulykker i arbeidslivet - FAFOs råd.

Tor Andersen: Norsk Produktivitetsinstitutt arbeidsutvalg. - Komite for elektronikk og databehandling og «Menneske, data, miljø», utvalg, Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Forskningsråd. - Medlem av Datatilsynet. Medlem av DNAs datapolitiske utvalg.

Sverre Englund: AOFs rådgivende utvalg for datakurs og teknologi (formann) til 28. oktober 1984. - Norges Rasjonaliseringsforbunds styre. - Norsk Produktivitetsinstitutt fagutvalg for samarbeidsspørsmål. - Rådet for Teknisk museum.

Anthony Kallevig: Kongresskomiteen for Norsk Rasjona-

seringsforbunds høstkongress. - Norsk Produktivitetsinstitutt
utvalg for utvikling av produktivitets matrise.

Gunnar Jan Hansen: Formann i Rådgivende utvalg for data-
kurs - datateknologi. Fra 29. oktober. - Den 11. desember 1984
oppnevnte Faglig utvalg Gunnar Hansen, LO, til medlem av
RUFAG-utvalget. - Medlem av NPI Prosj. 1286 (Konsekvens-
analyser).

BEDRIFTSHELSETJENESTEN

Utbyggingen av bedriftshelsetjenesten har vært høyt priori-
tert i 1984. I forbindelse med utbyggingen av Bedriftshelsetje-
nensten, har det vært avholdt en rekke møter og seminarer hvor
avdelingen har vært representert.

Avdelingen har i dette arbeid hatt et nært samarbeid med
Norsk Folkehjelp og Direktoratet for arbeidstilsynet.

Det er i dag under etablering eller etablert ca. 100 fullverdige
Felles Bedriftshelsetjenester i tråd med Sekretariatets vedtak.
I tillegg er det etablert ca. 200 egenordninger. Tilsammen dek-
ker disse ordningene ca. 390 000 arbeidstakere.

ARBEIDSMILJØOPPLÆRING

Arbeidsmiljøopplæringen for verneombud og medlemmer av
arbeidsmiljøutvalg, har gått sterkt tilbake i 1984.

En er nå inne i drøftelser med AOF og Arbeidstilsynet for å
vurdere en omlegging av opplæringen, samt inne i en diskusjon
om hva Arbeidstilsynet kan bidra med for å presse arbeids-
giverne til å gi verneombud og arbeidsmiljøutvalgsmedlem-
mene deres lovfestede rett til nødvendig opplæring.

Vanskelighetene har vært størst for verneombudene på små
og mellomstore bedrifter.

Et skremmende resultat av dette, er Arbeidstilsynets admini-
strasjons anbefaling overfor den politiske ledelse om å endre
betingelsen for hvor det skal velges verneombud. Arbeidstil-
synet har anbefalt at det ikke skal være nødvendig å velge ver-
neombud på arbeidsplasser med 10 ansatte eller mindre. Dette
har Landsorganisasjonen gått imot.

YRKESHYGIENE

Det har vært høy aktivitet innenfor området yrkeshygiene i
1984.

Løsningsmidler har fortsatt vært høyt prioritert og har tatt meget tid. Arbeidet har bestått i informasjonsvirksomhet på kurs og liknende for forbund og fagforeninger, gjennomgang av rapporter og utredninger med videre orientering til forbund, en utstrakt korrespondanse i forbindelse med spørsmål fra forbund etc. om løsningsmidler, deltakelse på konferanser og møter om løsningsmidler osv. Det har vært arbeidet videre med LO/N.A.F.s løsemiddelprosjekt, og arbeidet er på det nærmeste avsluttet ved årets utgang.

Det har vært arbeidet mye med forberedelser til rettssaker i forbindelse med forskjellige yrkesskader, også innen løsemiddelområdet. Dette er et felt hvor behovet for bistand bare øker, og en merkbar andel av avdelingens kapasitet på det yrkeshygieniske området brukes nå til dette.

Det har vært arbeidet videre med å få tilfredsstillende regler for kontroll av asbest i arbeidslivet. Avdelingen har arbeidet mye med Arbeidstilsynets utkast til ny forskrift for asbest som ble vedtatt like før årsskiftet. Den nye forskriften vil også regulere omsetning av asbest og asbestholdig produkter. Dette er etter ønske fra Landsorganisasjonen, da det vil gi en langt bedre kontroll med bruken av asbest i arbeidslivet.

Enkelte forsøk har vist at også erstatningsstoffer for asbest som syntetisk mineralfibre (steinull, glassull osv.) kan ha samme skadelige virkning som asbest. Det må imidlertid understrekes at erstatningsproduktene representerer en vesentlig mindre helserisiko enn asbestprodukter, siden de bare avgir en brøkdel av den støvmengden asbestprodukter gir.

Landsorganisasjonen har arbeidet mye for at Arbeidstilsynet skulle komme med regler for syntetiske mineralfibre. Arbeidstilsynet ga i 1984 tilsagn om at det skal utarbeides forskrifter og veiledninger innen området. Arbeidet ventes avsluttet i 1985.

Landsorganisasjonen mener at det må føres kontroll med omsetningen av farlige stoffer til bruk i arbeidslivet. Avdelingen har arbeidet meget for at Arbeidstilsynet skal akseptere dette som utgangspunkt for arbeidet med en ny forskrift for de farligste stoffene i arbeidslivet. Det er ved årets utgang fortsatt uvisst hvordan det vil gå med saken.

Landsorganisasjonen har engasjert seg for å få sendt på høringsdekreter kreftfremkallende stoffene som har vært faglig vurdert siden kreftlisten opprinnelig ble fastsatt. De to sentrale stoffene her er formaldehyd, formalin og trikloretylen (tri). Avdelingen har særlig arbeidet med spørsmålet om å få formaldehyd på kreftlisten, og det er ventet en avklaring av dette i løpet av

våren 1985. Det er helt tydelig at industrien satser meget på å unngå å få trikloretylen og formaldehyd med ved neste utvidelse av kreftlisten.

Utbygging av yrkesmedisinen og styrking av Yrkeshygienisk institutt er andre prioriterte oppgaver ved avdelingen. Undersøkelseskapasiteten ved Yrkeshygienisk institutt er sprengt, og dette fører til en stadig økende venteliste for å bli undersøkt for løsemiddelskader. Når det gjelder utbyggingen av yrkesmedisin i Norge, så vil Landsorganisasjonen fortsette samarbeidet med Den Norske Lægeforening om dette.

Regjeringens krav om konsekvensanalyser slik dereguleringsutvalget praktiserer det, betyr en stadig større hemsko for miljøarbeidet. Det settes i en del tilfelle så rigorøse krav til konsekvensanalyser at det stopper arbeidet med å lage nye forskrifter og veiledninger.

Det har i 1984 vært et utstrakt arbeid innen forskjellige områder av strålingsbeskyttelse, særlig innen ioniserende stråling, men også innen ikke-ioniserende stråling. Her hjemme har man fortsatt arbeidet med å få sikret gravide kvinner rett til strålefritt arbeid, og saken ventes avsluttet i 1985. Landsorganisasjonen har fått gjennomslag for sine krav på dette området ovenfor Kommunaldepartementet.

En del av arbeidet innen strålingsbeskyttelse har skjedd gjennom Den Europeiske Faglige Samorganisasjons ekspertgruppe for strålingsbeskyttelse. Det viktigste i 1984 var de resultater man nådde på et møte arrangert av Den Europeiske Faglige Samorganisasjon sammen med EF-kommisjonen om strålingsbeskyttelse i tilknytning til kjernekraftverk. Blant representantene fra Den Europeiske Faglige Samorganisasjon ble det her enighet om å legge til grunn et program i 14 punkter for alt arbeid med ioniserende stråling.

Innenfor yrkeshygiene har det internasjonale samarbeidet først og fremst skjedd gjennom Den Europeiske Faglige Samorganisasjon, men vi har også deltatt aktivt innenfor OECD i kjemikaliekomiteen. Arbeidet i OECD er svært viktig på dette området.

BEDRIFTSØKONOMI - rådgivning/hjelp i forbindelse med vurdering av bedriftenes regnskap og budsjett.

Avdelingen har etterhvert fått en del henvendelser om hjelp til vurdering av bedriftenes regnskap og budsjett.

Henvendelsene har først og fremst kommet på bakgrunn av:
- varslede permitteringer og nedskjæringer i bedriftene

- nedleggelse av bedrifter
- vurdering av budsjett/økonomi for nye sysselsettingstiltak
- eierskifte
- lønns- og produktivitetsavtaler

Avdelingen regner med at dette også vil bli viktige arbeidsoppgaver framover.

Flere av henvendelsene har imidlertid kommet såpass sent at mulighetene til å få til positive alternative løsninger har vært få.

Avdelingen arbeider derfor med å få igang tiltak som gjør at de tillitsvalgte på et tidligere tidspunkt kan registrere eventuelle «faresignaler» i bedriftens økonomi.

I tillegg til generell skolering innen bedriftsøkonomi vil man prøve å få i gang kurs som tar utgangspunkt i den enkelte bedrift og tar for seg bl.a. følgende emner:

- bedriftens økonomiske stilling på grunnlag av budsjett/regnskap
- hvilke økonomiske data blir lagt fram for tillitsvalgte/ansatte
- hvor ofte og på hvilken måte blir de lagt fram
- hvilke data savnes og i hvilken grad blir de framlagte data forstått
- i hvilken grad blir de ansatte trukket med i budsjettarbeid.

Samtidig vil avdelingen arbeide med å få til et kontaktledd av ressurspersoner innen bedriftsøkonomi som kan være til hjelp i «krisesituasjoner» og ved skolering.

LOs internasjonale avdeling

Internasjonal avdeling omfattet i 1984 lederen for avdelingen, nestleder, tre saksbehandlere (en av disse er bistandssekretær, en sekretær for AIS, en oversetter/saksbehandler), foruten fem kontorfunksjonærer.

Internasjonal avdeling har en rekke løpende oppgaver: rådgivende og utførende saksbehandling, oversettelser, arrangering av delegasjonsbesøk i utlandet og i Norge, representasjon i faglige internasjonale organer. De sentrale saksområder er utenrikspolitikk generelt, økonomisk politikk, sikkerhetspolitikk, avspenning/nedrustning, bistands- og solidaritetsarbeid, faglig utviklingshjelp.

En stor del av arbeidet foregår gjennom de internasjonale faglige organisasjoner som LO er tilsluttet: Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS), Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS) og Frie Faglige Internasjonale (FFI), samt

vis-a-vis Regjeringen og mellomstatlige organer som OECD og ILO.

Avdelingen yter service overfor forbund og fagforeninger. Bl.a. stilte avdelingen tolk ved landsmøtet til Bekledningsarbeiderforbundet i september.

Avdelingsleder Kaare Sandegren møter i NFS', DEFS' og FFIs styrer. Representasjon i disse organisasjoners ulike utvalg dekkes foruten av internasjonal avdeling (FFIs Latin-Amerika-komite og Sør-Afrika-komite) også av tillitsvalgte, juridisk og økonomisk avdeling og informasjonsavdelingen. Svein-Erik Oxholm er valgt revisor til FFI.

Se forøvrig kapitlet «Internasjonalt arbeid og utenrikspolitikk».

LOs juridiske avdeling

Ved avdelingen er det ansatt 9 jurister og 8 kontorfunksjonærer.

I 1984 innkom det 1072 nye saker til avdelingen, hvorav 875 fra forbundene. Det er avsluttet i alt 362 saker, hvorav 148 er oppsigelsessaker. Av de vanlige arbeidsrettssaker er 2 vunnet, 6 forlikt, 2 tapt og 3 avsluttet på annen måte.

Av de oppsigelsessakene som er reist for domstolene er 20 vunnet, 91 forlikt, 10 tapt og 27 avsluttet på annen måte.

Antallet oppsigelsessaker har steget sterkt de senere år. Mens antallet i 1976 var 99, var det i 1980 200 og i 1984 295.

Personalavdelingen

Ved årsskiftet 1983/1984 var det 153 stillinger ved LOs hovedkontor. Ved utgangen av 1984 var antall stillinger 155, en økning på 2 stillinger.

Det er opprettet ny stilling som bedriftsøkonom, som for tiden sorterer under Arbeidslivsavdelingen. Videre er det opprettet en assistentstilling som alterneres mellom arbeid i kantina og rengjøring.

Vi har nå 18 distriktskontorer med 66 medarbeidere: 20 distriktssekretærer — 31 funksjonærer — 15 rengjøringsassistenter. Videre 5 medarbeidere ved våre offshorekontorer: 3 offshoresekretærer og 2 funksjonærer. Ved Kårstøanlegget er det 1 sekretær.

Stillinger i alt for hovedkontor — distriktskontorer med off-shorekontorene var 227.

Nytt for året er at det har skjedd en sammenslåing av Miljøavdelingen — Arbeidsorganisasjon/Bedriftsdemokrati og Teknisk avdeling, under navnet Arbeidslivsavdelingen.

Fra og med 1. mai 1984 ble LOs distriktskontor for Nord-Trøndelag satt i drift, og har kontorer i Samfunnshuset i Steinkjær. Ved kontoret er det distriktssekretær — kontorsekretær og rengjøringsassistent.

I løpet av året har 3 sluttet for aldersgrensen ved hovedkontoret og 2 ved distriktskontorene.

Kursvirksomheten har vært viet stor interesse, med tilbud fra AOFs Personal- og Ledersenter. Det har vært kurs i maskinskriving — kurs for kontormedarbeidere — engelsk-kurs — Grunnkurs i EDB — Tekstbehandlingskurs for nybegynnere og viderekommende — Introduksjonskurs for nyan-satte m.m.

Det ble i 1984 tegnet Trygghetsforsikring for alle ansatte i LO. Denne forsikringen gjelder også våre pensjonister.

Når det gjelder våre pensjonister er det jevnlig møter 1 gang i måneden i LOs Pensjonistlag, som nå har kommet godt i gang med sin virksomhet.

Det har vært tariffrevisjon, og personalsjefen har deltatt i forhandlingsutvalget for LO/Forbundene, og har vært med på arbeidet i forbindelse med utarbeidelsen av den nye overenskomsten, hvor det bl.a. ble foretatt en del endringer i lønnsstigen med utvidelse av lønnstrinnene for assistenter — kontor-fullmektiger.

I løpet av året har det vært holdt 3 møter i vårt Arbeidsmiljø-utvalg, henholdsvis 13/2, 7/5 og 26/8. Av saker en kan nevne er at det er laget rutiner for opplæring av de ansatte etter tilbudene som kommer fra AOF om kurs, og ny utforming av ansettelsesbrev, som skal utstedes etter ½ års ansettelse. Det har vært holdt kurs for bruk av brannslukningsutstyr. Nå fore-ligger også endelig plan når det gjelder rømmingsveier hvis katastrofe som brann, o.l.

Resultatet av undersøkelsen når det gjelder muskel- og skjelett-sykdommer ble forelagt møtet i Arbeidsmiljøutvalget 13/2. Den psykososiale undersøkelsen foreligger det ennå ikke noe endelig resultat fra.

Arbeiderbevegelsens bedriftshelsetjeneste ble etablert i januar og fra oktober ble det åpnet nye legekontorer med lege, sykepleier, fysioterapeut og kontormedarbeider, som driver

en utstrakt virksomhet med forebyggende bedriftshelsearbeid.

Alle nyansatte får tilbud om legeundersøkelse, og de som er over 40 år vil bli innkalt med jevne mellomrom til helseundersøkelse. Det er ellers anledning til vanlig konsultasjon.

Arbeiderbevegelsens bedriftshelsetjeneste eies og drives av organisasjoner og foretak innenfor arbeiderbevegelsen.

Personalsjefen, Knut Nilsen, er formann i AOFs Personal- og Ledersenter, Arbeiderbevegelsens bedriftshelsetjeneste og Framfylkingens Venner, og medlem av Arbeidsmiljøutvalget og forhandlingsutvalgene når det gjelder Hovedavtalen og Overenskomsten LO/Forbundene.

Presse- og informasjonsvirksomheten

Det er i 1984 sendt ut 93 pressemeldinger. Det ble avholdt pressefrokost i forbindelse med representantskapmøtene 17. januar og 7. juni. Det ble dessuten avholdt lokale pressekonferanser i forbindelse med de regionale sysselsettingskonferansene høsten 1984.

Intern informasjon er sendt ut med 10 nummer i et opplag på 130. LO'visa, internbladet for de ansatte, kom ut med 7 nummer i 1984. LO-klipp er kommet ut med 211 utgaver i løpet av året. Det har vært holdt en konferanse for fagbladredaktørene i samarbeid med LOFF.

Det har vært holdt to konferanser for distriktssekretærene.

Materiellproduksjonen har i løpet av året vært ganske stor, bl.a. kan nevnes:

- Kalender for 1985 er viet internasjonale spørsmål.
- Retningslinjer for samarbeidsutvalgene innen Oljekartellet.
- Kvinner og sysselsetting.
- En folder om medlemskap i LO for innvandrere er trykt på norsk, engelsk, tyrkisk og urdu.
- Referathefter med rapporter innen Hovedavtalens Bedriftsutvikling.
- Temahefte 2 Bedriftshelsetjenesten.
- Temahefte 3 Muskel/Skjelettsykdommer, Belastningsslidelser.

Videre er det trykt og distribuert et debattopplegg om inntekts- og fordelingspolitikk og et om LOs handlingsprogram.

Dessuten er informasjonsavdelingen sekretariat for LOs medieutvalg og har i 1984 hatt ansvar for forberedelsene til LOs kongress 1985.

Også i løpet av 1984 har LO hatt besøk av en rekke skoleklas-

ser, i alt 43. Temaer som klassene har vært mest interessert i har vært tariffpolitikken, arbeidsløshet, sekstimersdagen, LOs forhold til AP, kontaktutvalgets sammensetning, pensjonsalder m.v. Besøkene er vellykket og elevene er svært ofte interessert i hva LO står for.

Fagbevegelsens forhold til nye media ble drøftet på en media-konferanse på Sundvollen 26. - 27. juni. LO-radioen avsluttet sine prøvesendinger 31. mars 1984 og har avlevert en rapport om forsøket, samt en tips-samling for organisasjonsledd som driver nærradio.

Informasjonsavdelingen har hatt ansvaret for LOs høringsuttalelse når det gjelder NOU 1984:3 Frå informasjon til kulturarv, og NOU 1984:5 Kringkastingsreklame.

Informasjonsavdelingens medarbeidere er representert i en rekke komiteer og utvalg. Det gjelder bl.a.:

Styret i Tiden/Brevskole, Forbrukerrådet, NORADs rådgivende utvalg for informasjonsvirksomhet, Rådet for kultursamarbeid med utlandet (Utenriksdepartementet), LOs kulturutvalg, NORADs rådgivende utvalg for informasjonsvirksomheten, Rådet for Norges-informasjon, Kunst på arbeidsplassen og Folkeferie.

LOs u-landsinformasjon.

En av informasjonssekretærene er tillagt ansvaret for informasjon om internasjonale spørsmål med hovedvekt på u-landsinformasjon. Vedkommende er også informasjonssekretær for Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite (AIS). Ordningen finansieres i stor grad over en avtale med NORAD om støtte til u-landsinformasjon. For 1984 var NORAD-bevilgningen på kr. 500 000 som dekker deler av lønnsutgiftene og utgifter til ulike informasjonstiltak.

Det arrangeres egne kurs og ytes støtte til kurs og seminarer i fagbevegelsen om u-landsspørsmål. Informasjonssekretæren formidler foredragsholdere til møter og konferanser i og utenfor fagbevegelsen. Det legges særlig vekt på formidling av stoff og informasjon til fagforbundenes medlemsblader. I 1984 ble det utgitt fire nummer av AIS-BULLETIN, et hefte om fagbevegelsen i El Salvador og et hefte med reportasjer fra Afrika. Det er produsert en videofilm på 20 minutter om fagbevegelsen og utviklingslandene og det er produsert et lysbildeprogram på 23 minutter om nord-sør-forholdene med spesiell vekt på Frie Fag-

lige Internasjonales politikk på dette felt. Dessuten er det produsert en utstilling med åtte utstillingsmoduler om LOs internasjonale virksomhet og forholdet til den tredje verden.

FRI FAGBEVEGELSE

kom som vanlig ut med 21 nummer i 1984. Redaksjonen har bestått av redaktør Knut Ribu og redaksjonssekretærene Artur Bruflat og Odd Harald Røst. To elever ved Ringsaker folkehøgskole, Thorbjørn Storemyr og Unn Fjæstad, har hospitert i FFs redaksjon i henholdsvis 2 og 4 uker i løpet av året.

Sekretariatet har ansatt Jon Nilsen, redaktør i Bygning, som ny redaktør av Fri Fagbevegelse etter Knut Ribu, som går av med pensjon i februar 1985. Det var seks søkere til stillingen.

Det redaksjonelle innholdet i FF er preget av virksomheten i Landsorganisasjonen. Sysselsettingspolitikken har dominert. Som vanlig legger redaksjonen vekt på faglig-politiske spørsmål, sosiale forhold, arbeidsmiljø, yrkessjukdommer og internasjonale emner, for å nevne noen områder.

Redaktør Ribu deltok i A-pressens redaktørreise til USA i forbindelse med valget av ny president.

FF-registret, som inneholder navn på samtlige mottakere av bladet, er nå ført over på EDB, og registret er ajour.

Landsorganisasjonens Revisjonskontor

Landsorganisasjonens Revisjonsutvalg har i 1984 bestått av: Harry Jørgensen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund (formann)

Storm Lundberg, Handel og Kontor i Norge

Wenche Paulsrud, Norsk Jernbaneforbund.

Varamedlemmer:

Rolf Kaldahl, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund

Ingeborg Jacobsen, Bekledningsarbeiderforbundet

Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag.

Rolf Kaldahl har i hele året møtt i stedet for Wenche Paulsrud som oppholder seg utenlands. Det er i løpet av året holdt 8 møter.

Kontoret beskjeftiget ved årets utgang foruten revisjonssjefen 2 registrerte revisorer og 6 revisjonsmedarbeidere. Personalet har vært det samme gjennom hele året.

Arbeidsområdet ved utgangen av 1984 omfatter regnskapene til:

Landsorganisasjonen i Norge, herunder distriktskontorene
Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomité (AIS)

LO — NORAD-midlene

Den norske fagorganisasjons Pensjonskasse

Folkets Hus Fond

Folkets Hus Landsforbund

Tårnbygget

A/S Idékommunikasjon

Fagorganisasjonens Stønads-kasses Fond

Fagbevegelsens institutt for forskning, utredning og
dokumentasjon (FAFO)

LOs Opplysnings- og Utviklingsfond

Norsk Pensjonistforbund

Handel og Kontors Fellesforening i Oslo

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundets stedlige styre i Oslo

EDB — Interessentskapet

Statstjenestemannskartetlet

Statstilsattes Hus A/S

Norsk Arbeiderpresse A/S

Arbeidslivets Komite mot Alkoholisme og Narkomani (AKAN)

Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole

A/L Studiesentralen for sjøfolk

Skandinavisk Transportfederasjon

A/L Folkets Hus

Videre reviderer vi samtlige fagforbund med underregnska-
per og næringsvirksomheter.

Strangel står også som revisor for Lavlønnsfondet og Sam-
arbeidsrådet LO—N.A.F.

Kontoret har i tillegg hatt en del spesialoppdrag, bl.a. kon-
troll i flere av forbundenes avdelinger.

Kontoret har også stilt forelesere til disposisjon i forbindelse
med kurser i revisjon og regnskapsføring.

Arne G. Strangel har vært medlem av Ankenemda for verd-
settelse av aksjer (Riksskattestyret) og varamann i Etter-
synscommitéen for Norges Banks hovedsete. Sammen med
statsautorisert revisor Rolf Strøm er han hovedrevisor i Liv-
og Skadeforsikringsselskapene Samvirke samt Samvirke Kre-
dittforsikring A/S.

LOs økonomiske avdeling

I 1984 har det ved avdelingen vært ansatt fem økonomer. Juul Bjerke er leder for avdelingen.

Økonomisk avdeling utfører en rekke faste oppgaver. Hver måned blir det utarbeidet oversikter over medlemstallet, sammensetning og fordeling i Landsorganisasjonen og tilsluttede forbund og ulike typer oversikter over den økonomiske utvikling i samfunnet. Avdelingen samler og utarbeider oversikt over inngåtte tariffavtaler foran hvert lønnsoppgjør.

Avdelingen utgir publikasjonen «Økonomisk Informasjon» i et opplag på 4 000, med lønnsstatistikk, arbeidsmarkedsstatistikk og annet aktuelt statistisk stoff. Publikasjonen sendes forbund, distriktskontorer og enkeltpersoner.

Avdelingen har utformet utkast til uttalelser fra LO i en rekke saker. Videre har en arbeidet med utredninger og beregninger som grunnlag for LO's standpunkter i en rekke spørsmål, først og fremst av økonomisk-politisk karakter. Avdelingen har også foretatt beregninger og andre utredninger etter henvendelser fra forbundene og andre institusjoner.

Avdelingens medarbeidere har representert LO ved ulike møter knyttet til internasjonalt samarbeid, i første rekke NFS, Euro-LO, TUAC og EFTA.

En har også i betydelig utstrekning representert LO i utvalg og råd av ulike slag, noe som er beskrevet i de etterfølgende avsnitt.

Juul Bjerke har vært medlem av DNAs Økonomisk-politiske utvalg og har møtt i LOs Inntektspolitiske utvalg. Han har vært medlem av Auken-gruppen (samarbeidsgruppe om økonomisk politikk av nordisk LO og de sosialdemokratiske partier). Han har vært nestformann i styret for Industriøkonomisk Institutt og medlem av Det Tekniske Beregningsutvalg.

Øistein Gulbrandsen har vært rådgiver i Det Tekniske Beregningsutvalg, medlem av styret i Eksportrådet, Skattekommisjonen, Bygdeutvalget, medlem av Rådet for Garantiinstituttet for Eksportkreditt og Rådgivende komite for Energiforskning og Antidumpingsutvalget. Han har vært sekretær for LOs Inntektspolitiske utvalg, medlem i LOs Skatteutvalg, medlem i DNAs økonomisk/politiske utvalg og DNAs skatteutvalg.

Per Brannsten har vært medlem av Prisrådet, Distriktenes Utbyggingsfonds råd og Arbeidsdirektoratets styre, Lokaliseringsutvalget og DNAs Oljeutvalg, sekretær for LOs utvalg for

Arbeidsmarkedspolitikk - offentlig og privat tjenesteyting.

Stein Reegård har vært medlem av En arbeidsgruppe for den skattemessige behandling av fusjoner m.v., Utvalget for Omsetningssystemet for grønnsaker, sekretær for LOs Skatteutvalg og medlem av DNA's skatteutvalg. Han har vært LOs representant i EFTA-sammenheng og LOs representant i et NFS-utvalg om «Tjenestesamfunnets utvikling».

Arnulf Leirpoll har vært medlem av NFS' Industripolitiske arbeidsgruppe, Budsjettnemnda for jordbruket, Statistisk Sentralbyrås Rådgivende utvalg for konsumprisindeksen og Trygdefinansieringsutvalget. Han har vært sekretær for LOs utvalg for Industri, Olje og Energi og medlem av Handelsdepartementets Rådgivende utvalg for handelspolitiske spørsmål.

Økonomisk avdeling har hatt følgende høringsuttalelser i 1984:

NOU 1983:39 - Lov om Norges Bank

NOU 1983:54 - Revisjon av valutareguleringen

NOU 1983:55 - Omsetningssystemet for grønnsaker, frukt og bær

NOU 1984:6 - Personbilpolitikk

NOU 1984:8 - Utnyttelse og forvaltning av naturressurser

NOU 1984:23 - Produktivitetsfremmende reformer i Statens budsjettssystem

Retningslinjer for prismyndighetenes virksomhet i 1985

GIEKs garantiordning ved investering i U-land

Verdipapirsentral i Norge

Merverdisystemet. Utredning fra NTL

Delutredning III om sjømannsskattens virkeområde

Nye forskrifter til Etableringsloven

Næringslivets utviklingsmuligheter i innlandet

Notat om Norges handelspolitikk for tekstil- og konfeksjonsvarer

Beskatning av deltakere i Kommandittselskaper

Petroleumsbeskatning

LOs faste utvalg

SEKRETARIATETS RÅDGIVENDE FINANSKOMITÉ

Sekretariatets Rådgivende Finanskomite har i 1984 bestått av:

Svein-Erik Oxholm, LO, formann,
Leif Haraldseth, LO,
John Stene, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund,
Storm Lundberg, Handel og Kontor i Norge,
Roar Wilhelmsen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund,
Randi Moe, Norsk Kommuneforbund, til 26/11-84,
Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag.

Varamedlemmer:

Sigurd Kvilekval, Norsk Jernbaneforbund, til 26/11-84,
Håkon Nielsen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund,
medl. fra 26/11-84.

Nye varamedlemmer fra 26/11-84:

Harald Sjom, Norsk Jernbaneforbund,
Margot Kvalvik Sæther, Norsk Kommuneforbund.

Komitéen er opprettet med det formål å komme fram til en felles holdning i større finansielle spørsmål av betydning for LO og forbundene.

I 1984 har komitéen behandlet bl.a. følgende saker:

Kontingent til AOF, Norsk Folkehjelp, AIS og LOs egen kontingent, Utvidelse av egenkapitalen i Landsbanken A/S, kontingenttrekk under sykdom, faglig ungdomsleir på Utøya, valgkampen — økonomi.

Det ble avholdt 5 møter i komitéen i 1984.

LOs UTVALG FOR ARBEIDSLIVSUTVIKLING

Utvalget er LOs rådgivende organ i spørsmål knyttet til arbeidsmiljø (herunder arbeidstidsspørsmål), teknologi, forskning og utdanning.

Utvalget skal på grunnlag av LOs Handlingsprogram, spesielt avsnittene om «Miljø og helse», «Fagbevegelsen og forskning» og «Utdanning og arbeid», uttale seg om hvordan arbeidet med disse vedtakene bør følges opp i kongressperioden.

Det har i 1984 vært holdt fem møter.

Utvalgets sammensetning:

Jan Balstad, Harald Øveraas, Kåre Hansen, Arthur Svensson, Torger Oxholm, Dagfinn Habberstad, Roar Helgesen, Arne Løken, Kjell Christoffersen og Svein Morgenlien.

LOs UTVALG FOR ARBEIDSMARKEDSPOLITIKK - OFFENTLIG OG PRIVAT TJENESTEYTING

Utvalget har følgende sammensetning:

Yngve Hågensen, LO, formann, Arne Løken, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet, Sidsel Bauck, Handel og Kontor, Odd Bach, Transportarbeiderforbundet, Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet, Dagfinn Habberstad, Norsk Tjenestemannslag, Roald Åsen, Norsk Tele Tjeneste Forbund, Kjell Johansen, Norsk Kommuneforbund, Anders Renolen, Den Norske Postorganisasjon og Per Brannsten, LO, sekretær.

I 1984 har utvalget hatt 2 møter. Bl.a. har utvalget drøftet statsbudsjettet og arbeidsmarkedssituasjonen.

LOs UTVALG FOR FAMILIEPOLITIKK OG LIKESTILLING

Utvalget hadde i 1984 følgende sammensetning: Harriet Andreassen, LO, leder. Evy Buverud Pedersen, LO, sekretær. Jorun Christensen, LO. Per Knutzen, Norsk Tele Tjeneste Forbund. Helge Egeland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. Jan Dybvik, Den Norske Postorganisasjon. Stener Syvertsen, Norsk Grafisk Forbund. Sidsel Bauck, Handel og Kontor i Norge. Else Moe, Oslo kom. Vaskebetjentes Forening. Esther Kostøl, Statstjenestemannskartetlet. Trond Rostad, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund. Aase Morin, Norsk Barnevernpedagogforbund.

Utvalget hadde i 1984 9 møter, og behandlet 99 saker.

Utvalget har i løpet av året behandlet og avgitt uttalelser om:

- NOU nr. 17/84 Perinatal omsorg i Norge.
- NOU nr. 13/84 Åpningstidutvalgets delinnstilling.
- NOU nr. 10/84 Trygdefinansieringsutvalgets innstilling.
- NOU nr. 22/84 Skattekommisjonens innstilling.
- Mønsterplan for grunnskolen.
- Lov om fagopplæring i arbeidslivet.

Det ble reist krav ovenfor regjeringen om:

- Utvidelse av rettighetene for foreldre i forbindelse med svangerskap og fødsel.
- Opprettholdelse av NAVF's kvinneforskningssekretariat.
- Økte bevilgninger til likestillingstilskudd.
- Forhøyning av særstipend til ungdom som tar utradisjonell utdanning, til tidligere nivå.

Under budsjettdebatten ble henvendelse sendt til kommunalkomiteén og finanskomiteén om økte bevilgninger til likestillingstilskuddet, og økning av antallet kvinnekonsulenter i fylkene slik at tidligere planer oppfylles.

Landskonferansen for utvalgene i fylkene som fant sted i 1982 prioriterte sysselsetting for kvinner og ungdom, gjennomføring av likestillingsavtalen og økt representasjon av kvinner i offentlige styrever, utvalg o.l. og i fagbevegelsens organer, som de tre viktigste arbeidsfeltene i inneværende kongressperiode.

Arbeidet med disse sakene har fortsatt.

Søkelyset har vært rettet mot kvinners spesielle problemer på arbeidsmarkedet i alle sammenheng der sysselsetting har vært diskutert. Særlig vekt har vært lagt på kjønnsdelingen av arbeidsmarkedet og de begrensninger det fører til for kvinner i form av arbeidstilbud. Understreking av kvinners situasjon og behov er tatt med i diverse svar på høringsnotater og uttalelser fra LO om sysselsettingssituasjonen og regelverk i tilknytning til sysselsetting/ledighet.

Gjennom vår representasjon i Distriktenes Utbyggingsfond har vi arbeidet for å bedre kvinners sysselsettingsmuligheter i distriktene.

Kvinnens sysselsetting har vært behandlet på en rekke møter og kurs rundt om i fylkene, samorganisasjoner og lokale foreninger.

Arbeidet med gjennomføring av rammeavtalen om likestilling fortsetter. Spesielle kurs og møter om avtalen har vært holdt i fylker, samorganisasjoner og lokale fagforeninger. Møter har vært holdt med lokale klubber som startet, eller forbereder å starte opp arbeidet med likestillingsavtale på bedriften.

En del avtaler er undertegnet i løpet av året, både innenfor den offentlige sektor og på private bedrifter. Utvalget har forsøkt å kartlegge forbundenes og utvalgene i fylkenes arbeid med likestillingsavtalen.

20 forbund har svart på henvendelsen, grader av aktivitet varierer sterkt fra forbund til forbund.

7 av utvalgene i fylkene svarte på henvendelsen, også her varierer graden av aktivitet.

Med bakgrunn i forannevnte kartlegging ble det sendt ny henvendelse til forbundene med anmodning om å få møte forbundenes landsstyrer, eventuelt forbundsstyrer, for å orientere om likestillingsavtalen. Vi ba samtidig forbundene om å velge en likestillingsansvarlig. 14 forbund har svart, 9 forbund

har valgt likestillingsansvarlig. Det er foreløpig avholdt møte med 4 forbundsstyrrer/landsstyrrer.

Det er tatt initiativ til å ta arbeidet med likestilling og likestillingsavtalen inn som en del av arbeidet med tilleggsavtale I til Hovedavtalen, (avtale om utvikling av bedriftens arbeidsorganisasjon).

Utvalget har søkt å følge opp vedtaket om å bedre kvinners representasjon både i og utenfor fagbevegelsen gjennom å motivere kvinner til å la seg representere, og gjennom konkret å foreslå kvinner ved diverse oppnevninger.

Vedtak er gjort om å dekke utgifter til barnepass for representanter oppnevnt/valgt til å representere LO både sentralt og lokalt.

I 1984, som tidligere, forsøkte utvalget å få igang aktiviteten ut over landet i forbindelse med 8. mars. En del steder ble arrangementer gjennomført. Brosjyre om kvinner og sysselsetting var utarbeidet.

Av andre saker utvalget har engasjert seg i kan nevnes:

- Forberedelse til nytt Handlingsprogram for LO.
- Organisasjonsundersøkelsen.
- Barnehagen på Sørmarka.
- Struktur og faglig innhold i studieretning for håndverks- og industrifag.
- Systematisk opplæring av tillitsvalgte.

Gjennom representasjon i diverse utvalg, styrer og råd søkes utvalgets synspunkter fremmet.

Utvalgets medlemmer har deltatt i en rekke kurs, konferanser og møter, i og utenfor fagbevegelsen. Det har vært stadig økende antall forespørsler om å stille forelesere. Stadig flere elever, særlig fra de videregående skoler og folkehøgskolene, men også studenter ved universitetene, gjør henvendelser om informasjon til løsning av arbeidsoppgaver og prosjekter. Også fra utenlandske universiteter og forskningsinstitusjoner kommer liknende henvendelser.

Aktiviteten i utvalgene i fylkene har vært økende. På grunn av spesielle omstendigheter har bare 2 fylker arrangert familiekurs. 2 fylker avlyste sine kurs for sent til at midlene kunne overføres til andre som hadde søkt, men fått avslag. Enkelte andre kurs har vært avholdt, og også likestillingskonferanser.

Det er søkt om å øke bevilgningene fra AOF til kursvirksomhet. Skriftlig og muntlig henvendelse har gått til AOF om å øke engasjementet på likestillingsområdet. Det er også avvirket et møte på saken.

LOs UTVALG FOR INDUSTRI, OLJE OG ENERGI

Utvalget har hatt følgende sammensetning: Tor Halvorsen, LO (formann), Ole Knapp, LO, Jan Balstad, LO, Finn Nilsen, Bekledningsarbeiderforbundet, Lars Skytøen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Rolf Hauge, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Henrik Aasarød, Norsk Sjømannsforbund, Walter Kolstad, Norsk Transportarbeiderforbund, Olaf Axelsen, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Nils H. Johannesen, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, Lars A. Myhre, Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund, Arnulf Leirpoll, økonomisk avdeling LO, har vært utvalgets sekretær.

I løpet av perioden har Olaf Axelsen og Nils Johannesen gått ut av utvalget p.g.a. alder. Anton Solheim og Gunnar Grimnes har overtatt deres plasser i utvalget.

Utvalget har hatt 2 møter i 1984. Temaer har vært industripolitikken og utkastet til handlingsprogram for 1985-89, samt gjennomgang av de resterende forslag som utvalget fikk oversendt fra Kongressen.

Utvalget har ikke formelt behandlet noen av LOs uttalelser i industripolitikken i 1984, men berørte forbund har vært kontaktet i aktuelle saker.

Utvalget har hatt orienteringsmøte med Saga om selskapets opplegg innenfor oljesektoren.

INNTEKTSPOLITISK UTVALG

Utvalget er ett av LO's faste utvalg. Det er et rådgivende organ for Sekretariatet i inntekts- og tariffpolitiske spørsmål. På grunnlag av handlingsprogrammet og andre kongressvedtak skal det uttale seg om prinsipielle spørsmål og enkeltsaker.

I 1984 som i tidligere år, har utvalget i særlig grad arbeidet med forberedelsene til tarifforhandlingene. Det forberedte Sekretariatets innstilling til Representantskapet om retningslinjene for tarifforhandlingene i 1984 og dessuten de konkrete kravene.

Medlemmene av utvalget har vært: Tor Halvorsen, formann, Leif Haraldseth, Harriet Andreassen, Yngve Hågensen, Odd Isaksen, Kåre Hansen, Lars Skytøen, Einar Hysvær, Sverre Kortvedt, Torger Oxholm, Nils Totland.

Økonomisk og juridisk avdeling har i fellesskap ivaretatt sekretariatsfunksjonen for utvalget.

INNVANDRERUTVALGET

Innvandrerutvalget, som er et rådgivende organ for LOs Sekretariat i spørsmål knyttet til innvandringspolitikk og

prinsipielle spørsmål når det gjelder innvandrernes vilkår i Norge, har hatt 1 møte i løpet av året.

Arbeidsutvalget, som består av representanter fra Innvandrerrutvalget med 4 norske og 3 innvandrerrepresentanter, har hatt 6 møter. Arbeidsutvalget har tatt initiativ til en orientering fra Justisdepartementet for å få informasjon om kriteriene for politisk asyl. I den forbindelse tok arbeidsutvalget opp spørsmålet om ventetiden for asylsøkende for å få arbeidstillatelse er alt for lang. Arbeidsutvalget mente det bør gis anledning til å gi midlertidig arbeidstillatelse under ventetiden. Dette ble framført i brev til Justisdepartementet.

Videre har Kirke- og Undervisningsdepartementet orientert Innvandrerrutvalget om deres arbeide med innvandrerspørsmål. Departementet har nå lagt opp til en mere fleksibel ordning når det gjelder midlene til norskopplæringen. Det er fortsatt 240 timers opplæring som gjelder, men det er nå mulighet til å øke timetallet når det er nødvendig. Stortingets anbefaling om å øke opplæringen til 480 timer kan ennå ikke settes ut i livet.

Da Innvandrerrutvalget fikk Ny fremmedlov (NOU 1983:47) på høring tok arbeidsutvalget kontakt med Tertit Aasland, som har vært medlem av utredningen. Hun ga en bred innføring i innstillingen slik at arbeidsutvalget var godt orientert om intensjonene bak forslaget til ny fremmedlov da de avga sin innstilling til LOs administrasjon.

Arbeidsutvalget har hatt en henvendelse fra Datatilsynet om konsesjon fra Statens utlendingskontors sentralregister over alle utlendinger som har tillatelse til å oppholde seg i Norge. I den forbindelse påpekte Arbeidsutvalget i sin uttalelse at opplysninger om politisk og religiøs overbevisning ikke må innhentes i større grad enn hva som er nødvendig for å fastslå om vedkommende kan anses som politisk flyktning.

LO har sendt ut et rundskriv til forbundene for å minne om at innvandrerne har spesielle problemer i forbindelse med ferieavvikling da de ofte reiser til sine opprinnelige hjemland. LO har anmodet N.A.F. om at arbeidsgiverne av hensyn til slike lange reiser må stille seg så velvillige som mulig til permisjon i den forbindelse.

I løpet av året er det ferdigstilt en brosjyre om medlemskap i LO som henvender seg til innvandrere. Brosjyren er utgitt på norsk, engelsk, tyrkisk og urdu.

Innvandrerrutvalgets formann, Harriet Andreassen, har representert utvalget på flere kurs og konferanser som har be-

handlet innvandrernes situasjon på arbeidsmarkedet. Utvalgets sekretær, Solveig Johansson, har deltatt på et seminar arrangert av FN-Sambandets østlandsavdeling over temaet «Statens rolle i anti-rasistisk arbeid».

KRIMINALPOLITISK ARBEIDSGRUPPE

Gruppen består av: Harriet Andreassen, Kjell Samuelsen, Ellinor Bjarkøy, Odd Alnæs, Margit Glom, Einar Engseth, Arne Løken, Per Lilleengen, Marianne Øen, Reidar Albertsen og Kai Ekanger.

Kriminalpolitisk arbeidsgruppe har bl.a. behandlet den første delutredningen fra straffelovkommisjonen. Gruppen har avgitt rådgivende uttalelse til LOs administrasjon vedrørende LOs høringsuttalelse. Arbeidsgruppen har videre vedtatt å anbefale at LO svarer positivt på forslaget om å heve den kriminelle lavalder fra 14 til 15 år.

Arbeidsgruppen har kommet med forslag til LOs administrasjon om oppnevning av representanter til rådet for kriminalomsorgen. I dette rådet er Karl Nandrup Dahl representant og Ellinor Bjarkøy vararepresentant.

I Det kriminalitetsforebyggende råd er LO representert med Kai Ekanger som medlem og Harriet Andreassen som varamedlem.

LOs KULTURUTVALG

Medlemmer: Liv Buck, LO, leder, Odd Harald Røst, LO, nestleder, Gunnar Andersen, Folkets Hus Landsforbund, Arne Kokkvoll, Arbeiderbev. Arkiv og Bibl., Roy Bjørnstad, Skuespillerforbundet, Odd Rune Wivegh, Teatersentralen, Aage Søgård, AOF, Bjarne H. Christiansen, AUF, Torgeir Bøhn, Framfylkingen, Trygve Johansen, Tiden Norsk Forlag, Widar Fossum, Aktuell Kunst, Aud Ljødal, Norsk Kommuneforbund, Sven Pettersen, Norsk Arbeidsmannsforbund, Jens Petter Jensen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Georg Lieungh, Norsk Tjenestemannslag, Bjørn Granum, DNAs kulturutvalg.

Arbeidernes Opplysningsforbund er kulturutvalgets sekretariat. Gunnar Gregersen har vært utvalgets sekretær i 1984.

Økonomi.

Utvalgets økonomiske ramme for 1984 var i henhold til Sekretariatsvedtak 12.03.84 kr. 500 000,-.

Kulturutvalgets budsjett og søknad var kr. 650 000,-. Av tiltak som er støttet økonomisk i 1984 kan nevnes:

Postdagene kr. 100 000

Dokumentasjonsvideo fra Postdagene	kr. 20 000
Informasjonsvirksomhet på Kårstø	kr. 37 500
Trykking faglig kulturplan	kr. 19 140
Planlegging kulturarbeid ved plattformbygging i Vatts	kr. 15 000
Nordisk kulturkonferanse	kr. 32 720
Arbeidersangerstevne -84	kr. 10 000
Framfylkingen, kunstnerisk program	kr. 20 000
Oslo AOF kulturaften/utstilling	kr. 10 000
LO-dagene i Tromsø	kr. 8 190
Innsamling av historisk stoff om arbeiderkvinnene	kr. 10 000
FAFO-konferanse om kultur og sysselsetting	kr. 15 000
Kulturturne på arbeidsplasser i Nord-Trøndelag ...	kr. 8 000
Trykking og skriving av rapport om Tyssedalssaken	kr. 25 000
Filmprosjekt om Marcus Thrane og Odd Hilt's skulptur av han i Drammen Rådhus	kr. 40 000
Avsetting til arbeidsplassbibliotekforsøk	kr. 75 000

Kulturutvalget har måttet avslå en lang rekke søknader om støtte. Mye av dette er tiltak av stor betydning, men som kulturutvalget har funnet at den økonomiske ramme en arbeider under ikke gir rom for å kunne støtte.

Konferanser og møter.

Kulturutvalget har avholdt i alt 8 utvalgsmøter i 1984.

LO-organisasjonenes Nordiske kulturkonferanse ble avviklet i Karis i Finland 21. - 23. mai.

Konferansen drøftet den situasjon som oppstår som resultat av den tekniske utvikling og et stadig større «kommersielt» kulturtilbud. Mer detaljert tok konferansen for seg: Hva hender med mennesker som utsettes for den nye teknikken? Hvordan kan arbeiderkulturen og faglig virksomhet hevde seg i utviklingen?

LOs kulturkonferanse ble avviklet på Storwartz Leirskole på Røros 12. - 14. november. I alt 24 representanter deltok. I programmet var innlagt befarig i Olavsgruva og på Storwartz-området.

Følgende tema ble behandlet:

- Styrking av foreningslivet v/ Alf Frotjold
- Kulturaktiviteten på arbeidsplassen v/representant for svensk LO, Margaretha Johansson
- LOs handlingsprogram og DNAs arbeidsprogram v/Liv Buck og Håkon Blankenborg

- Mediautvikling og sosial aktivitet/foreningsliv v/Reidar Hirsti.

Representasjon.

Liv Buck representerte kulturutvalget i DNAs utvalg for kultur og kulturarbeid.

Liv Buck og Odd Harald Røst er representert i UD's råd for «Kulturelt samarbeide med utlandet».

Alf Frotjold er representert i Statens Museumsråd med Gunnar Gregersen som varamann.

Gunnar Gregersen er representert i Norsk Kulturråds utvalg for teknikk og industrihistoriske minner.

Liv Buck er formann i komiteen for utsmykking av LO-skolen, Sørmarka.

Av saker som har vært behandlet nevnes:

- Etablering av Håndverkssenter i Sandakerveien 10 i Oslo.
- Faglig plan for kulturarbeid på nye industristeder.
- Åpningsprogram LO-kongressen i 1985.
- Profesjonell teatergruppe med basis i stoff fra arbeiderbevegelsen.
- NOU 1984:5 Forslag til finansiering av et utvidet kringkastingstilbud (Kringkastingsreklame).
- Samarbeid mellom arbeidsgiverforbundene, arbeiderbevegelsen og kirkene i Norden.
- NOU 1983:35 Endringer i Åndsverkloven m.v.
- Kulturarbeid ved plattformbygging i Vats.
- LOs handlingsprogram for perioden 1985 - 89.
- Sysselsettingstiltak på kultursektoren.
- NOU 1984:3 Frå informasjon til kulturarbeid.
- Arbeidsplassbibliotek.
- Kulturarbeid knyttet til petroleumsutbyggingen i Hordaland.
- Tysk/Skandinavisk kulturarbeid.
- Norges kulturarbeid med utlandet.

LOs MEDIEUTVALG

ble opprettet etter vedtak i Sekretariatet 20. februar 1984. Medieutvalget avløste LOs nærradioutvalg som hadde fungert siden 1981.

Utvalget fikk følgende sammensetning:

Richard Trælne, LO, formann

Kolbjørn Aune, LOs fagbladforening

Martin Haugseng, Kommuneforbundet

Svein-Tore Sigvaldsen, Statstjenestemannskartellet

Åse Kleveland, Musikerforbundet
Magne Thorvaldsen, Teleorganisasjonene
Jon Ivar Nålsund, Jern- og Metall

Konrad Antonsen, redaktør av Papirarbeideren, har fungert som utvalgets sekretær.

Erik Olaussen, Grafisk, oppnevnt i oktober 1984.

Det har vært avholdt syv møter hvor utvalget har behandlet i alt 29 saker.

Kanal-2-utredningen, Kringkastingsreklame, NOU 1984:5 og økonomiske spørsmål i forbindelse med nærradio og lokal-fjernsyn har vært «tunge saker» i utvalget.

Dessuten arrangerte utvalget en mediekonferanse på Sunnvolden Hotell 26.—27. juni 1984. Konferansen hadde 41 deltakere fra LO og forbundene. I tillegg deltok 9 representanter fra andre organisasjoner og foretak innen Arbeiderbevegelsen. Konferansens tema var utvikling på området «nye medier», herunder Kanal-2-utredningen, NRKs TV-2-modell, Kringkastingsreklame og synspunkter fra det statlige TV-2-utvalget. I alt medvirket 9 forelesere.

Sammen med DNA, AOF og A-pressen medvirket LOs medieutvalg i avviklingen av et orienteringsmøte om nærradio-virksomhet i Folkets Hus 28. august 1984. På møtet deltok konsesjonshavere for nærradio innen Arbeiderbevegelsen fra hele landet.

ORGANISASJONSKOMITÉEN

Organisasjonskomitéen hadde ved utgangen av 1984 følgende sammensetning:

Harald Øveraas, Norsk Arbeidsmandsforbund, Anders Breivik, Bekledningsarbeiderforbundet, Odd Larsen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund, Gunnar Andersen, Norsk Elektriker- og Kraftst.forbund, Roar Helgesen, Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer, Oddbjørn Møller, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Kåre Hansen, Handel og Kontor i Norge, Olav Støylen, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund, Thor B. Silseth, Norsk Kommuneforbund, Rolf Frøysland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Arne Marthinsen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Svein Morgenlien, Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, Nils Totland, Statstjenestemannskartellet, Dagfinn Habberstad, Norsk Tjenestemannslag, Odd Lilleskare, Norsk Transportarbeiderforbund, Anton Solheim, Norsk Treindustriarbeiderforbund, Bjørn Kolby, Landsorganisasjonen i Norge, Ole Knapp, formann,

Landsorganisasjonen i Norge, Arne Furubråten, sekretær, Landsorganisasjonen i Norge.

Organisasjonskomiteen har hatt 21 saker til behandling i 1984.

Dessuten har en del tvister blitt løst i møter/samtaler mellom de berørte forbund og organisasjonskomiteens sekretariat.

I 1984 ble det gjort flere henvendelser fra forbund utenfor LO med tanke på medlemskap/samarbeidsavtale med Landsorganisasjonen.

Dette har bl.a. ført til at Norsk Vernepleierforbund ble opprettet som eget LO-forbund fra 1. januar 1985.

SOSIALPOLITISK UTVALG

Utvalget har i 1984 hatt denne sammensetningen:

Liv Buck, LO, formann, Florin Olsen, Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Gerd Reinsvollsveen, Norsk Sosionomforbund, Kari Pedersen, Norsk Tjenestemannslag, Arne Josefsen, Norsk Kommuneforbund, Johnny Hagen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Sverre Andresen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, Rigmor Dahl, Norsk Folkehjelp, Sverre Andersen, Norsk Pensjonistforbund, Finn Grønseth, Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Gunn Vigdis Olsen-Hagen, Stortingets sosialkomité, Sigurd Birkelund, Arbeidernes Edruskapsforbund, Haakon Pettersen, Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge, Bjørn Christiansen, Norsk Barnevernpedagogforbund, og Kjell Samuelsen, LO, sekretær.

Arne Josefsen, Norsk Kommuneforbund, trådte ut av utvalget i august 1984 og Tore Holm ble nytt medlem.

Det har vært holdt 10 møter i utvalget. Ett av møtene var lagt opp som temamøte. Her innledet helsedirektør Thorbjørn Mork om Helsedirektoratet og hvilke arbeidsoppgaver som direktoratet i framtiden skal ta seg av.

Av de viktigste sakene som har vært behandlet i Sosialpolitisk utvalg kan nevnes:

1. Handlingsprogrammet 1985—89.
2. Rådet for eldreomsorgen.
3. Tilskudd til informasjonsmateriell for yrkesrettet attføring.
4. Arbeidsledighetstrygden — 40 ukers regelen.
5. Forhandlinger/drøftinger med staten sammen med Norsk Pensjonistforbund og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon.
6. Utredning fra Kommunaldepartementet angående vurdering av vernede bedrifter.

7. Rapport om behov for tiltak for finske arbeidstakere i Finnmark.
8. Samarbeid om holdninger til psykiske lidelser i arbeidslivet.
9. Konferanser for LO-organiserte pensjonister.
10. Statsbudsjettet — Samarbeid om de sosialpolitiske forhold i budsjettet mellom LO-forbundene på offentlig sektor.
11. Kommunehelsetjenesten — Finansiering.
12. FAFO-prosjekter.
13. Samarbeidsprosjekt Ringsaker Folkehøyskole og LO om forebyggende ungdomsarbeid på rusmiddelområdet.
14. Trygdefinansieringsutvalget — Høring.
15. Lov om fri rettshjelp — Ot. prp. nr. 57.
16. Norsk Forening for Sosialt Arbeid.
17. Pensjonsrett for deltidsansatte.
18. Behovsprøving av barnetrygden.
19. AKAN.
20. Attføringssenter på Notodden.
21. Raulandsprosjektet — Attføringssenter.
22. Den sosiale utvikling i EF i 1983.
23. Europarådets sosialcharter.
24. Yrkesrettet attføring.

Sosialpolitisk utvalg har i 1984 avholdt 2 konferanser for LO-organiserte pensjonister på Sørmarka.

Den første konferansen ble avholdt i dagene 28.—30. mai med følgende innhold:

Den sosialpolitiske situasjon
v/storingsrepresentant Åshild Hauan

Internasjonal fagbevegelse
v/sekretær i LO Terje I. Olsson

Trygdefinansiering
Orientering om trygdefinansieringsutvalgets innstilling v/LO-økonom Arnulf Leirpoll.

Forhandlingsordningen med Staten i samband med trygder og ytelser
Krav og forventninger
v/LO-sekretær Liv Buck

Hvordan skal vi organisere fram de LO-organiserte pensjonisters krav til forbedringer.
v/AOF-sekretær Haakon Pettersen

Hvordan er våre forsikringer?
v/Per Wenneberg fra Samvirke

Den andre konferansen ble avholdt 2.—4. november 1984 med dette innhold:

Den sosialpolitiske situasjon
v/stortingsrepresentant Kjell Bohlin

LOs internasjonale engasjement
v/Eidar Trulsen, LOs internasjonale avdeling

Skattekommisjonens innstilling og
Trygdefinansieringsutvalgets innstilling
v/Øystein Gudbrandsen og Arnulf Leirpoll

Forhandlingsretten med staten og regelverket
Krav og forventninger
v/LO-sekretær Liv Buck og
sosialsekretær Kjell Samuelsen

Faglig politisk aktivitet for
LO-organiserte pensjonister
v/Haakon Pettersen, AOF

LO har i samarbeid med Arbeidsdirektoratet gjennomført dagskonferanser i alle våre distrikter unntatt Oslo og Akershus.

Fra Arbeidsdirektoratets side har deltatt arbeidsdirektør Reidar Danielsen, direktør Ola H. Metliaas, underdirektør Oddvar Sande og kontorsjef Bjørg Wigaard.

Sosialsekretæren har deltatt fra LO i samtlige konferanser. Utenom disse har det deltatt lokale representanter, bedriftsledelse, helseavdelinger og tillitsmenn.

I arbeidet med større saker innen det sosialpolitiske området har Sosialpolitisk utvalg nedsatt arbeidsgrupper som har bistått sosialsekretæren med å fremskaffe dokumentasjon og deltatt i utarbeidelsen av de enkelte saker.

LOs OLJEKARTELL

Oljekartellet består av:

- Norsk Olje og Petrokjemisk Fagforbund (NOPEF).
- Norsk Arbeidsmandsforbund (NaF).
- Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer (NFATF).

- Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund (NBIF).
 - Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund (NEKF).
 - Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund (NJMF).
 - Norsk Sjømannsforbund (NSF) assosiert medlem.
- Oljeseekretær i perioden har vært Jan B. M. Strømme.

Sammensetningen i Oljekartelletts styre har i beretningsperioden vært:

Ole Knapp (formann), LO.
 Jan B. M. Strømme (sekretær), LO.
 Børre Pettersen, LO, avløst av
 Svein Fjæstad, LO.
 Bjørn Kolby, LO.
 Ragnar Fanebust, NOPEF.
 Anders Bjarne Rodal, NaF.
 Magnus Midtbø, NFATF.
 Magne Brekstad, NBIF.
 Kåre Haga, NEKF.
 Svein Muffetangen, NJMF.
 Edmund Gjennestad, NSF.

Møter i Oljekartelletts styre

Oljekartelletts styre avholder månedlige styremøter. I beretningsperioden har det vært 10 møter, idet det i sommermånedene juli og august ikke avholdes noen styremøter.

Tillitsmannskonferanser

Det har vært avholdt en stor tillitsmannskonferanse for tillitsmenn offshore.

Representasjon/presentasjon av Oljekartellet

Det har vært avviklet en rekke møter med den politiske ledelsen og møter i forskjellige departementer og direktorater i tillegg til at man har representert Oljekartellet på seminarer og konferanser samt foreninger og informasjonsvirksomhet i forskjellig sammenheng. Oljekartellet har også vært fast representert ved forskjellige offentlige utvalg samt styringskomité for offentlig forskning i forbindelse med offshore-aktiviteter.

Oljekartellutvalget i Nord-Norge

Oljekartellutvalget i Nord-Norge har avholdt ett styremøte i beretningsperioden. Forbundene er imidlertid involvert i løpende aktuelle spørsmål gjennom sin forbundsrepresentasjon

i forskjellige møter, aktiviteter, uttalelser osv. Særlig på samorganisasjonsnivå og i fylkesorganene blir mange oljepolitiske spørsmål drøftet i den nordlige landsdelen.

Sentrale faglig-politiske spørsmål

Av særlige viktige spørsmål Oljekartellet har befattet seg med i beretningsperioden står spørsmålet om Statoil sentralt. Oljekartellet har uttalt seg både i forhold til Statoil's organisering og Statoil's overtakelse som operatør på Statfjord-feltet. Begge disse uttalelser er oversendt Sekretariatet og avgivelse av uttalelse fra Sekretariatets side har således fulgt de anbefalinger Oljekartellet har gitt. Både når det gjelder Statoil's organisering og overtakelse som operatør på Statfjord har Oljekartellet uttalt seg positivt i forhold til å styrke Statoil's posisjon.

I forhold til å utvide leteområdene i de nordlige farvann har Oljekartellet uttalt seg positivt til Regjeringens lansering av en opptrapping av aktiviteten.

Sentrale organisatoriske spørsmål

I forrige beretningsperiode skisserte Oljekartellet utviklingen innen arbeidet med å oppnå en organisering av vernetjenesten slik som dette er ønskelig sett fra LO-forbundenes side. Dette arbeidet må konkluderes med at det offentlige har trenert saken gjennom hele beretningsperioden. Oljekartellet har deltatt i de diskusjoner og forhandlinger som har vært iverksatt fra det offentliges side uten at dette har ført til noen positive resultater. Ved utløpet av beretningsperioden har følgende Oljekartellet tilbakemeldt til det offentlige at man nå forventer en endelig avklaring på problemet.

Et annet viktig spørsmål som Oljekartellet har vært opptatt med utover høsten er forholdene i forbindelse med bruk av narkotika på installasjonene i Nordsjøen.

Ved utløpet av beretningsperioden foreligger det initiativ fra Oljekartellet som vil måtte viderebehandles i neste periode vis å vis offentlige myndigheter og hjelpeinstitusjoner.

Organisasjonssituasjonen på norsk kontinentalsokkel

Organisasjonssituasjonen på sokkelen er fortsatt usikker. I beretningsperioden har forbundet Norsk Olje- og Energimedarbeideres Fellesorganisasjon (NOEMFO) blitt avvirket. Dette har ført til at YS ikke lenger har den posisjon offshore som de hadde i forrige beretningsperiode. Ved utløpet av inneværende periode står det noen få ti-talls personer tilsluttet YS.

Innen hovedsammenslutningen Oljearbeidernes Fellessammenslutning (OFS) har utviklingen delvis gått tilbake i forhold til forrige beretningsperiode. Særlig har forbundet Rederiansatte Oljearbeideres Forbund (ROF) hatt en kraftig tilbakegang. Dette har resultert i at det totale medlemstall innen OFS har blitt redusert til tross for at det har vært en økning innen de tilsluttede forbund Catering Arbeidernes Forbund (CAF) og Oljeborernes Forbund (OBF). Avviklingen av NOEMFO har videre ført til en nykonstruksjon på organisasjonssiden ved Energi, Dykk, Service (EDS). Organisasjonen har forøvrig ikke hatt noen positiv utvikling i løpet av det halvåret den har eksistert.

I forrige beretningsperiode ble det informert om en nydannelse innen petrokjemi og seismikk ved Olje- og Energikartellet (OEK). Denne sammenslutningen har hatt noe ekspansjon idet en del operatørpersonell ved Kårstø-terminalen har sluttet seg til forbundet NPTOF, som sorterer under OEK.

Det er fortsatt NOPEF som i hovedsak får den direkte følingen med den fluktasjon det er blant medlemmene i forhold til de organisasjonsalternativer man står overfor på sokkelen. Situasjonen for NOPEF er imidlertid at den totale medlemsstokken har økt vesentlig i beretningsperioden.

Norsk Sjømannsforbund's posisjon har blitt styrket i beretningsperioden. Tidligere sentrale tillitsvalgte har vendt tilbake til NSF og medlemstallet har økt selv om ikke den totale nedgang for ROF har ført til tilsvarende økning for NSF. Ved utgangen av beretningsperioden er det imidlertid positive signaler for den videre utvikling.

De øvrige Oljekartell-forbund har generelt sett en solid posisjon, men som følge av de fragmenterte organisasjonsforholdene totalt sett, er det ikke til å unngå at det oppstår diskusjoner om organisasjonsmodeller og forbundstilhørighet. Prinsippet ved kontraktsansettelse vanskeliggjør kontinuitet for et stort antall medlemmer innen kontraktorbedriftene.

Offshorekontorene og samarbeidsutvalgene

Aktiviteten ved offshorekontorene i Bergen og Stavanger har tatt sikte på å styrke samarbeidet mellom tillitsmennene på installasjonene. På Statfjord har dette arbeidet ledet frem til en spesiell ordning med operatøren ved at Oljekartellet har fått en koordinerende tillitsmannsordning hvor 3 tillitsmenn dekker Samarbeidsutvalgets aktiviteter på heltid for operatørens regning. Denne ordningen har vist seg å styrke tillits-

mannsarbeidet vesentlig samt har også resultert i en bedring i aktiviteten på organisasjonsnivå.

På Heimdal har Oljekartellet oppnådd en noe tilnærmet organisasjonsstruktur hvor en del av tid som medgår til arbeid for Samarbeidsutvalget dekkes opp av operatøren for Heimdal.

Situasjonen på Ekofisk er imidlertid fortsatt komplisert idet strukturen på feltet selvsagt fortsatt er det samme hinder for å kunne finne praktiske løsninger på organisasjonssamarbeidet.

Nye felt under utbygging/planlegging

I beretningsperioden er nye felt under utbygging. Dette er Heimdal- og Ula-feltene. Arbeidet med de derpå følgende felter Gullfaks og Oseberg foregår fortsatt bare på landsiden, hvor da LO-forbundene er involvert på tradisjonell basis.

LOs SKATTEUTVALG

Utvalget har hatt følgende sammensetning: Tor Halvorsen, formann, Øistein Gulbrandsen, Ragnhild M. Hagen, Arne Grøttum, Odd Isaksen, Arve Naalsund, John Stene, Nils Totland, Roar Wilhelmsen, Stein Reegård, sekretær.

Utvalget har i fellesskap med DNA's skatteutvalg gjennomgått de innkomne svar på debattopplegget om skattepolitikken. Det kom inn nær 100 svar fordelt på alle deler av fagbevegelsen. Med utgangspunkt i de synspunkter som her forelå, handlingsprogrammet for 1981–85 og den høringsrunde som ble gjennomført blant medlemsforbundene, har en så arbeidet med å utforme LO's syn på skattekommisjonens innstilling, NOU – 1984:22 Personbeskatningen.

Denne uttalelsen om den framtidige skattepolitikken ferdigbehandles i LO's organer i januar 1985.

LOs UNGDOMSUTVALG

var ved årets utgang sammensatt slik: Formann: Ole Knapp, LO – Ingunn Olsen, LO – Harry Jørgensen, NJMF – Grethe Fossli, HK – Kirsten Rogstad, NKF – Gørild Sæland, NTL – Liv Undheim, NKIF – Bjørn Kjølstad, HRAF – Jan Aaboen og Rolf Kr. Larsen, AOF – Solveig Torsvik og Ståle Dokken, AUF – Per Skau, NBIAF – Torgeir Bøen, Framfylkingen – Asjørn Kristoffersen, DNA og sekretær: Jan Lajord, LO.

I 1984 har utvalget hatt 5 møter.

Arbeidsutvalget har i perioden bestått av: Ole Knapp, Ingunn Olsen, Harry Jørgensen, Liv Undheim, Grethe Fossli.

Ståle Dokken, Lisbet Halvorsen til 1/3 deretter Kirsten Rogstad, sekretær Jan Lajord.

Arbeidsutvalget har i perioden avholdt 9 møter.

Det ble i begynnelsen av perioden utarbeidet et totalbudsjett og en aktivitetsplan for 1984, som listet opp alle arbeidsoppgaver og derav kostnader for LOs ungdomsutvalg sentralt/regionalt. LOs sekretariat godkjente totalbudsjettet og aktivitetsplanen for perioden.

Kontakten med forbundene/ungdomsansvarlige

Man har hatt regelmessig kontakt med de ungdomsansvarlige i forbundene vedrørende informasjon om aktuelle faglig/politiske ungdomssaker. I tillegg ble alle ungdomsansvarlige invitert til å delta på utvalgets landskonferanse.

Det ble avsatt tid til å drøfte ungdomsengasjement med de fleste fagforbund i januar/februar. Dette kolliderte med starten av tariff-forhandlingene, slik at dette ikke ga de ønskelige resultater.

Ungdomskontakter i fagforeningene/avdelingene/samorganisasjonene

LOs ungdomsutvalg i fylkene har intensivert arbeidet med å opprette ungdomskontakter lokalt i fagforeningene, avdelingene og samorganisasjonenes styre.

I tillegg har det blitt avholdt en rekke faglige ungdomskonferanser i fylkene med ungdomskontaktene.

Prøvefylkene

Ungdomsutvalgene i Rogaland, Troms og Oppland fungerte som prøvefylker fram til 1. oktober. Dette innebar at disse fylkene ble høyt prioritert m.h.t oppfølging av aktivitetsplanen.

Fagbevegelsens sommerpatrulje ble avholdt i to av disse fylkene. I tillegg ble det gjennomført oppsøkende virksomhet med en representant fra sentralt hold i 3½ mnd. Arbeidet besto i hovedsak av å få oppnevnt ungdomskontakter. Det er blitt utarbeidet en rapport m.h.t. erfaringene fra prøvefylkene.

Kampanjen Ung Framtid

LOs ungdomsutvalg la opp til en opplysnings- og informasjonskampanje i perioden kalt «Ung Framtid». Kampanjen har gått fra 1. mars til 1. november. Hovedgrunnlaget for kampanjen var: at ungdom sikres trygghet for arbeid, bolig og faglige rettigheter. Hovedformålet var å øke bevisstheten om nød-

vendigheten av å organisere seg, spre informasjon om den bi-stand og de tilbud som finnes i LO og ungdomsorganisasjonen, samt å rekruttere til LO og AUF. Hovedmålgruppen var: uorganiserte, arbeidsledige, arbeidstakere som har organisert seg utenfor LO.

Faglig aksjonsuke 5.—9. mars

Det ble avviklet over 500 stands i aksjonsuka på landsbasis. I hovedsak ble disse avviklet utenfor arbeidsplasser med uorganiserte arbeidstakere og utenfor arbeidsformidlingskontorene, med videregående skoler, yrkesskoler o.l.

Faglige sommerpatruljer

Det ble gjennomført et prøveopplegg kalt «Fagbevegelsens sommerpatrulje» i Rogaland og Oppland i juni/juli.

Formålet med sommerpatruljene var å hindre at ungdom blir hensynsløst utnyttet på arbeidsmarkedet når det gjelder f.eks. arbeidstid, ufullstendige arbeidskontrakter, rettigheter til overtidsbetaling, rett til feriepenger m.m.

Samtidig ville en øke forståelsen og respekten for fagbevegelsens organisasjon og dens avtaleverk. Ved hjelp av egen patrulje kunne man oppsøke en rekke arbeidsplasser. Hensikten var både å gi konkret hjelp i faglige spørsmål, samt stimulere til økt organisering. Opplegget ble gjennomført i samarbeid med Handel og Kontor og Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

Oppsøkende faglig ungdomsarbeid

I august ble det vedtatt en disponering av fondsmidlene til ungdomsaktiviteter. LOs ungdomsutvalg i samarbeid med AUF sentralt ble enige om å disponere midlene til oppsøkende faglig ungdomsarbeid i følgende fylker: Finnmark, Troms, Nordland, Vestfold, Aust-Agder og Vest-Agder.

I hovedsak besto arbeidsoppgavene i å styrke LOs ungdomsutvalg og AUFs generelle arbeid. Sikre skoleringsopplegg, planlegge det kontinuerlige arbeidet, utadvendte aksjoner, medlemsverving, tilrettelegge aktivitetstilbud m.v. samt å drive oppsøkende faglig virksomhet. Planlegge og utføre arbeidsplassbesøk med henblikk på å organisere unge arbeidstakere, skaffe arbeidsplasskontakter og tilby faglig ungdomsskole.

Resultatet av en slik disponering av de tildelte midlene har

vært meget positive, i alle de fylkene det ble satt på personer registrerte man en økning i studiearbeidet og det faglige ungdomsarbeidet generelt.

Boligkonferansen

Den 11. oktober holdt LOs ungdomsutvalg en boligaksjon i samarbeid med Oslo faglige samorganisasjon, Faglig utvalg i Oslo AP, NBIFs seksjon Oslo/Akershus og AUF i Oslo. Markeringen var i sammenheng med den landsomfattende boligaksjonen som samorganisasjonene i Oslo, Trondheim, Bergen og Stavanger sto bak. LOs ungdomsutvalg påtok seg å koordinere aksjonen i Oslo. Det ble utdelt 20 000 løpesedler på morgenen og deretter startet det en konferanse med tema: «Fagbevegelsens krav til boligpolitikken.»

Faglig ungdomsleir på Utøya

Den 24.—26. august avviklet utvalget en faglig ungdomsleir på Utøya. Over to hundre ungdommer fra forskjellige fagforbund og AUF deltok. Leirens motto var: politikk, dans og idrett. Leif Haraldseth, LO, og Ståle Dokken, AUF, innledet om LOs handlingsprogram.

Et annet tema på leiren var LO og media, innledere var Håkon Gundersen, FAFO, og Dag Nystrøm fra Arbeiderungdommen.

Gro Harlem Brundtland, DNA, og Egil Knutsen innledet om «Fram mot valget 1985».

Landskonferansen

Den 7.—8. september holdt utvalget en landskonferanse på LO-skolen Sørmarka.

Jan Lajord innledet om temaet: Erfaringer med LOs ungdomsutvalgs arbeide fram til i dag — perspektivene fremover.

Roar Løver innledet om arbeidet med ungdomsutvalgene i fylkene. Det faglige ungdomsarbeidet i forbundene var ved Gørild Sæland og Svein Pettersen. Innledningen på aktivitetsplanen 1985 holdt Ståle Dokken.

Sentral Faglig Ungdomsskole (SFUS)

LOs ungdomsutvalg har i 1984 holdt fem sentrale faglige ungdomsskoler. Kursenes varighet er en uke. SFUS har fungert som et prøveopplegg også for 1984, målet er å finne en fast struktur på kurssektoren i utvalget.

Faglig Ungdomsskole (FUS)

LOs ungdomsutvalg i fylkene har i 1984 holdt flere faglige ungdomsskoler enn året før. Faglig ungdomsskole har som tidligere år vært ryggraden i utvalgenes aktiviteter. Kursene som tar sikte på å legge vekt på lokalt fagforeningsarbeide, organisatorisk samt innføring i arbeiderbevegelsens historie, har vist seg å fungere meget bra.

Studie av ungdom i fagbevegelsen

LOs ungdomsutvalg deltar i referansegruppen til den omfattende organisasjonsundersøkelsen LO i samarbeid med FAFO i perioden arbeider med. Resultatet skal forelegges for LO-kongressen 5.—11. mai 1985. Hovedundersøkelsen er lagt opp slik at den skal gi mulighet for en delundersøkelse om fagorganiserte ungdommer under 25 år.

Materiell — brosjyrer — annonser

LOs ungdomsutvalg har i 1984 bl.a. utarbeidet materiell til «Ung Framtid» kampanjen, og for første gang har utvalget utarbeidet et eget ungdomspolitisk debathefte på LOs handlingsprogram, heftet er trykket i 30 000 eksemplarer.

I samarbeid med AUF har utvalget utarbeidet et nytt «program mot ungdomsarbeidsløshet» nr. 2. Dette inneholder 90 konkrete forslag til bekjempelse av ungdomsarbeidsløsheten. Programmet er trykt i sin helhet, sammendrag i brosjyreform og i løpeseddelform.

I samarbeid med AUFs faglige utvalg har LOs ungdomsutvalg utarbeidet faglige argumenthefter på tema Bolig — Lærlingeloven — Olje — forkortning av arbeidstiden, hva vil vi.

Samarbeidet med andre organisasjoner

Kontakten med AUF og Framfylkingen har i perioden vært meget god. I 1984 ble det holdt et to-dagers møte for ytterligere å se på hvordan samarbeidet mellom organisasjonene kunne styrkes.

Gjennom LOs ungdomsutvalg i fylkene har samarbeidet utviklet seg positivt også på distriktsplan.

Ole Knapp og Jan Lajord har deltatt på Framfylkingens landsmøte og Jan Lajord deltok også på jubileumsleiren til Framfylkingen i forbindelse med 50 års jubileet i Arendal.

Ingunn Olsen og Jan Lajord er medlemmer av AUFs faglige utvalg. Ingunn Olsen er medlem av AUFs internasjonale ut-

valg. Ole Knapp er medlem av Arbeiderbevegelsens fond for Utøya. Jan Lajord er medlem av Utøya-utvalget.

LOs ungdomsutvalg har i perioden hatt et godt samarbeid med STUI. Jan Lajord representerte utvalget på STUIs konferanse på Statens ungdomsråd — Sundvollen den 3.—4. april.

På kurset for ansatte og sentralt tillitsvalgte 19.—23. november på Hadeland var Jens Petter Hagen på del I og Jan Lajord på del 2.

Ingunn Olsen er utvalgets representant i Hovedkomiteen og Arbeidsutvalget for FNs internasjonale ungdomsår.

Kontakten med Landsrådet for Norske Ungdomsorganisasjoner — LNU har i perioden vært god, — utvalgets kontaktperson har vært Ingunn Olsen.

Folk og Forsvar

På konferansen «Ungdommen og Forsvaret» har LOs ungdomsutvalg vært representert på flere av de regionale konferansene. I tillegg har Bjørn Kjølstad og Jan Lajord representert LOs ungdomsutvalg på henholdsvis studietur til Brussel og konferanse om totalforsvaret og arbeidslivets organisasjoner.

Folkets Hus Landsforbund

1. STYRET

Styret i Folkets Hus Landsforbund har i beretningsperioden hatt følgende sammensetning:

LO-oppnevnte:

Svein-Erik Oxholm (formann). Liv Buck. Johan Stene. Odd Isaksen.

Varemedlemmer:

Ole Knapp. Leif Haraldseth. Walter Kolstad. Sverre Kortvedt til 23.9.1984. Gunnar Grimnes fra 23.9.1984.

Landsmøtevalgte:

Egil Nilsen (nestformann). Otto Olsen til 23.9.1984. Kåre W. Larsen til 23.9.1984. Magne Mælumshagen fra 23.9.1984. Jan Inge Åamul fra 23.9.1984.

Varemedlemmer:

Magne Mælumshagen til 23.9.1984. Marthon Helgevold. Arvid Lundquist. Johannes Henriksen fra 23.9.1984.

Ved valget på landsmøtet 1984 overtok Marthon Helgevold som første varamedlem for de landsmøtevalgte og møter fast på forbundsstyrets møter. Det er avviklet 7 styremøter, hvor i alt 107 saker har vært behandlet. Dette er en økning på 11 saker i forhold til foråret.

2. LANDSFORBUNDETS ADMINISTRASJON

Folkets Hus-sekretæren Gunnar Andersen har ledet Landsforbundets administrasjon, og vært styrets sekretær og saksbehandler.

Folkets Hus-sekretæren har i løpet av beretningsperioden hatt 68 reiseoppdrag, som tilsvarer omtrent samme antall oppdrag som i 1983.

Forbundsstyret har i perioden behandlet og godkjent 3 søknader om medlemskap, slik at det totale antall medlemmer ved årets utløp var 289.

3. LANDSFORBUNDETS VIRKSOMHET

For å belyse Landsforbundets omfattende virksomhet i 1984 skal framheves og gis nærmere omtale av følgende enkeltsaker og arrangement:

- Økonomikurset 1984 ble avviklet på Dovrefjell Hotell i dagene 19. til 22. januar med 54 deltakere.
Kurset var en videreføring av regnskapskurset «Sans for økonomi», og var spesielt innrettet på de store husene og det behov disse har for en bredere innføring i økonomisk drift og eiendomsforvaltning.
- Landsmøtet 1984 ble avviklet i Oslo i dagene 22. og 23. september. Det var det 12. ordinære landsmøte, og hadde samlet i alt 125 representanter og innbudte gjester.
Foruten behandling av vanlige landsmøtesaker var det lagt opp til debatt omkring: «Kultur og kulturbygg i 80-åra», med innledning av Reiulf Steen.
Med utgangspunkt i innledningsforedraget og debatten vedtok landsmøtet en uttalelse som er oversendt Stortingets Kirke- og Undervisningskomité og programkomiteen i Det norske Arbeiderparti.
Videre vedtok landsmøtet å avskaffe ordningene med distriktskonferanser og distriktsutvalg og erstatte disse med årlige skoleringsseminarer. Nyordningen er å betrakte som en prøveordning med ikrafttredelse høsten 1985.

- Arbeidet med Folkets Hus-dokumentasjonen har pågått kontinuerlig i hele beretningsperioden med registrering og katalogisering av arkivmaterieil, samt intervjuarbeid. Prosjektet er lagt opp og blir gjennomført i samarbeid med Arbeiderbevegelsens Arkiv.
- I perioden er det etablert et samarbeidsforum mellom Folkets Hus Landsforbund — Noregs Ungdomslag og Landslaget for alkoholfrie samlings- og serveringssteder. I praksis skal dette samarbeidsforumet arbeide med en felles strategi med sikte på bevaring og utvikling av de organisasjonseide forsamlingslokalene i vårt land.

4.

Folkets Hus Landsforbund har i løpet av 1984 mottatt melding om en rekke bevilgninger til medlemsorganisasjonene fra staten, kommuner og fylker. Tilsammen dreier det seg om kr. 11 182 522,— som er ca. 2 millioner kroner mindre enn i fjoråret.

Bevilgningene fordeler seg slik:

Kommunale tilskudd.....	kr.	6 562 522,—
Kommunale garantier på lån.....	»	3 600 000,—
Fylkestilskudd.....	»	40 000,—
STUI-midler.....	»	510 000,—
Sysselsettingsmidler.....	»	470 000,—

kr. 11 182 522,—

Bevilgningene har muliggjort rehabilitering av en rekke hus, samtidig som flere nye byggeprosjekter er blitt realisert.

Folkets Hus Fond

Det er styret i Folkets Hus Landsforbund som administrerer fondet i samsvar med de til enhver tid gjeldende vedtekter.

Som et ledd i arbeidet med å forenkle forvaltningsrutinene ble innkreving av renter og avdrag på lånene overført til Landsbanken A/S f.o.m. terminforfall pr. 30.11.1984.

Fondets forvaltningskapital var ved utgangen av beretningsåret på ca. 43 millioner kroner, hvorav mesteparten var plassert i obligasjonslån til medlemsorganisasjonene.

I beretningsperioden har styret mottatt og behandlet i alt 20

søknader om lån i Folkets Hus Fond, som er samme antall som i fjoråret.

Av de innkomne søknader ble 19 innvilget med omsøkt beløp, mens 1 søknad ikke ble imøtekommet.

Det samlede utlånsbeløp i 1984 var på kr. 5 893 230,— som er kr. 2 980 562,— høyere enn utlånsbeløpet i 1983, og det største årsbeløp som hittil er utlånt fra fondet. I tillegg til vanlige lånesøknader har styret behandlet og innvilget:

2 søknader om pantefravik,

4 søknader om prioritetsvikelse,

5 søknader om avdragsutsettelse,

3 søknader om rente- og avdragsutsettelse.

Søknadene om rente- og avdragsutsettelse er 3 mindre enn i fjoråret, og dreier seg om svært korte tidsperioder, varierende fra 3 måneder til 2 år.

Samtlige søknader er innvilget under forutsetning av at den kontraktsmessige nedbetalingstid ikke endres.

Endelig har styret behandlet en søknad om sletting av restgjeld, uten at søknaden ble imøtekommet.

Elektronisk databehandling (EDB)

Fagbevegelsens EDB-Interessentskap er et fellesskap bestående av Landsorganisasjonen i Norge og tilsluttede fagforbund og andre organisasjoner og institusjoner i arbeiderbevegelsen. Hovedformålet er å yte elektronisk tekst- og databehandlingstjenester overfor medlemmene og deres organisasjonsledd i henhold til medlemmenes formål og ønsker.

Prioritert er oppgaver i forbindelse med rasjonell behandling av kartoteker, kontingentsystemer, adressering og bedriftsoversikter. 1984 bar preg av en fortsatt økning i antall arbeidsplasser hos medlemsorganisasjonene som benytter terminaler som et administrativt hjelpemiddel. Stadig nye oppgaver av administrativ art blir lagt over til elektronisk behandling.

I perioden har alle forbund i A.S. Statstilsattes Hus kollektivt meldt seg inn som nytt medlem.

Interessentskapet har 14 ansatte, hvorav 5 arbeider med masseregistrering (punching). I 1984 har det vært arbeidet med en omfattende organisasjonsendring internt. Dette i før-

ste rekke for å kunne bedre service til brukerne, men også for å kunne gå inn på nye områder av kontorautomasjon.

Interessentskapet samarbeider med Samvirke Forsikring om to datamaskiner av typene IBM og Amdah. Denne maskinparken har vært gjenstand for omfattende utvidelser i perioden. I tillegg økte Interessentskapets interne datamaskinkapasitet i 1984 til å omfatte 3 maskiner fra Norsk Data A.S. Et omfattende terminalnettsystem er utbygget slik at alle brukere har tilgang til alle maskinressurser som disponeres av Interessentskapet. Dette nettet har vist seg å gi store økonomiske besparelser. Interessentskapets interne maskiner er knyttet sammen med Samvirkes maskinpark ved hjelp av tele-nettet.

I 1984 er det også arbeidet en god del med tekniske og programmessige løsninger for eventuell framtidig bruk av EDB-tjenester på distriktskontorer og i grunnorganisasjonene.

Brukere:

EDB-Interessentskapet har følgende medlemmer:

Landsorganisasjonen i Norge.
Arbeidernes Opplysningsforbund.
Det norske Arbeiderparti.
Handel og Kontor i Norge.
Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.
Norsk Kommuneforbund.
Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.
Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.
Norsk Folkehjelp.
Norsk Forbund for Arbeidsledere og Tekniske Funksjonærer.
Norsk Grafisk Forbund.
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.
Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund.
Norsk Papirindustriarbeiderforbund.
Norsk Transportarbeiderforbund.
Skolenes Landsforbund.
Alle forbund i A.S. Statstilsattes Hus.

Styret:

Svein-Erik Oxholm, formann, LO. Storm Lundberg, Handel og Kontor i Norge. John Stene, Norsk Jern- og Metallarbei-

derforbund. Håkon Nielsen, Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund. Sverre Andresen, Norsk Papirindustriarbeiderforbund. Steinar Martinsen, ansattes representant.

Vararepresentanter til styret:

Jan Werner Hansen, Norsk Tjenestemannslag. Jan Aaboen, AOF.

Distriktskontorene

ØSTFOLD

Distriktssekretær: *Rolf-Thore Hildebrandt*

Organisasjonsoversikt

I kontorets arbeidsområde var det pr. 31. des. 1983 8 samorganisasjoner med tilsammen 49 295 medlemmer, fordelt på 217 fagforeninger.

Pr. 31. des. 1984 er det 8 samorganisasjoner, 209 fagforeninger med et medlemstall på 48 070.

Endringer i foreningene

Mysen Jern og Metallarbeiderforening har gått inn i Askim Jern og Metallarbeiderforening.

Sundløkka Kartonasjearbeiderforening har gått inn i Sarpsborg Grafiske forening.

Utgåtte foreninger

NNN avd. 89, Halden opphørt. Medlemmene overført NNN avd. 12.

Moss Treindustriarbeiderforening avd. 21 — opphørt..

Trøgstad Bygningsarbeiderforening avd. 90 — opphørt..

Askim mur og murarbeiderforening avd. 61 — opphørt..

Østfold lensmannsetatslag — utmeldt.

Ny forening

NBF avd. Halden.

Møter

Tilsynsutvalget har i 1984 hatt 6 møter og behandlet 23 saker.

Møter i LO's samarbeidsorgan for Østfold

Det har vært arrangert to ordinære fylkeskonferanser i LO's samarbeidsorgan for Østfold.

Følgende saker har vært til behandling:

Den aktuelle faglige situasjon, Folkeferie Østfold, Organisasjonsoffensiv, yrkesrettet attføring, Arbeiderbevegelsens politikk mot 1990, Fagbevegelsens informasjons- og mediaengasjement samt en rekke saker knyttet til fylkespolitikk, arbeidsmarked og sysselsetting, reist av de lokale faglige samorganisasjoner.

Innledere på fylkeskonferansene har vært: Yngve Hågensen, LO, Bjørn Aas, NBIF, Kjell E. Johansen, H. K., Bjørn Gundersen, Folkeferie Østfold, Kjell Samuelson, LO, Richard Trænes, LO, Representanter for Ar-

beidsdirektoratet, Arbeidsformidling og attføringstjeneste i bedrifter samt distriktssekretæren.

Andre fylkesmøter

Det har vært gjennomført en konferanse for formenn og kasserere i samorganisasjonene i fylket sammen med Landsbanken, Fredrikstad, for sjekking av kontingentrutinene til samorganisasjonene.

Samarbeidet med Landsbanken har utviklet seg svært positivt og distriktssekretæren har orientert om ordningen sammen med banken på fylkeskonferanse i Buskerud, Telemark, Oppland og Vestfold i tillegg til formann/kassererkonferanse i Oppland.

Det har videre vært arrangert et kurs/konferanse for kasserere og revisorer i samorganisasjonene. Innleder var Inger Høgberg fra LO's revisjonskontor samt distriktssekretæren.

Det har vært arrangert en regional sysselsettingskonferanse sammen med Vestfold og Telemark, i Porsgrunn. Fra Østfold deltok 35 representanter. Innledere fra Østfold var personalkonsulent Finn Johansen, Tune kommune og distriktssekretæren.

Møter i samorganisasjonene

Distriktssekretæren har deltatt i 50 møter i samorganisasjonenes styrer, felles fagforeningsstyrer, års- og halvårsmøter, planleggingskonferanser og andre fellesarrangement.

Følgende saker har vært behandlet spesielt: Arbeidsmarkeds- og sysselsettingssituasjonen i fylket, Lukningsvedtekter, Kontraktørvirksomhet i byggebransjen, verve- og agitasjonsarbeid, LO's Kongress 1985, Debatt om LO's Handlingsprogram, bedriftshelsetjeneste, forum for arbeidsløse, Folkeferie Østfold A/S, Kontor for fritt rettsråd samt en rekke kommunale og fylkeskommunale saker.

Møter i fagforeninger/forbund

Distriktssekretæren har deltatt i 32 møter i fagforeninger fra følgende forbundsområder, NJMF, BAF, NKIF, H.R.A.F., S.L., N.B.I.F., N.G.F., N.T.L., N.E.K.F., N.P.F., N.F.F., Norsk Vernepleierforbund samt Stats-tjenestemannskartetlet.

Møtene har behandlet ulike organisasjonsspørsmål, politiske saker, Debatt om LO's Handlingsprogram samt tvistesporsmål.

Studie-/opplysningsarbeidet

Distriktssekretæren har forelest 50 dager på forskjellige kurs for LO/AOF, NBIF, Norsk Postforbund, Norsk Papirindustriarbeiderforbund, HRAF, N.J.M.F., Faglig ungdomskurs, N.T.L./Landsforeningen for forsvars personell, Østfold Arbeiderparti, Institutt for journalistikk, Borge U-skole, Begby U-skole, Eidsberg U-skole, Haugåsen skole, Kirkebygden skole, Greåker videregående skole, St. Olav videregående skole, Østfold Ingeniørhøgskole samt for Arbeidsformidlingen.

Det har vært forelest om følgende: LO's oppbygging og virksomhet, Samorganisasjonenes arbeidsoppgaver, Hovedavtalen, Arbeidsmiljøloven, Taleteknikk, Møteledelse og annet organisasjonsarbeid.

Uvalg på fylkesplan

LO's lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling har i perioden hatt 2 møter og behandlet 9 saker.

LO's ungdomsutvalg har hatt 5 møter, samt medvirket i «Ung framtid» sammen med AUF i Østfold.

Videre er det arrangert ungdomstreff i samtlige regioner i fylket.

Det er arrangert et kulturarrangement i Askim.

Ungdomsutvalget har gjennomført 4 helgekurs/faglig ungdomsskole med i alt 81 deltakere.

Andre møter

Distriktssekretæren har i 1984 representert kontoret på 115 andre møter i:

LO's representantskap, LO's arbeidsmiljøutvalg, distriktssekretærkonferanser, diverse andre møter i LO, Østfold Arbeiderpartis styre, komitéer og faglig/politisk utvalg, AOF i Østfold med utvalg, årskonferanser og div. AOF-foreninger, Oscar Torp Heimens styre, Folkeferie Østfold, Landsbanken, Fredrikstad, Det regionale høgstyret med budsjettutvalg, INKO-styret for Østfold, Østfold fylkes nærings- og sysselsettingsstyre, Arbeidstilsynet distrikt 1, Arbeidsformidlingen, Østfold Industriforening.

I tillegg har sekretæren representert LO's distriktssekretærer ved ulike anledninger.

Twister

Kontoret har medvirket til løsning i 3 twistesaker.

Nyorganisering

Sekretæren har deltatt i en rekke møter i samorganisasjonene, fagforeninger og bedriftsklubber for tilrettelegging av verve- og agitasjonsvirksomhet. Organisasjonsoffensiven — et samarbeid mellom LO-kontoret i Sarpsborg, ulike fagforbund, fagforeninger og Samorganisasjonene i fylket har gitt omlag 2000 nye medlemmer i ulike fagforbund.

Reisedager

Distriktssekretæren har i 1984 hatt 177 reisedager.

OSLO OG AKERSHUS

Distriktssekretær: *Øivind Hvattum.*

Organisasjonsoversikt:

I distriktskontorets arbeidsområde er det pr. 1. januar 1984 486 fagforeninger med tilsammen 161 500 medlemmer. Fordelingen på de to fylkene er følgende: Akershus har 210 fagforeninger med 29 800 medlemmer, Oslo har 276 fagforeninger med 131 700 medlemmer. Det var pr. 31.12. 1984 i alt 10 lokale faglige samorganisasjoner.

Oslo faglige samorganisasjon har en betydelig egenaktivitet og fastlønnet sekretær. Når det gjelder detaljene om virksomheten i Oslo faglige samorganisasjon viser vi til samorganisasjonens trykte beretning.

Møter i samorganisasjonene og fagforeningene:

Distriktssekretæren har deltatt i 32 møter i samorganisasjonene, dvs. styremøter, felles fagforeningsstyremøter, representantskapsmøter og årsmøter. Sekretæren har innledet på en rekke av disse møtene om aktuelle emner og orientert om LOs virksomhet.

Sekretæren har innledet til debatt på medlemsmøter i 7 fagforeninger og deltatt på styremøter i 12 fagforeninger.

Faglig/politisk virksomhet:

Sekretæren har deltatt i 39 møter av faglig/politisk karakter. Det er, sammen med Akershus Arbeiderparti, nedlagt et betydelig arbeid for å ruste opp de lokale faglig politiske utvalgene i Akershus.

Andre møter:

Sekretæren har deltatt i 54 andre møter, bl.a. LOs Representantskap, tilsynsutvalg, sekretærkonferanser, kommunale arbeidervernnemnder, Nærings- og sysselsettingsstyret i Akershus, Trygdeutvalget for Oslo og Akershus, styret for Arbeidstilsynet 1. distrikt, fylkeskomiteén for innsamlingsaksjonen Amnesty 84 og møter i Fellesforeningen for håndverk og industri i Oslo og Akershus.

Opplysningsarbeid:

Sekretæren har holdt 14 forelesninger på ukekurs, helgekurs og kveldskurs arrangert av forbundene, AOF, samorganisasjonene og fagforeningene.

Det er videre gitt orientering om fagbevegelsen på 9 ungdomsskoler og 7 videregående skoler.

Distriktskontoret har, i samarbeid med AOF og fylkespartiene, arrangert helgekurs og informasjonskonferanser om aktuelle emner.

Med sikte på å styrke den faglige studieaktiviteten er det startet en aksjon under navnet «Aktiv LO-organisasjon». Distriktssekretæren er formann i denne aksjonskomiteén.

LOs utvalg i regionen:

Det har i perioden vært virksomhet i begge fylkers familiepolitiske utvalg og ungdomsutvalg. Det er i perioden avviklet 2 faglige fylkeskonferanser. Videre er det avviklet 2 informasjonskonferanser for representanter fra samorganisasjonene.

Twister:

Distriktskontoret har medvirket i 4 forhandlingsmøter om lokale twister, opprettelse av overenskomster, og bedriftsnedleggelse. Ut over dette har det vært en rekke henvendelser fra tillitsmenn og medlemmer om organisasjons- og fortolkningsspørsmål om ulike lover og avtaler i arbeidslivet.

HEDMARK

Distriktssekretær: Gunnar Pettersen.

Organisasjonsoversikt

1. januar 1984:

18 faglige samorganisasjoner

357 lokale fagforeninger/avdelinger

18 fylkesvise fagforeninger/avdelinger

36199 medlemmer.

31. desember 1984:

18 faglige samorganisasjoner

346 lokale fagforeninger/avdelinger
16 fylkesvise fagforeninger/avdelinger
36036 medlemmer.

Tilsynsutvalget

Distriktskontorets tilsynsutvalg har i 1984 bestått av:

Arne Trønnes — formann
Olav Olsen
Anne Marie Pettersen
Marit Rognheim — vararepresentant
John Skjemstad — vararepresentant
John Borgen — vararepresentant

Det har i perioden vært avviklet 8 møter i tilsynsutvalget.

Møter/konferanser/kurs m.v.

Sekretæren har i 1984 deltatt i følgende virksomhet utover de nevnte møter i tilsynsutvalget:

- 22 års-/styre-/informasjonsmøter i samorganisasjonene.
- 8 møter i LOs ungdomsutvalg, inkl. planlegging av «Ung Framtid».
- 6 møter i LOs familieutvalg, inkl. fellesmøte med utvalgene i Oppland/Buskerud.
- 5 INFO-møter i klubber/fagforeninger.
- 11 kurs/konferanser, utover to dagers varighet. (Unntatt er samarbeidskonferansene, familie- og FUS kurs)
- 2 samarbeidskonferanser.
- 1 familiekurs.
- 2 sekretærkonferanser.
- 1 representantskapsmøte, LO.
- 9 fellesmøter med fastlønte tillitsvalgte (stabsmøter).
- 18 kontordager i Kongsvinger.
- 8 INFO-møter om bedriftshelsetjenesten.
- 7 møter i Hedmark fylkes nærings- og sysselsettingsstyre.
- 2 møter i INKO, Hedmark.
- 5 årsmøter i Hedmark Arbeiderparti/kvinneutvalget/AUF/ framfylkingen/AOF.
- 7 møter i Distriktsutvalget AOF og planleggingsmøter i AOF.
- 10 forelesninger på kurs, konferanser m.v.
- 6 møter i Hedmark fylkes Yrkesopplæringsnemnd.
- 3 INFO-møter med fylkesordføreren.
- 5 møter med kontorfellesskapets ansatte.
- 8 møter i FPU, inkl. arbeidsutvalget.
- 4 møter i eierstyret, Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole.
- 2 felleskonferanser LO/AOF/DNA/AUF.
- 6 møter om skole/arbeidsliv.
- 2 møter i forbindelse med valgforberedelsen.
- 2 FUS kurs.
- 2 forhandlingsmøter.
- 25 andre møter, inklusive presentasjonsmøter på forslag til LOs handlingsprogram, møter med fastlønte tillitsvalgte m.v.

Samlet har distriktssekretæren deltatt i totalt 197 møter/kurs/konferanser m.v. i 1984.

LOs samarbeidsorgan i Hedmark

Det har i perioden vært avviklet to samarbeidskonferanser.

Vårkonferansen 1984 ble avviklet i tiden 23.—25. februar, og var lagt til Østerdalen Turistsenter, Rena.

Følgende temaer ble behandlet:

- Yrkesrettet attføring
- Den aktuelle faglige situasjon/organisasjonsdebatt
- Offentlig sektor, videreutvikling eller nedbygging
- Studievirksomheten i fagbevegelsen
- Åpen post.

Høstkonferansen ble avviklet i perioden 22.—24. november, og var lagt Central Hotell, Elverum.

Følgende temaer ble behandlet:

- Den aktuelle faglige situasjon
- Næringsutvikling i Hedmark, muligheter/begrensninger
- Organisasjonsdebatt
- Fagbevegelsen og media
- Åpen post.

I tillegg til ovennevnte temaer, ble det gjennomført et studiebesøk ved Elverum Videregående skole, yrkesfaglig linje.

LOs ungdomsutvalg:

Utvalget har i perioden bestått av:

Gunnar Pettersen — leder
Thor Arne Bjørgeli
Even Seberg
Lothar Littmann
Bjørn Sandnes
Dag Arne Syverinsen
Morten Nilsen
Anni Marit Fadnes.

Utvalget har i 1984 avviklet:

- 7 ordinære utvalgsmøter
- 2 FUS kurs
- 2 ungdomskurs
- 1 faglig aksjonsuke «Ung Framtid»
- 1 planleggingskonferanse.

Aktiviteten i 1984 har i samsvar med planen trukket opp i 1983, i sterkere grad vært knyttet sammen med aktivitetene til AUF i Hedmark. Samarbeidet har virket utmerket, og spesielt kan nevnes det felles opplegg for aksjonsuken «Ung Framtid» for hvilket rapport tidligere er tilsendt LO.

Det er grunn til å anta at gjennomføringen av aksjonsuken neppe hadde gitt det samme resultat uten dette samarbeid.

LOs utvalg for familiepolitikk, likestilling og likeverd

Utvalget har i perioden bestått av:

Anni Marit Fadnes — leder
Gunnar Pettersen
Even Østlund
Aud Juliussen
Sigbjørn Johnsen
Ellin M. Struperud
Grethe Mikaelen — vararepresentant.

Utvalget har i 1984 avviklet:

- 5 ordinære utvalgsmøter
- 1 arbeidsmøte hvor utkast til LOs handlingsprogram var behandlet
- 1 familiekurs
- 1 fellesutvalgsmøte med Buskerud/Oppland.

Utover møtene som anvist ovenfor, har utvalget i 1984 arbeidet med flere forskjellige saksområder, hvor det spesielt kan nevnes opprettelse av lokale likestillingsavtale, hvor én er opprettet i perioden.

Videre har utvalget startet arbeidet med framtidige planer for utvikling av ungdomspsykiatriske institusjoner i fylket. For å markedsføre utvalget, er det utarbeidet en brosjyre for dette.

Faglig/politisk utvalg

Distriktssekretæren har sammen med FPU i fylket planlagt og gjennomført en rekke regionale informasjonsmøter i fylket, med sikte på å styrke organisasjonsleddene lokalt. På disse møter har også fylkets stortingsrepresentanter deltatt. Samlet er fem slike møter gjennomført.

Det har også vært arbeidet aktivt for å fornye arbeidsplasskontaktnettet, hvilket delvis er gjennomført.

Utover disse arbeidsoppgaver har distriktssekretæren foredratt om det faglig/politiske samarbeidet på en rekke møter i regi av Hedmark Arbeiderparti og fagbevegelsen.

Tvister

Distriktssekretæren har i 1984 vært engasjert i to tvistesaker, hvorav en er løst gjennom lokal forhandling, mens en er oversendt forbundet.

Forøvrig har kontoret bistått avdelinger/klubber såvel som enkeltmedlemmer i løsningen av mer «lokalt pregede tvister».

Informasjons- og opplysningsarbeid

Distriktssekretæren har i perioden vært med i planleggingen og gjennomføringen av en rekke kurs/konferanser/møter hvor opplysnings- og informasjonsarbeidet har stått sentralt. Samarbeidspartnere har vært AOF i Hedmark og Hedmark Arbeiderparti.

Spesielt kan nevnes presentasjonen ute av «DNAs skatteopplegg», debatthefte på «Inntekts- og Fordelingspolitikken» og utkast til «LOs handlingsprogram».

For sistnevnte vedkommende har det vært gjennomført elleve regionale informasjonsmøter i fylket, hvor ca. 200 fagorganiserte har deltatt. Videre har utkastet vært presentert i en rekke møter, kurs, konferanser.

Informasjon om fagbevegelsen har vært gitt på ungdoms- såvel som på lærerhøyskolene i fylket.

Representasjon

Distriktssekretæren har i perioden vært representant for kontoret i følgende virksomheter:

- Fylkets nærings- og sysselsetningsstyre.
- INKO styret.
- Hedmark fylkes Yrkesopplæringsnemnd.
- Arbeidsutvalget for yrkesrettledning.
- Distriktsutvalget AOF.
- Styret i Hedmark Arbeiderparti.
- Distriktsutvalget for Folkets Hus.

- Styret i Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole, Ringsaker.
- Vararepresentant til styret for prosjekt «Bever» (kriminalomsorg i frihet).

Generelt

Aktiviteten i 1984 har vært forsøkt prioritert på den utadvendte virksomhet. Det har dessverre heller ikke i 1984 lyktes å få «igang» de samorganisasjonene som har vist lav aktivitet. Oppgaven vil imidlertid fortsatt få høy prioritet.

Aktiviteten i forbindelse med opprettelse av bedriftshelsetjenesten i fylket har vært prioritert sammen med de lokale arbeidstilsyn og organisasjonsleddene forøvrig. Samlet har det i 1984 vært avholdt 8 slike møter, og det ser nå ut for at de fleste kommuner (dens næringsvirksomhet) i fylket, nå er dekket/er kommet i gang med slik virksomhet.

I samarbeid med de lokale faglige samorganisasjonene er det drøftet å iverksette såkalt «juridisk førstehjelp» i deler av fylket, og etter samme modell som i Østfold. Dette arbeide vil bli videreført i 1985, og den første ordning vil sannsynligvis komme igang pr. februar 1985.

Reisedager, møter m.v./kjørelengde

Distriktssekretæren har i 1984 hatt:

56 Reisedager med overnatting.

77 Reisedager uten overnatting.

197 Møter, kurs, konferanser m.v.

19 719 Km i LOs tjeneste.

OPPLAND

Distriktssekretær: Åge V. Nordby.

Organisasjonsoversikt

Pr. 1/1 1984 var det 232 fagforeninger med 27 864 medlemmer i Oppland.

I løpet av året har vi fått avdeling av Hotell og Restaurant i Valdres.

Møter i tilsynet

Det er holdt 6 møter i utvalget og behandlet i alt 23 saker.

LOs ungdomsutvalg

Ungdomsutvalget har hatt 4 møter i LOs ungdomsutvalg for Oppland i 1984.

Aktiviteten på ungdomsutvalgets side har i 1984 vært høy, da Oppland også var prøvefylke i dette året.

Den 5.—9. mars arrangerte vi aksjonen «Ung Framtid». Vi hadde arrangementer 4 steder i fylket.

I mars hadde vi utplassert Hilde Gundersen som besøkte de lokale organisasjonsledd. Det foreligger egen rapport for dette besøksopplegget.

I forbindelse med aksjonen ble det arrangert et større møte på Gjøvik den 7. mars 1984. Møtet var godt besøkt, og det må sies å være vellykket. Deltakelsen til møtet var god fra ungdomsfylkingen, mens representasjonen fra fagbevegelsen var svak. Utvalget sto for Sommerpatruljen i juni i samarbeid med Handel og Kontor, Hotell og Restaurant og AUF. Dette opplegget var meget vellykket. Det foreligger egen rapport for sommerpatruljen.

I desember ble det arrangert et FUS-kurs med 29 deltakere. Det var stor interesse og god spredning forbundsvis på deltakerne. Årets ungdomskonferanse er ikke gjennomført.

Mot slutten av året engasjerte AOF/AP/LO en tillitsvalgt for å ta seg av studievirksomheten.

En av oppgavene var også å holde kontakten med de personer som er oppnevnt som ungdomskontakt.

Familie/politisk utvalg

Utvalget har hatt 2 møter i 1984, og et fellesmøte med Hedmark og Buskerud. Innholdet i utvalgets arbeide har vært konsentrert om kurs, handlingsprogrammet og forholdet til likestillingsutvalgene i kommunene.

LOs samarbeidsorgan

Vårens konferanse ble avholdt på Hadeland den 12.—13. april. Hovedtema for konferansen var samorganisasjonenes oppgaver og kontingentinnkrevingen via Landsbanken.

Følgende var innledere: Arne Furubråten, Rolf T. Hildebrandt og Turid Skavelden (om Norsk Lærerlag).

Høstens konferanse ble avholdt på Venabu den 17.—19. oktober. Hovedtema var Kongressen og Valget — Yrkesrettet attføring.

Følgende var innledere: Richard Trælnes, Torbjørn Berntsen, Arild Karlengen, Jan Torkehagen, samt 6 innledere på temaet yrkesrettet attføring.

Oppslutningen på vårens konferanse var meget god, men høstens konferanse viste at vi trenger en innskjerpning i forhold til samorganisasjonenes prioritering av konferansene.

Kontakten med, og arbeidet i samorganisasjonene

Sekretæren har deltatt i 24 møter i samorganisasjonene i 1984. Sekretæren har holdt innledninger om følgende temaer: Handlingsprogrammet, Arbeidsledighet/forum, kontingent, generell faglig/politikk.

Aktiviteten i de fleste samorganisasjoner er økende. Det ser også ut til at oppslutningen er økende i samorganisasjonenes arbeide. Vi har fortsatt problemer i enkelte samorganisasjoner, både med oppslutning og generelt aktivitetsnivå.

Det har ikke lyktes å reorganisere Dovre/Lesja i det året som er gått.

Den økonomiske delen i samorganisasjonene er bedret i og med at kontingentøkninger begynner å virke.

Flere samorganisasjoner vurderer nå å styrke servicen ved å ansette folk på ½—1 dag/uke. Disse ordninger er i så fall finansiert lokalt.

En samorganisasjon har startet «Forum for arbeidsløse», to andre er i gang med oppstartning.

Egen rapport om det igangværende «forumet» vil bli sendt herfra. Samorganisasjonene har de fleste steder gjort et tilfredsstillende arbeid på Bedriftshelsetjeneste.

Deltakelse i andre møter

Sekretæren har deltatt i 5 møter av faglig/politisk art.

3 forhandlingsmøter.

Syssettingskonferanse på Gjøvik for regionen arrangert 27/9.

Over året er det holdt 13 møter om bedriftshelsetjenesten.

4 agitasjonsmøter.

Forelesning

Sekretæren har i alt holdt 9 forelesninger i forbindelse med kurser.

Temaer som er dekket er: LOs oppbygging, Datateknikk, Forhandlings-teknikk, Industripolitikk, Tillitsmannsarbeide, FUS.

Representasjon

Sekretæren har deltatt i åpningen av NAFs distriktskontor, Samvirkes avdelingskont, Gjøvik, åpningen av Bødenes Bank, Gjøvik, Hotell og Restaurantarb.foreningens 50 års jubileum, Gjøvik, Vestoppland Lærerlags samlinger, Oppland Arbeiderpartis Kvinneutvalgs årsmøte, Åpningen av fagforeningenes kontor Gjøvik, Raufoss Partilags 60 års jubileum og V. Toten Arbeiderkvinnelags 50 års jubileum.

Kontorene

I året er utbyggingen av kontorlokalene fullført med anskaffelse av lagerlokaler og innkjøp av utstyr.

Otta-kontoravtalen er reforhandlet og kontorene er nyoppusset.

Reisevirksomheten

I alt i året har sekretæren hatt 171 møter, og reist 143 dager, kjørt 12977 km.

BUSKERUD

Distriktssekretær: Thorbjørn Hagen

Vikar for distriktssekretæren fra 15. okt. 1984, Glenn Henriksen.

Medlemsoversikt

Pr. 31. des. 1984 var det i kontorets virkeområde 11 samorganisasjoner, 233 fagforeninger med 40 100 medlemmer.

Nye foreninger

N.E.K.F. avd. 108 Buskerud Energiverk. Eiker Tinnarbeiderforening.

Oppløste foreninger

Aros Skinn og Pelsarbeiderforening. Nedre Eiker Elektriker og Kraft avd. 19. Buskerud Elektrotekniske forening avd. 221. Kongsberg Elektrikerforening avd. 173. Statskraftverkenes Tekniske forening avd. 154. Slemmestad Handel og Kontor avd. 71. Hønefoss Tekstilarbeiderforening avd. 151.

Møter

Sekretæren har deltatt i følgende møter og konferanser:

Agitasjoner/nyorganisering, 3 møter. Tvister, 9 møter. Samorganisasjonene/fagforeningene, 58 møter. Faglig/politisk, 30 møter. Andre møter, 196.

Representasjon

Kontoret har vært representert ved følgende arrangementer:

LO's representantskap.

Årsmøte AUF i Buskerud.

Årsmøte Buskerud Arbeiderparti.

Årsmøte Drammen distriktsorganisasjon av NJF.
Sysselsettingskonferanse Buskerud fylke.
Ekstraordinært årsmøte i Buskerud Arbeiderparti.
Utdeling av fagbrev for Drammen og omegn.

Opplysningsarbeidet

Sekretæren har hatt 23 forelesninger på kurs arrangert av AOF, forbund og fagforeninger, for Teknisk fagskole og videregående skoler.

Distriktssekretær Thorbjørn Hagen er formann i et rådgivende utvalg nedsatt av AOF for å gå igjennom og komme med forslag til endringer i faglig grunnskoloring. Det er avholdt 11 møter og konferanser i forbindelse med dette utvalget.

Ungdomsutvalget

Ungdomsutvalget har hatt 11 møter, arrangert 2 Faglig Ungdomsskolekurs (FUS). Vi har deltatt på landskonferanse for LO's ungdomsutvalg i fylkene.

Videre er det gjennomført 1 Faglig Ungdomskonferanse (FUK) med 34 deltakere. Det er opprettet ungdomsskontakter i en del fagforeninger, samlet i Buskerud er det nå 56 ungdomsskontakter.

Vi har også i år arbeidet spesielt med ungdomsledigheten som er et problem i Buskerud.

Distriktssekretær Thorbjørn Hagen er formann i en styringsgruppe under Buskerud fylkesskolestyre, som arbeider med et prosjekt for arbeidsledig ungdom (Arbeidsinstituttet). Prosjektet blir for det vesentlige finansiert ved statlige midler.

Lokale utvalg for familiepolitikk — likestilling — likeverd

Utvalget har hatt 2 møter, og har arrangert fylkeskonferanse med Oppland og Hedmark fylke.

Videre har utvalget vært representert ved helgekonferanse arrangert av Buskerud Arbeiderpartis kvinneutvalg.

LO's familie/politiske utvalg for Buskerud har vært og er representert i LO's samarbeidsorgan.

Organisasjon — Sysselsetting — Arbeidsoppgaver

Distriktskontoret har i 1984 arbeidet med en del praktiske problemer. Vi har søkt gjennomført kontingent til samorganisasjonene gjennom Landsbankens avdeling i Drammen. Dette arbeidet vil også fortsette ut i 1985.

I samarbeid med Buskerud Arbeiderparti og AOF i Buskerud, har vi gjennomført en møteserie om LO — DNA's skatteforslag. Videre har vi gjennomført en møteserie med styrene i kommunepartiene, samorganisasjonene og AOF-foreningene, hvor samarbeidet mellom disse ledd ble drøftet.

Felles og egne arbeidsoppgaver ble også tatt opp og drøftet.

Sysselsettingen i Buskerud har i 1984 gjennomgående vært noe bedre enn i 1983. Arbeidsmarkedstiltakene har sørget for at antall ledige har gått noe ned, men noen god løsning for de ledige er ikke dette.

Kontoret har søkt og fått konsesjon for nærradio. Vi søkte for Buskerud fylke, men har fått konsesjon for Drammen og omegn. Hvordan konsesjonen skal benyttes er under arbeid.

Det ble avholdt 6 regionale faglig/politiske konferanser med Tariffpolitikk — Sysselsetting — Sosialpolitikk — Boligpolitikk — Privatisering — Pensjonsalder — Kortere arbeidsdag som tema.

Tilsynsutvalget/LO's samarbeidsorgan i fylke

Tilsynsutvalget har hatt 8 møter, og arrangert 2 konferanser for LO's samarbeidsorgan for Buskerud.

Samarbeidskonferansene har behandlet:

- Tariffoppgjøret 1984.
- Fremtiden — vår avis.
- LO-DNA's skattedebatt.
- Kontingentinngangen til samorganisasjonene.
- Boligpolitikken.
- Organisasjonsarbeidet.
- LO's ungdomsarbeid.
- LO-kongressen 1985.
- Arbeidsoppgaver for samorganisasjonene.
- Nærradio/nye medier.
- Forskning/utvikling strukturendringer i industrien.
- Stortingsvalget 1985.

Kontordager

Ordningen med kontordager en gang pr. måned i Hønefoss og Gol har fortsatt i 1984.

Kontoret får en rekke henvendelser om organisering og forhandlings-spørsmål utenom avtalte møter.

Reisedager/kvelder

Thorbjørn Hagen har hatt 175 reisedager/kvelder.

Glenn Henriksen har hatt 35 reisedager/kvelder.

VESTFOLD

Distriktssekretær: Roar Lover

Organisasjonsoversikt

I Distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 1. jan. 1984, 7 samorganisasjoner og 150 fagforeninger med tilsammen 26 958 medlemmer.

Vallø Tapetarbeiderforening avd. 84 er oppløst. AQUA fagforening avd. 188 er oppløst. Avdeling 112 NKIF er oppløst.

Møter i tilsynsutvalget

Tilsynsutvalget har i 1984 avholdt 7 møter og behandlet 37 saker.

Møter i samorganisasjoner/fagforeninger

En har fra Distriktskontorets side deltatt i 33 møter i samorganisasjoner og fagforeninger.

Emner på møtene har blant annet vært: LO's Distriktskontor og samorganisasjonene i arbeide. Ung framtidkampanje. Den aktuelle faglige

situasjon. Privatisering i offentlig sektor. Tariffoppgjøret. Arbeidsmiljøloven. LO's Handlingsprogram. Nominasjon- og valgprosessen til LO's Kongress 1985.

Faglig/politiske møter

Det er i faglig/politisk sammenheng fra kontoret deltatt i 26 møter/konferanser.

LO's samarbeidsorgan i Vestfold

Det er avholdt 2 konferanser i LO's Samarbeidsorgan i Vestfold. En kveldskonferanse i Folkets Hus i Horten og en 2 dagers konferanse i Samfunnshuset i Tønsberg — samt en felleskonferanse Vestfold/Telemark på Gautefall Turisthotell i Telemark.

Innledere og emner har vært:

Harriet Andreassen, LO — tariffoppgjøret — den aktuelle faglig/politiske situasjon.

Johan Johansen, Distriktssekretær i Handel og Kontor om Overenskomster og om HK's 75-års jubileum.

Oddvar Sande, Arbeidsdirektoratet.

Personalkonsulent Magnar Langquist, Horten Verft.

Tillitsmann Alf Enghaug, Horten Verft.

Bedriftssykepleier Kjell Nordhaug, Horten Verft.

Sosialsekretær Kjell Samuelsen, LO — Yrkesrettet attføring.

Distriktssekretær Rolf-Thore Hildebrandt — Landsbanken.

Astrid Holen, Knut Foss, Jan Lund og Willy Jakobsen om: Landsbanken og kontingent til de lokale faglige samorganisasjoner.

Nominasjonsprosess til stortingsvalget 1985.

Alfred Skaiaa — Formann i Fredrikstad faglige Samorganisasjon om: «Kontor for fritt rettsråd.»

Utredningsleder i FAFO Håkon Gundersen — Hva er FAFO? Hva arbeider FAFO med? Hva kan FAFO gjøre for oss?

LO-sekretær Jan Balstad om: Den aktuelle faglig/politiske situasjon.

LO's lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling i Vestfold

Det er avholdt 6 møter og behandlet 30 saker. Videre er det i samarbeide med AOF's Avdelingskontor og Framfylkingen i Vestfold avholdt Familiekurs med 53 deltakere. Forelesere var Svein A. Ruud og Informasjonssjef i LO Richard Trælves om: Reklamens påvirkning og — Mediautvikling og fagbevegelsens engasjement.

En likestillingskonferanse i samarbeide med AOF's Avdelingskontor og Vestfold Arbeiderparti's Kvinneutvalg med 30 deltakere. Forelesere i LO's Handlingsprogram — Kvinnesekretær Evy Buverud Pedersen og Brita Westergård fra Likestillingsrådet om «Likestillingsarbeidets muligheter og Begrensninger».

8. mars — ble arrangert på tradisjonell måte i samarbeide med Vestfold Arbeiderparti's kvinneutvalg. Hovedtaler var Harriet Andreassen, LO. Det ble også arrangert bedriftsbesøk på Vestfold Sentralsykehus og Saba.

LO's ungdomsutvalg

LO's ungdomsutvalg har avholdt 4 møter. En deltok i samarbeide med AUF og samorganisasjonene i aksjonsuka fra 5.—9. mars, med stands rundt i fylket og ungdomsappell på Torget i Larvik v/Harry Jørgensen, NJMF.

En ungdomskonferanse i Folkets Hus i Horten med 44 deltakere og innleder var Jan Lajord, Ungdomssekretær i LO.

Et FUS kurs i samarbeide med NJMF's Studieregion med 25 deltakere på Wassiljoff Hotel i Stavern.

Opplysningsarbeidet

Sekretæren har forelest/orientert på dag/kveldstid ved følgende kurs/konferanser

Eik lærerhøgskole.

AOF-foreningen for Tønsberg og omland.

Diverse fagforeninger.

Landsorganisasjonen i Norge.

NSB's Bilpersonales forening.

Norsk Bygningsindustriarbeiderforbund.

Norsk Papirindustriarbeiderforbund.

Emner:

Taleteknikk — LO's Handlingsprogram — Hovedavtalen — Arbeidstvist-loven — Tariffoppgjøret — LO's Distriktskontor og samorganisasjonenes oppgaver — LO's samarbeidende organisasjoner.

Tvister/forhandlingsmøter

Distriktssekretæren har bistått fagforeninger — klubber og enkeltpersoner i diverse saker. I tillegg har kontoret hatt en rekke henvendelser — konsultasjoner fra tillitsmenn — enkeltmedlemmer — eiere/ledere av virksomheter om organisasjonssaker — lover — avtaler osv.

Representasjon

Distriktssekretæren har representert kontoret ved følgende tilstelninger/arrangement:

Representerte LO i Hovedutvalg for Postdagene 2.—6. juni 1984. Årsmøte i Vestfold Arbeiderparti. Årsmøte i Vestfold Arbeiderparti's Kvinneutvalg. 50-års jubileum i Sandefjord Kjemiske Arbeiderforening. 75-års jubileum i Horten Jern og Metall. Årskonferanse i AOF i Vestfold. LO's Distriktssekretærer i utvalg for arbeiderbevegelsens barne/ungdomsarbeide.

Andre møter/konferanser

Sekretæren har deltatt på 107 forskjellige møter/konferanser i og utenfor Tønsberg i noe større/aktuell sammenheng.

Reisedager

Distriktssekretæren har i 1984 hatt 116 reisedager/kvelder og kjørt 11 226 km i LO's tjeneste.

TELEMARK

Distriktssekretærer: Harald E. Olsen og Gerhard Lunde Larsen.

Harald E. Olsen gikk av med pensjon 6/7.

Organisasjonsoversikt

Pr. 31. desember 1984 var det i distriktskontorets virkeområde 7 samorganisasjoner med 189 foreninger med 31 147 medlemmer.

Møter

Sekretærene har deltatt iflg. møter og konferanser:

Agitasjon/nyorganisering — 3.

Twistesaker — 5.

Møter/konferanser faglig samarbeidsorgan/samorganisasjoner/fagforeninger — 39.

Møter og konferanser i partiet og faglig/politisk utvalg — 13.

Konferanser og planleggingsmøter i AOFs Distriktsutvalg — 17.

Andre møter/konferanser — 92.

Representasjon

Kontoret har vært representert ved:

Telemark og Vestfold Arbeiderpartis årsmøter,

Telemark og Vestfold Kvinneutvalgs årsmøter,

AUF Telemarks årsmøte,

Framfylkingen i Telemarks årsmøte,

Herøya Arbeiderforenings årsmøte og jubilantfest,

NKF's landsstyremøte,

åpning av Notodden Attføringscenter og

åpning av N.A.F.s distriktskontor for Vestfold og Telemark (kontoret er etablert i Skien).

Opplysningsarbeidet

Det har vært holdt diverse innledninger/forelesninger på kurs og møter arrangert av samorganisasjoner, fagforeninger og egne arrangementer. Orienteringer om LO ved videregående skoler og ved Arbeidsformidlingens yrkesretta kursvirksomhet.

LOs samarbeidsorgan

LOs samarbeidsorgan har hatt 1 konferanse i tillegg til den årlige felleskonferanse med LO Vestfold med 73 deltakere og gjester.

Følgende saker har vært til behandling:

Faglig/politisk samarbeid

Skoleinformasjon/prosjekt

Yrkesretta attføring

Bedriftshelsetjenesten

Kontingentinnbetaling til samorganisasjonene

Kontor for fritt rettsråd

FAFO.

I tillegg har det vært arrangert en regional sysselsettingskonferanse i Porsgrunn for fylkene Østfold, Vestfold og Telemark. Konferansen samlet ca. 150 deltakere. I forbindelse med konferansen ble det arrangert diverse møter og arbeidsplassbesøk i de 3 fylker.

LOs lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling

Utvalget har i 1984 holdt 2 møter i tillegg til samarbeidsorganets møter. Det har i samarbeid med Telemark Arbeiderpartis kvinneutvalg vært arrangert en konferanse for medlemmer i de kommunale likestillingsutvalg. Av andre saker kan nevnes 8. mars-arrangementet og informasjon om lokale likestillingsavtaler.

LOs ungdomsutvalg

Utvalget har i 1984 avholdt 7 møter. Ungdomsutvalget har arrangert en

dagskonferanse for faglige ungdomskontakter med ca. 50 deltakere og en Faglig Ungdomsskole (FUS) med ca. 35 deltakere. Videre diverse arrangementer i forbindelse med «Ung Framtid».

Opprettelsen av faglige ungdomskontakter viser en positiv trend.

Skolen og fagbevegelsen

Med utgangspunkt i Samarbeidsavtalen mellom Norsk Lærerlag og LO er det utviklet et positivt samarbeide på det lokale plan mellom Telemark Lærerlag og LO i Telemark. I samarbeide med skoledirektøren i Telemark har organisasjonene nå slutført sitt prosjektarbeid av et undervisningsopplegg om organisasjonene i arbeidslivet — til bruk i ungdomsskolen.

Kontoret er representert i følgende styrer/utvalg

Telemark Nærings- og Sysselsettingsstyre,
Telemark Industriråd/INKO styre,
Ankenemnda for arbeidsledighetstrygd,
Styret for arbeidstilsynets 5. distrikt,
Rådgivende utvalg for yrkesmedisinsk avdeling TSS,
Sekretariat for LO-funksjonærenes (Norsk Hydro) og
Hydroarbeidernes Samarbeidskomiteer, og i styret for utføringssenteret
i Rauland.

Reisedager/møtekvelder

Harald E. Olsen 43 reisedager/møtekvelder.

Gerhard Lunde Larsen 155 reisedager/møtekvelder.

Tilsynsutvalget har i 1984 hatt 10 møter.

AUST-AGDER

Distriktssekretær: Arild Stokken

Kontoret har fått nye lokaler i 1. etg. i Fagforeningenes Hus, Arendal. Lokalene er restaurert og fungerer meget bra.

I distriktet er det 95 fagforeninger — ca. 10 000 medlemmer. Det er 6 samorganisasjoner i fylket.

Møter hvor distriktssekretæren har deltatt:

Samorganisasjonene, 18 møter.

Agitasjon/nyorganisering.

Fagforeninger.

LO's faglige samarbeidsorgan.

Faglig/politisk utvalg.

AOF's distriktsutvalg.

Andre organisasjoner.

Tvister, 6 møter.

Representasjon:

Aust-Agder Arbeiderparti's årsmøte.

Arendal Arbeiderparti's 80-årsjubileum.

Arendal Jern og Metall's 75-årsjubileum.

Aust-Agder Lærerlag's 90-årsjubileum.

AUF's årsmøte.

FRAM's årsmøte og landsmøte.

Aust-Agder Arbeiderparti's kvinneutvalg — 2 årsmøter.

Opplysningsarbeidet

Distriktssekretæren har deltatt på en rekke kurs og har forelest/innledet i og for AOF. Innledet bl.a. om Hovedavtalens bestemmelser, om faglig/politisk arbeid, om Handlingsprogrammets debattoppleggE og har videre innledet om LO's holdninger vedrørende privatisering.

Egne helge- og dagskonferanser

Sammen med Norsk Arbeidsgiverforening, Industriforeningen i Aust-Agder og Aust-Agder Lærerlag avholdt konferanse om skole- og arbeidsliv. Konferanse/kurs for samorganisasjonenes kasserere og revisorer med Inger Høgberg som foreleser.

LO's samarbeidsorgan

Bjarne Robstad (Kommuneforbundet) er formann.

Det har blitt avholdt 10 møter i styret, hvor 105 saker er behandlet.

Det er avholdt 2 faglige fylkeskonferanser.

LO's ungdomsutvalg:

Det er avholdt 9 møter og behandlet 40 saker.

Fra 1. okt. 1984 er Lars Martin Andersen engasjert som ungdomssekretær. Det er avholdt 1 faglig ungdomskonferanse og 1 faglig ungdomsskole. Det er en markert økning i interessen for ungdomsarbeidet i fylket.

Familiepolitisk utvalg

Det er avholdt 5 møter og behandlet 29 saker.

Det er blitt avholdt 1 likestillingskonferanse.

Kontoret er representert i følgende utvalg:

1. Aust-Agder nærings- og sysselsettingsstyre.
2. Yrkesopplæringsnemnda for Aust-Agder.
3. Hovedarbeidsmiljøutvalget for Aust-Agder fylkeskommune.
4. Styret for Arbeidstilsynet, 6. distrikt.
5. Høringsgruppe for distriktshøgskolen i Agder.
6. Prosjektgruppe skole-/arbeidsliv.
7. AOF's distriktsutvalg.
8. Aust-Agder Arbeiderpartis styre.

Tilsynsutvalget har avholdt 3 møter og behandlet 12 saker.

Reisedager med overnattinger for Arild Stokken: 39 døgn.

Reisedager uten overnattinger for Arild Stokken: 97 døgn.

Kveldsmøter: 116.

Kjørt antall km i 1984: 18 442.

VEST-AGDER

Distriktssekretær: *Gudmund Gyberg.*

Organisasjonsoversikt:

I Distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1984 127 fagforeninger, 4 grupper med direkte medlemmer, 21 620 medlemmer og 7 samorganisasjoner.

Møter/konferanser:

Kontoret eller sekretæren har deltatt eller medvirket i:

Agitasjon/Nyorganisering, 26 møter. Fagforeningene, 41 møter. Samorganisasjonene, 25 møter. Samarbeidsgruppe for Bedriftshelsetj., 6 møter. Andre organisasjoner, 71 møter. Arbeidsutvalgs-/Distriktsutvalgsmøter AOF, 3 møter. Lokale AOF-foreninger, 2 møter.

LOs Samarbeidsorgan:

Styremøter, 4. Faglige Fylkeskonferanser, 2.

LOs Lokalutvalg for Familiepolitikk - Likestilling:

Utvalgsmøter, 9. Fellesarrangement 8. mars, 1 møte.

LOs Ungdomsutvalg:

Utvalgsmøter, 4. Ungdomskonferanse, 1 møte.

Oppløste fagforeninger:

Avd. 443 av Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund: Flekkefjord Baker- og Konditorsvenners Forening.

Twister:

3 tvister er behandlet: Mandal Reperbane, Flekkefjord Fiskeindustri, Boikott av «Bentago», Fred. Olsen Lines, Norsk Sjømannsforbund.

Nye overenskomster:

Kvina Meieri, Kvinesdal - Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. Tonstad Bil- og Mek. Verksted, Tonstad - Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Maritim Hotell, Flekkefjord - Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet. Flekkefjord Fiskeindustri A/S - Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. Resirkulering A/S, Kristiansand S. - Norsk Transportarbeiderforbund.

Nemnder, råd og utvalg:

Kontoret er representert i: Nærings- og Sysselsettingsstyret i Vest-Agder. Representantskapet i Kristiansand Næringsråd. AOFs Arbeidsutvalg og Distriktsutvalg. Komiteer vedrørende Skole/Arbeidsliv. Samarbeidskomité vedrørende Bedriftshelsetjenesten.

Tilsynsutvalget:

Utvalget har holdt 5 møter og behandlet 28 saker.

Reisedager:

Gudmund Gyberg har hatt 184 reisedager/møtekvelder.

ROGALAND

Distriktssekretær: *Erling Høiland.*

Organisasjonsoversikt:

Pr. 31. desember 1984 hadde Rogaland 234 foreninger, et medlemstall på ca. 52 000, med 9 samorganisasjoner - og oljeforbundet NOPEF.

Agitasjonsmøter:

LO-sekretæren har medvirket i flere møter for forskjellige fagforbund og 5 dagers «sommerpatrulje» for LOs Ungdomsutvalg, rundt i fylket.

MØTER/konferanser:

Distriktssekretæren har deltatt på følgende møter:

32 møter i samorganisasjonene, 70 møter med fagfor./klubber og politiske foreninger, 32 møter i fylkeskommunale nemnder og utvalg, 6 møter med lære-høgskolen, 6 møter i LOs Ungdomsutvalg, 3 møter i Tilsynsutvalget.

2 konferanser for LOs Samarbeidsorgan i Rogaland, 1 Sysselsettingskonferanse Rogaland/Vest-Agder.

Opplysningsarbeid:

Distriktssekretæren har forelest på en rekke faglig/politiske kurs AOF, AUF og andre organisasjoner.

Sekretæren har orientert om LO og fagforbundene på en rekke skoler i fylket.

Representasjon:

Distriktssekretæren har representert LO på 2 fagforeningsjubileer: Sand-bekk Grubearbeiderfor., 50 år. Rogaland Elektromontørfor., 75 år.

Kontordager Haugesund/Karmøy:

Distriktssekretæren har hatt 2 kontordager pr. måned.

Reisedager/kvelder:

Distriktssekretæren har i 1984 hatt 130 reisedager/kvelder og han har kjørt 5379 km.

LO-utvalget Kårstø.

LO-sekretær på Kårstø: Kåre Lunde.

Formann i LO-utvalget: Aage G. Hansen.

Sekretær i LO-utvalget: Willy Pavlic.

LO-utvalget har i løpet av året holdt 12 møter, og bl.a. behandlet følgende saker:

- Informasjon på videoanlegget.
- Sensur av LO-utvalgets videosendinger.
- Anleggsledelsens avslag til dekning av underholdning på LO-utvalgets «Faglige Treff».
- Arbeidstidsordninger.
- Oppsigelse av tillitsvalgt.
- Arbeidsplassundersøkelse, v/anleggssosionomen.
- Kontraktører i tunell Gismarvik - Kårstø.
- Sikkerhetsinstruks for isoleringsarbeide på Tankfarmen.
- Arbeidsnedleggelse ROB/Brdr. Holtan.
- Skattesak - Pendlere.
- Stillaser som ikke er oppført forskriftsmessig.

Besøk på anleggstedene.

LO-sekretæren har sammen med tillitsmenn på kontoret besøkt anleggstedene utenfor Kårstø: Kalstø, Snurrevarden, Husøy, Høyer-Ellefsen/NACAP på Labbavatn og Gismarvik, og besøkt Høyer-Ellefsen/NACAP på Statoil på Husøy og Kalstø.

Statoils sosionom (org. i NOPEF) var med på besøkene. Grunnen til disse få besøk er at anleggsarbeidet i tunellene og på Karmøy stort sett er fullført.

Kurs/velferdsarbeid.

LO-utvalget har arrangert følgende kurs og konferanser:

Tillitsmannskonferanse på Olav-Skulen. - Helgekurs i Organisasjonskunnskap, Park Hotell, Haugesund. - Helgekurs på Seljestad Hotell, emne Hovedavtalen. - Dagskonferanse på Hotel Saga Maritim, Haugesund, emne: «Tillitsmannen som sosialarbeider».

Videre har LO-sekretæren deltatt i følgende konferanser:

Konferanse for LO's Samarbeidsorgan i Rogaland, Hotel Saga Maritim, Haugesund. - Felleskonferanse DNA - LO - AUF på Sørmarka. - Konferanse for LO's Samarbeidsorgan i Hordaland, Alver Hotell. Omvisning på Rafinor, Mongstad.

Informasjon på video.

10. mai ble LO-kontoret innvilget å sende informasjon på Statoils videoanlegg. Programmene er produsert av AOF Haugaland, og sendetiden er 30 minutter hver tirsdagskveld med reprisesending torsdag.

LO's kulturutvalg har bevilget midler til produksjon av programmene. Og det er bare å slå fast at denne form for informasjon er meget vellykket. //

Kontaktmøter LO - Statoil.

Det har i året vært avholdt 11 møter. Noen av de saker som er behandlet i møtene:

- Kino/filmutvalg.
- Utnyttelse av leirkapasiteten.
- Inn og utleie av arbeidskraft.
- Arbeidstidsordninger/Bruk av overtid.
- Subsidiering av kurs.
- Klager angående catering, belastning for måltider.
- Registreringslister over firmaer som har arbeide på anlegget.

- Arbeidstillatelse for utenlandsk arbeidskraft.
- Testing av sveiseprøver.
- Orientering om framdrift.
- Legetjeneste.
- Utilbørlig opptreden av utenlandske arbeidsledere.
- Ulovlig helgearbeid.
- Utenlandske selskaper i norsk arbeidsliv.
- LO-kontorets videosendinger.
- Bråk i leiren/Rapportering.
- Kapasitetsproblemer helsetjenesten.
- Sikkerhet generelt.
- Bemanning/Nedtrapping.

Organisasjonsarbeid.

Fra 28. mai har formannen i LO-utvalget vært på heltid, lønnet av sitt firma som igjen får lønnsutgiftene refundert av Statoil. 1. juni ble Tor Langmyr ansatt som sekretær i Jern & Met. Organisasjonsarbeidet har forløpt tilfredsstillende, med tilgang på medlemmer til NAF, NBIF og NJMF. Og endel innmeldinger i Handel & Kontor og Transport. Utviklingen for NOPEF er både og, i catering er det full oppslutning men i Statpipe drift er det kommet inn «gule organisasjoner». Men likevel har NOPEF den største tilslutningen.

LO-utvalget har også nedsatt en arbeidskomite som har arbeidet med arbeidstidsspørsmål og pendlerproblemer.

Vi hadde en rekke møter med ledelsen i ROB/Brdr. Holtan om å få fjernet 2 utenlandske arbeidsledere som har vist «utilbørlig opptreden». På møte den 26. juli der også en av sjefene i ROB, Belgia, var tilstede kom en til enighet om at de nevnte arbeidsledere skulle sendes hjem. Dette etter at en arbeidsnedleggelse ble avblåst.

Det har vært endel firmaer på Kårstø som har drevet med ulovlig utleie av arbeidskraft, for det meste norske og nordiske. MIA Offshore som har sin opprinnelse i Gøteborg, hadde nå etablert seg på Seim ved Bergen, og leide ut sveisere til ROB/Brdr. Holtan og Scanpaint. Sistnevnte firma leide dem igjen ut til Kverner, Rosenberg, Kemi (KRK).

Både MIA Offshore og Scanpaint måtte forlate Kårstø da de ikke oppfylte vilkårene i Sysselsettingsloven § 27. Etter LO-sekretærens oppfatning forelå det i tilfellet Scanpaint en stor svikt fra arbeidskraftsmyndighetenes (Fylkesarbeidskontoret) side.

Videre oppdaget en at det finske firmaet Vaco som hadde etablert seg i Drammen, drev med utleie av isolatører til

Teknisk Isolering. Etter at vi tok opp forholdet, sa Teknisk Isolering opp leieavtalen og prosjektansatte arbeiderne. Nevnes bør også firmaene Bjørn Hansen (norsk) og Per Vedsted (dansk) som drev med ulovlig utleie til forskjellige entreprenører på Kårstø.

Tillitsmannsapparatet på Kårstø må en kunne si er godt utbygd, og har vel stort sett maktet sin oppgave og ytt den service overfor medlemmene som de kunne forvente. Men en skjønner det er ikke så lett når det er 200 registrerte firmaer på anlegget, og et ukjent antall som ikke er registrert. Selv Statoil som utbygger har ikke den fulle oversikt. Toppbemanningen på anlegget var ca. 3000 mann.

En må for ettertid få et mye bedre system for registrering av firmaer og ansatte, som en også har indikasjoner på vil komme på Statoils utbygging av Mongstad.

Her er registrert mange firmaer som gang på gang har drevet med ulovlig helgearbeid, rapportene om dette går også til Arbeidstilsynet. Og her mener en at Arbeidstilsynet burde ha reagert kraftig på et tidlig tidspunkt så en kunne fått satt en stopper for dette arbeidet.

Skal en kunne skape gode arbeidsforhold og et godt miljø på en stor anleggs plass må en samarbeide med Arbeidstilsynet og arbeidskraftmyndighetene, og dermed kan en få mulighet til å eliminere piratfirmaene som driver med ulovlig formidling av arbeidskraft.

Som regel har disse firmaer dårlige avtaler og ingen ordning med hjemreiser, dette er igjen med på å skape sosiale problemer i en anleggsleir.

HORDALAND

Distriktssekretær: Rolf Solberg Thorsen. Fra 1. april Vigdis Ravnøy.

Organisasjonsoversikt:

Organisasjonsstrukturen innen distriktskontorets virkeområde har hatt små endringer i 1984.

Pr. 1. januar var det i Hordaland 13 samorganisasjoner med rundt 300 fagforeninger og ca. 68 000 medlemmer.

I løpet av året er det etablert én samorganisasjon, slik at tallet pr. 31. desember er 14, mens antallet fagforeninger er det samme.

På grunn av økende ledighet som følge av permitteringer og konkurser har endel foreninger hatt medlemsnedgang med de beklagelige følger dette fører med seg.

Samorganisasjonenes virksomhet må stort sett betegnes som aktiv i året. Særlig har de engasjert seg i bedriftshelsetjenesten og i debatten om nytt handlingsprogram.

Kontorets virksomhet

Distriktssekretæren har fra 1. april til 31. desember deltatt i 197 registrerte møter og konferanser, hvor hovedtyngden har vært møter i samorganisasjoner, foreninger og samarbeidende organsisasjoner, samt statlige og fylkeskommunale råd og utvalg.

LOs ungdomsutvalg har hatt 4 møter og 1 helgekonferanse. Sekretæren og medlemmer fra utvalget deltok på Landskonferansen på Sørmarka for ungdomsutvalgene.

LOs utvalg for familiepolitikk, likestilling og likeverd har hatt 4 møter.

LOs tilsynsutvalg har hatt 4 møter.

LOs samarbeidsorgan har hatt 2 konferanser — til sammen over 5 dager.

Møter i tilknytning til tvister/forhandlinger har i det vesentlige vært knyttet til konsultasjoner i forbindelse med konkurser, permitteringer og oppsigelser.

Opplysningsvirksomhet

Sekretæren har forelest på endel kurs i AOF, samorganisasjoner, fagforeninger og på faglig/politiske konferanser. Det har i løpet av høsten vært betydelig kursvirksomhet i forbindelse med forslaget til nytt Handlingsprogram.

Skole/arbeidsliv

Det har også i 1984 vært mange forespørsler fra skoler vedrørende informasjon om fagbevegelsen, og sekretæren har forelest både i grunnskoler og i videregående skoler om temaet.

Kontoret har også opprettet god kontakt med Hordaland Lærerlag og Skolenes Landsforbund med sikte på å få til en bedre kommunikasjon mellom lærere/elever/tillitsvalgte.

Tillitsvalgte har forelest ved Bergen Lærerhøgskole i emnet «Arbeidslivskunnskap».

Henveldeiser til kontoret i form av besøk eller telefon har det vært mange av i løpet av året. Vi har også hatt besøk av elever/studenter som har ønsket informasjon og materiell i forbindelse med oppgaver på skolen/universitetet.

LOs distriktskontor og N.A.F.s Vestenfjeldske kontor har i fellesskap arrangert en kartleggingskonferanse i samarbeid med Arbeidspsykologisk Institutt. På konferansen deltok bedrifter innen et begrenset geografisk område og med et antall sysselsatte på mellom 10—50.

Samarbeidsrådet LO/N.A.F. har i året arrangert 3 kurs i vårt distrikt, hvor distriktssekretæren har vært representert på 1.

Det har i løpet av året vært god kontakt mellom vårt kontor og forbundets distriktskontor.

SOGN OG FJORDANE

Distriktssekretær: John Bjarne Hjelmeland

Organisasjonsoversikt

I kontorets arbeidsområde var det pr. 1. jan. 1984 11 samorganisasjoner og 156 fagforeninger/grupper, med et samlet medlemstall på 14 500.

Pr. 31. des. 1984 var det 11 samorganisasjoner og 157 fagforeninger/grupper, med et samlet medlemstall på 14 590.

Nye foreninger

Jølster Kommunale forening. Svelgen Kjemiske Arbeiderforening (fra Jern og Metall). Hyllestad Kommunale forening. Solund Kommunale forening.

Opphørte foreninger

Sogn og Fjordane Lensmannsetatslag (32 medlemmer). Svelgen Jernarbeiderlag (Til Kjemisk). Ytre Sogn Kommunale forening.

Tilsynsutvalget

har hatt 4 møter og behandlet 15 saker.

LOs utvalg for Familiepolitikk — Likestilling

Utvalget har i 1984 holdt 4 møter og behandlet 16 saker.

LOs Ungdomsutvalg

har holdt 3 møter og behandlet 13 saker.

Det er avholdt en faglig Ungdomskonferanse og to konferanser for U-kontakter.

Utvalget har arrangert FUS med 19 deltakere.

LOs Samarbeidsorgan i Sogn og Fjordane

Det har vært holdt to Fylkeskonferanser i 1984. Hovedtema har vært: Søkelys på Samorganisasjonen — Yrkesretta attføring — Kortere arbeidstid/Nedsatt pensjonsalder — Stortingsvalget 1985.

Innledere: John Bjarne Hjelmeland — Kjell Samuelsen — Per Bjarne Molnes.

Møter

Sekretæren har deltatt i 131 møter/konferanser av én eller flere dagers varighet, som fordeler seg slik:

- 4 agitasjonsmøter, 8 forhandlingsmøter,
- 11 møter i samorganisasjonen, 17 møter i fagforeninger,
- 13 faglig/politiske møter,
- 5 møter i distriktsstyret i Arbeidstilsynet,
- 10 møter i Nærings- og Sysselsettingsstyret,
- 4 møter i ankeutvalget for trykkesaker,
- 3 møter i INKO-styret,
- 11 møter om Bedriftshelsetjeneste,
- 45 andre møter og konferanser.

Opplysningsarbeidet

Distriktsssekretæren har medvirket til og forelest på 9 ulike kurs, arrangert av:

AOF — Samorganisasjonen — N. Kommuneforbund — Videregående skole — Arbeidsformidlingen — LO's Ungdomsutvalg — Jern og Metall m.m.

Det har vært forelest om:

LO's oppbygging og virke — LO's arbeidsoppgaver — Fagbevegelsens plass i samfunnet — Samorganisasjonens arbeidsoppgaver — Lov om Arbeidsmiljø osv.

Reisedager

Sekretæren har i 1984 hatt i alt 128 reisedager/møtekvelder og kjørt 9 120 km i LO's tjeneste.

MØRE OG ROMSDAL

Distriktssekretær: Johnny Røed

Pr. 1. jan. 1984 var det i Møre og Romsdal 15 samorganisasjoner med 272 fagforeninger/grupper med ca. 33 000 medlemmer.

Pr. 31. des. 1984 var det 15 samorganisasjoner med 272 fagforeninger og ca. 32 800 medlemmer.

Oppløste fagforeninger

Stranda Bygningsarbeiderforening (gått inn i Ålesundsavdelingen).
Indre Nordmøre Likningsetatsforening (gått inn i Kristiansunds avd.).
Kr.sund Murer og murerarbeiderforening (gått inn i Kr.sund Bygning).
Kvalvåg Kjemiske forening.
Kristvik Kjemiske forening.
Rokset Treindustriarbeiderforening.

Nye fagforeninger

Hellandheimen og Einaplassen kommunale forening.
NTL avd. 118-50, Sykkylven.
NTL avd. 116-58, Ørsta/Volda.
Skolenes Landsforbund for Møre og Romsdal.
Hareid Kommunale forening.
NTL avd. 109-25, Svanviken.

Representasjon

Sekretæren representerte LO-kontoret på årsmøtene til Arbeiderpartiets Kvinneutvalg, AUFs D-lag og Møre og Romsdal Arbeiderparti. Ved Kristiansund Grafiske forenings 100 års jubileum deltok sekretæren og overrakte hilsen fra LO-kontoret.

Agitasjon/nyorganisering

Sekretæren har medvirket til 3 møter/bedriftbesøk for nyorganisering. Ved 2 bedrifter ble organisering ordnet og avtale opprettet.

Tvister

Distriktskontoret har vært engasjert i 5 tvistesaker. 2 av sakene ble ordnet med lokale forhandlinger, de 3 øvrige sakene er videresendt til forbundene.

Møtevirkksomhet

Sekretær har deltatt/innledet på 37 møter i samorganisasjonene. 18 møter i fagforeninger/klubber og 54 møter i andre av våre organisasjoner. I kommunale og fylkeskommunale styrever og utvalg 22 møter.

Opplysningsarbeid

Sekretæren har forelest på 13 forskjellige kurser/konferanser arrangert av AOF, forbund, samorganisasjoner og utvalg. Orientert om LO på 2 videregående skoler med ca. 50 elever. Kontoret har foruten de 2 konferansene for LOs samarbeidsorgan i fylket, arrangert 2 helgekurs og 2 ungdomskurs.

Annen møtevirksomhet

LOs ungdomsutvalg har hatt 4 møter samt deltakelse på ungdomskonferanse på Sørmarka. Utvalget for familiepolitikk og likestilling har hatt 1 møte. Tilsynsutvalget har hatt 7 møter.

I samarbeid med samorganisasjonen har det vært holdt informasjonsmøter om bedriftshelsetjenesten på 11 steder.

Sekretæren har hatt 101 reisedager og kjørt 7912 km i LOs tjeneste.

SØR-TRØNDELAG

Distriktssekretær: *Rikard Haugen og Kjell Flønes.*

I kontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 1984 24 samorganisasjoner med tilsammen 332 fagforeninger.

Pr. 31. desember var det 12 samorganisasjoner med tilsammen 212 fagforeninger.

Den 1. mai ble det opprettet et eget kontor for Nord-Trøndelag i Steinkjer og dermed omfatter kontorets arbeidsområde fra den tid bare Sør-Trøndelag.

Pr. 1. januar 1984 var det 427 fagforeninger med ca. 69 500 medlemmer og pr. 31. desember var det 245 fagforeninger med ca. 49 600 medlemmer.

Nye foreninger:

Norsk Tjenestemannslag:

Avd. 71-6, Fylkesskattesjefen i Sør-Tr.lag

Avd. 109-6, Spesialskolenes Landsfor.

Avd. 110-6, Vegetatens Landsfor.

Avd. 117-6, EFI, NTH

Avd. 117-42, Norges Skipsforskn. inst.

Avd. 118-6, Landbruksetaten, Orkanger

Avd. 118-20, Statens planteinspeksjon

Utgåtte foreninger:

Rørvik Arb.mannsfor. (Medl. overført annen avd.)

Geitastrand Sagbruksarb.for. (Medl. overført annen avd.)

Sprova Skog og Land (Opphørt)

Luftforsvarets Befalsforbund (Opphørt)

Bjugn Sildoljearb.for. (Opphørt)

Sør-Trøndelag Lensmannsetatlag (Opphørt)

Møtevirksomhet:

Tilsynsutvalget har holdt 8 møter og LO's samarbeidsorgan for Sør-Trøndelag 2 styremøter og 2 konferanser som gikk over 2 dager.

Familiepolitisk utvalg har hatt 1 møte og det er avholdt 3 møter i ungdomsutvalget. Utvalget har også hatt 1 kurs for fagorganisert ungdom med 24 deltagere.

Kontoret har sammen med AOF vært engasjert i standsaksjoner og utlevering av løpesedler som vedrører ungdomsledigheten.

I samarbeide med Statens Arbeidstilsyn og Norsk Arb.giverfor. er det avholdt 6 regionale konferanser om opprettelse av bedriftshelsetjenestekontor. I tillegg en rekke møter både i fagforeninger og samorganisasjoner.

LO's sysselsettingskonferanse ble holdt i Folkets Hus i Trondheim med ca. 110 deltakere fra Møre og Romsdal og Trøndelagsfylkene.

Forespørsel fra skoleverket om innledere og materiell samt lærernes interesse for LO's virksomhet er fremdeles stigende.

Sekretærene har vært tilstede på 20 møter i samorganisasjonene fordelt på årsmøter/styremøter, 2 fagforeningsmøter og 180 møter i forbindelse med representasjon, opplysningsarbeide og faglige saker i forskjellige organisasjoner.

Opplysningsvirksomheten og informasjon:

Sekretærene har forelest om bl.a. Hovedavtalen, Arbeidsmiljøloven, Ferieloven, LO's oppbygging, skolepolitiske spørsmål samt en rekke møter og konferanser om LO's engasjement.

Ellers kan nevnes at mange saker er løst med mere uformelle møter og over telefon.

Reisedager:

Rikhard Haugen - 97.

Kjell Flønes - 63.

Haugen har kjørt 7905 km i LO's tjeneste og Flønes 7982 km.

NORD-TRØNDELAG

Distriktssekretær: Liv Thun.

LOs distriktskontor i Nord-Trøndelag hadde offisiell åpning av kontoret 28. mai 1984.

Kontoret ble overrakt ved en enkel tilstelning hvor følgende fra LO sentralt var tilstede: Svein-Erik Oxholm, Knut Endreson og Arne Furubråten.

Svein-Erik Oxholm sto for overrekkelsen.

Da vi startet vår virksomhet i Nord-Trøndelag var det 10 samorganisasjoner med 217 fagforeninger.

Fylkets samlede medlemstall var 19 378.

Fagforeninger

En del omorganisering blant fagforeninger har foregått i 1984, særlig innen NBIAF og NSLAF.

Skolenes Landsforbund har fått avdelinger i Namsos, Steinkjer, Verdal/Levanger og Stjørdal.

Representasjon

Etter ansettelsen representerte sekretæren på årsmøte i Nord-Trøndelag Arbeiderparti, Steinkjer Arbeiderparti og Steinkjer faglige samorganisasjon. Dette før mai 1984.

Agitasjon/nyorganisering

Distriktskontoret har medvirket til nyorganisering i grupper tilhørende NNN, HRAF og HK.

Møtevirksomhet/kurs

6 møter i samorganisasjoner.

1 møte reorganisering av Ytre Namdal faglige samorganisasjon.

7 fagforeningsmøter.

Kommunale/fylkeskommunale møter i styrer og utvalg: 25.

Forelest på 2 kurs for NBIAF seksjon Nord-Trøndelag. Tilstede på

1 AOF kurs, pluss Samorg. i arbeid i Sulitjelma.

1 møte i Midtnorden-komiteen.

2 konferanser Folk og Forsvar og studietur til Brussel.

Annen møtevirksomhet

LOs ungdomsutvalg 2 møter pluss 1 dagskonferanse.

Utvalg for familiepolitikk og likestilling 1 møte.

Tilsynsutvalget har hatt 4 møter.

Sekretæren har hatt 62 reisedager og kjørt 3579 km i LOs tjeneste.

NORDLAND

Distriktssekretærer: Hans Nordal Jensen og Odd M. Bakkejord

Organisasjonsoverssikt

I Nordland var det pr. 31. desember 1984 20 samorganisasjoner med 310 avd. og 40 avd. utenom samorganisasjonene med omlag 42 000 medlemmer.

Sekretærene har deltatt på diverse arrangementer i følgende organisasjoner/institusjoner:

- Industriprosjektgruppen for Nord-Norge,
- Studieselskapet for Nord-Norsk Næringsliv,
- Nord-Norsk Oljeråd,
- NKF's distriktsstyre,
- LO i Lappland,
- Ankenemnda for a-trygdesaker,
- Arbeiderbevegelsens Nordkalottsamarbeid,
- Nordland Arbeiderparti,
- Nordland Fylkes Fiskarlag,
- Norges Fiskarlag,
- Amnesty-aksjonen,
- Arbeidstilsynet 11. distrikt,
- Nordland Arbeiderpartis FPU,
- AOF's distriktsutvalg,
- Bedriftsforsamlingen i Statoil,
- Aspåsens videregående skole,
- LO's oljekartellutvalg for Nord-Norge,
- Lærerhøgskolen i Bodø,
- Nordland Distriktshøgskole,
- Rådet for videregående opplæring,
- Nordland Lærerlag,
- TCO og LO i Västerbotten,
- Oljemessa i Stavanger,
- DNA's fiskeriutvalg,
- Arbeiderbevegelsens arkiv Tromsø,
- Statoil i Stavanger og Kårstø,
- Sjømannsforbundets fiskerikonferanse,
- Samnemnda for studiearbeid,
- Fylkesarbeidskontort,
- AUF,

- Nærings og sysselsettingsstyret,
- Nordland Kooperative Fylkeslag,
- Landskonferanse for yrkesopplæringsnemndene,
- Nordland fylkeskommune,
- Nordland Industriforening,
- Arbeid i 80 åra,
- Høgskolestyret,
- Styringsgruppa for fagopplæring i fiskeindustrien,
- LO's samarbeidsorgan for Finnmark,
- Norsk Hydro, Harstad,
- Fiskeindustriens Landsforening,
- Fiskerisjefen i Finnmark og Nordland,
- Petroleumsforeningens oljeseminar i Harstad.

Opplysningsarbeidet

Sekretærene har forelest/deltatt på 8 kurser om diverse emner, og medvirket på 8 startkonferanser om Skattepolitikken til debatt og 7 startkonferanser om LO's handlingsprogram.

Ungdomsarbeidet

Det er arrangert 3 faglige ungdomsskoler, en Nord-Norge-konferanse for LO's ungdomsutvalg og 6 lokale ungdomskonferanser. Det er holdt 4 møter i LO's ungdomsutvalg. Ungdomsutvalget var representert på Landskonferansen på Sørmarka den 16.—19. sept. 1984.

LO's utvalg for familiepolitikk og likestilling

Det er holdt 2 møter i utvalget og 2 fellesmøter med Troms og Finnmark.

Utbyggingen av bedriftshelsetjenesten i Nordland

I Samarbeid med NAF og Arbeidstilsynet er det holdt en rekke lokale møter. Det arbeides med å få opprettet 6 nye fellesordninger i tillegg til de 7 ordninger som er etablert.

Aktivisering av lærlingearbeidet i Nord-Norge

Det er holdt 3 faglige konferanser om fagopplæring i Nord-Norge. Vi deltar aktivt i Fagopplæringsprosjektet for Nord-Norge.

Syssestettingssituasjonen

Det holdes møte med representanter for Fylkesarbeidskontoret ved begynnelsen av hver måned. Her drøftes arbeidsledighetstallene og syssestettingstiltakene. LO's syssestettingskonferanse for Nord-Norge ble holdt i Tromsø 16. okt. 1984.

Diverse møter

LO's samarbeidsorgan hadde møter den 28.—29. febr. og den 9.—12. okt. 1984.

I LO's oljekartellutvalg er det holdt 3 møter. 2 av disse i forbindelse med studier til Stavanger, Kårstø, Harstad, Tromsøflaket.

I forbindelse med at Hans N. Jensen er blitt saksbehandler og koordinator for fiskerispørsmål har han deltatt i 3 møter i fiskeriutvalget, ett møte med DNA's fraksjon i fiskerikomitéen, ett møte i DNA's fiskeriutvalg og ett møte i Sjømannsforbundets fiske og fangstgruppe. Dessuten møter med fiskerisjefen i Nordland og Finnmark og Fiskeindustriens Landsforening.

Reisedager

Odd M. Bakkejord, 93. Hans N. Jensen, 112.

TROMS

Distriktssekretær: Svein Rasmussen

Organisasjonsoversikt

I Troms fylke var det pr. 31. des. 1984 191 fagforeninger, med ca. 22 000 medlemmer.

I fylket var det til samme tid 8 faglige samorganisasjoner.

Nye fagforeninger:

N.F.A.T.F., Skjervøy.

Personalavdelingen v/HORB, Liland.

Oppløst fagforening

Troms Lensmannsetat, Andselv.

Møter

Kontorets tilsynsutvalg har i 1984 hatt 8 møter.

LO's faglige samarbeidsorgan har hatt 2 møter.

LO's ungdomsutvalg har hatt 7 møter.

LO's lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling har hatt 1 ordinært møte, samt 1 fellesmøte sammen med utvalgene i Nordland og Finnmark.

21 møter i samorganisasjonene.

17 møter i fagforeningene.

173 andre møter og konferanser.

Representasjon

Representert Landsorganisasjonen ved åpningen av Tromsø's nye kulturhus.

Representert Landsorganisasjonen på Troms Arbeiderparti's årsmøte i Tromsø.

Representert Landsorganisasjonen vedr. avskjedssammenkomst for hovedtillitsvalgt v/Ric. Bjørn A/S, Tromsø.

Representert Landsorganisasjonen på årsmøtet til Troms distriktsstyre av Norsk Kommuneforbund.

Representert Landsorganisasjonen på formannskonferansen til Troms Arbeiderparti.

Representert Landsorganisasjonen på Troms Arbeiderparti's fiskerikonferanse i Tromsø.

Representert Landsorganisasjonen på Tromsø Arbeiderparti's 80-års jubileum, avholdt i Tromsø.

Representert Landsorganisasjonen på lederkonferanse, samt markering av Troms Lærerlags 90-års jubileum.

Representert Landsorganisasjonen på årsmøtet i Troms AUF.

Faglig virksomhet

I løpet av 1984 har alle 8 samorganisasjonene vært intakt og i drift, og for enkeltes vedkommende har aktiviteten vært relativt høy. Det har ennå vært mulig å danne faglig samorganisasjon i Nordreisa, men dette spørsmålet arbeider en fortsatt med.

Nye fagforeninger

Det er i løpet av 1984 dannet 2 nye fagforeninger i fylket.

Oppløst fagforening

Det er oppløst 1 fagforening i fylket i 1984.

Faglig/politisk virksomhet

Sekretæren har deltatt i flere møter i Troms Arbeiderpartis Faglig/politiske utvalg, samt en rekke andre møter, arrangert av fylkespartiet og andre kommunepartier.

Det har også vært arrangert noen møter på Nordkalott-plan, møter som er avholdt både i Norge, Sverige og Finland.

Studiearbeidet

Sekretæren har forelest om Landsorganisasjonen og fagbevegelsen på en rekke skoler, både ungdomsskoler og videregående skoler i fylket, og har deltatt og forelest på flere faglige og politiske konferanser og kurs i fylket.

Kontoret

I 1984 har sekretæren hatt 230 møtedager/reisedager.

FINNMARK

Distriktssekretær: Leif Laurila.

Organisasjonsoversikt

I kontorets distrikt var det i 1984 12 samorganisasjoner, 219 fagforeninger og klubber med tilsammen 13 652 fagorganiserte.

Representasjon

Sekretæren har representert kontoret/Landsorganisasjonen på følgende møter og konferanser:

Årsmøter

Finnmark fylkeslag av Norsk Folkehjelp, Studieselskapet i Nord-Norge, Finnmark Arbeiderparti, FAPs kvinneutvalg, Norsk Handicap forbund i Finnmark og en del samorganisasjoner og fagforeninger.

Møter i LOs Samarbeidsorgan for Finnmark, Tilsynsutvalget, Samorganisasjoner, LOs lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling og LOs Ungdomsutvalg i fylket.

Sekretæren har deltatt på en hel del møter i Samorganisasjonene, fagforeningene og andre møter arrangert av fagbevegelsens forskjellige organer i fylket. Hovedsakene på møtene har vært bedriftshelsetjeneste, skole/arbeidsliv, levekår i Finnmark, arbeidsmarkedssituasjonen, kontraktørvirksomhet, arbeidsløses situasjon i fylket og LOs Handlingsprogram.

Porsanger Samorganisasjon er blitt reorganisert i 1984.

Arbeidsløses forening er stiftet i Alta.

Tilsynsutvalget har hatt 7 møter og arrangert 2 konferanser i LOs Samarbeidsorgan for Finnmark. Utvalget har i året behandlet 57 saker og 183 søknader om LO-stipend for fagorganiserte i Finnmark.

LOs lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling har holdt 2 møter og deltatt på 2 fellesmøter med utvalgene i Nordland og Troms, og 1 felles møte med LOs Ungdomsutvalg i Finnmark. Det er vanskeligheter med å få opprettet likestillingsavtaler. Utvalget har i året behandlet 9 saker.

LOs ungdomsutvalg i fylket har holdt 4 møter og avviklet 4 kurs. Utvalgets medlemmer har deltatt på fellesmøte med utvalgene fra Troms og Nordland, og deltatt på 1 fellesmøte med utvalget for familiepolitikk og likestilling.

Andre møter, konferanser og kurs

Sekretæren har deltatt på LOs representantskapsmøte og sekretærkonferanser.

Dessuten har sekretæren deltatt på følgende møter/konferanser:

Møter

Nord-Norsk Oljekartellutvalg, Arbeiderbevegelsens Nordkalottstyre, AOFs distriktsutvalg, lokale utvalg for familiepolitikk og likestilling, LOs lokale ungdomsutvalg.

Det er i året avholdt avklaringsmøter med representanter fra Norsk Lærerlag og Skolenes Landsforbund i Kirkenes, Vadsø, Båtsfjord, Karasjøk og Honningsvåg. Møte med reiselivsrepresentanter for finsk fagbevegelse vedrørende utveksling av gjensidige alternative ferie-tilbud i samsvar med intensjonen i Nordkalottsamarbeidet. Sekretæren har som komitémedlem deltatt i «Aksjon Amnesty 1984». Han er medlem av styret for Arbeidstilsynets 12. distrikt og Nærings- og Sysselsettingsstyret i fylket.

Opplegg for utarbeidelse av utviklingsplan for næringslivet i Finnmark i samarbeid med FAFO og Finnmark fylkeskommune har vært en meget viktig del av distriktskontorets arbeid i 1984.

Konferanser

Sekretæren har redegjort for en del av tillitsvalgte og ansatte i fagbevegelsen i Finsk Lappland om lover og avtaler som gjelder finske arbeidstakere i Norge, deltatt på norsk-finske konferanser arrangert av Sosialdepartementene i Norge og Finland om samarbeid på de nordligste områdene i Norge og Finland innenfor sosialtjeneste, valglederkonferanse, sysselsettingskonferanse for Troms og Finnmark, Direktoratet for Arbeidstilsynet om bedriftshelsetjeneste, fagopplæringskonferanse med representanter fra Yrkesopplæringsnemnda, skolesjefen i Finnmark og Fylkesarbeidskontoret, Norges Råfiskarlag om garanti for oppstart av fiskekjøp i Øksfjord, oljekonferanse, fiskerikonferanse arrangert av Finnmark Arbeiderparti, helsekonferanse arrangert av Norsk Folkehjelp, Nord-Norges Salgslags framtidige virksomhet i Nord-Norge.

Distriktskontoret har for første gang i historien hatt besøk fra Sovjets LO i Murmansk.

Sekretæren holdt 1. maitalen i Honningsvåg.

Kurs

Sekretæren har forelest om LOs plass/engasjement i samfunnet på kurs for militært personell i Finnmark, LOs virksomhet i Finnmark på faglig ungdomskurs og på diverse arbeidsmarkeds kurs for arbeidsledig ungdom, Svanvik Folkehøyskole og videregående skole i Kirkenes om emnene: Fagarbeiderproblemer i Finnmark, LO i samfunnet og skole/arbeidsliv.

Faglig/politisk samarbeid

Sekretæren har deltatt på en del møter og styremøter i Finnmark Arbeiderparti og på møtene i partiets faglig/politiske utvalg.

Twister

På grunn av den store arbeidsledigheten og derav ulike problemer på arbeidsplassene har distriktskontoret hatt en rekke henvendelser fra tillitsvalgte og enkeltmedlemmer om tolking av avtale – og lovverket i arbeidslivet, særlig i forbindelse med permisjoner og oppsigelser. Distriktskontoret har registrert en merkbar økning i henvendelsene fra finske arbeidstakere om forskjellige spørsmål i arbeidsforhold.

Reisedager

I 1984 har sekretæren hatt 159 reisedager og kjørt 23 701 km i LOs tjeneste.

9. Statistisk oversikt

Tabell I

er en oppstilling av Landsorganisasjonens medlemstall fra 31. desember 1930 til 31. desember 1983. I perioden 1930 til 1939 var det en jevn stigning. I krigsårene fra april 1940 til mai 1945 sank medlemstallet, men ved utgangen av 1945 hadde medlemstallet steget igjen.

I 10-årsperioden 1964—1973 steg medlemstallet med 42 890 medlemmer eller 7,5 prosent og i perioden 1974—1983 med 109 300 medlemmer eller 17,2 prosent.

Tabell II

viser medlemsbevegelsen for de enkelte forbund 1973—1983.

Tabell III

viser forandring i medlemstallet fra 31. desember 1982 til 31. desember 1983 innenfor de enkelte fylker både i absolutte og relative tall.

Tabell IV

er utarbeidet på grunnlag av forbundenes årsrapporter og viser antall avdelinger/foreninger og medlemmer i de ulike forbund pr. 31. desember i 1982 og 1983 samt endringer i året.

Ved utgangen av 1982 sto 34 forbund (av dem 2 fellesforbund) med til sammen 751 357 medlemmer fordelt på 3 758 avdelinger/foreninger tilsluttet Landsorganisasjonen. Pr. 31. desember 1983 var de tilsvarende tall 33 forbund (av dem 2 fellesforbund) med 745 101 medlemmer fordelt på 3 761 avdelinger/foreninger.

Medlemstallet viser en nedgang på 6 256 medlemmer eller minus 0,8 prosent fra 1982 til 1983.

Tabell V

gir et bilde av organisasjonsforholdene, ordnet geografisk. Medlemmer i alle forbund er fordelt på byene og enkelte herreder innenfor hvert fylke. Medlemmer i avdelinger på Svalbard, avdelinger i utlandet og i landsomfattende avdelinger og direkte medlemmer er ført opp for seg. Landet sett under ett viser at det i byene var 466 673 medlemmer og i landdistriktene 248 264 medlemmer. På Svalbard og Jan Mayen var det 565 medlemmer og i utenlandsavdelinger 519 medlemmer. Antall direkte medlemmer var 23 274.

Det er til sammen 30 908 medlemmer som ikke kan fordeles på fylker.

Tabell VI

viser en fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemmer i alt innenfor de ulike forbund. Antall kvinnelige medlemmer i Landsorganisasjonen utgjør pr. 31. desember 1983 — 245 942 eller 33,0 prosent av samlet medlemstall i 1983. Tilsvarende tall i 1982 var: 243 818 eller 32,5 prosent.

Tabell VII

gir en oversikt over fagblader, antall nummer og gjennomsnittlig opplag i året 1983.

Tabell VIII

gir en oversikt over tariffsaker behandlet i Landsorganisasjonen i løpet av 1984.

Tabell IX

gir en oversikt over godkjente/tariffrettslige konflikter i 1984.

Tabell I, 1983

**Sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall
pr. 31. desember 1930–1983**

	Antall avdelinger	Antall medlemmer
31. desember 1930	1 861	139 591
—»— 1935	2 635	224 340
—»— 1940	3 556	306 341
7. mai 1945	3 199	267 726
31. desember 1945	3 704	339 920
—»— 1950	4 605	488 442
—»— 1951	4 747	503 397
—»— 1952	4 871	515 593
—»— 1953	5 020	526 016
—»— 1954	5 079	538 587
—»— 1955	5 119	542 105
—»— 1956	5 175	545 416
—»— 1957	5 172	540 878
—»— 1958	5 193	543 513
—»— 1959	5 207	541 408
—»— 1960	5 129	541 549
—»— 1961	5 116	562 019
—»— 1962	5 128	565 062
—»— 1963	5 091	566 970
—»— 1964	4 995	570 953
—»— 1965	4 922	574 295
—»— 1966	4 776	574 030
—»— 1967	4 683	570 210
—»— 1968	4 599	574 113
—»— 1969	4 982	582 289
—»— 1970	4 448	594 377
—»— 1971	4 367	601 920
—»— 1972	4 202	603 742
—»— 1973	4 110	613 803
—»— 1974	4 065	635 801
—»— 1975	4 054	655 030
—»— 1976	3 971	673 694
—»— 1977	3 973	692 209
—»— 1978	3 942	712 699
—»— 1979	3 846	721 042
—»— 1980	3 798	748 040
—»— 1981	3 767	754 985
—»— 1982	3 758	751 357
—»— 1983	3 761	745 101

Tabell II, 1983

Medlemsbevegelsen

Løpnr.	Forbund	Medlemstall			
		Pr. 31. des. 1973	Pr. 31. des. 1974	Pr. 31. des. 1975	Pr. 31. des. 1976
1	Arbeiderpartiets Presseforbund ..	549	557	573	613
2	Forbund for Arb.l. og Tekn. Funksj.	9 646	10 128	10 900	11 710
3	Arbeidsmandsforbundet	27 826	29 244	31 002	32 743
4	Barnevernpedagogforbundet ⁶⁾ ..	—	—	—	—
5	Befalsforbundet ⁴⁾	3 027	3 008	3 045	2 994
6	Bekledningsarbeiderforbundet ..	19 663	19 339	18 787	19 235
7	Bygningsindustriarbeiderforb. ¹⁾ ..	47 189	48 407	49 574	53 613
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb. ..	16 428	16 865	17 882	18 658
9	Fengselstjenestemannsforbundet ..	1 083	1 152	1 226	1 323
10	Grafisk Forbund	14 026	14 134	14 182	14 123
11	Gullsmedarbeiderforbundet	1 078	1 037	936	955
12	Handel og Kontor i Norge	42 042	43 135	46 953	50 211
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	8 819	9 035	10 035	11 039
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet ..	96 809	103 885	104 737	106 035
15	Jernbaneforbundet	15 510	15 087	15 031	14 919
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund ..	36 370	38 449	38 400	39 037
17	Kommuneforbundet	94 202	100 823	107 747	115 634
18	Lensmannsetatens Landslag	834	840	870	912
19	Lokomotivmannsforbundet	1 833	1 812	1 840	1 840
20	Luftforsvarets Befalsforb. ⁴⁾	1 486	1 481	1 512	1 511
21	Murerforbundet ¹⁾	3 558	3 350	3 181	—
22	Musikerforbundet	1 412	1 439	1 404	1 430
23	Norsk Olje- og Petrokjem. Fagforb. ²⁾	—	—	—	170
24	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.f. ..	28 887	29 434	29 873	30 900
25	Papirindustriarbeiderforbundet ..	16 643	16 795	16 907	16 954
26	Politiforbundet ³⁾	2 593	2 519	2 519	—
27	Postfolkenes Fellesforbund	14 653	15 409	15 784	16 189
28	Sjømannsforbundet	28 750	28 408	27 967	25 534
29	Skog- og Landarbeiderforbundet ..	12 707	11 992	11 774	11 711
30	Skolenes Landsforbund ⁷⁾	—	—	—	—
31	Sosionomforbundet	1 455	1 719	1 905	2 057
32	Sufflørforbundet ⁸⁾	23	24	24	27
33	Telefolkenes Fellesforbund	11 209	11 586	12 100	12 650
34	Tjenestemannslaget	28 374	29 364	31 300	33 178
35	Tolltjenestemannsforbundet ⁵⁾	812	820	826	793
36	Transportarbeiderforbundet	18 507	18 583	18 512	18 988
37	Treindustriarbeiderforbundet	5 775	5 916	5 697	5 983
38	Urmaker Svenneforbundet	25	25	25	25
Riket		613 803	635 801	655 030	673 694

1) Murerforbundet sluttet sammen med N. Bygningsindustriarbeiderforbund 1. januar 1976.
 2) Norsk Olje- og Petrokjem. Fagforbund (NOPEF) gikk inn i LO 1. april 1977. Petrokjemisk for-
 ening — Rafnes gikk med i NOPEF 1. mai 1977. 3) Politiforbundet utmeldt av LO 31. desember
 1975. 4) Norges Befalslag og Luftforsvarets Befalsforbund gikk sammen til et forbund, Norges

Medlemstall

Pr. 31. des. 1977	Pr. 31. des. 1978	Pr. 31. des. 1979	Pr. 31. des. 1980	Pr. 31. des. 1981	Pr. 31. des. 1982	Pr. 31. des. 1983	
694	725	757	807	833	848	825	1
12 274	12 713	12 991	13 820	14 089	14 073	14 150	2
32 033	32 177	32 725	37 882	38 897	38 287	38 021	3
—	—	—	165	508	653	905	4
2 791	4 140	3 908	3 794	3 832	3 832	3 872	5
19 525	17 781	17 791	18 697	18 169	15 801	14 690	6
54 774	55 484	54 247	55 836	54 504	55 079	54 195	7
19 371	20 513	21 227	22 247	23 292	24 131	24 565	8
1 449	1 537	1 564	1 638	1 604	1 626	1 654	9
14 200	14 101	14 093	14 417	14 356	14 238	13 996	10
941	921	925	1 007	959	938	911	11
53 284	54 857	55 861	58 766	58 164	57 747	57 249	12
11 461	12 545	12 549	14 832	15 052	13 957	13 582	13
108 128	105 247	104 296	106 779	106 709	103 277	98 914	14
14 758	21 869	22 144	22 443	22 535	22 637	22 445	15
38 993	38 803	38 795	39 120	38 668	37 784	37 286	16
122 557	131 744	139 257	143 789	148 777	153 423	156 246	17
944	975	971	1 027	1 116	1 206	1 253	18
1 936	1 920	1 917	1 932	1 945	1 934	1 924	19
1 489	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	21
1 373	1 513	1 589	1 676	1 749	1 805	1 957	22
1 059	2 455	2 778	2 779	2 914	3 116	3 356	23
31 404	32 152	32 127	33 708	32 719	32 542	31 493	24
16 448	16 280	16 095	16 042	15 297	14 837	14 264	25
—	—	—	—	—	—	—	26
16 883	17 944	19 031	20 692	22 050	23 124	23 955	27
25 038	23 433	21 995	20 622	21 743	19 974	19 043	28
11 548	11 095	10 706	10 448	10 025	9 648	8 995	29
—	—	—	—	—	2 198	2 518	30
2 322	2 608	2 853	3 131	3 302	3 411	3 832	31
31	27	31	34	34	—	—	32
13 303	14 152	15 337	15 885	16 173	16 303	16 528	33
34 791	36 683	37 564	39 048	40 627	39 627	39 845	34
786	765	—	—	—	—	—	35
19 178	19 173	18 696	18 895	18 491	17 689	17 139	36
6 418	6 353	6 208	6 071	5 814	5 603	5 484	37
25	14	14	11	11	9	9	38
692 209	712 699	721 042	748 040	754 985	751 357	745 101	

Befalsforbund, 1. juni 1978. 5) Tolltjenestemannsforbundet gikk ut av LO fra 1. januar 1979. 6) Norsk Barnevernspedagogforbund gikk inn i LO 1. juli 1980. 7) Skolenes Landsforbund gikk ut av Norsk Tjenestemannslag og dannet eget forbund 1. januar 1982. 8) Sufflørforbundet gikk inn i Musikerforbundet 1. juni 1982.

Tabell III, 1983.

Medlemstallets forandring 1982 – 1983
geografisk satt opp.

	Pr. 31. des. 1983		Pr. 31. des. 1982		Medlemstallets forandring	
	Av- delinger	Med- lemmer	Av- delinger	Med- lemmer	Absolutt + ell. +	Prosent- vis + ell. ÷
Østfold	197	48 173	194	48 996	÷ 823	÷ 1,68
Akershus	198	29 828	204	29 289	539	1,84
Oslo	170	131 763	160	132 269	+ 506	÷ 0,38
Hedmark	307	36 147	308	36 899	+ 752	÷ 2,04
Oppland	219	27 864	217	27 783	81	0,29
Buskerud	219	40 083	222	40 397	+ 314	÷ 0,78
Vestfold	132	26 958	139	27 809	+ 851	÷ 3,06
Telemark	180	31 147	182	31 746	+ 599	÷ 1,89
Aust-Agder	84	9 602	84	9 719	+ 117	÷ 1,20
Vest-Agder	122	21 987	121	22 114	+ 127	÷ 0,57
Rogaland	229	51 667	230	51 954	+ 287	÷ 0,55
Hordaland	261	67 943	270	70 897	÷ 2 954	÷ 4,17
Sogn og Fjordane	145	14 298	138	14 290	8	0,06
Møre og Romsdal	239	32 198	244	32 423	+ 225	÷ 0,69
Sør-Trøndelag	218	48 767	218	49 598	+ 831	÷ 1,68
Nord-Trøndelag	166	19 378	164	19 464	+ 86	÷ 0,44
Nordland	317	41 868	316	41 439	429	1,04
Troms	154	21 614	150	21 590	24	0,11
Finnmark	147	13 652	141	13 540	112	0,83
Svalbard og Jan Mayen	1	565	1	564	1	0,18
Utlandet	7	519	7	547	+ 28	÷ 5,12
Direkte medlemmer	—	23 274	—	22 356	918	4,11
Landsomfattende avd.	49	1) 5 806	48	1) 5 674	132	2,33
Riket	2) 3 761	745 101	2) 3 758	751 357	÷ 6 256	÷ 0,83

1) I 1982 er 30 265 medlemmer og i 1983 — 30 908 medlemmer i landsomfattende foreninger i Tjenestemannslaget ført opp under underavdelinger i fylkene der de hører hjemme.

2) Summen av avdelinger i 1982 er 4 141 og i 1983 — 4 145. Det skyldes at i 1982 er 383 og i 1983 — 384 underavdelinger i landsomfattende foreninger i Tjenestemannslaget ført opp som egne avdelinger i fylkene der de hører hjemme.

Tabell IV, 1983

Avdelings- og

Løpnr.	Forbund	Antall avdelinger/foreninger/grupper			
		Pr. 31. des. 1982	Tilsluttet i årets løp	Utgått eller nedlagt i årets løp	Pr. 31. des. 1983
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	40	—	1	39
2	Forb. for Arb.ledere og Tekn. F.	135	1	2	134
3	Arbeidsmandsforbundet	30	—	—	30
4	Barnevernpedagogforbundet . .	16	1	—	17
5	Befalsforbundet	74	—	—	74
6	Bekleddningsarbeiderforbundet .	145	—	2) 8	137
7	Bygningsindustriarbeiderforb. .	322	2	12	312
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	234	2	1	235
9	Fengselstjenestemannsforb. . . .	21	1	—	22
10	Grafisk Forbund	82	—	9	73
11	Gullsmedarbeiderforbundet . . .	20	1	—	21
12	Handel og Kontor i Norge	208	—	—	208
13	Hotell- og Restaurantarb.forb. .	76	1	—	77
14	Jern- og Metallarbeiderforb. . . .	212	1	3	210
15	Jernbaneforbundet	115	—	—	115
16	Kjemisk Industriarbeiderforb. . .	200	12	4	208
17	Kommuneforbundet	542	18	—	560
18	Lensmannsetatens Landslag . . .	23	—	—	23
19	Lokomotivmannsforbundet	9	—	—	9
20	Musikerforbundet	17	—	—	17
21	Norsk Olje- og Petrokjem. Fagforb.	57	6	10	53
22	Nærings- og Nytelsesm.arb.forb.	341	9	25	325
23	Papirindustriarbeiderforb.	47	—	1	46
24	Postfolkenes Fellesforbund: Postforbundet	35	—	—	35
	Den norske Postorganisasjon	27	—	—	27
25	Sjømannsforbundet	30	—	—	30
26	Skog- og Landarbeiderforbundet	276	1	8	269
27	Skolenes Landsforbund	31	45	2	74
28	Sosionomforbundet	19	—	—	19
29	Telefolkenes Fellesforbund: Tele Tjeneste Forbundet	35	—	1	34
	Den norske Teleorganisasjon ⁴⁾	16	2	—	18
30	Tjenestemannslaget	68	1	2	67
31	Transportarbeiderforbundet . . .	137	—	2) 4	133
32	Treindustriarbeiderforbundet . .	117	1	9	109
33	Urmaker Svenneforbundet	1	—	—	1
	Riket	3 758			3 761

1) Netto tilgang. 2) Netto avgang. 3) Anslått tall. Forbundet skiller ikke menn og kvinner. 4) Telegrafmennenes Landsforbund skiftet navn til Den norske Teleorganisasjon 1. september 1983.

medlemsbevegelsen 1983

Antall medlemmer						Løpe- nr.
Pr. 31. des. 1982		Inntrådt i årets løp	Uttrådt i årets løp	Pr. 31. des. 1983		
I alt	Herav kvinner			I alt	Herav kvinner	
848	96	—	23	825	100	1
14 073	765	930	853	14 150	774	2
38 287	9 926	—	2) 266	38 021	10 048	3
653	407	279	27	905	614	4
3 832	18	457	417	3 872	25	5
15 801	11 617	—	2) 1 111	14 690	10 795	6
55 079	998	4 715	5 599	54 195	1 037	7
24 131	245	1) 434	—	24 565	291	8
1 626	253	113	85	1 654	279	9
14 238	3 832	—	2) 242	13 996	3 754	10
938	229	—	2) 27	911	235	11
57 747	39 006	—	2) 498	57 249	39 092	12
13 957	11 155	3 178	3 553	13 582	10 804	13
103 277	10 742	6 982	11 345	98 914	10 445	14
22 637	3) 1 000	—	2) 192	22 445	3) 1 000	15
37 784	6 606	2 374	2 872	37 286	6 550	16
153 423	99 205	13 057	10 234	156 246	101 546	17
1 206	115	99	52	1 253	118	18
1 934	2	30	40	1 924	4	19
1 805	474	226	74	1 957	510	20
3 116	516	861	621	3 356	671	21
32 542	13 091	—	2) 1 049	31 493	12 562	22
14 837	1 578	552	1 125	14 264	1 559	23
						24
10 476	2 853	1 008	544	10 940	3 174	
12 648	3) 6 324	1) 367	—	13 015	3) 6 507	
19 974	3) 3 000	—	2) 931	19 043	3) 3 000	25
9 648	451	579	1 232	8 995	424	26
2 198	539	1) 320	—	2 518	620	27
3 411	2 362	1) 421	—	3 832	2 698	28
						29
12 297	3 787	1) 178	—	12 475	3 872	
4 006	508	1) 47	—	4 053	537	
39 627	20 129	1) 218	—	39 845	20 426	30
17 689	1 076	1 356	1 906	17 139	1 155	31
5 603	1 237	499	618	5 484	1 223	32
9	—	—	—	9	—	33
751 357	254 142			745 101	256 449	

Tabell V, 1983

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	ØSTFOLD													
		Fylket		Fr.stad		Halden		Moss		Sarpsborg		Askim		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	5	71	1	17	1	16	1	8	1	23	1	7	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	6	1 325	1	368	1	228	1	130	1	422	1	134	1	43
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 640	—	—	—	—	1	1 640	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernspedagogforbundet	1	45	1	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	5	263	1	25	—	—	—	—	—	—	—	—	4	238
6	Bekledningsarbeiderforbundet	9	1 633	1	378	1	510	3	577	1	93	1	21	2	54
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	19	3 350	4	877	2	424	1	515	2	728	3	313	7	493
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	9	1 727	2	400	1	204	1	294	2	327	3	502	—	—
9	Fengselstjenestemannsforbundet	2	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	72
10	Grafisk Forbund	5	1 445	1	146	1	206	1	87	—	—	1	148	1	858
11	Gullsmedarbeiderforbundet	1	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21
12	Handel og Kontor i Norge	8	3 100	1	971	1	391	1	460	1	950	2	293	2	35
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	5	530	1	193	1	50	1	116	1	139	—	—	1	32
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	9	8 102	1	3 403	1	777	1	2 015	1	635	1	461	4	811
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	15	3 878	6	1 378	1	218	3	776	1	229	1	947	3	330
17	Kommuneforbundet	29	8 853	6	2 537	1	1 147	2	889	5	1 098	1	481	14	2 701
18	Lensmannsetatens Landslag	1	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	79
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	3	43	1	15	1	21	—	—	1	7	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	8	1 749	1	744	1	23	2	293	2	316	1	243	1	130
23	Papirindustriarbeiderforbundet	13	5 596	—	—	3	1 576	1	803	8	2 869	—	—	1	348
24	Postforbundet	4	394	1	125	1	50	1	110	1	109	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	460	—	—	—	—	1	460	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	1	656	1	656	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	11	310	1	45	1	31	2	38	—	—	—	—	7	196
28	Skolenes Landsforbund	5	84	1	17	1	10	1	30	1	26	—	—	1	1
29	Sosionomforbundet	1	126	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	126
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	391	—	—	—	—	—	—	1	391	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	1	91	—	—	—	—	1	91	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1)12	951	1	62	3	109	—	—	—	—	—	—	8	780
33	Transportarbeiderforbundet	10	914	2	221	2	138	2	204	3	286	—	—	1	65
34	Treindustriarbeiderforbundet	8	274	1	29	1	115	—	—	1	47	1	5	4	78
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		209	48 173	37	12 652	26	6 244	28	9 536	34	8 695	17	3 555	67	7 491

1) 12 underavdelinger med 951 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.)

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	AKERSHUS																			
		Fylket		Asker		Bærum		Eidsvoll		Frogn		Nes		Skedsmo		Ski		Ullensaker		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	39	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	39	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	6	433	—	—	1	100	—	—	1	15	—	—	2	195	—	—	—	—	2	123
3	Arbeidsmandsforbundet	1	767	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	767	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1	77	—	—	1	77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	9	330	1	11	—	—	—	—	1	19	—	—	2	85	1	3	4	212	—	—
6	Bekledningsarbeiderforbundet	5	393	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	221	—	—	1	84	2	88
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	28	2 978	1	146	3	567	4	484	1	35	3	189	2	894	3	138	2	111	9	412
8	Elektriker- og Krafttastasjonsforb.	17	1 062	1	72	2	237	1	49	1	32	1	44	2	205	1	82	1	25	7	316
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	4	170	—	—	—	—	1	18	—	—	—	—	1	71	—	—	—	—	2	81
11	Gullsmedarbeiderforbundet	1	7	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	8	2 943	—	—	2	1 640	1	107	1	132	1	107	1	816	—	—	1	61	1	80
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	1	50	—	—	—	—	1	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	15	4 770	1	127	2	1 848	1	429	1	59	1	427	1	560	1	158	1	64	6	1 098
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	15	1 239	1	53	2	110	1	49	1	4	—	—	1	276	2	116	—	—	7	631
17	Kommuneforbundet	39	9 331	3	571	9	2 128	2	644	1	194	1	384	4	1 034	1	350	1	438	17	3 588
18	Lensmannsetats Landslag	1	131	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	131
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petr.kj. Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	9	365	—	—	—	—	3	106	—	—	1	8	2	81	1	16	—	—	2	154
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	1	182	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	182
25	Den norske Postorganisasjon	1	404	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	404
26	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	25	887	1	9	2	14	2	61	—	—	1	91	—	—	1	8	1	30	17	674
28	Skolens Landsforbund	2	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	120
29	Sosionomforbundet	1	277	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	277
30	Tele Tjeneste Forbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1) 12	1 688	—	—	1	98	—	—	1	59	1	31	4	364	—	—	2	697	3	439
33	Transportarbeiderforbundet	1	16	—	—	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Treindustriarbeiderforbundet	6	171	1	11	—	—	—	—	—	—	1	10	1	16	1	25	—	—	2	109
35	UrmakerSvenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	210	29 828	11	1 007	26	6 835	17	1 997	9	549	11	1 291	27	6 624	12	896	14	1 722	83	8 907

1) 12 underavdelinger med 1 688 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.)

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	HEDMARK																			
		OSLO		Fylket		Hamar		Kongs- vinger		Elve- rum		Rings- aker		Stange		Åmot		Åsnes		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	119	2	83	1	49	1	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	5	2 483	8	422	1	131	1	38	1	18	1	67	—	—	—	—	—	—	4	168
3	Arbeidsmandsforbundet	1	2 554	2	1 509	1	1 211	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	298
4	Barnevernpedagogforbundet	1	231	1	27	—	—	—	—	—	—	1	27	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	5	362	6	127	2	46	1	14	1	22	—	—	—	—	—	—	1	32	1	13
6	Bekledningsarbeiderforbundet	2	1 292	11	604	3	265	1	25	1	39	2	100	—	—	—	—	—	—	4	175
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	12	8 389	38	5 921	3	620	2	468	2	378	4	1 901	5	413	1	25	3	233	18	1 883
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	5	3 141	15	970	2	222	1	150	2	151	1	75	1	41	—	—	—	—	8	331
9	Fengsels-tjenestemannsforbundet	1)1	552	2	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	28	1	48
10	Grafisk Forbund	4	5 605	3	227	1	78	1	97	1	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	2	259	1	32	1	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	4)14	730	18	2 680	1	1 161	1	314	1	238	2	184	—	—	1	86	1	116	11	581
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	3	3 111	4	502	1	295	1	93	1	68	—	—	—	—	—	—	—	—	1	46
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	2)13	810	15	2 935	1	732	1	536	1	242	3	755	2	78	—	—	1	169	6	423
15	Jernbaneforbundet	2)16	5 243	3)13	1 099	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	1 099
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund.	9	952	11	601	2	70	2	247	1	80	—	—	1	78	—	—	—	—	5	126
17	Kommuneforbundet	43)28	609	32	7 401	5	1 191	2	794	2	648	1	706	3	1 265	1	125	1	235	17	2 437
18	Lensmannsetatens Landslag	—	—	3	86	1	27	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	37
19	Lokomotivmannsforbundet	4)1	560	3)1	184	1	184	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	3	1 002	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petr.kj. Fagforb.	1	364	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	11	3 957	22	1 439	5	393	1	22	3	130	2	445	1	71	—	—	1	12	9	366
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	1	417	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	417	—	—	—	—
24	Postforbundet	1	3 455	3	436	1	172	1	138	1	126	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	4 342	1	706	1	706	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	1	4 464	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	3	90	67	3 474	—	—	5	288	6	196	4	463	3	303	5	117	7	288	37	1 819
28	Skolenes Landsforbund	5	418	3	106	—	—	1	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	83
29	Sosionomforbundet	1	909	1	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	84
30	Tele Tjeneste Forbundet	5	2 941	2	1 090	1	400	1	690	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	1	1 135	2	202	1	93	1	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	5)120	11 800	6)16	1 459	3	321	2	263	1	108	—	—	—	—	1	14	—	—	9	753
33	Transportarbeiderforbundet	4	4 497	7	674	1	428	1	48	1	21	1	32	—	—	—	—	—	—	3	145
34	Treindustriarbeiderforbundet	2	387	11	574	1	36	—	—	2	163	1	54	—	—	—	—	—	—	7	321
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	276	131 763	322	361 47	41	8 863	29	4 413	28	2 680	23	4 809	16	2 249	10	784	16	1 113	159	11236

1) Omfatter medlemmer i Oslo og Akershus

2) Omfatter medlemmer i Oslo, Akershus, Østfold, Oppland og Hedmark

3) Omfatter medlemmer i Oslo, Hedmark, Møre og Romsdal og Oppland

4) Omfatter medlemmer i Oslo, Akershus, Østfold og Oppland

5) 106 underavdelinger med 9 635 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	OPPLAND											
		Fylket		Gjøvik		Lillehammer		V. Toten		Ø. Toten		Øvrige komm. tils.	
		avd	medl	avd	medl	avd	medl	avd	medl	avd	medl	avd	medl
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	57	1	36	1	21	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	8	575	1	121	1	28	2	292	—	—	4	134
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 770	—	—	1	1 770	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1	21	—	—	—	—	—	—	—	—	1	21
5	Befalsforbundet	4	69	—	—	2	53	—	—	1	7	1	9
6	Bekleddningsarbeiderforbundet	8	1 078	1	349	1	235	—	—	2	254	4	240
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	37	2 881	4	917	3	680	1	4	2	41	27	1 239
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	16	1 072	1	132	2	167	1	55	1	61	11	657
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	11	1	11	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	6	473	1	255	1	63	1	68	—	—	3	87
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	18	2 469	1	878	1	442	1	122	—	—	15	1 027
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	5	414	1	112	1	73	—	—	—	—	3	229
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	4 402	2	1 276	1	386	1	2 359	—	—	4	381
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund.	6	500	1	62	1	38	—	—	—	—	4	400
17	Kommuneforbundet	17	6 210	2	1 125	3	1 107	2	561	1	421	9	2 996
18	Lensmannsetatsens Landslag	2	76	—	—	—	—	—	—	—	—	2	76
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyltesesmiddelarbeiderforbundet	20	879	2	240	2	318	—	—	2	34	14	287
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	3	354	2	194	1	160	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	25	1 278	1	145	1	42	—	—	1	180	22	911
28	Skolenes Landsforbund	5	70	1	27	1	14	—	—	—	—	3	29
29	Sosionomforbundet	1	111	—	—	—	—	—	—	—	—	1	111
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	537	1	537	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	1	107	—	—	1	107	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1) 13	917	1	26	4	301	—	—	1	26	7	564
33	Transportarbeiderforbundet	10	699	4	187	1	114	—	—	1	7	4	391
34	Treindustriarbeiderforbundet	13	834	3	159	1	111	—	—	—	—	9	564
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		232	27 864	32	6 789	31	6 230	9	3 461	12	1 031	148	10 353

1) 13 underavdelinger med 917 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	BUSKERUD																	
		Fylket		Drammen		Kongsberg		Ringerike		Modum		Nedre Elker		Øvre Elker		Øvrige komm. tils.			
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	37	1	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	8	970	1	196	2	485	1	149	—	—	—	—	—	1	30	3	110	
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 147	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1 147	—	—	
4	Barnevernpedagogforbundet	1	34	1	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	Befalsforbundet	3	99	—	—	1	37	2	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Bekleddningsarbeiderforbundet	10	606	2	206	1	12	2	155	—	—	2	192	—	—	—	3	41	
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	15	2 976	4	1 148	1	241	2	749	1	135	2	183	2	100	3	420	3	
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	22	1 525	3	558	3	137	3	191	3	94	—	—	1	83	9	462	9	
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	37	3	
10	Grafisk Forbund	7	1 159	1	729	1	31	2	282	1	13	—	—	—	—	2	104	10	
11	Gullsmedarbeiderforbundet	2	8	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	
12	Handel og Kontor i Norge	10	2 266	1	1 246	2	294	1	262	1	148	—	—	1	51	4	265	12	
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	4	428	1	165	1	55	1	66	—	—	—	—	—	—	1	142	13	
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	13	7 083	1	2 692	1	2 965	2	478	4	408	1	265	—	—	4	275	14	
15	Jernbaneforbundet	1)14	2 593	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	2 593	15	
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	20	2 849	5	1 070	—	—	1	17	2	74	1	377	2	192	9	1 119	16	
17	Kommuneforbundet	21	7 896	9	3 478	1	550	1	944	1	517	1	398	1	258	7	1 751	17	
18	Lensmannsetatens Landslag	1	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	68	18	
19	Lokomotivmannsforbundet	2)1	336	1	336	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	
22	Nærings- og Nytelesmiddearbeiderforbundet	10	571	3	457	1	9	2	64	—	—	—	—	—	—	4	41	22	
23	Papirindustriarbeiderforbundet	14	3 406	5	763	—	—	3	1 265	2	366	1	82	1	153	2	777	23	
24	Postforbundet	3	434	1	260	1	47	1	127	—	—	—	—	—	—	—	—	24	
25	Den norske Postorganisasjon	1	546	1	546	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	
26	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	18	529	1	8	2	52	4	258	3	32	1	27	—	—	7	152	27	
28	Skolenes Landsforbund	3	156	1	90	1	41	—	—	—	—	—	—	—	—	1	25	28	
29	Sosionomforbundet	1	135	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	29	
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	440	1	440	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	
31	Den norske Teleorganisasjon	1	228	1	228	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31	
32	Tjenestemannslaget	3)12	878	—	—	2	169	1	244	—	—	—	—	1	9	8	456	32	
33	Transportarbeiderforbundet	4	390	2	343	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	47	33	
34	Treindustriarbeiderforbundet	8	253	2	138	1	19	1	36	3	49	1	11	—	—	—	—	34	
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	
Til sammen		231	40 083	51	15 176	22	5 144	30	5 349	21	1 836	10	1 535	11	2 023	86	9 020		

1) Omfatter medlemmer i Buskerud, Akershus og Telemark

2) Omfatter medlemmer i Buskerud, Telemark og Vestfold

3) 12 underavdelinger med 878 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	VESTFOLD																		Øvrige komm. tils.
		Fylket		Holme- strand		Horten		Larvik		Sande- fjord		Stavern		Tønsberg		Svelvik				
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.			
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	20	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	1	17	—	—	—	—	
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	6	559	—	—	—	1	218	1	131	1	85	—	—	1	50	—	—	2	75
3	Arbeidsmandsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Barnevernspedagogforbundet	1	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	44	—	—	—	
5	Befalsforbundet	4	188	—	—	—	1	102	—	—	—	—	1	56	2	30	—	—	—	
6	Bekledningsarbeiderforbundet	7	716	—	—	—	2	21	1	60	1	71	—	—	2	476	1	88	—	
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	14	2 949	—	—	—	1	165	4	1 025	2	706	1	217	2	657	2	101	2	78
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	7	732	1	27	1	53	1	54	1	165	—	—	2	421	1	12	—	—	
9	Fengselstjenestemannsforbundet	2	97	—	—	—	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	89	
10	Grafisk Forbund	5	486	—	—	—	1	56	1	91	1	56	—	—	1	260	—	—	1	23
11	Gullsmedarbeiderforbundet	2	203	—	—	—	—	—	—	—	1	7	—	—	1	196	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	6	1 118	1	111	2	309	1	223	1	159	—	—	—	1	316	—	—	—	—
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	4	409	—	—	—	1	19	1	98	1	169	—	—	1	123	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	8 242	1	1 131	1	2 256	1	934	1	1 478	1	84	1	2 135	1	148	1	76	
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	12	1 428	2	95	1	16	3	161	1	889	1	33	1	41	—	—	3	193	
17	Kommuneforbundet	19	5 528	2	527	1	696	2	772	2	946	1	49	1	1 083	1	141	9	1 314	
18	Lensmannsetatsens Landslag	1	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31	
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	1	22	—	—	—	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjernisk Fagforb.	1	18	—	—	—	1	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmidl.arb.forb.	8	655	1	8	—	—	—	1	238	2	54	—	—	3	304	—	—	1	51
23	Papirindustriarbeiderforbundet	2	308	—	—	—	—	—	1	115	—	—	—	—	—	—	—	—	1	193
24	Postforbundet	1	321	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	321	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	369	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	369	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	1	601	—	—	—	—	—	—	1	601	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	3	214	—	—	—	—	—	1	198	—	—	—	—	—	—	—	—	2	16
28	Skolenes Landsforbund	1	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	68
29	Sosionomforbundet	1	118	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	118
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	404	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	404	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1	684	—	—	—	1	168	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	516
33	Transportarbeiderforbundet	8	253	2	14	1	27	2	79	1	10	—	—	—	2	123	—	—	—	—
34	Treindustriarbeiderforbundet	3	173	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	24	1	139
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		140	26958	11	1 923	18	4 154	22	4 182	17	5 396	5	439	26	7 370	7	514	34	2 980	

1) 8 underavdelinger med 684 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	TELEMARK													
		Fylket		Not- odden		Pors- grunn		Skien		Kragere		Tinn		Øvrige komm. tills.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	43	—	—	—	—	1	40	—	—	1	3	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	12	1 487	2	113	3	853	2	183	1	60	2	170	2	108
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 409	—	—	1	1 409	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1	23	—	—	—	—	1	23	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Bekleddningsarbeiderforbundet	5	219	1	34	—	—	1	81	—	—	1	78	2	26
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	14	1 961	3	187	—	—	2	1 161	1	53	1	61	7	499
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	21	1 017	3	57	5	484	2	124	1	49	2	89	8	214
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	22	—	—	—	—	1	22	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	6	382	1	11	1	61	1	167	1	69	1	5	1	69
11	Gullsmedarbeiderforbundet	1	40	—	—	—	—	—	—	1	40	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	9	1 912	1	139	2	905	1	527	1	62	1	170	3	109
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	4	506	1	104	1	170	1	194	—	—	1	37	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	7	2 770	—	—	2	993	1	615	2	506	—	—	2	657
15	Jernbaneforbundet	1	46	—	—	—	—	—	—	—	—	1	46	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	16	7 025	4	1 193	6	4 783	3	287	1	45	2	717	—	—
17	Kommuneforbundet	16	6 883	1	483	1	1 392	4	2 544	1	379	1	435	8	1 650
18	Lensmannsetats Landslag	1	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	40
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	1	18	—	—	—	—	1	18	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	2	675	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	675
22	Nærings- og Nyteelsesmiddelarbeiderforbundet	11	546	3	25	3	100	2	400	—	—	—	—	3	21
23	Papirindustriarbeiderforbundet	6	1 058	—	—	—	—	3	883	3	175	—	—	—	—
24	Postforbundet	3	356	1	106	1	55	1	195	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	419	—	—	—	—	1	419	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	2	241	—	—	1	239	—	—	1	2	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	19	318	1	12	—	—	1	91	2	3	1	26	14	186
28	Skolenes Landsforbund	4	89	—	—	1	45	—	—	—	—	—	—	3	44
29	Sosionomforbundet	1	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	96
30	Tele Tjeneste Forbundet	2	357	—	—	—	—	1	239	—	—	—	—	1	118
31	Den norske Teleorganisasjon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1)10	605	1	25	—	—	1	13	—	—	—	—	8	567
33	Transportarbeiderforbundet	9	585	—	—	3	165	2	329	1	21	1	8	2	62
34	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Tilsammen	189	31 147	23	2 489	31	11 654	34	8 555	17	1 463	16	1 845	68	5 141

1) 9 underavdelinger med 592 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	AUST-AGDER													
		Fylket		Arendal		Grimstad		Risør		Lillesand		Tvedestrand		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	4	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	5	221	1	86	—	—	1	22	1	46	—	—	2	67
3	Arbeidsmandsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernspedagogforbundet	1	7	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	1	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	34
6	Beklekningsarbeiderforbundet	3	187	—	—	—	—	1	35	—	—	1	17	1	115
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	5	535	3	457	1	47	—	—	1	31	—	—	—	—
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	4	501	2	433	—	—	—	—	—	—	—	—	2	68
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	25	1	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	1	58	1	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	1	48	1	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	5	362	1	220	1	52	—	—	1	23	1	34	1	33
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	1	97	1	97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	6	2 391	1	1 317	1	441	1	440	1	51	1	122	1	20
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	6	822	1	86	—	—	1	5	1	149	1	11	2	571
17	Kommuneforbundet	9	2 444	1	381	1	272	1	280	1	212	1	125	4	1 174
18	Lensmannsetats Landslag	1	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	34
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	4	123	2	94	2	29	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Papirindustriarbeiderforbundet	3	190	—	—	—	—	1	54	—	—	1	41	1	95
24	Postforbundet	1	133	1	133	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	139	1	139	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	2	61	1	58	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	11	135	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	10	129
28	Skolens Landsforbund	1	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	58
29	Sosionomforbundet	1	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	57
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	231	1	231	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1) 6	307	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	307
33	Transportarbeiderforbundet	5	390	2	330	—	—	1	13	1	5	—	—	1	42
34	Treindustriarbeiderforbundet	2	28	1	13	—	—	1	15	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Sverneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	89	9 602	24	4 213	7	847	10	871	7	517	6	350	35	2 804

1) 5 underavdelinger med 293 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	VEST-AGDER													
		Fylket		Farsund		Flekkfjord		Kr.sand		Mandal		Vennesla		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	12	—	—	—	—	1	12	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	3	413	—	—	—	—	1	303	1	69	—	—	1	41
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 697	—	—	—	—	1	1 697	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernspedagogforbundet	1	31	—	—	—	—	1	31	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	3	154	1	13	—	—	2	141	—	—	—	—	—	—
6	Bekledningsarbeiderforbundet	8	595	—	—	4	82	3	426	1	87	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	8	1 516	1	73	1	25	2	991	1	107	2	247	1	73
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	6	789	1	285	—	—	2	413	1	41	1	3	1	47
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	19	—	—	—	—	1	19	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	4	257	1	17	1	33	1	190	1	17	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	6	791	1	25	1	48	1	520	1	96	1	68	1	34
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	2	413	—	—	—	—	1	370	1	43	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	7	3 242	1	77	1	281	2	1 739	1	955	—	—	2	190
15	Jernbaneforbundet	1)12	511	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	511
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	2 200	1	491	—	—	5	1 448	—	—	—	—	3	261
17	Kommuneforbundet	15	3 905	1	189	1	367	7	2 289	1	498	1	254	4	308
18	Lensmannsetats Landslag	1)1	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	30
19	Lokomotivmannsforbundet	1	112	—	—	—	—	1	112	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	1	53	—	—	—	—	1	53	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	10	632	1	25	2	47	4	538	1	11	—	—	2	11
23	Papirindustriarbeiderforbundet	1	753	—	—	—	—	—	—	—	—	1	753	—	—
24	Postforbundet	2	308	—	—	1	37	1	271	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	346	—	—	—	—	1	346	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	2	1 354	1	26	—	—	1	1 328	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	2	22	—	—	—	—	1	14	—	—	—	—	1	8
28	Skolenes Landsforbund	2	68	—	—	—	—	1	14	—	—	—	—	1	54
29	Sosionomforbundet	1	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	66
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	286	—	—	—	—	1	286	—	—	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	1	331	—	—	—	—	1	331	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	2)9	659	1	54	—	—	4	389	—	—	—	—	4	216
33	Transportarbeiderforbundet	4	342	—	—	—	—	2	298	—	—	—	—	2	44
34	Treindustriarbeiderforbundet	5	80	1	12	1	24	2	42	1	2	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		131	21 987	12	1 287	13	944	52	14 611	11	1 926	6	1 325	37	1 894

1) Omfatter medlemmer i Aust- og Vest-Agder og Telemark

2) 9 underavdelinger med 659 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	ROGALAND															
		Fylket		Elger-sund		Hauge-sund		Sandnes		Stav-anger		Karmøy		Sauda		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	30	—	—	—	—	—	—	1	28	1	4	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	9	970	1	80	1	23	1	126	1	474	—	—	1	41	4	226
3	Arbeidsmandsforbundet	3	3 849	—	—	—	—	—	—	1	2 960	—	—	—	—	2	889
4	Barnevernpedagogforbundet	1	118	—	—	—	—	—	—	1	118	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	1	125	—	—	—	—	—	—	1	125	—	—	—	—	—	—
6	Bekledningsarbeiderforbundet	5	1 107	—	—	—	—	1	762	—	—	1	26	—	—	3	319
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	13	4 093	1	178	2	564	1	888	4	2 009	—	—	1	28	4	428
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	7	1 503	—	—	1	213	—	—	4	1 106	1	133	1	51	—	—
9	Fengselstjenestemannsforbundet	2	106	—	—	—	—	—	—	1	34	—	—	—	—	1	72
10	Grafisk Forbund	2	1 015	—	—	1	127	—	—	1	888	—	—	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	7	2 797	1	140	1	390	—	—	1	1 980	—	—	1	40	3	247
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	3	657	—	—	1	164	—	—	1	457	—	—	1	36	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	11	9 543	1	409	1	1 795	1	1 352	1	3 954	1	187	1	60	5	1 786
15	Jernbaneforbundet	14	661	—	—	1	82	—	—	—	—	—	—	—	—	13	579
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	2 954	1	172	—	—	1	192	2	347	3	1 406	1	805	1	32
17	Kommuneforbundet	43	9 067	2	330	6	1 203	2	1 215	13	3 776	1	518	1	227	18	1 798
18	Lensmannsetatens Landslag	1) 1	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	69
19	Lokomotivmannsforbundet	1	76	—	—	—	—	—	—	1	76	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	1	89	—	—	—	—	—	—	1	89	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	42	2 130	—	—	1	79	3	40	37	1 936	—	—	—	—	1	76
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	17	1 585	2	88	3	235	1	40	6	1 105	1	19	—	—	4	98
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	2	626	—	—	1	173	—	—	1	453	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	2	590	—	—	1	181	—	—	1	409	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	3	3 722	1	1	433	—	—	—	1	3 288	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	2	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	18
28	Skolenes Landsforbund	7	106	—	—	—	—	2	30	1	37	1	18	1	11	2	10
29	Sosionomforbundet	1	199	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	199
30	Tele Tjeneste Forbundet	2	728	—	—	1	265	—	—	1	463	—	—	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	2	354	—	—	1	94	—	—	1	260	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	2) 18	1 398	—	—	—	—	—	—	7	283	—	—	—	—	11	1 115
33	Transportarbeiderforbundet	8	1 068	1	27	2	162	2	149	2	726	1	4	—	—	—	—
34	Treindustriarbeiderforbundet	5	314	1	12	1	15	1	17	1	248	—	—	—	—	1	22
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		246	51 667	12	1 437	27	6 198	16	4 811	94	27 627	11	2 315	9	1 299	77	7 980

1) Omfatter medlemmer i Rogaland, Aust- og Vest-Agder

1) 17 underavdelinger med 1 377 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	HORDALAND																	
		Fylket		Bergen		Kvam		Kvinherad		Odda		Stord		Vaksdal		Voss		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	32	1	28	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	6	892	1	573	—	—	—	1	18	—	—	1	126	2	59	—	—	1
3	Arbeidsmandsforbundet	1	3 292	1	3 292	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1	73	1	73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	4	337	3	319	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	18	—	—
6	Bekleddningsarbeiderforbundet	24	3 490	7	1 957	2	21	1	16	1	48	—	—	1	780	—	—	12	668
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	13	4 598	8	3 907	1	34	—	—	1	33	1	339	—	—	1	176	1	109
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	15	3 002	2	2 037	1	41	1	30	3	175	2	451	1	18	1	70	4	180
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1) 1	59	1	59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	3	1 026	1	1 006	—	—	—	—	1	15	—	—	—	—	1	5	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	4	228	2	173	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	17	38
12	Handel og Kontor i Norge	14	4 722	3	3 970	1	67	1	42	1	160	1	53	2	95	1	223	4	112
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	5	1 612	3	1 512	—	—	—	—	1	44	—	—	—	—	1	56	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	20	10 564	6	7 383	2	179	2	437	1	106	1	1 588	—	—	1	203	7	688
15	Jernbaneforbundet	1) 15	1 060	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	1 060
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	14	3 218	2	552	1	469	1	454	3	1 315	—	—	1	10	1	7	5	411
17	Kommuneforbundet	5 1	14 829	26	10 610	1	180	2	478	1	482	1	272	1	163	1	414	18	2 230
18	Lensmannsetatens Landslag	1	130	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	130
19	Lokomotivmannsforbundet	2) 1	166	1	166	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	1	198	1	198	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	4	121	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	87
22	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forb.	27	2 297	9	1 594	—	—	1	56	—	—	1	16	1	141	3	130	12	360
23	Papirindustriarbeiderforbundet	1	66	1	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	1	1 205	1	1 205	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	1 027	1	1 027	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	2	2 326	1	2 316	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	4	41	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	38
28	Skolenes Landsforbund	4	304	3	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	233
29	Sosionomforbundet	1	256	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	256
30	Tele Tjeneste Forbundet	2	1 211	1	1 110	—	—	—	—	—	—	1	101	—	—	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	1	266	1	266	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	3) 23	2 943	16	2 244	—	—	—	—	—	—	2	44	—	—	1	97	4	558
33	Transportarbeiderforbundet	5	1 804	2	1 760	—	—	—	—	—	—	1	14	—	—	1	9	1	21
34	Treindustriarbeiderforbundet	9	539	3	312	—	—	—	—	1	29	—	—	2	35	—	—	3	163
35	Urmaker Svenneforbundet	1	9	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		282	67 943	114	49 810	9	991	10	1 531	15	2 413	12	3 004	11	1 301	15	1 425	96	7 468

1) Omfatter medlemmer i Hordaland og Sogn og Fjordane.

2) Omfatter medlemmer i Hordaland, Sogn og Fjordane og Buskerud.

3) 21 underavdelinger med 2 385 medlemmer.

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpenr.	Forbund	SOGN OG FJORDANE															
		Fylket		Flora		Førde		Høy- anger		Sogndal		Vågsøy		Årdal		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	14	1	6	—	—	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	6	408	1	6	1	19	1	78	—	—	—	—	1	225	2	80
3	Arbeidsmandsforbundet	1	1 204	—	—	1	1 204	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Bekleddingsarbeiderforbundet	8	252	—	—	1	47	—	—	—	—	1	1	—	—	6	204
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	12	615	1	95	1	122	1	16	1	44	1	32	1	65	6	241
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	13	406	1	46	1	72	1	32	1	13	1	19	1	68	7	156
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	1	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	60
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	11	962	1	101	1	247	1	92	1	169	1	49	1	172	5	132
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	2	55	—	—	—	—	—	—	1	15	—	—	—	1	40	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	14	2 030	1	529	1	355	—	—	—	—	1	62	1	57	10	1 027
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	2 564	1	23	1	12	2	804	—	—	1	70	2	1 597	2	58
17	Kommuneforbundet	29	3 186	1	398	2	293	2	316	2	174	1	188	1	299	20	1 518
18	Lensmannsetatsens Landslag	1	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	31
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	18	787	1	74	2	68	1	5	2	108	2	212	—	—	10	320
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	334	—	—	1	334	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	5	90	—	—	1	8	—	—	1	40	—	—	—	—	3	42
28	Skolenes Landsforbund	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	16
29	Sosionomforbundet	1	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	407	—	—	1	407	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	1	83	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	83
32	Tjenestemannslaget	7	241	—	—	—	—	—	—	1	19	—	—	—	—	6	222
33	Transportarbeiderforbundet	3	398	1	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	365
34	Treindustriarbeiderforbundet	5	105	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7	—	—	4	98
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		152	14 298	10	1 311	15	3 188	10	1 351	10	582	10	640	9	2 523	88	4 703

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	MØRE OG ROMSDAL															
		Fylket		Kristian-sund		Molde		Ålesund		Rauma		Sunndal		Volda		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	4	50	1	20	1	13	1	12	—	—	1	5	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	7	565	1	70	1	43	1	86	—	—	1	151	—	—	3	215
3	Arbeidsmandsforbundet	1	2 134	—	—	1	2 134	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1	66	—	—	1	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	1	9	—	—	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Beklekningsarbeiderforbundet	14	1 404	1	164	1	377	2	520	1	37	—	—	1	22	8	284
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	14	1 742	1	311	2	344	1	361	1	236	1	69	1	59	7	362
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	16	1 377	1	218	1	255	1	354	1	32	2	242	1	54	9	222
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	22
10	Grafisk Forbund	4	248	1	61	1	47	1	127	—	—	1	13	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	1	5	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	12	2 154	1	455	1	333	1	739	1	19	2	188	1	115	5	305
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	4	374	1	113	1	108	1	117	—	—	1	36	—	—	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	25	5 254	1	849	4	989	1	681	—	—	1	52	1	169	17	2 514
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	12	1 747	1	172	1	27	1	185	1	59	1	1 091	—	—	7	213
17	Kommuneforbundet	40	7 056	5	1 057	6	1 241	4	1 445	1	105	1	308	1	75	22	2 825
18	Lensmannsetatsens Landslag	1	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	100
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nyttelesmiddelarbeiderforbundet	24	1 111	3	211	3	163	4	292	1	10	1	25	—	—	12	410
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	3	520	1	153	1	122	1	245	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	3	612	—	—	2	310	1	302	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	2	1 286	—	—	—	—	1	1 261	—	—	—	—	—	—	1	25
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	7	70	—	—	1	6	—	—	1	6	—	—	—	—	5	58
28	Skolenes Landsforbund	2	70	1	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	41
29	Sosionomforbundet	1	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	106
30	Tele Tjeneste Forbundet	3	530	1	124	1	157	1	249	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	1	149	1	149	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	1)18	779	2	63	2	52	1	20	1	27	—	—	1	43	11	574
33	Transportarbeiderforbundet	12	1 166	3	293	2	150	3	525	—	—	1	72	1	34	2	92
34	Treindustriarbeiderforbundet	23	1 492	1	2	5	204	—	—	1	9	—	—	1	27	15	1 250
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	257	32 198	29	4 519	40	7 150	27	7 521	10	540	14	2 252	9	598	128	9 618

1) 18 underavdelinger med 779 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	SØR-TRØNDELAG													
		Fylket		Tr.helm		Oppdal		Orkdal		Røros		Ørland		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	39	1	33	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	6	648	1	444	—	—	1	25	1	15	—	—	3	164
3	Arbeidsmandsforbundet	2	3 010	1	2 716	—	—	—	—	—	—	—	—	1	294
4	Barnevernspedagogforbundet	1	62	1	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	4	212	2	91	—	—	—	—	—	—	1	110	1	11
6	Bekledningsarbeiderforbundet	3	344	1	299	—	—	—	—	1	29	—	—	1	16
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	18	3 712	6	2 588	1	59	1	204	1	199	1	47	8	615
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	17	1 854	3	1 388	1	22	1	23	1	41	1	49	10	331
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1) 1	74	1	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	3	795	1	708	—	—	1	74	1	13	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	2	26	2	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	14	5 474	2	4 434	1	92	1	208	1	158	1	110	8	472
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	6	1 368	3	1 164	1	63	—	—	1	112	—	—	1	29
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	4 359	2	3 624	—	—	—	—	1	174	1	70	4	491
15	Jernbaneforbundet	1) 15	2 275	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	2 275
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	7	1 070	1	447	—	—	1	365	—	—	—	—	5	258
17	Kommuneforbundet	36	10 972	20	7 135	1	148	1	472	1	202	1	548	12	2 467
18	Lensmannsetatsens Landslag	1	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	52
19	Lokomotivmannsforbundet	2) 1	393	1	393	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	1	185	1	185	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	1	22	1	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	25	2 038	8	1 711	1	27	1	4	1	9	—	—	14	287
23	Papirindustriarbeiderforbundet	1	536	1	536	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	1	1 015	1	1 015	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	1	791	1	791	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Sjømannsforbundet	1	671	1	671	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	20	442	1	31	1	11	—	—	1	82	1	9	16	309
28	Skolenes Landsforbund	5	221	1	180	—	—	—	—	1	12	—	—	3	29
29	Sosionomforbundet	1	241	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	241
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	795	1	795	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Den norske Teleorganisasjon	1	285	1	285	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	3) 25	3 206	19	2 225	—	—	—	—	—	—	1	140	5	841
33	Transportarbeiderforbundet	4	1 522	2	1 418	—	—	—	—	—	—	—	—	2	104
34	Treindustriarbeiderforbundet	5	78	1	21	1	13	—	—	—	—	—	—	3	44
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		240	48 767	89	35 492	8	435	8	1 375	13	1 062	8	1 083	114	9 330

1) Omfatter medlemmer i Sør- og Nord-Trøndelag

2) Omfatter medlemmer i Sør- og Nord-Trøndelag og Nordland

3) 22 underavdelinger med 2 228 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	NORD-TRØNDELAG															
		Fylket		Namsos		Steinkjer		Levanger		Stjørdal		Verdal		Øvrige komm. tils.			
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	24	1	18	—	—	—	—	1	6	—	—	—	—		
2	Forb. for Arb.l.ed. og Tekn. Funksj.	5	245	1	16	1	31	1	94	—	—	—	—	2	104		
3	Arbeidsmandsforbundet	3	2 127	—	—	1	1 579	—	—	—	—	—	—	2	548		
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
5	Befalsforbundet	3	130	—	—	1	44	1	8	1	78	—	—	—	—		
6	Bekledningsarbeiderforbundet	3	63	2	63	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10		
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	18	2 272	3	539	2	427	2	189	1	314	3	468	7	335		
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	7	865	1	203	1	415	1	19	1	42	1	125	2	61		
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	11	—	—	—	—	—	—	—	—	1	11	—	—		
10	Grafisk Forbund	3	128	1	42	1	67	1	19	—	—	—	—	—	—		
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
12	Handel og Kontor i Norge	11	1 818	1	291	1	406	1	251	1	254	1	358	6	258		
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	5	362	1	63	1	135	1	35	1	100	1	39	—	—		
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	8	2 045	1	244	1	267	1	862	1	375	—	—	4	297		
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	8	656	2	36	1	10	1	36	1	132	—	—	3	442		
17	Kommuneforbundet	18	4 570	2	843	1	506	2	801	1	454	1	361	11	1 606		
18	Lensmannsetatsens Landslag	1	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	44		
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
22	Nærings- og Nyttelsesmiddearbeiderforbundet	15	748	3	162	3	194	2	84	1	37	2	92	4	179		
23	Papirindustriarbeiderforbundet	4	838	—	—	1	54	1	541	—	—	—	—	2	243		
24	Postforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
25	Den norske Postorganisasjon	1	248	—	—	1	248	—	—	—	—	—	—	—	—		
26	Sjømannsforbundet	1	71	1	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	32	698	1	68	4	72	2	31	1	76	3	92	21	359		
28	Skolenes Landsforbund	4	79	1	22	1	31	—	—	—	—	1	22	1	4		
29	Sosionomforbundet	1	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	71		
30	Tele Tjeneste Forbundet	1	322	—	—	1	322	—	—	—	—	—	—	—	—		
31	Den norske Teleorganisasjon	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
32	Tjenestemannslaget	1) 10	687	—	—	2	114	3	111	1	157	—	—	4	305		
33	Transportarbeiderforbundet	8	191	2	40	2	89	1	12	1	19	—	—	2	31		
34	Treindustriarbeiderforbundet	2	65	—	—	1	47	1	18	—	—	—	—	—	—		
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Til sammen		175	19 378	24	2 701	28	5 058	22	3 111	13	2 044	14	1 568	74	4 896		

1) 9 underavdelinger med 675 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.)

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	NORDLAND																		Øvrige komm. tils.	
		Fylket		Bodø		Narvik		Andøy		Brønnøy		Fauske		Rana		Vefsn		Vågan			
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1	Arbeiderpartiets Presseforbund . . .	4	66	1	21	1	17	—	—	—	—	—	—	1	13	1	15	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj. .	12	828	1	42	1	83	—	—	—	—	—	1	7	1	343	1	67	1	23	6
3	Arbeidsmandsforbundet	5	4 789	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	613	3	4 077	—	—	—	—	1
4	Barnevernspedagogforbundet	1	16	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	7	554	1	400	2	27	1	82	—	—	—	—	—	—	1	15	—	—	2	30
6	Bekledningsarbeiderforbundet	7	206	—	—	1	31	—	—	—	—	—	—	1	9	1	138	—	—	4	28
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet .	20	2 114	2	546	1	95	1	22	1	28	1	144	1	280	3	237	—	—	10	762
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb. . .	22	1 371	2	214	1	128	1	12	1	27	2	131	1	166	3	174	—	—	11	519
9	Fengselstjenestemannsforbundet . . .	1	16	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	7	228	1	83	1	39	—	—	1	11	—	—	1	29	1	27	1	22	1	17
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	26	3 467	1	723	1	339	1	58	2	143	2	276	1	662	1	312	1	103	16	851
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb. .	11	1 048	1	254	1	164	1	20	1	35	1	118	1	203	1	96	1	65	3	93
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet . . .	20	5 475	1	451	2	275	1	79	1	6	1	84	1	3 400	1	101	1	107	11	972
15	Jernbaneforbundet	13	385	—	—	1	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	336
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund. . .	16	2 361	1	46	1	5	—	—	1	4	—	—	1	292	1	789	2	46	9	1 179
17	Kommuneforbundet	46	9 739	3	1 166	3	1 123	1	208	—	—	1	521	3	806	2	541	1	303	32	5 071
18	Lensmannsetats Landslag	2	109	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	109
19	Lokomotivmannsforbundet	2	97	—	—	2	97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrolkj. Fagforb. . .	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
22	Nærings- og Nytelsesmidl. arb. forb. .	34	1 700	1	234	1	69	2	81	3	70	1	11	1	66	1	113	3	91	21	965
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	3	638	1	339	1	81	—	—	—	—	—	—	1	218	—	—	—	—	—	—
25	Den norske Postorganisasjon	4	854	1	271	1	111	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	472
26	Sjømannsforbundet	6	565	1	179	1	175	—	—	1	75	—	—	—	—	—	—	—	—	3	136
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	11	225	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9	1	7	—	—	9	209
28	Skolenes Landsforbund	6	179	1	36	1	37	—	—	—	—	—	—	1	56	1	31	—	—	2	19
29	Sosionomforbundet	1	155	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	155
30	Tele Tjeneste Forbundet	3	636	1	251	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	385
31	Den norske Teleorganisasjon	3	309	1	88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	221
32	Tjenestemannslaget	1)37	2 406	10	796	5	433	1	190	—	—	2	63	—	—	1	40	—	—	18	884
33	Transportarbeiderforbundet	19	1 318	2	139	3	724	1	7	2	37	1	121	2	116	1	12	1	19	6	143
34	Treindustriarbeiderforbundet	2	11	1	6	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		352	41 868	37	6 317	33	4 107	11	759	14	436	14	2 089	22	10 745	22	2 715	12	779	187	13 921

1) 35 underavdelinger med 2 278 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	TROMS															
		Fylket		Harstad		Tromsø		Bardu		Lenvik		Målselv		Øvrige komm. tils.			
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.		
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	1	40	—	—	1	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	5	220	1	46	1	38	—	—	1	45	—	—	2	91	—	
3	Arbeidsmandsforbundet	2	1 352	—	—	1	1 227	—	—	—	—	—	—	1	125	—	
4	Barnevernpedagogforbundet	1	20	1	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	Befalsforbundet	8	446	2	150	1	67	1	88	—	—	3	118	1	23	—	
6	Bekledningsarbeiderforbundet	3	158	—	—	1	6	—	—	1	144	—	—	1	8	—	
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	7	1 157	1	216	1	643	1	50	1	75	—	—	3	173	—	
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	8	730	2	226	3	365	1	91	—	—	—	—	2	48	—	
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	16	—	—	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	Grafisk Forbund	3	158	1	34	1	102	1	22	—	—	—	—	—	—	—	
11	Gullsmedarbeiderforbundet	2	11	—	—	1	8	—	—	1	3	—	—	—	—	—	
12	Handel og Kontor i Norge	8	1 983	1	472	1	915	1	124	1	220	1	80	3	172	—	
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	2	441	1	172	1	269	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	9	1 479	1	760	1	412	2	98	1	44	—	—	4	165	—	
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	9	307	2	82	2	40	—	—	1	103	—	—	4	82	—	
17	Kommuneforbundet	34	6 094	3	907	6	2 193	1	111	1	281	1	189	22	2 413	—	
18	Lensmannsetats Landslag	1	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	58	—	
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
20	Musikerforbundet	2	62	1	34	1	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	1	14	1	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
22	Nærings- og Nyltesesmiddelarbeiderforbundet	24	1 209	4	263	2	443	—	—	2	60	1	11	15	432	—	
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
24	Postforbundet	2	402	1	82	1	320	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
25	Den norske Postorganisasjon	3	524	1	115	1	262	—	—	1	147	—	—	—	—	—	
26	Sjemannsforbundet	1	1 482	—	—	1	1 482	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	2	14	—	—	—	—	—	—	—	—	1	9	1	5	—	
28	Skolenes Landsforbund	6	142	1	43	1	42	1	28	—	—	—	—	3	29	—	
29	Sosionomforbundet	1	116	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	116	—	
30	Tele Tjeneste Forbundet	2	609	1	255	1	354	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
31	Den norske Teleorganisasjon	1	57	—	—	1	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
32	Tjenestemannslaget	1)21	1 968	3	285	7	628	2	509	1	21	1	68	7	457	—	
33	Transportarbeiderforbundet	4	345	1	73	2	125	—	—	—	—	—	—	1	147	—	
34	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tilsammen		174	21 614	30	4 249	41	10 082	11	1 121	12	1 143	8	475	72	4 544	—	

1) 20 underavdelinger med 1 635 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpnr.	Forbund	FINNMARK															
		Fylket		Hammerfest		Vadsø		Varde		Alta		Nordkapp		Ser-Varanger		Øvrige komm. tils.	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	2	33	1	19	1	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	10	334	1	70	1	30	1	12	2	20	1	24	1	98	3	80
3	Arbeidsmandsforbundet	2	2 198	—	—	—	—	—	—	1	1 062	—	—	1	1 136	—	—
4	Barnevernpedagogforbundet	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—
5	Befalsforbundet	6	93	—	—	—	—	1	5	1	12	1	11	1	16	2	49
6	Bekleddningsarbeiderforbundet	2	51	—	—	—	—	—	—	1	39	1	12	—	—	—	—
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	6	355	1	127	1	12	1	17	1	144	—	—	2	55	—	—
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	7	365	1	64	1	107	—	—	1	74	1	41	1	34	2	45
9	Fengselstjenestemannsforbundet	1	12	—	—	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Grafisk Forbund	2	71	1	30	1	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Gullsmedarbeiderforbundet	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	7
12	Handel og Kontor i Norge	12	946	1	242	1	82	1	42	1	197	1	38	1	193	6	152
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	6	236	1	73	1	18	1	7	1	78	1	22	1	38	—	—
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	5	396	1	172	1	74	—	—	1	94	—	—	—	—	2	56
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	5	169	1	9	1	81	—	—	1	6	—	—	—	—	2	73
17	Kommuneforbundet	23	3 640	2	612	2	353	1	307	2	481	1	184	2	486	13	1 217
18	Lensmannsetatsens Landslag	2	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	85
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	28	2 104	3	461	2	102	1	153	1	106	3	231	2	55	16	996
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	1	161	1	161	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Den norske Postorganisasjon	2	304	1	185	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	119
27	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Skog- og Landarbeiderforbundet	2	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	33	1	7
29	Skolenes Landsforbund	8	164	1	9	1	25	1	48	1	11	—	—	1	16	3	55
30	Sosionomforbundet	1	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	62
31	Tele Tjeneste Forbundet	2	272	1	170	1	102	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Den norske Teleorganisasjon	1	91	1	91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Tjenestemannslaget	1)20	1 064	1	7	2	127	1	80	2	76	1	21	3	78	10	675
32	Transportarbeiderforbundet	8	389	1	65	1	21	1	14	1	5	—	—	3	279	1	5
34	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		166	13 652	21	2 567	19	1 201	10	685	18	2 405	11	584	21	2 527	66	3 683

1) 19 underavdelinger med 1 049 medlemmer

Tabell V, 1983 (forts.).

Medlemstallet geografisk fordelt.

Løpenr.	Forbund	DIVERSE									
		Svalbard og Jan Mayen		Utlandet		Landsomf. avdelinger		Direkte medl.		Riket	
		avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.	avd.	medl.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	—	—	12	39	825	
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	—	—	—	—	1	12	140	134	14 150	
3	Arbeidsmandsforbundet	1	565	—	—	—	—	8	90	38 021	
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	—	—	—	17	906	
5	Befalsforbundet	—	—	—	—	—	—	340	74	3 872	
6	Bekledningsarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	312	137	14 690	
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	1	78	5	312	54 195	
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet	—	—	—	—	1	464	92	235	24 565	
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	1	27	400	22	1 654	
10	Grafisk Forbund	—	—	—	—	—	—	5	73	13 996	
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	16	21	911	
12	Handel og Kontor i Norge	—	—	—	—	1	56	499	208	57 249	
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	970	77	13 582	
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	22	210	98 914	
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	2	60	8 512	115	22 445	
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	—	—	—	—	—	—	746	208	37 286	
17	Kommuneforbundet	—	—	—	—	—	—	33	560	156 246	
18	Lensmannsetatens Landslag	—	—	—	—	—	—	—	23	1 253	
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	9	1 924	
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	3	276	9	17	1 957	
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	—	—	9	53	3 356	
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	6 998	325	31 493	
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	1 096	46	14 264	
24	Postforbundet	—	—	—	—	—	—	—	35	10 940	
25	Den norske Postorganisasjon	—	—	—	—	—	—	—	27	13 015	
26	Sjemannsforbundet	—	—	5	104	—	—	1 439	90	19 043	
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	100	269	8 995	
28	Skolenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	74	2 518	
29	Sosionomforbundet	—	—	—	5	—	—	592	19	3 832	
30	Tele Tjeneste Forbundet	—	—	—	—	2	288	—	34	12 475	
31	Den norske Teleorganisasjon	—	—	—	—	—	—	385	18	4 053	
32	Tjenestemannslaget	—	—	2	410	1 552	4 545	2 250	451	39 845	
33	Transportarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	178	133	17 139	
34	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	106	109	5 484	
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	1	9	
Til sammen		1	565	7	519	64	5 806	—	23 274	4 145	746 101

1) 15 underavdelinger med 437 medlemmer

2) 384 underavdelinger med 30 908 medlemmer

3) 384 underavdelinger med 30.908 medlemmer.

Løpennr.	Forbund	5. OPPLAND				6. BUSKERUD				7. VESTFOLD				8. TELEMARK			
		Antall medlemmer		Kv. med. l % av med. l alt		Antall medlemmer		Kv. med. l % av med. l alt		Antall medlemmer		Kv. med. l % av med. l alt		Antall medlemmer		Kv. med. l % av med. l alt	
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
				M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	57	53	4	7,0	37	31	6	16,2	20	18	4	20,0	43	38	5	11,6
2	Forb. for Arb.l ed. og Tekn. Funksj.	575	566	9	1,6	970	917	53	5,5	559	521	38	6,8	1 487	1 429	58	3,9
3	Arbeidsmandsforbundet	1 770	1 491	279	15,8	1 147	732	415	36,2	—	—	—	—	1 409	837	572	40,8
4	Barnevernspedagogforbundet	21	7	14	66,7	34	9	25	73,5	44	26	18	40,9	23	5	18	78,3
5	Befalsforbundet	69	69	—	—	99	99	—	—	188	183	5	2,7	—	—	—	—
6	Bekleidningsarbeiderforbundet	1 078	254	824	76,4	606	167	439	72,4	716	311	405	56,6	219	35	184	84,0
7	Byggningsindustriarbeiderforbundet	2 881	2 844	37	1,3	2 976	2 814	162	5,4	2 949	2 868	81	2,7	1 961	1 925	36	1,8
8	Elektriker- og Kraftsl.forbundet	1 072	1 062	10	0,9	1 525	1 513	12	0,8	732	728	4	0,5	1 017	1 009	8	0,8
9	Fengselstjenestemannsforbundet	11	11	—	—	37	30	7	18,9	97	85	12	12,4	22	21	1	4,5
10	Grafisk Forbund	473	340	133	28,1	1 159	810	349	30,1	486	317	169	34,8	382	256	126	33,0
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	8	7	1	12,5	203	154	49	24,1	40	40	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	2 469	896	1 573	63,7	2 266	522	1 744	77,0	1 118	234	884	79,1	1 912	592	1 320	69,0
13	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	414	56	358	86,5	428	70	358	83,6	409	53	356	87,0	505	40	465	92,1
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	4 402	3 633	769	17,5	7 083	5 810	1 273	18,0	8 242	7 615	627	7,8	2 770	2 597	173	6,2
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	2 593	2 593	—	—	—	—	—	—	46	46	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	500	354	146	29,2	2 849	2 173	676	23,7	1 428	1 215	213	14,9	7 025	6 352	673	9,6
17	Kommuneforbundet	6 210	1 594	4 616	74,3	7 896	2 330	5 566	70,5	5 528	1 617	3 911	70,7	6 883	1 710	5 173	75,2
18	Lensmannsetats Landslag	76	70	6	7,9	68	65	3	4,4	31	28	3	9,7	40	37	3	7,5
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	336	336	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	22	22	—	—	18	18	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	18	15	3	16,7	675	575	100	14,8
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.	879	630	249	28,3	571	359	212	37,1	655	376	279	42,6	546	297	249	45,6
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	4 306	2 893	513	15,1	308	295	13	4,2	1 058	978	80	7,7
24	Postforbundet	354	289	65	18,4	434	311	123	28,3	321	239	82	25,5	356	271	85	23,9
25	Den norske Postorganisasjon	—	—	—	—	546	546	—	—	369	369	—	—	419	419	—	—
26	Sjømannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	601	601	—	—	241	241	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	1 278	1 234	44	3,4	529	525	4	0,8	214	202	12	5,6	318	304	14	4,4
28	Skolenes Landisforbund	70	56	14	20,0	156	112	44	28,2	68	52	16	23,5	89	74	15	16,9
29	Sosionomforbundet	111	33	78	70,3	135	41	94	69,6	118	36	82	69,5	96	29	67	69,8
30	Tele Tjeneste Forbundet	537	342	195	36,3	440	344	96	21,8	404	295	109	27,0	357	270	87	24,4
31	Den norske Telegeorganisasjon	107	102	5	4,7	228	190	38	16,7	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	917	439	478	52,1	878	380	498	56,7	684	318	366	53,5	605	272	333	55,0
33	Transportarbeiderforbundet	699	666	33	4,7	390	369	21	5,4	253	238	15	5,9	585	555	30	5,1
34	Treindustriarbeiderforbundet	834	726	108	12,9	253	230	23	9,1	173	148	25	14,5	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	27 864	17 817	10 047	36,1	40 083	27 328	12 755	31,8	26 958	19 177	7 781	28,9	31 147	21 272	9 875	31,7

Tabell VI, 1983 (forts.).

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	9. AUST-AGDER				10. VEST-AGDER				11. ROGALAND				12. HORDALAND			
		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
			M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.	
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	4	4	—	—	12	11	1	8,3	30	26	4	13,3	32	27	5	15,6
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	221	217	4	1,8	413	404	9	2,2	970	920	50	5,2	892	836	56	6,3
3	Arbeidsmandsforbundet	—	—	—	—	1 697	1 307	390	23,0	3 849	2 602	1 247	32,4	3 292	1 941	1 351	41,0
4	Barnevernpedagogforbundet	7	4	3	42,9	31	15	16	51,6	118	29	89	75,4	73	24	49	67,1
5	Befalsforbundet	34	34	—	—	154	154	—	—	125	125	—	—	337	333	4	1,2
6	Bekleidningsarbeiderforbundet	167	76	91	54,5	595	275	320	53,8	1 107	216	891	80,5	3 490	1 002	2 488	71,3
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	535	533	2	0,4	1 516	1 458	58	3,8	4 093	4 026	67	1,6	4 598	4 567	31	0,7
8	Elektriker- og Kraftst.forbundet	501	498	3	0,6	789	789	—	—	1 503	1 484	19	1,3	3 002	2 975	27	0,9
9	Fengselstjenestemannsforbundet	25	25	—	—	19	14	5	26,3	106	96	10	9,4	59	49	10	16,9
10	Grafisk Forbund	58	52	6	10,3	257	176	81	31,5	1 015	800	215	21,2	1 026	815	211	20,6
11	Gullsmedarbeiderforbundet	48	34	14	29,2	—	—	—	—	—	—	—	—	228	181	47	20,6
12	Handel og Kontor i Norge	362	73	289	79,8	791	214	577	72,9	2 797	727	2 070	74,0	4 722	1 178	3 544	75,1
13	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	97	28	69	71,1	413	67	346	83,8	657	122	535	81,4	1 612	371	1 241	77,0
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	2 391	1 684	707	29,6	3 242	3 123	119	3,7	9 543	8 671	872	9,1	10 564	9 912	652	6,2
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	511	511	—	—	661	661	—	—	1 060	1 060	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	822	769	53	6,4	2 200	2 079	121	5,5	2 954	2 427	527	17,8	3 218	2 800	418	13,0
17	Kommuneforbundet	2 444	754	1 690	69,1	3 905	1 229	2 676	68,5	9 067	3 144	5 923	65,3	14 829	5 550	9 279	62,6
18	Lensmannsetats Landslag	34	32	2	5,9	30	25	5	16,7	69	63	6	8,7	130	113	17	13,1
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	112	112	—	—	76	76	—	—	166	166	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	53	46	7	13,2	89	74	15	16,9	198	161	37	18,7
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	2 130	1 662	468	22,0	121	108	13	10,7
22	Nærings- og Nyltelsesmiddelarb.forb.	123	100	23	18,7	632	361	271	42,9	1 585	1 044	541	34,1	2 297	1 552	745	32,4
23	Papirindustriarbeiderforbundet	190	188	2	1,1	753	665	88	11,7	—	—	—	—	66	27	39	59,1
24	Postforbundet	133	109	24	18,0	308	233	75	24,4	626	388	238	38,0	1 205	947	258	21,4
25	Den norske Postorganisasjon	139	139	—	—	346	346	—	—	590	590	—	—	1 027	1 027	—	—
26	Sjemannsforbundet	61	61	—	—	1 354	1 354	—	—	3 722	3 722	—	—	2 326	2 326	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	135	130	5	3,7	22	7	15	68,2	18	14	4	22,2	41	28	13	31,7
28	Skolenes Landsforbund	58	43	15	25,9	68	51	17	25,0	106	81	25	23,6	304	218	86	28,3
29	Sosionomforbundet	57	17	40	70,2	66	20	46	69,7	199	60	139	69,8	256	77	179	69,9
30	Tele Tjeneste Forbundet	231	183	48	20,8	286	217	69	24,1	728	548	180	24,7	1 211	945	266	22,0
31	Den norske Teleorganisasjon	—	—	—	—	331	273	58	17,5	354	294	60	16,9	266	217	49	18,4
32	Tjenestemannslaget	307	157	150	48,9	659	370	289	43,9	1 398	703	695	49,7	2 943	1 367	1 576	53,6
33	Transportarbeiderforbundet	390	371	19	4,9	342	333	9	2,6	1 068	908	160	15,0	1 804	1 784	20	1,1
34	Treindustriarbeiderforbundet	28	24	4	14,3	80	76	4	5,0	314	182	132	42,0	539	456	83	15,4
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9	—	—
Til sammen		9 602	6 339	3 263	34,0	21 987	16 315	5 672	25,8	51 667	36 485	15 182	29,4	67 943	45 149	22 794	33,5

Tabell VI, 1933 (forts.).

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	13. SOGN OG FJORDANE				14. MØRE OG ROMSDAL				15. SØR-TRØNDELAG				16. NORD-TRØNDELAG			
		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
			M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.	
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	14	13	1	7,1	50	44	6	12,0	39	35	4	10,3	24	21	3	12,5
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	408	384	24	5,9	565	531	34	6,0	648	592	56	8,6	245	231	14	5,7
3	Arbeidsmandsforbundet	1 204	1 101	103	8,6	2 134	1 725	409	19,2	3 010	2 072	938	31,2	2 127	1 760	367	17,3
4	Barnevernpedagogforbundet	—	—	—	—	66	19	47	71,2	62	21	41	66,1	—	—	—	—
5	Befalsforbundet	—	—	—	—	9	9	—	—	212	212	—	—	130	130	—	—
6	Bekleidningsarbeiderforbundet	252	86	166	65,9	1 404	332	1 072	76,4	344	66	278	80,8	63	8	55	87,3
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	615	602	13	2,1	1 742	1 710	32	1,8	3 712	3 654	58	1,6	2 272	2 242	30	1,3
8	Elektriker- og Kraftst.forbundet	406	402	4	1,0	1 377	1 354	23	1,7	1 854	1 836	18	1,0	865	857	8	0,9
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—	—	22	18	4	18,2	74	63	11	14,9	11	9	2	18,2
10	Grafisk Forbund	60	45	15	25,0	248	194	54	21,8	795	585	210	26,4	128	88	40	31,3
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	5	3	2	40,0	26	14	12	46,2	—	—	—	—
12	Handel og Kontor i Norge	962	295	667	69,3	2 154	667	1 487	69,0	5 474	1 735	3 739	68,3	1 818	521	1 297	71,3
13	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	55	6	49	89,1	374	51	323	86,4	1 368	202	1 166	85,2	362	25	337	93,1
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	2 030	1 898	132	6,5	5 254	5 005	249	4,7	4 359	4 055	304	7,0	2 045	1 830	215	10,5
15	Jernbaneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	2 275	2 275	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2 564	2 163	401	15,6	1 747	1 440	307	17,6	1 070	864	206	19,3	656	540	116	17,7
17	Kommuneforbundet	3 186	946	2 240	70,3	7 056	2 247	4 809	68,2	10 972	3 904	7 068	64,4	4 570	1 200	3 370	73,7
18	Lensmannsetats Landslag	31	30	1	3,2	100	96	4	4,0	52	49	3	5,8	44	40	4	9,1
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	393	393	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	185	154	31	16,8	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	—	—	—	—	—	—	—	—	22	16	6	27,3	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.	787	410	377	47,9	1 111	634	477	42,9	2 038	1 247	791	38,8	748	533	215	28,7
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	536	443	93	17,4	838	815	23	2,7
24	Postforbundet	—	—	—	—	520	392	128	24,6	1 015	819	196	19,3	—	—	—	—
25	Dennorske Postorganisasjon	334	334	—	—	612	612	—	—	791	791	—	—	248	248	—	—
26	Sjømennsforbundet	—	—	—	—	1 286	1 286	—	—	671	671	—	—	71	71	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	90	76	14	15,6	70	56	14	20,0	442	423	19	4,3	698	675	23	3,3
28	Skolenes Landsforbund	16	12	4	25,0	70	65	5	7,1	221	176	45	20,4	79	61	18	22,8
29	Sosionomforbundet	50	15	35	70,0	106	32	74	69,8	241	73	168	69,7	71	21	50	70,4
30	Tele Tjeneste Forbundet	407	286	121	29,7	530	393	137	25,8	795	538	257	32,3	322	193	129	40,1
31	Den norske Teleorganisasjon	83	73	10	12,0	149	146	3	2,0	265	239	26	9,8	—	—	—	—
32	Tjenestemannslaget	241	134	107	44,4	779	432	347	44,5	3 206	1 401	1 805	56,3	687	340	347	50,5
33	Transportarbeiderforbundet	398	395	3	0,8	1 166	1 092	74	6,3	1 522	1 443	79	5,2	191	180	11	5,8
34	Treindustriarbeiderforbundet	105	88	37	35,2	1 492	1 108	384	25,7	78	70	8	10,3	65	45	20	30,8
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Til sammen	14 298	9 774	4 524	31,6	32 198	21 693	10 505	32,6	48 767	31 131	17 636	36,2	19 378	12 684	6 694	34,5

Tabell VI, 1983 (forts.).

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	17. NORDLAND				18. TROMS				19. FINNMARK			
		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
			M.	Kv.			M.	Kv.			M.	Kv.	
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	66	57	9	13,6	40	37	3	7,5	33	30	3	9,1
2	Forb. for Arb.led. og Tekn. Funksj.	828	808	20	2,4	220	215	5	2,3	334	323	11	3,3
3	Arbeidsmandsforbundet	4 789	3 874	915	19,1	1 352	1 161	191	14,1	2 198	1 900	298	13,6
4	Barnevernpedagogforbundet	16	8	8	50,0	20	7	13	65,0	10	—	10	100,0
5	Befalsforbundet	554	550	4	0,7	446	443	3	0,7	93	93	—	—
6	Bekledningsarbeiderforbundet	206	94	112	54,4	158	66	92	58,2	51	6	45	88,2
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	2 114	2 061	53	2,5	1 157	1 136	21	1,8	355	355	—	—
8	Elektriker- og Kraftst.forbundet	1 371	1 341	30	2,2	730	724	6	0,8	365	344	21	5,8
9	Fengselstjenestemannsforbundet	16	15	1	6,3	16	14	2	12,5	12	12	—	—
10	Grafisk Forbund	228	168	60	26,3	158	124	34	21,5	71	51	20	28,2
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	11	—	11	100,0	7	3	4	57,1
12	Handel og Kontor i Norge	3 467	1 007	2 460	71,0	1 983	699	1 284	64,8	946	221	725	76,6
13	Hotell- og Restaurantarb.forbundet	1 048	88	960	91,6	441	65	376	85,3	236	20	216	91,5
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	5 475	4 929	546	10,0	1 479	1 403	76	5,1	396	354	42	10,6
15	Jernbaneforbundet	385	385	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	2 361	2 170	191	8,1	307	258	49	16,0	169	133	36	21,3
17	Kommuneforbundet	9 739	3 001	6 738	69,2	6 094	2 076	4 018	65,9	3 640	1 145	2 495	68,5
18	Lensmannsetatens Landslag	109	96	14	12,8	58	53	5	8,6	85	78	7	8,2
19	Lokomotivmannsforbundet	97	97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Musikerforbundet	—	—	—	—	62	49	13	21,0	—	—	—	—
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforb.	3	3	—	—	14	7	7	50,0	—	—	—	—
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.	1 700	924	776	45,6	1 209	721	488	40,4	2 104	1 075	1 029	48,9
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Postforbundet	638	453	185	29,0	402	340	62	15,4	161	107	54	33,5
25	Den norske Postorganisasjon	854	854	—	—	524	524	—	—	304	304	—	—
26	Sjømannsforbundet	565	565	—	—	1 482	1 482	—	—	—	—	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	225	182	43	19,1	14	14	—	—	40	40	—	—
28	Skolenes Landsforbund	179	153	26	14,5	142	110	32	22,5	164	102	62	37,8
29	Sosionomforbundet	155	47	108	69,7	116	35	81	69,8	62	19	43	69,4
30	Tele Tjeneste Forbundet	636	460	176	27,7	609	404	205	33,7	272	188	84	30,9
31	Den norske Teleorganisasjon	309	281	28	9,1	57	52	5	8,8	91	87	4	4,4
32	Tjenestemannslaget	2 406	1 331	1 075	44,7	1 068	933	1 035	52,6	1 064	453	611	57,4
33	Transportarbeiderforbundet	1 318	1 267	51	3,9	345	339	6	1,7	389	388	1	0,3
34	Treindustriarbeiderforbundet	11	7	4	36,4	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Til sammen		41 868	27 275	14 593	34,9	21 614	13 491	8 123	37,6	13 652	7 821	5 831	42,6

Tabell VI, 1983 (forts.).

Fylkesvis fordeling av medlemmer i alt og herav menn og kvinner, samt kvinnelige medlemmer i prosent av medlemstall i alt innenfor de ulike forbund.

Løpnr.	Forbund	Landsomfattende avdelinger og avdelinger på Svalbard og i utlandet				Direkte medlemmer				Riket pr. 31. desember 1983			
		Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer			Kv. medl. i % av medl. i alt	Antall medlemmer		Kv. medl. i % av medl. i alt	
		I alt	Herav			I alt	Herav			I alt	Herav		
			M.	Kv.			M.	Kv.			M.		Kv.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	12	12	—	0	825	725	100	12,1
2	Forb. for Arb. led. og Tekn. Funksj.	12	—	12	100,0	140	134	6	4,3	14 150	13 376	774	5,5
3	Arbeidsmandsforbundet	565	431	134	23,7	8	8	—	—	38 021	27 973	10 048	26,4
4	Barnevernspedagogforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	905	291	614	67,8
5	Befalsforbundet	—	—	—	—	340	333	7	2,1	3 872	3 847	25	0,6
6	Bekleddingsarbeiderforbundet	—	—	—	—	312	95	217	69,6	14 690	3 895	10 795	73,5
7	Bygningsindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	5	5	—	—	54 195	53 158	1 037	1,9
8	Elektriker- og Kraftst.forbundet	464	450	14	3,0	92	91	1	1,1	24 585	24 274	291	1,2
9	Fengselstjenestemannsforbundet	27	27	—	—	400	331	69	17,3	1 654	1 375	279	16,9
10	Grafisk Forbund	—	—	—	—	5	4	1	20,0	13 996	10 242	3 754	26,8
11	Gullsmedarbeiderforbundet	—	—	—	—	16	11	5	31,3	911	676	235	25,8
12	Handel og Kontor i Norge	56	52	4	7,1	499	145	354	70,9	57 249	18 157	39 092	68,3
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet	—	—	—	—	970	104	866	89,3	13 582	2 778	10 804	79,5
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	—	—	—	—	22	22	—	—	98 914	88 469	10 445	10,6
15	Jernbaneforbundet	60	60	—	—	8 512	8 512	—	—	22 445	22 445	—	—
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	—	—	—	—	746	397	349	46,8	37 286	30 736	6 550	17,6
17	Kommuneforbundet	—	—	—	—	33	22	11	33,3	156 246	54 700	101 546	65,0
18	Lensmannsetatens Landslag	—	—	—	—	—	—	—	—	1 253	1 135	118	9,4
19	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	1 924	1 920	4	0,2
20	Musikerforbundet	276	83	193	69,9	9	9	—	—	1 957	1 447	510	26,1
21	Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	—	—	—	—	9	8	1	11,1	3 356	2 685	671	20,0
22	Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbundet	—	—	—	—	6 998	3 891	3 107	44,4	31 493	18 931	12 562	39,9
23	Papirindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	1 096	1 028	68	6,2	14 264	12 705	1 559	10,9
24	Postforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	10 940	7 766	3 174	29,0
25	Den norske Postorganisasjon	—	—	—	—	—	—	—	—	13 015	13 015	—	—
26	Sjemannsforbundet	104	104	—	—	1 439	1 439	—	—	19 043	19 043	—	—
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	—	—	—	—	100	81	19	19,0	8 995	8 571	424	4,7
28	Skolenes Landsforbund	—	—	—	—	—	—	—	—	2 518	1 898	620	24,6
29	Sosionomforbundet	5	2	3	60,0	592	157	435	73,5	3 832	1 134	2 698	70,4
30	Tele Tjeneste Forbundet	288	287	1	0,3	—	—	—	—	12 475	8 603	3 872	31,0
31	Den norske Teleorganisasjon	—	—	—	—	385	357	28	7,3	4 053	3 516	537	13,2
32	Tjenestemannslaget	4 955	3 587	1 368	27,6	250	119	131	52,4	39 845	19 419	20 426	51,3
33	Transportarbeiderforbundet	—	—	—	—	178	164	14	7,9	17 139	15 984	1 155	6,7
34	Treindustriarbeiderforbundet	—	—	—	—	106	104	2	1,9	5 484	4 261	1 223	22,3
35	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—	—	—	—	—	—	9	9	—	—
Til sammen		6 890	5 161	1 729	25,1	23 274	17 583	5 691	24,5	745 101	499 159	245 942	33,0

Tabell VII, 1983

Fagblader — 1983

(Utkommet 1. januar—31. desember.)

Løpnr.	Forbund	Fagbladens navn	Antall nummer i 1982 ¹⁾	Gj.sn. opplag i 1982	Antall nummer i 1983 ¹⁾	Gj.sn. opplag i 1983
1	Landsorganisasjonen i Norge	Fri Fagbevegelse	21	43 500	21	44 500
2	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—	—	—
3	Forb.f.Arbledere og Tekn.Funksj.	Arbeidsledelse og Teknikk	5	15 000	5	15 000
4	Arbeidsmandsforbundet	Arbeidsmanden	10 (2)	38 000	10 (2)	40 000
5	Barnevernpedagogforbundet	Barnevernpedagogen	7	900	9	1 200
6	Befalsforbundet	Befalsbladet	8	5 000	8	5 000
7	Bekleddingsarbeiderforbundet	Vil Bekledning	10 (3)	19 000	10 (3)	19 000
8	Bygningsindustriarb.forbundet	Bygningsarbeideren	10	55 000	12 (2)	55 000
9	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	Elektrikeren	11	27 500	11	28 500
10	Fengselstjenestemannsforbundet	Fengselsmannen	4	1 800	4	1 900
11	Grafisk Forbund ²⁾	Norsk Grafia	18	15 000	20	15 000
12	Gullsmedarbeiderforbundet	Gullsmedarbeideren	4	1 200	4	1 200
13	Handel og Kontor i Norge	Handel og Kontor	8	59 075	9	58 988
14	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	Hotell- og Restaurantfunksjonæren	10 (2)	15 000	10 (2)	15 000
15	Jern- og Metallarbeiderforbundet	Jern- og Metallarbeideren	12 (1)	105 000	11 (1)	111 000
16	Jernbaneforbundet	Jernbanemanden	11 (1)	25 000	11 (1)	24 500
17	Kjemisk Industriarbeiderforbund	Fabrikkarbeideren	10 (2)	38 000	10 (2)	38 000
18	Kommuneforbundet	Norsk Kommuneforbunds Fagblad	21	151 000	21	156 000
19	Lensmannsetatsens Landslag	Lensmannsbladet	11 (1)	2 000	10 (2)	2 000
20	Lokomotivmannsforbundet	Lokomotivmands Tidende	11 (1)	3 300	10 (2)	3 300
21	Musikerforbundet	Norsk Musikerforbund	10 (2)	3 000	10 (2)	2 000
22	Norsk Olje- og Petrokj.Fagforb.	NOPEF-NYTT	7 (1)	3 000	7	4 200
23	Nærings- og Nytelsesmidl.arb.forb.	Næringsmidlarbeideren	10	33 600	10	33 600
24	Papirindustriarbeiderforbundet	Papirarbeideren	9 (1)	17 000	9 (1)	15 300
25	Postfolkernes Fellesforbund:					
	Postforbundet	Postmannen	10	10 700	10 (1)	11 500
	Den norske Postorganisasjon	Posthornet	11 (1)	13 000	11 (1)	13 300
26	Sjømannsforbundet	Norsk Sjømannsforb. Medlemsblad	11 (1)	15 000	11 (1)	15 000
27	Skog- og Landarbeiderforbundet	Skog- og Landarbeideren	10 (2)	11 000	10 (2)	10 500
28	Skolenes Landsbund	I skolen	7	3 000	7	3 300
29	Sosionomforbundet	Sosionomen	22	4 400	23	4 800
30	Telefolkernes Fellesforbund:					
	Tele Tjeneste Forbundet	Tele Tjenesten	10 (2)	14 000	10 (2)	14 000
	Telegrafmennes Landsforb.3)	Telebladet	10 (1)	4 500	10 (1)	4 500
31	Tjenestemannslaget	Tjenestemannsbladet	10 (1)	42 000	10	43 000
32	Transportarbeiderforbundet	Transportarbeideren	6 (2)	21 300	6 (1)	22 000
33	Treindustriarbeiderforbundet	Trearbeideren	4	6 200	4	6 200
34	Urmaker Svineforbundet	—	—	—	—	—
35	Statstjenestemannskartellet	Kartellnytt	10	92 000	10	100 000

1) Tallene i parentes angir herav antall dobbeltnummer.

2) Forbundet har i tillegg til fagbladet utgitt 2 spesialnummer.

3) Fra 1/9 1983 har forbundet skiftet navn til Den norske Teleorganisasjon.

Antall saker/tariffer behandlet i LO i 1984

Tabell VIII, 1984

	Forbund	Godkjente søknader for å fremme krav om ny tariffavtale		
		Ant. saker	Omfattende	
			Tariffer	Org.
1	Arbeiderpartiets Presseforbund	—	—	—
2	Forbund for Arb.l. og Tekn. Funksj.	21	1 126	9 564
3	Arbeidsmandsforbundet	75	417	28 242
4	Barnevernpedagogforbundet	3	3	781
5	Norges Befalsforbund	—	—	—
6	Bekleddningsarbeiderforbundet	15	169	6 973
7	Bygningsindustriarbeiderforb.	13	2 759	30 464
8	Elektriker- og Kraftstasjonsforb.	83	1 203	20 081
9	Fengselstjenestemannsforbundet	—	—	—
10	Grafisk Forbund	7	651	10 016
11	Gullsmedarbeiderforbundet	3	3	800
12	Handel og Kontor i Norge	100	274	1 223
13	Hotell- og Restaurantarbeiderforb.	67	839	10 837
14	Jern- og Metallarbeiderforbundet	86	1 640	78 440
15	Jernbaneforbundet	1	1	40
16	Kjemisk Industriarbeiderforbund	26	392	27 260
17	Kommuneforbundet	30	787	131 409
18	Lokomotivmannsforbundet	—	—	—
19	Musikerforbundet	8	15	ca. 66
20	Nærings- og Nytelsesmid.arb.forbundet	23	66	26 578
21	N. Olje- og Petrokjemisk Fagforbund	18	33	2 837
22	Papirindustriarbeiderforbundet	3	39	8 377
23	Postfolkenes Fellesforbund:			
	Postforbundet	—	—	—
	Den norske Postorganisasjon	—	—	—
24	Sjømannsforbundet	13	285	16 369
25	Skog- og Landarbeiderforbundet	8	32	5 080
26	Skolenes Landsforbund	11	11	124
27	Sosionomforbundet	9	9	2 669
28	Telefolkenes Fellesforbund:			
	Tele Tjeneste Forbundet	—	—	—
	Den norske Teleorganisasjon	—	—	—
29	Tjenestemannslaget	6	74	3 343
30	Transportarbeiderforbundet	57	355	17 656
31	Treindustriarbeiderforbundet	7	106	4 061
32	Urmaker Svenneforbundet	—	—	—
33	Statstjenestemannskartellet	1	1	110 000
	Til sammen	694	11 290	553 290
	Prosent	72,1	46,1	

Tabell VIII, 1984

Godkjente søknader for å si opp tariffavtalen			Godkjente søknader for å sette i verk arbeidsstans			Antall saker i alt	Antall tariffer i alt	
Ant. saker	Omfattende		Ant. saker	Omfattende				
	Tariffer	Org.		Tariffer	Org.			
—	—	—	—	—	—	—	—	1
22	1 127	9 577	—	—	—	43	2 253	2
12	354	27 875	—	—	—	87	771	3
3	3	781	—	—	—	6	6	4
—	—	—	—	—	—	—	—	5
9	163	6 895	—	—	—	24	332	6
4	2 750	30 367	1	1	7	18	5 510	7
15	1 135	19 717	2	2	441	100	2 340	8
—	—	—	—	—	—	—	—	9
5	649	10 005	—	—	—	12	1 300	10
3	3	500	—	—	—	6	6	11
20	2 694	38 694	—	—	—	120	2 968	12
4	771	10 349	—	—	—	71	1 610	13
38	1 568	77 779	—	—	—	124	3 208	14
1	1	40	—	—	—	2	2	15
20	386	27 216	1	1	230	47	779	16
23	741	31 262	—	—	—	53	1 528	17
—	—	—	—	—	—	—	—	18
8	8	ca. 60	—	—	—	16	23	19
6	49	26 359	2	2	95	31	117	20
16	31	3 134	2	2	34	36	66	21
2	38	8 317	—	—	—	5	77	22
—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	279	5 705	—	—	—	20	564	24
5	28	5 076	—	—	—	13	60	25
11	11	124	—	—	—	22	22	26
10	10	2 671	—	—	—	19	19	27
—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	69	3 310	2	2	173	9	145	29
5	233	17 381	1	1	110	63	589	30
6	105	4 059	—	—	—	13	211	31
—	—	—	—	—	—	—	—	32
1	1	110 000	—	—	—	2	2	33
257	13 207	477 553	11	11	1 090	962	24 508	
26,7	53,9		1,1	0,0		100,0	100,0	

Godkjente/tariffrettslige konflikter 1984

Tabell IX, 1984

Forbund/bedrifter	Antall arbeidere berørt av konflikten		Konfliktens varighet		Antall tapte arb.dager 1)	Konfliktens årsak	Konfliktens karakter	Konfliktens resultat
	I alt	Organiserte	Fra og med:	Til og med:				
<i>Norsk Arbeidsmandsforbund:</i> Staten	20	20	24.05	29.05	120	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Norsk Barnevernpedagogforbund:</i> Kommuner og fylkeskommuner tilsluttet Norske kommuners sentralforbund	22	22	25.05	29.05	66	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
Oslo kommune	2	2	25.05	29.05	6	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
Staten	1	1	24.05	29.05	4	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund:</i> Hovedoverenskomstområder med Norske Kommuners sentralforbund for el- og kraftverk	43	43	25.05	30.05	123.5 Pga. maskinparken var noen på plass	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
Statens kraftverker	939	939	24.05	30.05	Pga. arb. art var alle på plass	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
STK — Telefonsentralmonterene	162	162	19.11	26.11	1053	Tariffrevisjon	Streik	Nytt og vedtatt forslag
<i>Norsk Grafisk forbund:</i> Overenskomster for aviser, bokbinderier, eske-, kartonasje- og papirvarefabr.	Ca. 2 000	Ca. 2 000	06.12	2½ t.	625	Misnøye med regjeringens økonomiske politikk	Politisk demonstrasjon	

Godkjente/tariffrettslige konflikter 1984

Tabell IX, 1984

Forbund/bedrifter	Antall arbeidere berørt av konflikten		Konfliktens varighet		Antall tapte arb.dager 1)	Konfliktens årsak	Konfliktens karakter	Konfliktens resultat
	I alt	Organiserte	Fra og med:	Til og med:				
<i>Handel og kontor i Norge:</i>								
Braathen Safe	—	159	21.06	23.06	477	Konflikt med cabin-personale utenfor LO	Våre medlemmer ble permitert	—
<i>Norsk Jern- og Metall-arbeiderforbund:</i>	—	uoppgitt	06.12	2½ t.	—	Misnøye med regjeringens økonomiske politikk	Politisk demonstrasjon	—
<i>Norsk Jernbaneforbund:</i>								
Hovedavtalen for statsansatte	1 503	1 503	24.05	29.05	9 018	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
Kommunene	—	11 000	23.05	30.05	66 000	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Norsk kommuneforbund:</i>								
Emma Hjort personalforening ...	—	366	04.07	1 t.	ca. 45	Politisk	Politisk streik	—
Barnehagene	—	12 000	16.10	16.10	12 000	Politisk	Politisk streik	—
<i>Norsk Lokomotivmannsforbund:</i>								
Hovedavtalen for stats-tillsatte, Oslo	—	102	24.05	29.05	612	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
og Drammen	—	31	24.05	29.05	186	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Norsk Musikerforbund:</i>								
Stavanger komm. musikksskole ...	8	8	27.05	01.06	10	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Den Norske Postorganisasjon:</i>								
Postkontorene, Oslo — Dep.	9	9	24.05	29.06	54	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
Postkontoret, Askim	10	10	17.09	2½ t.	ca. 3	Nedleggelse av Norjette fabrikk	Demonstrasjon	Negativ

Godkjente/tariffrettslige konflikter 1984

Tabell IX, 1984

Forbund/bedrifter	Antall arbeidere berørt av konflikten		Konfliktens varighet		Antall tapte arb.dager 1)	Konfliktens årsak	Konfliktens karakter	Konfliktens resultat
	I alt	Organiserte	Fra og med:	Til og med:				
<i>(Den Norske Postorg. (forts.)</i> Postkontorene, Larvik-Stavern ...	21	21	23.11	1 t.	ca. 2,5	Nedleggelse av Kysthospitalet, Stavern	Demonstrasjon	Uvisst
<i>Norsk Postforbund:</i> Omdelingspersonale samt noen i sorteringstjenesten ved følgende postkontor: Oslo, Stavanger, Bergen, Trondheim og Tromsø ...	1 330	1 330	24.05	29.05	5 985	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
Bergen postkontor	22	22	17.01	17.01	22	Gjeninntredelse av NS-medlem etter suspensjon	Sit-down	Løst i minnelighet
<i>Skolenes Landsforbund:</i> Skolene	64	64	24.05	29.05	256	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Norsk Sosionomforbund:</i> Oslo Kommune	—	20	25.05	29.05	50	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
Staten	—	17	24.05	29.05	51	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
Norske Kommuners Sentralforbund	—	32	25.05	29.05	80	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd

Godkjente/tariffrettslige konflikter 1984

Tabell IX, 1984

Forbund/bedrifter	Antall arbeidere berørt av konflikten		Konfliktens varighet		Antall tapte arb.dager 1)	Konfliktens årsak	Konfliktens karakter	Konfliktens resultat
	I alt	Organiserte	Fra og med:	Til og med:				
<i>Norsk Tele Tjeneste Forbund:</i> Televerket, staten	—	1 049	24.05	29.05	4 196	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Den Norske Teleorganisasjon:</i> Hovedtariffavtalen	156	156	23.05	29.05	780	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Norsk Tjenestemannslag:</i> Norsk Institutt for vannforskning, Oslo	50	57	12.12	31.12	500	Tariffrevisjon	Streik	Ikke avsluttet
Hovedoverenskomst for statstilsatte	2 046	2 046	24.05	29.05	8 184	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
<i>Statstjenestemannskartellet:</i> Statlig sektor samlet	6 351	6 351	24.05	29.05	25 404	Tariffrevisjon	Streik	Løst ved lønnsnemnd
Sum		33 184			110 509			

1) Vesentlig oppgitt av forbundene på grunnlag av utbetalt stønad til organiserte.



